

مشروح مذاکرات شورای نگهبان

عنوان

جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۰۳ شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۱۳۹۸۰۰۰۸

تاریخ: ۱۳۹۸/۰۶/۰۶

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

**مشروح مذاکرات شورای نگهبان
جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۰۳ شورای نگهبان**

ویراستار و مستندساز:

سعید رحمانیان

بازبین:

محمد رضا اصغری شورستانی

ناظران علمی:

کاظم کوهی اصفهانی ، دکتر ابو الفضل درویشوند

گروه تدوین نظرات و مبانی آراء شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۱۳۹۸۰۰۰۸

تاریخ انتشار: ۱۳۹۸/۰۶/۰۶

پژوهشکده شورای نگهبان

جلسه مورخ جلسه ۱۳۹۵/۰۶/۰۳ شورای نگهبان

فهرست مطالب

۲مقدمه

۳ لایحه احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور (اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی به وسیله شورای نگهبان مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساسنامه‌ی سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را به کمیسیون‌های ذی‌ربط مجلس یا هیئت وزیران واگذار کند که در این صورت، این اساسنامه‌ها نیز باید به لحاظ عدم مغایرت با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این، به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی، بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اساسنامه‌ی سازمان‌ها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت و استفسارهای مربوط به اصول قانون اساسی در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و سرانجام در قالب نظریه شورای نگهبان به مراجع مربوطه اعلام می‌شود. بدین‌سان، مشروح مذاکرات جلسات شورای نگهبان به جهت محتوای علمی قابل استفاده‌ی آن برای آحاد علاقه‌مندان به این مباحث، به ویژه پژوهشگران و صاحب‌نظران حوزوی و دانشگاهی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت انتشار مشروح مذاکرات شورای نگهبان، گروه تدوین نظرات و مبانی آرای شورای نگهبان، به‌عنوان یکی از شرح وظایف خویش در پژوهشکده شورای نگهبان، آماده‌سازی متون مذاکرات جلسات شورای نگهبان برای انتشار عمومی را در دستور کار دارد. این مهم، در چند مرحله به شرح زیر انجام می‌پذیرد: پس از پیاده‌سازی فایل‌های صوتی جلسات شورای نگهبان، این متون در اختیار کارشناسان گروه قرار می‌گیرد تا از لحاظ فنی و ادبی ویرایش شده و در صورت لزوم، اظهارات اعضای شورا مستندسازی شود. سپس متون ویرایش و مستندسازی شده از لحاظ صحت، اتقان و انطباق با محتوای متون اولیه و همچنین از جهت ویرایشی، مورد بازبینی قرار می‌گیرد. در نهایت، متون بازبینی شده بار دیگر از جهات مذکور توسط ناظران علمی پروژه، به طور دقیق، از جهت شکلی و محتوایی بررسی می‌شود و سپس منتشر می‌گردد.

پژوهشکده شورای نگهبان امیدوار است با تولید و عرضه‌ی این مجموعه، علاوه بر حرکت در جهت تحقق بخشی از منویات مقام معظم رهبری، خواسته‌ی جامعه‌ی علمی کشور و همچنین مراکز سیاست‌گذاری، تقنینی و اجرایی کشور را پاسخ گفته باشد. مسلماً انتشار و عرضه‌ی چنین آثاری می‌تواند ثمره‌ی بیش از سی سال مجاهدت و تلاش شورای نگهبان در پاسداری از شرع و قانون اساسی را در اختیار کلیه علاقه‌مندان، به ویژه محافل علمی و پژوهشی، اعم از دانشگاهی و حوزوی قرار دهد و به غنی‌تر شدن هر چه بیشتر مباحث فقهی و حقوقی در کشور کمک کند.

لایحه احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور (اعاده شده از شورای نگهبان)

آقای علیزاده - «لایحه احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور (اعاده شده از شورای نگهبان)»^(۱)

ما دیروز برای بند الحاقی (۶) ماده (۴۱)^۲ رأی‌گیری کردیم، (۶) تا رأی مغایرت با اصل (۷۵) آورد. البته نفهمیدیم آقای دکتر کدخدایی رأی داد یا نداد، ولی آنهایی که به این مغایرت رأی دادند (۶) نفر بودند. حضرت آیت‌الله مؤمن و جناب آقای دکتر ابراهیمیان هم تشریف نداشتند. حالا اگر این آقایان هم نظرشان بر مغایرت این بند با اصل (۷۵) است، رأی بدهند. ما حرفی نداریم؛ هر چه که اکثریت آقایان، یعنی (۷) نفر از آقایان اعضا رأی بدهند، ما همان را به مجلس اعلام می‌کنیم.

۱. لایحه تنظیم برخی از احکام برنامه‌های توسعه کشور در تاریخ ۱۳۹۴/۷/۲۶ با قید یک فوریت به تصویب هیئت وزیران رسید. این لایحه، پس از ارسال به مجلس شورای اسلامی، نهایتاً در تاریخ ۱۳۹۵/۲/۲۸ با تغییر عنوان به «لایحه احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور» و حذف قید یک فوریت، به تصویب نمایندگان رسید. این مصوبه، مطابق با روند قانونی پیش‌بینی شده در اصل (۹۴) قانون اساسی، طی نامه‌ی شماره ۶۲۱/۱۲۵۵۲ مورخ ۱۳۹۵/۳/۱ به شورای نگهبان ارسال شد. این مصوبه، در مجموع، پنج مرحله بین شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی رفت و برگشت داشته است. شورای نگهبان این مصوبه را در مرحله‌ی اول رسیدگی در جلسات مورخ ۱۳۹۵/۳/۱۷ و ۱۳۹۵/۳/۱۹، در مرحله‌ی دوم در جلسات مورخ ۱۳۹۵/۵/۶، ۱۳۹۵/۵/۲۰، ۱۳۹۵/۵/۲۷، ۱۳۹۵/۵/۲۸، ۱۳۹۵/۶/۲ (صبح و عصر)، ۱۳۹۵/۶/۳ و ۱۳۹۵/۶/۸، در مرحله‌ی سوم در جلسات مورخ ۱۳۹۵/۹/۳ (عصر) و ۱۳۹۵/۹/۱۷ (صبح و عصر) و در مرحله‌ی چهارم در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۱۵ (عصر) بررسی کرد و نظر خود مبنی بر مغایرت برخی از مواد این مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی را به ترتیب طی نامه‌های شماره ۹۵/۱۰۲/۸۴۸ مورخ ۱۳۹۵/۳/۱۹، ۹۵/۱۰۲/۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶، ۹۵/۱۰۰/۳۱۲۵ مورخ ۱۳۹۵/۹/۱۷ و ۹۵/۱۰۰/۴۰۴۸ مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۲۰ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد. در نهایت، با اصلاحات مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ مجلس شورای اسلامی، این مصوبه در مرحله‌ی پنجم رسیدگی در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۷ شورای نگهبان بررسی شد و نظر شورا مبنی بر عدم مغایرت آن با موازین شرع و قانون اساسی طی نامه‌ی شماره ۹۵/۱۰۰/۵۴۲۰ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۷ به مجلس شورای اسلامی اعلام شد.

۲. بند الحاقی (۶) ماده (۴۱) لایحه‌ی احکام دائمی برنامه‌های توسعه‌ی کشور مصوب ۱۳۹۵/۴/۳۰ مجلس شورای اسلامی: «بند الحاقی ۶- هشتم ربیع‌الاول سالروز شهادت حضرت امام حسن عسکری (ع) و آغاز امامت حضرت ولی عصر (عج) به عنوان تعطیل رسمی تعیین می‌شود.»

منشی جلسه - حالا می‌خواهید آن بند را دوباره بخوانم؟

آقای علیزاده - نه، فعلاً ماده‌ی (۴۲) را بخوانید. جلوتر برویم. به موادی که باقی مانده است، برمی‌گردیم. آن مواد باقی مانده را بگذارید بعداً بخوانیم.

منشی جلسه - «ماده ۴۲ -

الف- قوه قضائیه مکلف است نسبت به تنقیح، اصلاح و رفع خلأهای قوانین قضایی با رویکرد پیشگیری از وقوع جرم و اختلاف، کاهش عناوین مجرمانه و محکومیت حبس و تبدیل آن به مجازات‌های دیگر و متناسب‌سازی مجازات‌ها و جرائم، جایگزین کردن ضمانت اجرای غیر کیفری مؤثر و روزآمد از قبیل انتظامی، انضباطی، مدنی، اداری و ترمیمی، اقدام و لوایح مورد نیاز را تهیه و از طریق دولت به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند.

ب- وزارت دادگستری به منظور ارتقای فرهنگ حقوقی و قانون‌مداری جامعه، رعایت و حفظ حقوق و کرامت انسانی، ترویج حقوق شهروندی و پیشگیری از ناهنجاری و تخلف، نسبت به هماهنگی و تقویت سازوکارهای لازم، به‌روزرسانی قوانین و مقررات، آموزش همگانی حقوق شهروندی و استفاده حداکثری از ظرفیت‌های سازمان‌های مردم‌نهاد، اقدام می‌کند. این اقدامات مانع از اختیارات و وظایف قوه قضائیه و سایر دستگاه‌های اجرایی نیست.»

آقای علیزاده - بند (ب) خلاف اصل (۱۶۰) قانون اساسی^(۱) است. اصلاً وزیر دادگستری یک چنین اختیاری ندارد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - راجع به اصل (۱۶۰) یک موقعی بحث کردید. این موارد را از حیطه‌ی صلاحیت‌های وزیر دادگستری خارج کردید.^(۲)

۱. اصل یکصد و شصتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: «وزیر دادگستری مسئولیت کلیه مسائل مربوط به روابط قوه قضائیه با قوه مجریه و قوه مقننه را بر عهده دارد و از میان کسانی که رئیس قوه قضائیه به رئیس جمهور پیشنهاد می‌کند، انتخاب می‌گردد.

رئیس قوه قضائیه می‌تواند اختیارات تام مالی و اداری و نیز اختیارات استخدامی غیر قضات را به وزیر دادگستری تفویض کند. در این صورت وزیر دادگستری دارای همان اختیارات و وظایفی خواهد بود که در قوانین برای وزراء به عنوان عالی‌ترین مقام اجرایی پیش‌بینی می‌شود.»

۲. مشروح مذاکرات بیست و پنجمین جلسه شورای نگهبان در سال (۱۳۹۳) مورخ ۱۳۹۳/۸/۲۸، مربوط

آقای علیزاده - بله. همه‌ی این موارد، از وظایف قوه‌ی قضائیه است. بعد می‌گوید نهادهای مردم‌نهاد هم بروند جواز انجام یک سری اقدامات را از همان وزارت دادگستری بگیرند.

منشی جلسه - حاج‌آقا، بند (الف) هم تکلیف به تقدیم لایحه نیست؟

آقای علیزاده - تهیه‌ی لوایح قضایی و وظیفه‌ی قوه‌ی قضائیه است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - قانون اساسی گفته است.

آقای علیزاده - الزام به تهیه‌ی لوایح اشکالی ندارد. گفته است لوایح را از طریق دولت بفرست. آن مواردی که ما ایراد گرفته‌ایم الزام دولت به ارائه‌ی لایحه است.

آقای کدخدایی - یعنی مشروط است از طریق لایحه انجام بدهد.

آقای علیزاده - حضرات آقایانی که بند (ب) را خلاف اصل (۱۶۰) می‌دانند، رأی بدهند؛ چون ما قبلاً هم گفته‌ایم وظایف وزیر دادگستری در اصل (۱۶۰)، انحصاری است.^(۱) این بند در اصل دارد وظایفی را که به عهده‌ی قوه قضائیه و دستگاه‌های دیگر است، به وزیر دادگستری می‌دهد. خود مجلس هم قبول دارد که این وظایف مربوط به جاهای دیگر است؛ لذا می‌گوید این بند مانع از وظایف قوه‌ی قضائیه نیست؛ در حالی که عبارت «مانع از اختیارات و وظایف قوه قضائیه و سایر دستگاه‌های اجرایی نیست» درست نیست؛ چون وزارت دادگستری اساساً در این موضوعات حق مداخله ندارد. آقایانی که معتقدند این بند خلاف اصل (۱۶۰) است، رأی بدهند.

منشی جلسه - حاج‌آقای یزدی هم رأی دارند؟

آقای یزدی - بله.

آقای علیزاده - حاج‌آقای مؤمن هم رأی دادند.

→

به «طرح نحوه اجرای قسمتی از اصل یکصد و شصتم (۱۶۰) قانون اساسی» مصوب ۱۳۹۳/۸/۱۸ مجلس شورای اسلامی؛ قابل دسترسی در نشانی زیر: yon.ir/W7KqR

۱. نظر شماره ۳۰۳۹ مورخ ۱۳۷۱/۲/۳ شورای نگهبان در خصوص طرح اداره سازمان ثبت اسناد و املاک کشور زیر نظر وزیر دادگستری مصوب ۱۳۷۱/۱/۳۰ مجلس شورای اسلامی: «با توجه به اینکه اصل یکصد و شصتم قانون اساسی وظایف و حدود اختیار وزیر دادگستری را تعیین نموده است و این امر ظهور در انحصار دارد، نمی‌توان به موجب قانون عادی اختیار دیگری به آن اعطا نمود. بنابراین طرح فوق، مغایر اصل (۱۶۰) قانون اساسی شناخته شد.»

منشی جلسه - بله حاج آقا، (۸) تا رأی شد.

آقای عزیزاده - جناب آقای سوادکوهی رأی نداد؟

آقای سوادکوهی - جناب آقای عزیزاده، چون اینجا می گوید: «نسبت به هماهنگی» [در انجام این کارها، اقدام کند، اشکالی ندارد].

آقای عزیزاده - اتفاقاً این هماهنگی هم خلاف قانون اساسی است. بحث هماهنگی بین سه قوه که نیست. منظورش هماهنگی بین دستگاه‌های بیرون است. لذا این هم اشکال دارد. خیلی خب، رأی کافی داریم. تمام شد. جلوتر برویم.^(۱)

منشی جلسه - «تبصره ۱- قوه قضائیه مکلف است در زمینه پیشگیری از وقوع جرم و کاهش دعاوی حقوقی، نسبت به انجام تکالیف قانونی با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط اقدام کند.

تبصره ۲- سازمان‌های مردم‌نهاد در صورتی می‌توانند از حق مذکور در ماده (۶۶) قانون آیین دادرسی کیفری مصوب سال ۱۳۹۲/۱۲/۴^(۲) استفاده کنند، که از مراجع ذی‌صلاح قانونی ذی‌ربط مجوز اخذ کنند و اگر سه بار متوالی اعلام جرم یک سازمان مردم‌نهاد در محاکم صالحه به‌طور قطعی رد شود، برای یک سال از استفاده از حق مذکور در ماده (۶۶) قانون ذکرشده، محروم می‌شوند. این تبصره جایگزین تبصره (۳) ماده (۶۶) قانون اخیرالذکر^(۳) می‌شود.»

آقای عزیزاده - ماده (۶۶) در مورد چیست؟

۱. بند (۲۳) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «۲۳- بند (ب) ماده (۴۲)، مغایر اصل (۱۶۰) قانون اساسی شناخته شد.»

۲. ماده (۶۶) قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ کمیسیون امور قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی: «ماده ۶۶- (اصلاحی ۱۳۹۴/۳/۲۴) سازمان‌های مردم‌نهادی که اساسنامه آنها در زمینه حمایت از اطفال و نوجوانان، زنان، اشخاص بیمار و دارای ناتوانی جسمی یا ذهنی، محیط زیست، منابع طبیعی، میراث فرهنگی، بهداشت عمومی و حمایت از حقوق شهروندی است، می‌توانند نسبت به جرائم ارتكابی در زمینه‌های فوق اعلام جرم کنند و در تمام مراحل دادرسی شرکت کنند.»

۳. تبصره (۳) ماده (۶۶) قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ کمیسیون امور قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی: «تبصره ۳- اسامی سازمان‌های مردم‌نهاد که می‌توانند در اجرای این ماده اقدام کنند، در سه‌ماهه ابتدای هر سال توسط وزیر دادگستری با همکاری وزیر کشور تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.»

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - اگر خاطرتان باشد در ماده (۶۶) قانون آیین دادرسی کیفری مصوب سال ۱۳۹۲ گفته بود که سازمان‌های مردم‌نهاد می‌توانند نسبت به وقوع برخی جرائم اعتراض بکنند و حقوق شهروندی را پیگیری بکنند و از آن دفاع کنند. موقع بررسی آن ماده، یک اشکالی به آن مطرح شد که برای رفع اشکال به مجلس برگشت و مجلس تبصره (۳) ماده (۶۶) را درست کرد؛ یعنی تبصره (۳) به شکلی که الآن هست، اصلاح شد. الآن دارند آن تبصره (۳) را با این متن عوض می‌کنند. تبصره (۳) فعلی به این صورت است: «اسامی سازمان‌های مردم‌نهاد که می‌توانند در اجرای این ماده اقدام کنند...» یعنی بروند و آن اعتراضاتی که در اصل ماده گفته بود را انجام بدهند، «در سه‌ماهه ابتدای هر سال توسط وزیر دادگستری با همکاری وزیر کشور تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.»

آقای علیزاده - بعد چه شد؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - آن موقع بعد از اشکالی که در شورای نگهبان مطرح شد، قرار شد اسامی سازمان‌های مردم‌نهادی که حق این کارها را دارند پیش رئیس قوه قضائیه برود و او آنها را تأیید بکند. الآن در واقع تبصره (۲) ماده (۴۲) می‌خواهد تبصره (۳) ماده (۶۶) را اصلاح کند و آن را حذف کند. الآن می‌گویند سازمان‌های مردم‌نهاد بروند از مراجع ذیصلاح مجوز بگیرند.

آقای علیزاده - مرجع ذیصلاح کجا است؟

آقای کدخدایی - تبصره سر جایش هست. تبصره را که حذف نکرده‌اند.

آقای علیزاده - گفته است این تبصره، جایگزین تبصره (۳) ماده (۶۶) می‌شود.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بله، می‌گوید این تبصره جایگزین آن تبصره می‌شود.

آقای علیزاده - آخر، وقتی رئیس قوه اسامی آنها را تأیید کند درست است دیگر.

آقای ابراهیمیان - چرا رئیس قوه باید تأیید کند؟

آقای علیزاده - برای اینکه این موضوع مربوط به آیین دادرسی کیفری است.

آقای ابراهیمیان - الآن می‌خواهند حق مداخله در امر جزایی را به عنوان اعلام‌کننده‌ی جرم، شاکی و یا هر عنوان دیگر، محدود کنند.

آقای علیزاده - آقای دکتر ایرادی که ما به مصوبه‌ی آیین دادرسی کیفری گرفته بودیم،

چه بوده است؟

آقای رهیبک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حالا الآن من نص ایراد را ندارم؛ ولی ایراد این بود که این سازمان‌های مردم‌نهاد، با توجه به وضعیت این سازمان‌ها، باید یکجایی تأیید بشوند و نمی‌شود به صورت آزاد [به هر کسی اجازه‌ی طرح دعوا و شکایت داد]؛ و آلاً این سازمان‌ها هرروز با انگیزه‌های مختلف می‌آیند یک مشکلاتی را در قوه‌ی قضائیه و دادگاه‌ها ایجاد می‌کنند. لذا اول باید اینها تأیید بشوند و بعد بتوانند اقدام کنند.

آقای علیزاده - اگر در بررسی آیین دادرسی کیفری ایراد گرفته‌ایم، باید آن ایراد را ببینیم. ببینیم ایراد این تبصره چه بوده است؟

آقای ابراهیمیان - مصوبه‌ی اول مجلس [مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۹] این بوده است: «تبصره ۳- شرایط، نحوه ورود و اسامی سازمان‌های مردم‌نهاد به موجب آیین‌نامه‌ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری با همکاری وزیر کشور تهیه می‌شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیئت وزیران می‌رسد». این متن، در واقع مصوبه‌ی اولیه‌ی مجلس است. شورای نگهبان اینجا ایرادی نگرفته است.^(۱) حالا اجازه بدهید من ایرادهای شورای نگهبان را ببینم. [در بند (۱) نظر شماره ۹۱/۳۰/۴۸۳۲۸ مورخ ۱۳۹۱/۷/۲۳ شورای نگهبان] نوشته است: «۱- در تبصره (۳) ماده (۶۶)، علاوه بر ایراد قبلی،^(۲) از آنجا که تصویب شرایط باید به موجب قانون باشد، این تبصره مغایر اصل (۸۵) شناخته شد.» یک ایراد این‌طوری گرفته‌ایم.

آقای علیزاده - خب بعد چه ایرادی گرفته‌ایم؟

آقای ابراهیمیان - خب حاج آقا، ما اینجا ایراد دیگری ندیدیم. در این ضمیمه ایراد دیگری نیست.

آقای علیزاده - الآن در این تبصره (۲) چه کسی تشخیص می‌دهد که سه بار [اعلام

۱. لازم به ذکر است که بند (۲۰) نظر شماره ۹۰/۳۰/۴۶۱۴۱ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۲۳ شورای نگهبان نسبت به همین متن، ایرادی به این صورت گرفته بود: «۲۰- تبصره (۳) ماده (۶۶) از حیث مرجع تصویب، مغایر اصول (۱۵۶) و (۱۵۷) قانون اساسی است.»

۲. مقصود، بند (۲۰) نظر شماره ۹۰/۳۰/۴۶۱۴۱ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۲۳ است که به آن اشاره شد.

جرم رد شده است؟] جواز را چه کسی می‌دهد؟ مرجع صالحه کیست؟ مرجع صالحه‌ای که به این سازمان‌ها جواز می‌دهد، کیست؟ آن کسی که می‌خواهد پروانه‌شان را لغو کند، چه کسی است؟ اینها معلوم است؟ همین‌طوری یک چیز کلی نوشته‌اند.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، این سازمان‌ها فقط اعلام جرم می‌کنند. این تبصره اصلاً جز اعلام جرم چیزی ندارد. یک کسی اعلام جرم می‌کند، دادستان اگر ببیند قرائن کافی برای صدور دستور تعقیب وجود دارد، دستور می‌دهد. این موضوع که نمی‌تواند خلاف قانون اساسی باشد. حاج آقا، کجایش ممکن است خلاف قانون اساسی باشد؟

آقای مدرسی یزدی - حالا هم که این اصلاحیه دارد حق آن سازمان‌ها را محدود می‌کند، چیزی که اضافه نکرده است. می‌گوید همان حقی که در قانون هست، اگر سه بار اعلام جرم این سازمان‌ها در دادگاه‌ها به طور قطعی رد بشود، این سازمان‌ها از آن حق محروم می‌شوند. حکم جدیدی نیست که. می‌گوید اگر این‌طور شد، محروم می‌شوند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه. ببینید؛ الان این تبصره (۲) جایگزین تبصره (۳) ماده (۶۶) می‌شود. قبلاً می‌گفت رئیس قوه قضائیه سازمان‌هایی را که می‌خواهند اعلام جرم کنند را تأیید کند. با این تبصره، آن قید حذف می‌شود.

آقای ابراهیمیان - خب عیب ندارد؛ حذف بشود.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - با این اصلاح، تبصره (۳) حذف می‌شود دیگر.

آقای مدرسی یزدی - ماده (۶۶) که تبصره ندارد.

آقای ابراهیمیان - چرا حاج آقا؛ سه تا تبصره دارد.

آقای علیزاده - با این تبصره (۳) شما می‌خواهید کسانی را که در جرم سیمتی ندارند، مداخله بدهید تا بیابند در محاکم اعلام جرم کنند.

آقای مدرسی یزدی - فقط قرار است اعلام جرم بکنند، مگر چه می‌شود؟

آقای علیزاده - کجا گفته است فقط اعلام جرم بکنند؟ بعد از اعلام جرم هم قرار است در تمام مراحل دادرسی شرکت کنند.

آقای کدخدایی - اصلاً کار این سازمان‌ها گزارش اعلام وقوع جرم است.

آقای ابراهیمیان - بله، اینجا بحث گزارش وقوع جرم است.

آقای علیزاده - نه، بعدش هم قرار است در تمام مراحل دادرسی شرکت نمایند.
آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بله، فقط بحث اعلام جرم نیست،
 مراحل بعدش هم هست.

آقای علیزاده - همین؛ فقط اعلام جرم نیست.

آقای مدرسی یزدی - خب، باشد.

آقای ابراهیمیان - باشد.

آقای علیزاده - «ماده ۶۶- سازمان‌های مردم‌نهادی که اساسنامه آنها در زمینه حمایت از اطفال و نوجوانان، زنان، اشخاص بیمار و دارای ناتوانی جسمی یا ذهنی، محیط زیست، منابع طبیعی، میراث فرهنگی، بهداشت عمومی و حمایت از حقوق شهروندی است، می‌توانند نسبت به جرائم ارتكابی در زمینه‌های فوق اعلام جرم کنند و در تمام مراحل دادرسی شرکت کنند.»

آقای ابراهیمیان - «جهت اقامه‌ی دلیل» شرکت می‌کنند.

آقای علیزاده - «اقامه‌ی دلیل» را کجا نوشته است؟

آقای ابراهیمیان - در ماده (۶۶) می‌گوید.

آقای علیزاده - نه، ماده (۶۶) قید «اقامه‌ی دلیل» را ندارد.

آقای مدرسی یزدی - حالا به هر حال این کار آیین‌نامه‌ی اجرایی هم که دارد. اگر قوه‌ی قضائیه موردی را نخواست به این سازمان‌ها بدهد، طبق آیین‌نامه می‌گوید نه. چون تبصره (۳) بند (ب) ماده (۴۲) به این صورت است: «آیین‌نامه اجرایی این بند، مربوط به اقدامات وزارت دادگستری ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون توسط وزارت دادگستری و معاونت حقوقی رئیس‌جمهور تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.»

آقای ابراهیمیان - آن متن قبلی عوض شده است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - آیین‌نامه‌ی مذکور در تبصره (۳) مربوط به بعد از اصلاح است.

آقای علیزاده - آیین‌نامه که نمی‌تواند قانون را از بین ببرد. آن حکمی که در قانون آمده به قوت خودش باقی است.

آقای مدرسی یزدی - مثلاً در آیین‌نامه می‌گویند فلان سازمان مردم‌نهاد، با این شرایط

می تواند بیاید اعلام جرم کند.

آقای علیزاده - نمی تواند این طوری بگوید.

آقای مدرسی یزدی - چرا دیگر، آیین نامه برای تبیین ابعاد قول مطلق در سازمانها است.

آقای علیزاده - نه، آیین نامه ی اجرایی برای این کار نیست. اینکه آیین نامه بخواهد شرایط تعیین کند، ما می گوئیم اشکال دارد.

آقای مدرسی یزدی - به هر حال همه ی سازمان های مردم نهاد که نمی توانند بیاینده اعلام جرم کنند. بالاخره باید برای اجرای این کارها، یک خصوصیتی برای سازمانها بگذارند دیگر. این موضوع را می شود با آیین نامه حل کرد.

آقای علیزاده - ان شاء الله. این طوری می توانیم برخی سازمانها را راه ندهیم. این بهتر است. یک نفر را دم در می گذاریم می گوئیم کسی داخل نیاید! این طوری که راحت تر است. اینکه در آیین نامه بخواهیم بگوئیم فلان سازمان نیاید یا فلان سازمان بیاید که، نمی شود.

آقای مدرسی یزدی - چرا؟

آقای هاشمی شاهرودی - حاج آقا، اشکال بر سر چیست؟

آقای علیزاده - تبصره (۳) فعلی می گوید اینهایی که می توانند اعلام جرم بکنند، باید به تأیید رئیس قوه ی قضائیه برسند.

آقای هاشمی شاهرودی - الان گفته است این سازمانها اگر سه بار بیخودی اعلام جرم کنند، [تا یکسال نمی توانند از این امکان دیگر استفاده بکنند].

آقای علیزاده - الان آمده با این اصلاح، تبصره (۳) سابق را حذف کرده است.

آقای هاشمی شاهرودی - خوب، حذف بکند، چه اشکالی دارد؟ متن قبلی قانون عادی بوده است. این متن هم قانون عادی است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حاج آقا، تبصره (۳) فعلی ماده (۶۶) می گوید رئیس قوه ی قضائیه باید اینها را تأیید کند؛ یعنی اسامی سازمانهای مردم نهادی که می توانند اعلام جرم کنند باید به تأیید رئیس قوه برسند.

آقای علیزاده - تبصره (۳) گفته است اسامی نهادهایی که می توانند اعلام جرم کنند، باید به تأیید رئیس قوه برسند.

آقای ابراهیمیان - در تبصره (۲) ماده (۴۲) هم که بحث «مرجع قانونی» است. عیبی که ندارد. گفته است: «از مراجع قانونی ذیصلاح ذی ربط مجوز اخذ کنند».

آقای هاشمی شاهرودی - اینجا گفته است یک مرجع قانونی مجوز بدهد. [به این معنا نیست که دیگر] نباید توسط رئیس قوه تأیید بشود.

آقای علیزاده - آخر دیگر قید تأیید رئیس قوه را ندارد. الآن این تبصره دیگر تأیید رئیس قوه را رد کرده است.

آقای ابراهیمیان - نه، منظور از مرجع قانونی این است که اگر دولت به سازمان‌های مردم‌نهاد مجوز می‌دهد، خوب از این به بعد هم مجوز دولت، برای اینکه یک سازمان عنوان سازمان مردم‌نهاد را داشته باشد [و بتواند اعلام جرم کند] وجود داشته باشد.

آقای علیزاده - خیلی خوب، حضرات آقایان دیگر می‌گویند اشکال ندارد. بند بعدی را بخوانید.

آقای شبزنده‌دار - عبارت «مصوب سال ۱۳۹۲/۱۲/۴» هم اشکال دارد.

آقای علیزاده - البته این عبارت «مراجع» ابهام دارد.

آقای موسوی - «مراجع» ابهام دارد.

آقای علیزاده - کدام مرجع می‌آید [سازمان‌هایی را که حق اعلام جرم دارند، مشخص می‌کند]؟ نمی‌دانیم همان مرجعی است که جواز فعالیت می‌دهد [یا یک مرجع دیگری است]؟

آقای شبزنده‌دار - ذکر واژه‌ی «سال» [قبل از تاریخ تصویب قانون آیین دادرسی کیفری] بد است. ابهام دارد.

منشی جلسه - حاج آقا می‌فرمایند آنجا که گفته است: «قانون آیین دادرسی کیفری مصوب سال ۱۳۹۳/۱۲/۴»، تذکر بدهید که باید واژه‌ی «سال» را حذف کنند.

آقای مؤمن - واژه‌ی «سال» زیادی است.

آقای علیزاده - بله، اشکال دارد.

منشی جلسه - بله.

آقای علیزاده - بله، «سال» اضافه است. باید «روز» بنویسند.^(۱)

۱. بند (۶) تذکرات مندرج در نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «۶- در

آقای موسوی - جناب آقای علیزاده، ابهام را هم می‌نویسید؟

آقای علیزاده - ابهام چیست؟

آقای موسوی - «مراجع» ابهام دارد؛ یعنی مشخص نیست که منظورشان کدام مرجع است.

آقای ابراهیمیان - گفته است: «مراجع ذی صلاح قانونی»

منشی جلسه - «ذی ربط» هم دارد.

آقای ابراهیمیان - این عبارت «ذی صلاح قانونی» را اینجا در مقام بیان گفته است.

آقای علیزاده - یعنی همان مرجعی که جواز فعالیت می‌دهد.

آقای ابراهیمیان - به هر حال یک جاهای این عبارت، ابهام دارد.

منشی جلسه - حاج آقا، عبارت «مراجع ذی صلاح» ابهام دارد؟

آقای هاشمی شاهرودی - ندارد.

منشی جلسه - این همه توضیح و قید، «ذی صلاح قانونی ذی ربط»، به خاطر این است که احتمالاً خود قانون‌گذار هم نمی‌دانسته منظور، چیست.

آقای موسوی - جواز فعالیت را آنهایی که مرجع ذی صلاح هستند، می‌دهند؛ ولی آیا آنها هم می‌توانند اعلام جرم را اجازه بدهند؟ فکر می‌کنم باید یک مرجع دیگری مد نظر باشد.

آقای شبزنده‌دار - تذکر بدهید [ابهام را رفع کنند].

آقای علیزاده - حالا همین تبصره (۳) را بخوانید. تبصره چه شده است؟

منشی جلسه - هنوز بحث روی ابهام دکتر موسوی است.

آقای علیزاده - ابهام آقای دکتر موسوی چیست؟ بفرمایید.

آقای موسوی - آیا منظور از مراجع ذی صلاح قانونی و ذی ربط مشخص است یا نیست؟

منشی جلسه - [ایشان می‌گویند منظور از این مراجع] معلوم نیست کیست.

آقای موسوی - اگر بفرمایید منظور همان مرجعی است که به سازمان‌های مردم‌نهاد

→

اجازه‌ی تأسیس را داده است، این فرق می‌کند با وقتی که این سازمان‌ها این قدرت را داشته باشند که بتوانند اعلام شکایت بکنند. این دو تا مسئله است.

آقای ابراهیمیان - فلسفه‌ی سازمان‌های مردم‌نهاد، استقلالشان است که اگر قرار است مثلاً از محیط زیست دفاع بکنند، دیگر وابسته به دولت و مجوز دولت نباشند. باید استقلال داشته باشند و بتوانند به قوه‌ی قضائیه اعلام کنند که دولت یا فلان اداره‌ی دولتی دارد محیط زیست را تخریب می‌کند. بنابراین اگر مجوز چنین اعلام جرمی را دوباره به اجازه‌ی مقامات قضایی یا غیر قضایی و دولت موکول کنیم، دیگر اثر و فایده‌اش از بین می‌رود. ولی به هر حال تبصره (۲) خلاف قانون اساسی که نیست.

آقای علیزاده - البته با این تبصره (۲) پدر این سازمان‌ها را هم درآورده‌اند. گفته است که اگر یک سازمان سه بار شکایت کرد و شکایتش رد شد، دیگر [تا یک سال حق شکایت ندارد].

آقای ابراهیمیان - بله، اگر حرف بیخود بزنند، یک سال باید ساکت باشند. این حرف، حرف بدی نیست.

آقای علیزاده - خوب. نظرتان را بفرمایید. آقایان می‌گویند ابهام ندارد. برویم.

آقای مدرسی یزدی - چطور ابهام ندارد؟

آقای علیزاده - اگر ابهام دارد، رأی بدهید. من رأی می‌دهم.

آقای موسوی - اصل حکم درست است. مثلاً فرض کنید یک سازمان مردم‌نهاد زیست‌محیطی است و می‌بیند که محیط زیست دارد خراب می‌شود، این کار خوبی است که ما اجازه بدهیم تا او بتواند اعتراض کند؛ ولی آن چیزی که می‌گوییم ابهام دارد «مراجع ذی‌صلاح قانونی ذی‌ربط» است.

آقای کدخدایی - یک چیز بی‌ربط است.

آقای علیزاده - «ذی‌ربط»؛ یعنی بی‌ربط. ربطش کجاست؟

آقای موسوی - قانونش چه است؟

آقای علیزاده - الآن اگر من و شما مجرمی باشیم، باید از کجا مجوز بگیریم؟

آقای مدرسی یزدی - ظاهراً اشکالتان ناظر به همان تبصره (۳) ماده (۶۶) است که حذف کرده‌اند.

آقای کدخدایی - بله.

آقای علیزاده - آن تبصره را عملاً حذف کرده‌اند.

آقای مدرسی یزدی - منتها الآن اثر آن معلوم نمی‌شود.

آقای علیزاده - بله.

آقای مدرسی یزدی - اگر کسی از مفاد تبصره (۳) اطلاع داشته باشد و بداند با این اصلاح، عملاً تأیید رئیس قوه را حذف کرده‌اند، ممکن است موضوع را بفهمد؛ ولی الآن ابتداءً معلوم نمی‌شود [اثر حذف آن تبصره چیست].

آقای ابراهیمیان - یا الآن مرجع قانونی هست و در قوانینی که ما داریم تعریف شده...

آقای مدرسی یزدی - ...نه، تعریف نشده است.

آقای ابراهیمیان - ...اگر هم تعریف نشده است، این تبصره می‌گوید «مراجع ذی‌ربط» باید مجوز بدهند. نهایتاً می‌گویند ما هنوز مرجعی نداریم و بعداً باید یک قانون تصویب کنند و مرجع آن را تعریف کنند. ولی عرضم این است که به هر حال الآن این تبصره، خلاف قانون اساسی نیست.

آقای موسوی - نه، ما هم می‌گوییم این عبارت ابهام دارد.

آقای ابراهیمیان - در عبارت «مراجع ذی‌ربط» ضمیر، مرجعش را یا الآن پیدا خواهد کرد یا بعداً پیدا خواهد کرد.

آقای هاشمی شاهرودی - بی‌قانونی و اینکه الآن قانون مربوطه را نداریم، موجب ابهام است؛ وگرنه این عبارت فعلی که ابهام ندارد.

آقای ابراهیمیان - حالا این که نوشته است: «مراجع ذی‌ربط»؛ ابهام ندارد.

آقای مدرسی یزدی - حالا معلوم نیست قید «ذی‌ربط»، از چه حیث ذی‌ربط است؛ چون هر چیزی از جهات مختلف می‌تواند ذی‌ربط باشد.

آقای علیزاده - اگر در خود قانون هم نگویند، آیین‌نامه می‌تواند بگوید منظور از «مراجع ذی‌ربط»، کدام مرجع است.

آقای مدرسی یزدی - آقای علیزاده، ببینید؛ هر چیزی از جهات مختلف می‌تواند ربط داشته باشد. یکی از حیث ربط کاری، یکی از حیث ربط قضایی، یکی از حیث ربط مردمی. آخر این قید ذی‌ربط معلوم نیست از چه حیثی مد نظر است. به قول ایشان [= آقای دکتر کدخدایی] الآن «ذی‌ربط»، بی‌ربط است. باید روشن بشود که ذی‌ربط از چه حیثی مد نظر است. از حیث اینکه می‌تواند اقامه‌ی دعوا کند یا از حیث اینکه تخصص

در این کار را دارد؟

آقای علیزاده - اصلاً مجوز را از کجا به دست می‌آورد؟

آقای مدرسی یزدی - بنابراین این قید، ابهام دارد.

آقای علیزاده - الآن اگر جناب عالی مجری باشید از کجا باید این مجوز را اخذ کنید؟

آقای ابراهیمیان - یک ماده‌ی قانونی‌ای است که هنوز شرایط اجرایش فراهم نشده است. می‌گوییم شرط اجرای آن فعلاً فراهم نیست، می‌ایستیم تا بقیه‌ی اجزایش را مشخص کنند.

آقای مدرسی یزدی - اصلاً نمی‌شود شرط اجرایی‌اش را فراهم کرد؛ چون جنبه و حیث ذی‌ربط بودن آن معلوم نیست.

آقای علیزاده - خیلی خوب.

آقای موسوی - یک نکته هم که هست این است که اگر مثلاً جرمی اتفاق بیفتد یا شاکی خصوصی دارد که خود او می‌تواند برود شکایت بکند یا اینکه جرم عمومی است که در آن صورت هم، اصل بر این است که مدعی‌العموم می‌تواند اعلام جرم بکند. پس اینکه سازمان‌های مردم‌نهاد اعلام جرم بکنند، یک حالت استثنایی است. بنابراین باید دقیقاً ابعاد موضوع مشخص بشود.

آقای علیزاده - حضرات آقایانی که می‌فرمایند «مراجع ذی‌ربط» ابهام دارد، رأی بدهند. بالاخره مرجعی که می‌خواهد مجوز بدهد، باید قانوناً مشخص بشود.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، [وقتی آیین‌نامه بنویسند،] ابهام رفع می‌شود.

آقای علیزاده - من اصلاً ابهام ندارم، من اشکال دارم. من اشکال دارم؛ می‌گویم مراجع ذی‌ربط کجا است؟ اگر ممکن است ببینیم مراجعی که می‌خواهند مجوز بدهد اصلاً صلاحیت دادن یک چنین پروانه‌ای را دارند یا ندارند؟ این موضوع را باید مشخص کنند. اگر مراجع ذی‌ربط هست، بسیار خوب، بگویید کجاست. اگر نیست شما معلوم کنید تا ما بفهمیم کجا است؟

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، این قانون، آیین‌نامه‌ی اجرایی هم دارد دیگر.

آقای علیزاده - گفته است حضرت اجل اشرف اکرم؛ ولی اسم آن را نگفته است. خوب، می‌گوییم معلوم کنید این حضرت اجل اشرف اکرم کیست.

آقای مدرسی یزدی - تازه یک اختلاف دیگری هم هست. الآن ایشان «مراجع ذی‌ربط»

را مراجعی که مجوز در اصل تأسیس از او اخذ کرده باشند، معنا می‌فرمایند.

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه.

آقای مدرسی یزدی - در حالی که آقایان می‌گویند منظور مرجع صادرکننده‌ی مجوز شکایت است.

آقای شب‌زنده‌دار - بله، منظور فرض دوم است.

آقای مدرسی یزدی - حالا شما می‌گویید «بله»، ولی آقایان می‌گویند «نه».

آقای علیزاده - اولاً من این را به شما عرض کنم که هیچ دستگاهی نمی‌تواند به من مجوز شکایت بدهد. مجوز شکایت را باید قانون به من بدهد. مگر یک دستگاه می‌تواند بگوید من حق شکایت دارم؟

آقای مدرسی یزدی - خیلی خوب.

آقای ابراهیمیان - نه، اینجا بحث اعلام جرم است.

آقای علیزاده - اگر اینجا بحث دادن مجوز برای شکایت باشد که اشکال دارد.

آقای مدرسی یزدی - حالا اول از نظر فنی بگویید منظور کدام فرض است تا بعد اشکال وارد نکنیم.

آقای علیزاده - بله.

آقای مدرسی یزدی - ایشان می‌فرمایند منظور مجوز اصل تأسیس است.

آقای موسوی - نه، من می‌گویم دو تا چیز است. [یکی مجوز تأسیس است، یکی هم مجوز اعلام جرم].

آقای علیزاده - شکایت را یک شخص می‌تواند مطرح بکند. ولی او می‌تواند مطرح بکند. قیم او می‌تواند مطرح بکند. وکیل او می‌تواند مطرح بکند یا مقامی که قانوناً حق شکایت دارد.

آقای مدرسی یزدی - این عبارت خیلی ابهام دارد.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، اینجا بحث شکایت نیست.

آقای علیزاده - بعضی آقایان این را می‌فرمایند.

آقای ابراهیمیان - نه، اینجا بحث اعلام جرم است.

آقای علیزاده - اعلام جرم هم همین‌طور است. مگر هر کسی حق اعلام جرم دارد؟

آقای ابراهیمیان - نه، شکایت را متضرر انجام می‌دهد.

آقای مدرسی یزدی - حالا همین اعلام جرم هم، اگر مد نظر باشد؛ فرقی نمی‌کند.
آقای ابراهیمیان - می‌دانید چرا؟ چون همان‌طور که می‌دانید قانون آیین دادرسی قبلی می‌گفت یک نامه‌ی بدون امضا هم اگر مشتمل بر یک خطری باشد، دادستان می‌تواند به آن ورود کند.^(۱)

آقای علیزاده - آیین دادرسی قبلی می‌گفت، اما الآن چه؟ بله، دادستان می‌تواند وارد بشود؛ ولی [این سازمان‌ها که دادستان نیستند].

آقای مدرسی یزدی - یک مشکل این است که الآن متعلق مجوز چیست؟ اعلام جرم است یا اخذ پروانه است؟

آقای ابراهیمیان - حالا عرض من این است که اگر منشأ [شکایت می‌تواند یک نامه‌ی بدون امضا باشد، چرا سازمان‌های مردم‌نهاد نتوانند اعلام جرم کنند؟]

آقای علیزاده - فرقی این است که به نویسنده‌ی نامه‌ی بدون امضا، حق نمی‌دهیم که به دادگاه بیاید و تا آخر دادرسی شرکت کند؛ اما حالا می‌خواهیم به این سازمان‌ها حق بدهیم که تا آخر بیایند و در دادگاه بنشینند.

آقای ابراهیمیان - در دادگاه‌ها که همه می‌توانند بیایند.

آقای علیزاده - چه کسی می‌گوید؟ همه‌ی افراد کی می‌توانند در دادرسی بیایند؟

آقای ابراهیمیان - نه، اجازه بفرمایید. اینجا فقط این سازمان‌ها می‌توانند اعلام جرم کنند.

آقای علیزاده - در یک دادرسی، هر کسی می‌تواند بیاید؟ مگر آنجا طوری است که هر کس بتواند بیاید؟

آقای ابراهیمیان - حاج‌آقا، اگر پای یک واجب شرعی در میان باشد؛ مثلاً بحث شهادت دادن باشد، می‌آیند آنجا شهادت می‌دهند. خیلی هم خوب است. از نظر شرعی خیلی هم خوب است.

۱. ماده (۶۷) قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ کمیسیون امور قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی: «ماده ۶۷- گزارش‌ها و نامه‌هایی که هویت گزارش‌دهندگان و نویسندگان آنها مشخص نیست، نمی‌تواند مبنای شروع به تعقیب قرار گیرد؛ مگر آنکه دلالت بر وقوع امر مهمی کند که موجب اختلال در نظم و امنیت عمومی است یا همراه با قرائنی باشد که به نظر دادستان برای شروع به تعقیب کفایت می‌کند.»

آقای علیزاده - آقای دکتر، اول معلوم کنید این سازمان‌ها شاهد هستند یا شاکی؟
آقای سوادکوهی - جناب آقای علیزاده، تبصره (۳) این ماده را هم بخوانید. شاید تبصره (۳) می‌خواست این اشکال شما را روشن کند.
آقای علیزاده - تبصره (۳) را خواندیم دیگر. با این اصلاح، آن تبصره (۳) دیگر از بین رفته است.

آقای سوادکوهی - همان دیگر، پس چون شما به وزارت دادگستری اشکال دارید، باید به این مسئله کلاً ایراد بگیرید.

آقای علیزاده - حرف من این است که مراجع ذی‌صلاح باید روشن بشود. اگر قانون مرتبطی دارد بگویند چیست؛ اگر ندارد قانوناً بگویند کدام مرجع صالح است.

آقای مدرسی یزدی - علاوه بر آن، باید بگویند مرجعیت در چه چیزی مد نظر است؟ در اجازه‌ی شکایت یا در اجازه‌ی پروانه؟

آقای موسوی - در اجازه‌ی شکایت.

آقای مدرسی یزدی - حالا به هر حال روشن نیست.

آقای علیزاده - اجازه‌ی شکایت را که مراجع ذی‌صلاح نمی‌توانند بدهند.

آقای یزدی - چرا، اگر قانون گفته باشد، می‌توانند اجازه بدهند.

آقای علیزاده - یعنی چه؟

آقای ابراهیمیان - ببینید؛ این حکم، کجا اشکال قانون اساسی پیدا می‌کند؟ وقتی که منظور از این مرجعی که مبهم است، کسی باشد که صلاحیت تقنین نداشته باشد.

آقای مدرسی یزدی - بله، ممکن است صلاحیت نداشته باشد.

آقای ابراهیمیان - حالا عرض من این است که اگر این مرجع قبلاً تعیین شده است، خوب دیگر شما تأیید کرده‌اید، اگر هم تعیین نشده است، تعیین آن به موجب قانون خواهد بود؛ چون گفته است: «مراجع ذی‌صلاح قانونی».

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - الآن این مصوبه خودش قانون است دیگر. این قانون است.

آقای مدرسی یزدی - مرجع صالح باید [در همین متن] معلوم بشود.

آقای علیزاده - حضرات آقایانی که رأی می‌دهند که تبصره (۲) از جهت اینکه مراجع ذی‌صلاح قانونی باید مشخص بشود [ابهام دارد، رأی بدهند] تا بعد از رفع ابهام اظهار نظر گردد.

آقای مدرسی یزدی - ما رأی داریم.

آقای مؤمن - یعنی ابهام دارید؟

آقای کدخدایی - البته حاج آقا چون ماهیت لایحه، قضایی است، شما می‌توانید آن ایراد خودتان را بگیرید که اگر مفاد ماده (۴۲) در لایحه‌ی دولت بوده است باید از طریق قوه‌ی قضائیه بیاید؛ چون همه‌ی این ماده ماهیت قضایی دارد.

آقای علیزاده - بله.

آقای کدخدایی - می‌توانید آن ایراد قبلی‌تان را بگیرید. اگر آن ایراد را بگیرید، دیگر مسئله حل می‌شود.

آقای ابراهیمیان - من حرفی ندارم.

آقای علیزاده - من که حرفی ندارم، بیاید ایراد بگیرید.

آقای کدخدایی - آقایان می‌گویند چون لایحه‌ی قضایی است، [باید از طریق قوه‌ی قضائیه بیاید].

آقای ابراهیمیان - این مربوط به آیین دادرسی است.

آقای علیزاده - آیین دادرسی لایحه‌ی قضایی نیست؟

آقای مؤمن - نه.

آقای ابراهیمیان - نه، ماهیت آیین دادرسی، قضایی است. حرف درستی است.

آقای علیزاده - بله.

آقای مؤمن - نه، مجموع این [لایحه، لایحه‌ی قضایی نیست. بخشی از آن قضایی است].

آقای علیزاده - لازم نیست مجموع آن قضایی باشد. ما قبلاً هم نظر داده‌ایم که اگر قسمتی از لایحه هم قضایی باشد، نه یک ماده، بلکه یک قسمت کلاً قضایی باشد، باید قوه‌ی قضائیه بدهد.

آقای ابراهیمیان - ولی این موضوع که قطعاً دیگر یک لایحه‌ی قضایی است.

آقای مدرسی یزدی - چرا لایحه‌ی قضایی است؟

آقای ابراهیمیان - نه، منظورم این است که این لایحه حکم قضایی دارد.

آقای مؤمن - از اول تا آخر لایحه را که حساب کنیم، قضایی نیست.

آقای مدرسی یزدی - چرا، قضایی که است؛ منتهای مراتب اصلاً مصداق طرح

محسوب نمی شود.

آقای کدخدایی - حاج آقا، ظاهراً ماده (۴۲) در لایحه‌ی دولت هم بوده است.

آقای ابراهیمیان - این ماده در لایحه هست.

آقای علیزاده - در لایحه‌ی دولت هم هست.

آقای مدرسی یزدی - باشد، یعنی حالا مجلس نمی تواند آن را اصلاح کند؟ خب اصلاح لایحه‌ی قضایی است.

آقای علیزاده - نه، اصلاً ما گفته ایم آن قسمت قضایی لوایح را باید رئیس قوه‌ی قضائیه بدهد.

آقای ابراهیمیان - بله.

آقای مؤمن - این طور نیست.

آقای مدرسی یزدی - چه چیزی را می گویند؟

آقای مؤمن - لوایحی که کلاً قضایی نیست، لزومی ندارد رئیس قوه بدهد.

آقای مدرسی یزدی - خیلی خب، شاید این لایحه را قوه‌ی قضائیه داده است. چه می دانیم.

آقای علیزاده - با «شاید» که نمی شود قضاوت کرد. باید مسلم بشود.

آقای مدرسی یزدی - نه، نباید مسلم بشود.

آقای علیزاده - چرا؟

آقای مدرسی یزدی - مجلس کار خودش را می کند. حالا که اینجا آمده است، شما باید ببینید مطابق قانون اساسی است یا نه.

آقای علیزاده - ما هم اینجا آمدیم و نظر دادیم که این لایحه را باید رئیس قوه بدهد.

آقای کدخدایی - مگر لایحه‌ی قاچاق کالا و ارز همین طور نبود؟ بعداً که متوجه شدیم در مورد لایحه‌ی قاچاق کالا و ارز، قوه‌ی قضائیه نظر نداده است، آن را برگرداندیم.^(۱)

آقای محمدرضا علیزاده - با اینکه همه اش هم قضایی نبود.

۱. بند (الف) نظر شماره ۹۰/۳۰/۴۵۹۴۴ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۸ شورای نگهبان در خصوص لایحه مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۱ مجلس شورای اسلامی: «الف- نظر به اینکه این لایحه در موارد عدیده دارای ماهیت قضایی است و باید توسط رئیس مکرّم قوه قضائیه تهیه می شد و با عنایت به نظر تفسیری این شورا در خصوص مورد اقدام می گردید، لازم است حداقل نظر ایشان اخذ شود.»

آقای کدخدایی - بله.

آقای مؤمن - کل آن لایحه، قضایی بود.

آقای علیزاده - نه، همه‌اش قضایی نبود.

آقای کدخدایی - نه حاج‌آقا، همه‌اش قضایی نبود.

آقای علیزاده - اصلاً قاچاق کالا، خودش موضوع قضایی نبود.

آقای مؤمن - این مصوبه، صد تا ماده دارد، حالا فرض کنید از صد تا ماده یک ماده‌ی

آن برای مباحث قضایی است.

آقای علیزاده - حاج‌آقا، فقط یک ماده نیست.

آقای مؤمن - چرا.

آقای ابراهیمیان - البته خب شما قبلاً اعلام کرده‌اید جرم و مجازات و امثال آن، امور

قضایی محسوب می‌شود. بله، این لایحه، قضایی نیست.

آقای مؤمن - بله.

آقای علیزاده - ببینید حاج‌آقا، فقط یک ماده نیست. به جد من قسم که این‌طوری

نیست که شما می‌گویید.

آقای مؤمن - فرض کنید یک مصوبه، (۵۰۰) تا ماده داشته باشد...

آقای ابراهیمیان - ... اینکه برای یک ماده، مجازاتی تعیین کرده است که مربوط به

قوه‌ی قضائیه باشد، [که آن را تبدیل به لایحه‌ی قضایی نمی‌کند].

آقای مؤمن - این مصوبه، قسمت‌های گوناگونی دارد. همه چیز در آن هست.

آقای علیزاده - خیلی خب، اشکال این تبصره رأی نیاورد. آقایان به این ایراد رأی

نمی‌دهند. جلوتر برویم. تبصره (۳) را بخوانید.

منشی جلسه - «تبصره ۳ - آیین‌نامه اجرایی این بند مربوط به اقدامات وزارت

دادگستری، ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون توسط وزارت

دادگستری و معاونت حقوقی رئیس‌جمهور تهیه می‌شود و به تصویب هیئت

وزیران می‌رسد.»

آقای مؤمن - تبصره (۳) را باید درست کنند.

آقای علیزاده - تبصره (۳) که اشکال دارد؛ ولی ما به اصل صلاحیت وزارت

دادگستری ایراد گرفتیم.

آقای کدخدایی - حاج آقا، تبصره (۳) مبنیاً بر ایراد بند (ب) ایراد دارد؛ چون اصل (۱۶۰)...

آقای علیزاده - ... اصل اختیارات وزارت دادگستری را برشمرده است [و این موارد داخل در آنها نیست].

آقای ابراهیمیان - حالا به نظر تان تهیه‌ی پیش‌نویس یک لایحه، جزء وظایفی نیست که وزیر دادگستری به اعتبار عضویتش در هیئت وزیران می‌تواند آن را انجام بدهد؟
آقای علیزاده - به تهیه‌ی پیش‌نویس که اشکال نداریم.

آقای ابراهیمیان - نه، من می‌خواهم بگویم اینکه ایشان پیش‌نویس لایحه را تهیه کند و بدهد که اشکال ندارد.

آقای علیزاده - ما به خود بند ایراد گرفتیم.

آقای ابراهیمیان - به کدام بند؟

آقای علیزاده - به خود بند (ب) ایراد گرفتیم.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - تبصره (۳)، مربوط به اقدامات وزارت دادگستری است.

آقای کدخدایی - بله.

آقای ابراهیمیان - آهان! بله.

منشی جلسه - حاج آقا، ایراد تبصره (۳) «مبنیاً» بر ایراد بند (ب) می‌شود؟

آقای علیزاده - بله، مبنیاً بر بند (ب) ایراد دارد؛ چون در بند (ب)، آن قسمت مربوط به اختیارات وزیر دادگستری، اشکال دارد.

آقای ابراهیمیان - بله دیگر حاج آقا، چون بند (ب) را مغایر اصل (۱۶۰) گرفتیم.

آقای مؤمن - به تبصره‌های آن ایراد نگرفتیم؟

آقای ابراهیمیان - نه، فقط خود بند (ب) را ایراد گرفتیم. بله؟

آقای علیزاده - بله، به بند (ب) اشکال گرفتیم. تبصره (۳) هم مبنیاً بر بند (ب) اشکال دارد.

آقای ابراهیمیان - من می‌خواهم بگویم در مورد یک قسمتی از این کارها، وزارت دادگستری حق مداخله ندارد؛ ولی نسبت به یک قسمت‌هایی حق مداخله دارد.

آقای علیزاده - بحث یک قسمت نیست، حاج آقا می‌فرمایند کل بند (ب) ایراد دارد.

حضرات آقایانی که می‌گویند این تبصره مبنیاً بر ایراد بند (ب)، همان ایراد [مغایرت با اصل (۱۶۰) قانون اساسی] را دارد، رأی بدهند.

آقای مدرسی یزدی - خود بند (ب) هم ایراد دارد دیگر.

آقای علیزاده - بله، ما در مورد بند (ب) گفتیم وزیر دادگستری نمی‌تواند یک چنین اختیاری داشته باشد. این تبصره می‌گوید برای آن اختیاراتی که [آنجا گفته شد، وزیر دادگستری آیین‌نامه تهیه کند]. بی‌زحمت آقایان رأی بدهند.

آقای مدرسی یزدی - آنچه مربوط به امور قضایی است، مربوط به رئیس قوه است.

آقای ابراهیمیان - اینکه می‌گوید «آیین‌نامه‌ی اجرایی این بند»، یعنی فقط خود همان بند مد نظر است.

آقای علیزاده - بله.^(۱)

منشی جلسه - «پ»

۱- به منظور افزایش سرعت، صحت، کارایی و امنیت در ارائه خدمات حقوقی و قضایی و تحقق نظام جامع دادرسی الکترونیک، قوه قضائیه مکلف است برای توسعه الکترونیک اطلاعات و ارتباطات قوه قضائیه، مراکز و سازمان‌های وابسته، نسبت به تکمیل و روزآمد کردن داده‌ها و اطلاعات مرکز ملی داده‌های قوه قضائیه و توسعه خدمات این مرکز و استقرار کامل شبکه ملی عدالت اقدام کند. تبصره ۱- نیروی انتظامی و ضابطان خاص قوه قضائیه و کلیه دستگاه‌ها و گروه‌های مرتبط با مراجع قضایی که در سایر مراجع فعالیت می‌کنند، مکلفند اطلاعات مورد نیاز مراجع قضایی در مسیر رسیدگی‌های قضایی را با رعایت طبقه‌بندی در اختیار مرکز قرار دهند.»

آقای مؤمن - در عبارت «که در سایر مراجع فعالیت می‌کنند»، کلمه «مراجع» غلط است. در سایر مراجع که نیستند. عبارت «در سایر دستگاه‌ها» صحیح است.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، «سایر دستگاه‌ها» صحیح است. مثلاً نماینده‌ی قوه‌ی

۱. بند (۲۳) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «۲۳- بند (ب) ماده (۴۲) مغایرت اصل (۱۶۰) قانون اساسی شناخته شد و تبصره (۳) بند (ب) این ماده نیز، مبنیاً بر ایراد مذکور، واجد اشکال است.»

قضائیه در فلان جا.

آقای علیزاده - بله، منظور از «مراجع» همان «دستگاه» است.

منشی جلسه - «تبصره ۲ - کلیه دستگاه‌های دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی و اشخاص حقوقی پس از استقرار شبکه ملی عدالت مکلفند نسبت به ارسال پاسخ به استعلامات مراجع قضایی از طریق این شبکه اقدام کنند.

۲- به قوه قضائیه اجازه داده می‌شود بر اساس آیین‌نامه‌ای که توسط وزیر دادگستری با همکاری معاونت حقوقی قوه قضائیه و سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد، اسناد و اوراق پرونده‌های قضایی را که نگهداری سوابق آنها ضروری است با استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی روز، به اسناد الکترونیکی تبدیل و سپس نسبت به امحای آنها بر اساس ضوابط اقدام نماید. اطلاعات و اسناد تبدیلی در کلیه مراجع قضایی و اداری سندیت داشته و قابل استناد است.»

آقای هاشمی شاهرودی - این کار تا حالا انجام شده است.

آقای علیزاده - بله، دارد انجام می‌شود. البته آن اول یک دوره‌ی کوتاه‌مدت بود.

منشی جلسه - «تبصره ۱ - اصل پرونده‌های مهم و ملی که جنبه سندیت تاریخی دارد، توسط سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، حفظ و نگهداری می‌شود.

تبصره ۲ - به سازمان تعزیرات حکومتی اجازه داده می‌شود بر اساس آیین‌نامه‌ای که توسط رئیس سازمان پیشنهاد و به تأیید وزیر دادگستری می‌رسد، نسبت به اجرای حکم این ماده در مورد پرونده‌های تعزیراتی اقدام کند.

ت - حذف شد.»

آقای علیزاده - مجلس می‌تواند برای تعزیرات حکومتی تعیین تکلیف کند؟ قبلاً گفته‌ایم که مجلس نمی‌تواند برای تعزیرات حکومتی اتخاذ تصمیم کند.

آقای هاشمی شاهرودی - اختیارات آنها، مصوبه‌ی مجمع تشخیص مصلحت نظام است.^(۱)

۱. قانون تعزیرات حکومتی «پیرو حکم مورخ ۱۳۶۷/۶/۱۳ حضرت امام مبنی بر واگذاری اختیار در امر تعزیرات حکومتی به مجمع تشخیص مصلحت نظام اسلامی» در تاریخ ۱۳۶۷/۱۲/۲۳ به تصویب مجمع

آقای علیزاده - بله، البته ما قبلاً هم گفته‌ایم که قانون تعزیرات حکومتی مصوبه‌ی مجمع، مجلس نمی‌تواند چیزی اضافه کند.

آقای هاشمی شاهرودی - کلاً این موضوع را اعلام وصول نکرده‌اند.

آقای علیزاده - خیلی خب، جلوتر برویم.

آقای شب‌زنده‌دار - اینجا واژه‌ی «تأیید» یعنی چه؟ اینجا واژه‌ی «تصویب» را می‌خواهد. آیین‌نامه‌ی موضوع تبصره (۲)، باید به «تأیید» هیئت وزیران یا وزیری که به او ارجاع شده است، برسد یا به «تصویب»؟

آقای ابراهیمیان - بله دیگر، «تصویب» درست است.

آقای شب‌زنده‌دار - پس کلمه‌ی «تأیید» درست نیست.

آقای ابراهیمیان - اینجا در واقع، مرجع تهیه‌ی آیین‌نامه را رئیس سازمان تعزیرات حکومتی گرفته‌اند. تأیید درست نیست، باید می‌گفتند به تصویب وزیر برسد.

آقای علیزاده - نگفته است رئیس سازمان تعزیرات آیین‌نامه را تصویب می‌کند. او فقط پیشنهاد می‌دهد.

آقای ابراهیمیان - «تأیید» به معنای «تصویب» است.

آقای مؤمن - نه، این واژه‌ی «تأیید» را باید تبدیل به «تصویب» بکنند.

آقای شب‌زنده‌دار - کلاً وزیر دادگستری باید آیین‌نامه را تأیید بکند یا باید تصویب بکند؟

آقای مؤمن - باید تصویب بکند.

آقای علیزاده - منظور از این «تأیید» همان «تصویب» است.

آقای ابراهیمیان - حالا حداقل یک تذکر به مجلس بدهیم.

آقای شب‌زنده‌دار - بله دیگر، اصل (۱۳۸) قانون اساسی همین را می‌گوید که تصویب آیین‌نامه با هیئت وزیران یا وزیری است که این کار به او ارجاع شده است.

منشی جلسه - حاج آقا، تذکر بدهیم؟

آقای ابراهیمیان - یک تذکری بدهیم.

→

تشخیص مصلحت نظام رسیده است.

آقای علیزاده - اینجا «تأیید» به معنای «تصویب» است.

آقای مؤمن - این تذکر را بگویید دیگر تا درستش کنند.

منشی جلسه - تذکر بدهیم؟

آقای هاشمی شاهرودی - بله، تذکر بدهیم.

آقای یزدی - [تصویب موضوع آیین‌نامه‌ی این بند] کار وزیر نیست.

آقای شب‌زنده‌دار - چرا دیگر.

آقای علیزاده - این‌طوری بنویسید: ظاهر در «تأیید» این است که یکی دیگر آیین‌نامه

را تصویب می‌کند و حال اینکه اینجا مرجع تصویب باید مشخص شود...

آقای مؤمن - ...بنابراین آن کلمه‌ی «تأیید» باید به «تصویب» تبدیل شود.

آقای علیزاده - بله، می‌گوییم ظاهر در «تأیید» این است که مرجع دیگری تصویب

می‌کند. و حال اینکه منظور این نیست. بنابراین کلمه‌ی «تأیید» باید به «تصویب» تبدیل

شود.

آقای مدرسی یزدی - منظورشان همان تصویب بوده است؛ نظیرش را دهها جای دیگر

هم در مصوبات داشته‌ایم که به جای «تصویب»، «تأیید» گفته‌اند.

آقای مؤمن - نداشته‌ایم.

آقای علیزاده - آن زمان دقت نکردیم. الآن حاج‌آقای شب‌زنده‌دار دقت کردند.

آقای مدرسی یزدی - منظورشان واضح است.

آقای شب‌زنده‌دار - نه، چون جاهای دیگر می‌گفتند به تصویب فلان مقام و به تأیید

فلان مقام می‌رسد.

آقای علیزاده - بله، تصویب‌ها باید به تأیید برسند.^(۱)

منشی جلسه - «ث - کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات

کشوری^(۲) مکلفند به منظور تقویت زیرساخت‌های برنامه‌ریزی، ایجاد شفافیت و

۱. بند (۷) تذکرات مندرج در نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «۷- در

تبصره (۲) بند (پ) ماده (۴۲)، ظاهر در تأیید آن است که مرجع تصویب آیین‌نامه، شخص دیگری

است، حال آنکه منظور این نیست؛ لذا واژه «تأیید» به «تصویب» اصلاح گردد.»

۲. ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ کمیسیون مشترک رسیدگی به لایحه

مدیریت خدمات کشوری مجلس شورای اسلامی: «ماده ۵- دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه‌ها،

استقرار دولت الکترونیک و پیشگیری از جعل هویت اشخاص و تضمین صحت اسناد و قراردادهای رسمی و دستیابی قوای سه‌گانه به بانک‌های اطلاعاتی موجود کشور به استعلام‌های صورت‌گرفته در حوزه وظایف قانونی خود توسط هر یک از دستگاه‌های وابسته به قوای سه‌گانه به صورت رایگان پاسخ دهند.»

آقای مدرسی یزدی - ایراد اصل (۷۵) که اینجا قابل طرح است.

آقای مؤمن - نه دیگر.

آقای مدرسی یزدی - این بند مغایر اصل (۷۵) است.

آقای مؤمن - نه دیگر، خب در راستای وظیفه‌ی دستگاه‌ها است.

آقای ابراهیمیان - بله، چیزی به وظیفه‌ی دستگاه‌ها اضافه نکرده است.

آقای عزیزاده - چیزی اضافه نکرده‌اند. مگر کرده‌اند؟

آقای هاشمی شاهرودی - حالا اصل موضوع که جزء وظیفه‌ی دستگاه‌ها بوده است. در لایحه‌ی دولت هم که این ماده هست.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه.

منشی جلسه - حاج آقا، در لایحه هست.

آقای عزیزاده - این بند، الحاقی مجلس نیست.

منشی جلسه - «ج- سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مکلف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی، مؤسسات عمومی و مردم‌نهاد، به منظور بازاجتماعی شدن محکومان اقدامات زیر را انجام دهد:

۱- با رویکرد ارتقای بازدارندگی و جنبه اصلاحی مجازات حبس، اصلاح محیط زندان‌ها از طریق اقداماتی نظیر طبقه‌بندی زندانیان و بازداشت‌شدگان بر اساس سابقه و نوع جرائم ارتكابی، تفکیک متهمان از محکومان در بازداشتگاه‌های موقت در شهرهای بالای بیست هزار نفر جمعیت

→

مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک‌ها و بیمه‌های دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می‌شوند.»

تبصره- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با هماهنگی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، زندان‌ها را به عنوان منطقه بهداشتی تحت پوشش خدمات جامع و همگانی سلامت کشور قرار دهد.

۲- آموزش زندانیان واجد شرایط با همکاری وزارت آموزش و پرورش و سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

۳- رفع مشکل معیشتی خانواده‌های زندانیان بی‌بضاعت با همکاری کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بهزیستی کشور و سایر نهادهای ذی‌ربط و بیمه سلامت رایگان زندانیان و خانواده آنها

تبصره- اعتبار مورد نیاز برای اجرای این حکم، هر ساله در بودجه‌های سنواتی پیش‌بینی می‌شود.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - این بند در لایحه نبوده است.

منشی جلسه - تبصره یا خود بند (۳)؟

آقای علیزاده - اصل این موضوع که در قانون بودجه بوده است.^(۱) بنابراین دیگر آوردن آن در اینجا اشکالی ندارد. در واقع این بند، یک توضیح است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - به هر حال این بند، در لایحه نیست.

منشی جلسه - «۴- تسهیل بازگشت محکومان پس از تحمل کیفر به زندگی شرافتمندانه و رفع موانع اشتغال آنان با ساماندهی و محدود کردن موارد استعلام از سوء پیشینه به موارد خاص و رفع اثر محکومیت در چهارچوب قوانین مربوط.»

۱. تبصره (۲۶) قانون بودجه سال (۱۳۹۵) کل کشور مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۷ مجلس شورای اسلامی: «تبصره ۲۶- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است پانزده هزار میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال مانده تسهیلات قرض‌الحسنه بانکی و رشد مبلغ مزبور را به تفکیک ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به کمیته امداد امام خمینی (ره) و سه هزار میلیارد (۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به سازمان بهزیستی با معرفی دستگاه‌های ذی‌ربط به مددجویان و کارفرمایان طرح‌های اشتغال مددجویی و دو هزار میلیارد (۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در اختیار ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان نیازمند قرار می‌گیرد تا به خانواده‌های معسر زندانیان پرداخت کند. در صورتی که هر یک از دستگاه‌های مشمول نتوانند به هر میزان از سهمیه تسهیلات خود تا پایان آذر ماه ۱۳۹۵ استفاده نمایند، سهمیه مزبور به دیگر دستگاه‌های مشمول تعلق می‌گیرد.»

آقای مدرسی یزدی - این «محدود کردن موارد استعمال از سوء پیشینه به موارد خاص» احتیاج به قانون ندارد؟

آقای ابراهیمیان - چرا.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - اصلاً این کار دست سازمان...

آقای ابراهیمیان - ...سازمان زندان‌ها نیست؛ چون فاعل این اقدامات را در ابتدای بند (ج) سازمان زندان‌ها اعلام کرده است.

آقای یزدی - یک نوع جرائمی هست که اثر محکومیت آنها را باید قانون‌گذار بگوید.

آقای هاشمی شاهرودی - می‌گوید: «در چهارچوب قوانین مربوط».

آقای علیزاده - کدام بند را می‌گویید؟

آقای هاشمی شاهرودی - ذیل بند (۴) که گفته است: «در چهارچوب قوانین مربوط».

آقای مدرسی یزدی - قید «در چهارچوب قوانین»، مربوط به عبارت «رفع اثر محکومیت» است؛ چون ما همیشه [در علم اصول] می‌گفتیم قید [که در انتهای جمله می‌آید] به قسمت اخیر جمله برمی‌گردد. حالا باید دید این قید به عبارت قبلی؛ یعنی محدود کردن استعمال هم برمی‌گردد یا نه؟

آقای ابراهیمیان - می‌توانیم بگوییم این قید «در چهارچوب قوانین» به همه‌ی قسمت‌های قبلی برمی‌گردد.

آقای مدرسی یزدی - به هر حال، حداقل ابهام که دارد.

آقای علیزاده - چه ابهامی دارد؟ «در چهارچوب قوانین» به همه می‌خورد.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، جوابش همین است؛ یعنی سازمان زندان‌ها بایستی بیاید اقدام کند. چون از آنجا باید نامه بدهند و الّا زندانی در زندان می‌ماند.

آقای علیزاده - «تسهیل بازگشت محکومان پس از تحمل کیفر به زندگی شرافتمندانه و رفع موانع اشتغال آنان با ساماندهی و محدود کردن موارد استعمال از سوء پیشینه به موارد خاص و رفع اثر محکومیت در چهارچوب قوانین مربوط».

آقای ابراهیمیان - این عبارت یک اشکال ادبی دارد و آن این است که اگر قوانین، موارد استعمال را محدود می‌کنند، دیگر خود سازمان نمی‌تواند آن را محدود بکند. می‌شود پاسخ استعلامات را محدود کرد؛ ولی استعمال را یک کس دیگری و یک اداره‌ی دیگر مثل قوه‌ی مجریه می‌کند. سازمان زندان‌ها که نمی‌تواند استعلامات را

محدود کند. بله، قانون می‌تواند محدود کند. بنابراین یک اشکال عبارتی بارزی در این بند هست.

آقای مدرسی یزدی - واقعه این است که ظهور این عبارت این است که محدود کردن استعلامات باید در چهارچوب قوانین باشد؛ ولی شاید اصلاً یک چنین قانونی هم نداشته باشیم.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، حالا در بعضی از قوانین، محکومیت‌های مؤثر را مهم اعلام کرده‌اند. همه‌ی محکومیت‌ها، چه ریز و چه درشت را، مؤثر نمی‌دانند.

آقای علیزاده - ببینید؛ الآن وقتی استعلام می‌کنند در پاسخ می‌گویند این شخص یک کشیده به یک نفر زده و به خاطر آن یک روز زندان رفته است. همه‌ی این موارد را در پاسخ استعلام می‌نویسند. این بند می‌گوید حق ندارید همه‌ی این موارد را بنویسید. شما طبق قانون مواردی که سابقه‌ی کیفری مؤثر محسوب می‌شود را، جواب بدهید.

آقای هاشمی شاهرودی - فقط آنها را بنویسید.

آقای علیزاده - بقیه‌ی محکومیت‌ها را حق ندارید جواب بدهید. این بند می‌خواهد این را بگوید.

آقای مدرسی یزدی - آخر چرا حق نداشته باشند همان موارد را، به صورت علی‌الاطلاق، جواب بدهند؟

آقای علیزاده - برای اینکه اثر ندارد.

آقای ابراهیمیان - قانون می‌گوید دیگر.

آقای علیزاده - فرض کنید من یک وقتی به یک کسی یک کشیده زده‌ام. الآن که در مورد سوابق من استعلام می‌کنند، مرجع قضایی باید چه بگوید؟ اما یک وقتی هست که فلان آقا سرقت کرده است، اینجا قانون می‌گوید خیلی خوب، این شخص سرقت کرده است، هنوز هم فلان مدت از این کارش نگذشته است، بنابراین این کار، جزء سابقه‌ی مؤثر او محسوب می‌شود.

آقای مدرسی یزدی - نه، همین قوانین سابقه‌ی مؤثر را درست می‌کنند، نه چیز دیگری.

آقای علیزاده - الآن یک بدبختی که ما داریم این است که همه چیز را در پاسخ استعلام می‌نویسند.

آقای مدرسی یزدی - سابقه‌ی مؤثر را همین قوانینی که ما تأیید می‌کنیم درست می‌کند، نه چیز دیگر.

آقای مؤمن - نه.

آقای علیزاده - نه، سابقه‌ی مؤثر تعریف دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، تعریف دارد.

آقای مدرسی یزدی - کجا است؟

آقای هاشمی شاهرودی - قانون دارد.

آقای علیزاده - قانون دارد.

آقای مدرسی یزدی - قانونش کجاست؟

آقای هاشمی شاهرودی - قانون مفصل دارد.

آقای علیزاده - قانون دارد.

آقای اسماعیلی - چرا، قانون دارد.

آقای علیزاده - تعریف سابقه‌ی کیفی مؤثر را در قانون داریم.

آقای مدرسی یزدی - [خب، همان را هم] به واسطه‌ی قانون درست کرده‌اید، نه اینکه از آسمان آمده باشد.

آقای هاشمی شاهرودی - قانون دارد.

آقای مدرسی یزدی - همین بند دارد سابقه‌ی مؤثر و غیر مؤثر را درست می‌کند.

آقای مؤمن - نه.

آقای هاشمی شاهرودی - قانون مفصلی دارد.

آقای علیزاده - نمی‌شود هر کس یک خطای ساده‌ای هم کرده باشد، در استعمال بنویسند. یکی دیگر فلان کار را هم کرده است، آن را هم بنویسند.

آقای هاشمی شاهرودی - اینجا بحث جرم مؤثر است.

آقای علیزاده - الآن شما به کجای این بند اشکال دارید؟ چه اشکالی دارید؟ بفرمایید تا رأی بگیریم.

آقای هاشمی شاهرودی - ایشان می‌گویند اصلاً قانونی برای [تعریف] جرم مؤثر نداریم.

آقای مدرسی یزدی - نگفتم اصلاً نداریم. گفتم همین [قوانین، جرم مؤثر و غیر مؤثر

را] درست می‌کند.

آقای مؤمن - نه، اینها درست نمی‌کنند.

آقای هاشمی شاهرودی - قانون جداگانه داریم. محکومیت‌های کیفری مؤثر در قانون احصا شده است.

آقای مدرسی یزدی - خب اگر این طوری است، آن قانون را بیاورید.

آقای مؤمن - این بند دارد به قوانین مربوطه ارجاع می‌دهد.

آقای علیزاده - خب حالا الآن اینجا ما چه می‌خواهیم؟ ایراد اینجا را بگویید.

آقای هاشمی شاهرودی - متن قانون را بیاورید.

آقای علیزاده - اصلاً فرض کنید قانون نداریم، اینجا را چه می‌خواهید بفرمایید؟

آقای مؤمن - این بند می‌گوید محدود کردن موارد استعلام، باید در چهارچوب قوانین باشد.

آقای مدرسی یزدی - ظاهر عبارت «محدود کردن موارد استعلام از سوء پیشینه به موارد خاص» اطلاق دارد.

آقای مؤمن - خب، قید هم برایش آورده و گفته است: «در چهارچوب قوانین مربوط».

آقای علیزاده - اطلاق آن شامل چه چیزهایی می‌شود؟

آقای مدرسی یزدی - یعنی به آن معنا چهارچوب قانونی ندارد.

آقای مؤمن - چرا؟

آقای مدرسی یزدی - حالا ندارد دیگر. شما که مدعی هستید، دلیل بیاورید.

آقای علیزاده - خیلی خب.

آقای مؤمن - آقایان می‌گویند برای این موضوع قانون داریم.

آقای هاشمی شاهرودی - چه چیزی را بیاوریم؟

آقای مدرسی یزدی - قانون کجاست؟

آقای گدخدایی - یک ماده واحده داریم که بحث محرومیت‌های اجتماعی مؤثر را بیان کرده است.

آقای مدرسی یزدی - مدام می‌گویید «مؤثر»؛ خب، «مؤثر» یعنی چیزی که در قانون آمده باشد که مثلاً فلان شخص حق ندارد در فلان جا زندگی کند.

آقای مؤمن - همین دیگر. این بند هم که در چهارچوب قوانین است دیگر.

آقای علیزاده - الان اشکال این بند چه است؟

آقای مدرسی یزدی - اولاً این چیزی که اینجا می‌گوید احتیاج به قانون‌گذاری دارد. ابهام دارد. این رقمی نمی‌شود آن را تأیید کرد.

آقای مؤمن - نه، می‌گوید در چهارچوب قوانین باشد.

آقای مدرسی یزدی - دوم اینکه واقعاً محدود کردن، نه محدود کردن اعلام؛ بلکه محدود کردن استعمال در بعضی جهات، شاید حرمت داشته باشد. چرا؟ به خاطر اینکه شخصی که استعمال می‌کند، در واقع دارد با شما مشورت می‌کند. می‌گوید من می‌خواهم گزینش کنم. فلان سازمان هم اطلاع دارد که این شخص آدم فاسقی است و به مردم ظلم می‌کند یا همان مثالی که شما گفتید که یک کسی بیخود توی گوش مردم زده است؛ این شخص تا توبه نکرده، فاسق است و اگر محکوم هم شده باشد، معلوم نیست که توبه‌اش را اعلان کرده است. در مقام مشورت که هیچ عیبی ندارد [اشکال اشخاص را بگوییم]؛ چون جزء استثنائات غیبت است. در غیر از مقام مشورت هم، معلوم نیست که اعلان کردن جرم شخص بعد از اینکه محکوم شده است، حرام باشد. لهذا نمی‌شود ما همین‌طوری بگوییم اعلام سوابق کیفری جایز نیست یا فلان است. این کار قانون می‌خواهد.

آقای علیزاده - ما نمی‌گوییم جایز نیست. ما کجا چنین چیزی گفتیم؟ ما می‌گوییم یک دلیل باید بیاوریم که مردم را بپذیرند؛ برای رد کردن شخص، هزارتا دلیل می‌شود آورد.

آقای مدرسی یزدی - چرا، این بند می‌گوید موارد استعمال از سوء پیشینه را محدود کنیم.

آقای شب‌زنده‌دار - نه، آن چیزی که شما فرمودید مربوط به اعلام است؛ ولی اینجا بحث استعمال است.

آقای علیزاده - بله، استعمال می‌کنند و جواب می‌دهند.

آقای مدرسی یزدی - خوب چرا باید استعمال را بیخود محدود کنیم؟ نیاز به دلیل هم نیست. بیان اشکال اشخاص، گاهی جایز است؛ بلکه گاهی واجب است.

آقای علیزاده - این حکم در این جهت است که نیایم هر کسی را به خاطر یک انگ کوچک، سال‌های سال از اجتماع و از جامعه بیرون کنیم. بعد هم این افراد نمی‌خواهند

وکیل مردم در مجلس بشوند که ما ردشان کنیم.

آقای مدرسی یزدی - باباجان! اینکه استعلام مساوی [با اعلام کردن و محروم کردن نیست را، می‌دانم.] این اشتباه نشود؛ ولی با یک استعلام که کسی از حیّز زندگی ساقط نمی‌شود. فرض کنید استعلام کردند و آن مرجع هم گفت که این آقا یک بار توی گوش یک کسی زده است. حالا اوقاتش تلخ شده و یک کاری کرده است.

آقای شبزنده‌دار - نه، این بند هم محدود کردن همین‌ها را دارد می‌گوید.

آقای مدرسی یزدی - خب، با اعلام این موضوع، این آقا از حیّز زندگی ساقط می‌شود؟

آقای شبزنده‌دار - این بند هم می‌گوید مثلاً اگر می‌خواهید استخدام کنید، متنه به خشخاش نگذارید.

آقای علیزاده - بله.

آقای مدرسی یزدی - قانون‌گزینش باید اصلاح بشود نه این قانون. اگر یک چنین قانونی وجود داشته باشد [که با ایرادهای جزئی اشخاص را رد می‌کنند]، آن قانون باید اصلاح بشود، نه این قانون، و آلا وقتی که می‌خواهند گزینش بکنند، باید یک آدم امین و یک آدم عادل را به کار بگیرند. شما خیلی جاها قید کرده‌اید [فردی که قرار است مسئولیت بپذیرد] باید عادل باشد. کسی که کار حرام انجام داد از عدالت ساقط می‌شود؛ مگر اینکه توبه کند.

آقای شبزنده‌دار - آنجایی که قید عدالت می‌خواهد، بله، حرف شما درست است.

آقای مدرسی یزدی - بله، یا آنجایی که قید وثاقت می‌خواهد هم، همین‌طور است.

آقای علیزاده - حالا آن کسی که قید توبه را می‌پذیرد، همه‌اش را می‌پذیرد.

آقای مدرسی یزدی - بابا! چه می‌دانیم چه کسی توبه کرده است. اینجا استصحاب^(۱) عدم توبه جریان دارد.

۱. اصل استصحاب، حکم به استمرار بقای متیقن سابق است. استصحاب از اصول عملی است و اصولیون تعریف‌های گوناگونی از آن ارائه کرده‌اند که اختلاف آنها ناشی از اختلاف مبانی ایشان در چگونگی حجیت استصحاب است. شیخ انصاری استصحاب را «ابقاء ما کان» یعنی حکم به استمرار آنچه که در سابق، یقین به وجود آن بوده است، تعریف می‌کند. (فرهنگ‌نامه اصول فقه، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، چاپ اول، بهار ۱۳۸۹، ج ۱، ص ۲۰۵)

آقای علیزاده - خیلی خوب، الآن موضوع روشن است با داد و بیداد هم محکم تر نمی شود.

آقای مدرسی یزدی - پس چرا داد و بیداد می کنید؟

آقای کدخدایی - حاج آقا، ماده (۲۵) [قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱] را ببینید.

آقای مدرسی یزدی - «ماده ۲۵- محکومیت قطعی کیفری در جرائم عمدی، پس از اجرای حکم یا شمول مرور زمان، در مدت زمان مقرر در این ماده، محکوم را از حقوق اجتماعی به عنوان مجازات تبعی محروم می کند؛» خیلی خوب.

آقای کدخدایی - سه تا تبصره ی آن را هم ملاحظه بفرمایید.

آقای مدرسی یزدی - «تبصره ۱- در غیر موارد فوق، مراتب محکومیت در پیشینه کیفری محکوم درج می شود؛ لکن در گواهی های صادره از مراجع ذی ربط منعکس نمی گردد، مگر به درخواست مراجع قضایی برای تعیین یا بازنگری در مجازات.»

منشی جلسه - حاج آقا، تبصره های (۲) و (۳) هم می گوید اثر تبعی محکومیت رفع می شود.

آقای مدرسی یزدی - خیلی خوب، عیبی ندارد. «تبصره ۳- در عفو و آزادی مشروط اثر تبعی محکومیت پس از گذشت مدت های فوق از عفو یا اتمام مدت آزادی مشروط رفع می شود...» خیلی خوب، مشکلی ندارد دیگر.

آقای کدخدایی - این ماده، همان «قوانین مربوط» است که در ذیل بند (۴) گفته است.

آقای علیزاده - «حقوق اجتماعی» هم در ماده (۲۶) آمده است.^(۱)

۱. ماده (۲۶) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ کمیسیون امور قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی: «ماده ۲۶- حقوق اجتماعی موضوع این قانون به شرح زیر است:

الف- داوطلب شدن در انتخابات ریاست جمهوری، مجلس خبرگان رهبری، مجلس شورای اسلامی و شوراهای اسلامی شهر و روستا

ب- عضویت در شورای نگهبان، مجمع تشخیص مصلحت نظام یا هیئت دولت و تصدی معاونت رییس جمهور

پ- تصدی ریاست قوه قضاییه، دادستانی کل کشور، ریاست دیوان عالی کشور و ریاست دیوان عدالت اداری

آقای هاشمی شاهرودی - پس قانون دارد.

آقای مدرسی یزدی - خیلی خوب، پس قانون دارد. حالا که قانون را نشان دادند، مشکل حل شد.

آقای هاشمی شاهرودی - بند (۴) هم که می‌گوید این محدودیت‌ها باید «در چهارچوب قوانین مربوط» باشد.

آقای مدرسی یزدی - خب عیبی ندارد. [«رفع اثر محکومیت»] در چهارچوب این قوانین است؛ ولی [محدود کردن استعمال] اعم است.

آقای مؤمن - عجب!

آقای مدرسی یزدی - ظاهرش که این است؛ چون قید ذیل که به آن صدر نمی‌خورد.

آقای مؤمن - عجب! «در چهارچوب قوانین مربوط» به هر دو برمی‌گردد.

آقای عزیزاده - حضرات آقایانی که می‌فرمایند قید اخیر که می‌گوید: «در چهارچوب قوانین مربوط» به عبارت «محدود کردن استعمال از سوء پیشینه به موارد خاص» مربوط نمی‌شود و از این جهت که به آن مربوط نشود، موجب ابهام است و آن ابهام موجب می‌شود که بعداً این بند، خلاف قانون یا خلاف شرع دربیاید، رأی بدهند.

→

ت- انتخاب شدن یا عضویت در انجمن‌ها، شوراها، احزاب و جمعیت‌ها به موجب قانون یا با رأی مردم

ث- عضویت در هیئت‌های منصفه و امناء و شوراها حل اختلاف

ج- اشتغال به عنوان مدیر مسئول یا سردبیر رسانه‌های گروهی

چ- استخدام و یا اشتغال در کلیه دستگاه‌های حکومتی اعم از قوای سه‌گانه و سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته به آنها، صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، نیروهای مسلح و سایر نهادهای تحت نظر رهبری، شهرداری‌ها و مؤسسات مأمور به خدمات عمومی و دستگاه‌های مستلزم تصریح یا ذکر نام برای شمول قانون بر آنها

ح- اشتغال به عنوان وکیل دادگستری و تصدی دفاتر ثبت اسناد رسمی و ازدواج و طلاق و دفترکاری

خ- انتخاب شدن به سمت قیّم، امین، متولی، ناظر یا متصدی موقوفات عام

د- انتخاب شدن به سمت داوری یا کارشناسی در مراجع رسمی

ذ- استفاده از نشان‌های دولتی و عناوین افتخاری

ر- تأسیس، اداره یا عضویت در هیئت مدیره شرکت‌های دولتی، تعاونی و خصوصی یا ثبت نام تجاری یا مؤسسه آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و علمی»

- آقای هاشمی شاهرودی** - حال همان قدر بگویید ابهام دارد.
- آقای علیزاده** - حضرات آقایانی که این ایراد را قبول دارند، رأی بدهند.
- آقای مدرسی یزدی** - ابهام دارد. حالا هر کسی قبول دارد، رأی بدهد.
- آقای علیزاده** - خب رأی ندارد. خدا پدرت را بیامرزد.
- منشی جلسه** - «۵- معرفی زندانیان نیازمند اشتغال به مراجع ذی ربط پس از آزادی. تبصره- کلیه دستگاه‌های اجرایی ذی ربط، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، اصناف و تعاون موظف به همکاری در امور فوق می‌باشند.
- آیین‌نامه اجرایی این بند مربوط به همکاری و هماهنگی دستگاه‌های ذی ربط، ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، توسط وزارت دادگستری با همکاری وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و آموزش و پرورش و سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.»
- آقای شب‌زنده‌دار** - «اصناف» مربوط به کجا است؟
- منشی جلسه** - اتاق است.
- آقای کدخدایی** - منظور، اتاق اصناف است.
- آقای علیزاده** - یک «اتاق» است.
- آقای شب‌زنده‌دار** - اتاق‌های اصناف داریم؟
- آقای کدخدایی** - بله.
- آقای شب‌زنده‌دار** - [چه کار می‌کند؟]
- آقای هاشمی شاهرودی** - اتحادیه‌های اصناف را اداره می‌کند.
- منشی جلسه** - اینها سه تا اتاقند. «اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران» یک اتاق است.
- آقای علیزاده** - سه تا اتاق داریم: ۱- اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی، ۲- اتاق اصناف ۳- اتاق تعاون.
- منشی جلسه** - بله سه تا اتاق است.
- آقای علیزاده** - اگر واقعاً در این بند، بحث پیشگیری و بازدارندگی و جنبه‌ی اصلاحی

مجازات‌ها است، چرا باید هیئت وزیران آیین‌نامه‌ی اجرایی آن را تصویب کند؟ این کار، کار...

آقای مدرسی یزدی - ... قوه‌ی قضائیه است.

منشی جلسه - نه حاج آقا، یکی از اجزای بند (ج)، مربوط به بازدارندگی بود.

آقای هاشمی شاهرودی - این آیین‌نامه برای ایجاد هماهنگی در امور است.

آقای علیزاده - [«آیین‌نامه اجرایی این بند» که گفته است] همین بند اخیر را می‌گوید؟

منشی جلسه - نه، فقط بند (۵)؛ کل بند (ج) را می‌گوید.

آقای علیزاده - منظورش کل بند (ج) است دیگر.

آقای مؤمن - نه.

آقای کدخدایی - گفته است: «آیین‌نامه اجرایی این بند».

آقای سوادکوهی - منظورش بند (ج) است دیگر.

آقای علیزاده - منظورش بند (ج) است که چند تا جزء دارد.

منشی جلسه - بله.

آقای علیزاده - بند (ج) خودش چند جزء دارد. همه‌ی این بندها که مربوط به دولت

نمی‌شود.

منشی جلسه - حاج آقا، بحث آموزش زندانیان و امثال آن را هم دارد.

آقای علیزاده - بله، احکامی در مورد آموزش زندانیان و همکاری با آموزش و پرورش

هم دارد. البته در مورد بند (۳) که مربوط به رفع مشکل معیشتی است، حرفی نداریم.

بحث معیشتی و تأمین اعتبار درست است و به دولت مربوط است.

آقای مؤمن - پس عیب ندارد دیگر.

آقای علیزاده - اما اول بند (ج) که می‌گوید: «با رویکرد ارتقای بازدارندگی و جنبه

اصلاحی مجازات حبس...» مربوط به قوه‌ی قضائیه است.

آقای علیزاده - می‌دانم، منظور این است که پس قوه‌ی قضائیه چه کاره است؟

آقای مؤمن - اگر خواستند به قوه‌ی قضائیه هم بدهند، عیب ندارد.

آقای هاشمی شاهرودی - هر دستگاه اجرایی‌ای که مرتبط است، مثل آموزش و

پرورش یا خانگی بهداشت را، گفته است دیگر.

منشی جلسه - بله.

آقای عزیزاده - خب می دانم؛ پس قوه‌ی قضائیه چه کاره است؟ ممکن است فردا در آیین نامه بگویند این طوری بروند زندانی را ببینند، یا بروند این کارها را انجام بدهند. خب باید قوه‌ی قضائیه را دخالت بدهند یا اینکه بگویند بعداً [به تأیید رئیس قوه‌ی قضائیه برسد].

منشی جلسه - «وزارت دادگستری» را از همین باب گفته‌اند.

آقای هاشمی شاهرودی - امور زندانیان از امور نظارتی وزارت دادگستری است.

آقای عزیزاده - نیست. وزیر دادگستری اصلاً در مورد زندان هیچ اختیاری ندارد.

آقای هاشمی شاهرودی - می دانم، در این امور که نظارت دارد.

آقای عزیزاده - اختیاری ندارد آخر. در چه اموری اختیار دارد؟

آقای هاشمی شاهرودی - استعلام و امثال آن.

آقای عزیزاده - ندارد. آن موارد هم هیچ کدامشان ربطی به وزیر دادگستری ندارد. آن وقت می گویند آیین نامه را اینها بنویسند.

آقای سوادکوهی - تأیید رئیس قوه را هم می خواهد.

آقای مؤمن - نه، تصویب نهایی با هیئت وزیران است.

آقای عزیزاده - پس ما می گوئیم تصویب هیئت وزیران در آن قسمتی که مربوط به امور قوه‌ی قضائیه است، اشکال دارد.

آقای سوادکوهی - اصلاً کلبش ایراد دارد؛ چون سازمان زندانها زیر نظر قوه‌ی قضائیه است.

آقای ابراهیمیان - آن وقت ما که به مجلس برویم، می گویند کجای آن قضایی است؟

آقای عزیزاده - ببینید، جزء (۱) بند (ج) گفته است: «با رویکرد ارتقای بازدارندگی و جنبه اصلاحی مجازات»؛ اصلاح که برای قوه‌ی قضائیه است.

آقای هاشمی شاهرودی - نوشته است: «آیین نامه اجرایی این بند مربوط به همکاری و هماهنگی دستگاه‌های ذی ربط» [توسط این دستگاه‌ها تهیه می شود]. فقط این بخش را گفته است. آیین نامه‌ی مربوط به هماهنگی دستگاه‌ها باید در هیئت وزیران تصویب بشود.

آقای ابراهیمیان - فقط این موضوعات، منوط به تصویب هیئت وزیران است.

آقای هاشمی شاهرودی - بله.

آقای علیزاده - رئیس قوهی قضائیه نمی‌خواهد این دستگاه‌ها با او همکاری بکنند؟
آقای هاشمی شاهرودی - بالاخره این امور مربوط به آن دستگاه‌ها است. شاید آنها [لزوم تصویب رئیس قوهی قضائیه را] قبول نکنند. اصلاً ممکن است رئیس قوهی قضائیه چیزی را بر علیه آنها تصویب کند.

آقای مدرسی یزدی - حالا ایراد را این‌طوری بنویسید: آنچه از این آیین‌نامه که مربوط به قوهی قضائیه است، باید به تصویب رئیس قوه برسد و بقیه‌اش را می‌توانند به هیئت وزیران بدهند.

آقای علیزاده - اگر هم بحث همکاری است، باز به نظر من بهتر است به تصویب وزیر دادگستری برسد.

آقای هاشمی شاهرودی - حالا که گفته است.

آقای علیزاده - این را نگفته است. گفته است وزیر دادگستری تهیه می‌کند.

آقای هاشمی شاهرودی - می‌گوید: «توسط وزیر دادگستری...»

منشی جلسه - حاج‌آقا، گفته است: «توسط وزارت دادگستری».

آقای هاشمی شاهرودی - توسط هیئت وزیران تصویب می‌شود.

آقای علیزاده - هیئت وزیران که نمی‌تواند ارتباط با قوهی قضائیه را تأمین کند.

آقای هاشمی شاهرودی - الان اشکال چیست؟

آقای یزدی - ببینید؛ اصولاً سازمان زندان‌ها از سازمان‌های وابسته به قوهی قضائیه است. کلیه مسائل مربوط به زندانیان هم با این سازمان است.

آقای علیزاده - بله، من هم همین را می‌گویم. امور زندانیان با سازمان زندان‌ها است.

آقای مؤمن - درست است.

آقای هاشمی شاهرودی - اینجا فقط بحث تهیهی آیین‌نامه‌ی نحوه‌ی همکاری است.

آقای علیزاده - خب می‌دانم؛ آیین‌نامه برای این است که سایر دستگاه‌ها با وزارت دادگستری همکاری کنند. در واقع می‌خواهند مقررات همکاری بنویسند. من به نحوه‌ی تهیهی این آیین‌نامه، اشکال دارم.

آقای یزدی - امور زندان‌ها با سازمان زندان‌ها است.

آقای هاشمی شاهرودی - البته زید نمی‌تواند بگوید بیا بر علیه [سازمان زندان‌ها] همکاری کن.

آقای علیزاده - من می‌گویم اگر قرار است سایر دستگاه‌ها هم مداخله داشته باشند، پس قوه‌ی قضائیه چه کاره است؟

آقای هاشمی شاهرودی - وزیر دادگستری از طرف قوه‌ی قضائیه هست دیگر.

آقای مؤمن - مربوط به همکاری و هماهنگی همه می‌شود.

منشی جلسه - نه حاج‌آقا، اصلاً گفته تهیه‌ی آیین‌نامه، توسط وزیر دادگستری است.

آقای هاشمی شاهرودی - می‌دانم.

آقای علیزاده - وزیر دادگستری که تصویب نمی‌کند.

آقای مؤمن - توسط همه است. گفته است: «توسط وزارت دادگستری با همکاری

وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی...» تهیه می‌شود.

آقای علیزاده - وزیر که تصویب نمی‌کند.

آقای هاشمی شاهرودی - تصویب آیین‌نامه هم به عهده‌ی هیئت وزیران است.

آقای مدرسی یزدی - دولت با قوه‌ی قضائیه از طریق وزیر دادگستری آیین‌نامه‌ی

همکاری می‌نویسند.

آقای علیزاده - وزیر دادگستری.

آقای ابراهیمیان - حاج‌آقا، ماهیت هماهنگی، ارتباط است.

آقای مدرسی یزدی - بله.

آقای علیزاده - بله.

آقای ابراهیمیان - ارتباط را نمی‌شود یک‌طرفه دید. نمی‌شود بگوییم این برای خودش

ارتباط و همکاری می‌کند و آن برای خودش.

آقای علیزاده - بله، نمی‌شود.

آقای ابراهیمیان - حرف بدی نیست که وزیر دادگستری به عنوان رابط قوا فرمول‌های

همکاری را در بیاورد، هیئت وزیران هم تصویب کند.

آقای هاشمی شاهرودی - همین را گفته است دیگر: «توسط وزارت دادگستری».

آقای علیزاده - پس قوه‌ی قضائیه چه کاره است؟ بله، اگر وزیر دادگستری خودش این

آیین‌نامه را تصویب می‌کرد، می‌گفتیم من‌باب برقراری ارتباط میان قوه‌ی قضائیه با

سایر دستگاه‌هاست.

آقای هاشمی شاهرودی - وزیر دادگستری نقش ارتباطی دارد.

- آقای ابراهیمیان -** وزیر دادگستری نقش ارتباطی اش را بازی می کند.
- آقای هاشمی شاهرودی -** بله. این همکاری هم نقش ارتباطی است دیگر.
- آقای علیزاده -** اصل کار را که وزیر انجام نمی دهد، اصل کار را هیئت دولت انجام می دهد.
- آقای مدرسی یزدی -** برای هماهنگ کردن است دیگر.
- آقای علیزاده -** خب می دانم؛ ولی هیئت وزیران دارد آیین نامه را تصویب می کند.
- آقای هاشمی شاهرودی -** خیلی خب، عیبی ندارد.
- آقای مؤمن -** اینهایی که اینجا نام برده است، آیین نامه را تهیه می کنند، می برند در هیئت دولت تصویب می کنند.
- آقای هاشمی شاهرودی -** این آیین نامه چون بحث کار اجرایی است، مصوبه ی هیئت وزیران را می خواهد. وزیر دادگستری هم که در هیئت وزیران هست.
- آقای ابراهیمیان -** خب، به نظر شما چه کسی باید تصویب کند؟
- آقای علیزاده -** الآن اگر بخواهند در مورد اصلاح مجرمین کاری انجام بدهند، هیئت دولت باید آیین نامه ی مربوط به هماهنگی دستگاه ها را بنویسد؟ این نهادی که می خواهد همکاری کند، [چه شأنی در تهیه ی آیین نامه دارد؟]
- آقای مؤمن -** آیین نامه برای تأمین هماهنگی است.
- آقای علیزاده -** ما آن دستگاه اصلی را کنار می گذاریم؛ می گوئیم همه همکاری بکنید؛ اما نهایتاً یک جای دیگری آیین نامه را بنویسد.
- آقای هاشمی شاهرودی -** آخر وزیر دادگستری که نمی تواند بر علیه وزیر آموزش و پرورش تصمیم بگیرد. وقتی که وزارت آموزش و پرورش در جریان تصویب نبوده است، چطور از او همکاری را می طلبید؟ به همین خاطر باید بگوئید این آیین نامه را نهایتاً هیئت وزیران تصویب کند.
- آقای علیزاده -** اما اگر علیه قوه ی قضائیه، چیزی تصویب کنند، اشکالی ندارد؟ هیئت وزیران، هر تصمیمی گرفت، گرفت.
- آقای هاشمی شاهرودی -** علیه قوه ی قضائیه نیست. بحث همکاری است. بحث ارتباط است. طبیعت این کارها ارتباط است.
- آقای علیزاده -** ولی قوه ی قضائیه، هیچ مداخله ای در تصویب آیین نامه ندارد.

آقای هاشمی شاهرودی - چون ارتباط است، چون کار ارتباطی است [باید به تصویب هیئت وزیران برسد].

آقای مدرسی یزدی - می‌گوید با همکاری وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فلان و فلان این آیین‌نامه تهیه بشود.

آقای علیزاده - این وسط قوه‌ی قضائیه چه نقشی دارد؟ اصلاً آیا وزیر دادگستری با قوه‌ی قضائیه مشورت کرده است؟

آقای مؤمن - وزیر دادگستری که خودش جزء قوه‌ی قضائیه است.

آقای هاشمی شاهرودی - وزیر دادگستری مسئول ارتباط بین قوه‌ی قضائیه و دولت است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حاج آقا، بعضی از اجزای ذیل بند (ج) مثل طبقه‌بندی زندانیان که در بند (۱) گفته است، مستقلاً کار قوه‌ی قضائیه است.

آقای علیزاده - بله، اینها کار قوه‌ی قضائیه است.

آقای مدرسی یزدی - نه، روی قید «همکاری» تأکید کرده است. می‌گوید «آیین‌نامه اجرایی این بند مربوط به همکاری»؛ فقط در خصوص همکاری [به این طریق به تصویب می‌رسد].

آقای هاشمی شاهرودی - نه، همه‌ی آیین‌نامه‌ها؛ بلکه فقط آیین‌نامه‌ی مربوط به «همکاری دستگاه‌ها» به این صورت تصویب می‌شود.

آقای سوادکوهی - خب دستگاه قوه‌ی قضائیه هم که در فرآیند تهیه‌ی آیین‌نامه هست.

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی خب.

آقای مدرسی یزدی - اینجا بحث هماهنگی و همکاری است.

آقای علیزاده - با چه کسی؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - با قوه‌ی قضائیه دیگر.

آقای علیزاده - اصل کار برای کیست؟ ارتباط و همکاری با چه کسی می‌خواهد بشود؟

آقای هاشمی شاهرودی - این آیین‌نامه برای برقراری همان ارتباط است. همکاری و هماهنگی همان بحث ارتباط است دیگر. چیز دیگری نیست.

آقای علیزاده - عرض بنده این است که اولین کار و اصل کار برای کیست؟

آقای سوادکوهی - برای قوه قضائیه.

آقای علیزاده - آن کسی که بخواهد همکاری می‌کند. بقیه‌ی دستگاه‌ها چه کاره هستند؟

آقای مدرسی یزدی - اصل (۱۶۰) قانون اساسی می‌گوید همکاری دولت و قوه قضائیه از طریق وزیر دادگستری است.

آقای علیزاده - خیلی خوب.

آقای هاشمی شاهرودی - اینجا هم که «وزیر دادگستری» را آورده است.

آقای علیزاده - گفته است وزیر دادگستری تصویب می‌کند؟

آقای مدرسی یزدی - بله.

آقای علیزاده - کجاست؟

آقای مؤمن - نه، وزیر دادگستری تصویب نمی‌کند.

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - وزیر دادگستری پیشنهاد می‌کند.

آقای هاشمی شاهرودی - یک وزیر نمی‌تواند بر علیه وزارتخانه‌های دیگر چیزی تصویب کند. هر وزیری آنچه که مربوط به خودش است را، تصویب می‌کند. بعد به هیئت وزیران می‌برد تا آنها هم قبول کنند.

آقای علیزاده - اگر هیئت وزیران قبول نکنند، چه می‌شود؟

آقای هاشمی شاهرودی - خوب، قبول نمی‌شود. وزیر دادگستری که نمی‌تواند وزیر دیگری را الزام به همکاری کند. اینکه روشن است.

آقای علیزاده - آخر دستگاه‌های دیگر در این امور چه کاره هستند؟

آقای مؤمن - خوب. حالا هیئت وزیران رأی مثبت نمی‌دهند.

آقای مدرسی یزدی - البته یک نقضی در قانون اساسی هست که [بحث آیین‌نامه‌ها را] این‌طوری تفکیک کرده است؛ ولی به هر حال چاره‌ای نیست.

آقای هاشمی شاهرودی - بله.

آقای سوادکوهی - حالا ما در مواردی هم داریم که آیین‌نامه بعد از تصویب هیئت دولت، به تأیید رئیس قوه قضائیه هم می‌رسد.

آقای مؤمن - نه.

آقای سوادکوهی - یعنی ما گاهی در تصویب آیین‌نامه‌ها سه مرحله داریم: اول وزیر

دخالت می‌کند، بعد هیئت دولت تصویب می‌کند [و نهایتاً به تأیید رئیس قوه می‌رسد].

آقای مؤمن - نخیر، نداریم.

آقای هاشمی شاهرودی - دیگر این طور چیزی نداریم. یا هیئت وزیران تصویب می‌کند

یا رئیس قوه قضائیه.

آقای سوادکوهی - چرا. داریم.

آقای مدرسی یزدی - کجا داریم؟

آقای سوادکوهی - در بعضی جاها داریم.

آقای علیزاده - چرا، بعضی جاها داشته‌ایم.

آقای سوادکوهی - داریم. چرا نداریم؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، در مورد هیئت وزیران چنین

چیزی نداریم [که یک بار هیئت وزیران تصویب کند، بعد نیاز باشد که رئیس قوه

قضائیه آن را تأیید کند].

آقای سوادکوهی - چرا داریم؛ یعنی الآن می‌خواهید مصداق پیدا کنیم؟ اگر می‌خواهید

پیدا کنیم، پیدا می‌کنیم؛ ولی واقعیت این است که داریم.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - قبل از تصویب هیئت وزیران چنین

چیزی را داریم؛ ولی بعد از تأیید هیئت وزیران نداریم.

آقای سوادکوهی - داریم.

آقای علیزاده - داریم. یا رئیس قوه قضائیه وزیر تصویب می‌کند، هیئت وزیران باید

تأیید کند یا برعکس.

آقای مؤمن - یک مورد که این طوری بوده است را، بیاورید.

آقای هاشمی شاهرودی - دو تا تصویب که نداریم. مگر اینکه قرار باشد رئیس قوه

قضائیه، پیشنهاد کند، هیئت وزیران تصویب کند.

آقای مؤمن - بله.

آقای هاشمی شاهرودی - دو تا تأیید و تصویب نداریم.

آقای علیزاده - یکی تصویب می‌کند، دیگری تأیید می‌کند. حضرات آقایانی که رأی

دارند، رأی بدهند.

آقای مؤمن - خلاف شرع که نیست.

آقای هاشمی شاهرودی - خب، رأی بگیریید تمامش کنید.

آقای علیزاده - حضرات آقایانی که می فرمایند با توجه به اینکه قسمت اخیر بند (ج) در مورد همکاری با قوه قضائیه است و اصل کار هم برای قوه قضائیه است، تصویب یک طرفه آیین نامه به وسیله هیئت وزیران خلاف اصل استقلال قوه قضائیه و دخالت در کارهای قضایی است، رأی بدهند.

منشی جلسه - فقط یک نفر؟!

آقای سوادکوهی - خیلی خب، جلوتر برویم دیگر.

آقای [علیزاده] - پس چه شد؟

آقای موسوی - یک بار دیگر بگویید؛ من متوجه نشدم.

آقای سوادکوهی - ما هم متوجه نشدیم چه شد.

منشی جلسه - آقای دکتر، رأی گرفتیم.

آقای مدرسی یزدی - حالا مهم نیست.

آقای علیزاده - آقای دکتر می فرمایند یک بار دیگر بفرمایید. اصل بند (ج) برای قوه قضائیه است، اما آیین نامه ای این بند را کسانی می نویسند که می خواهند [در انجام حکم این بند با قوه قضائیه] همکاری کنند. این کار خلاف اصل استقلال قوه قضائیه است. آقایانی که این را قبول دارند، رأی بدهند.

منشی جلسه - (۴) تا رأی دارد.

آقای سوادکوهی - (۵) تا.

آقای علیزاده - (۵) تا.

منشی جلسه - (۵) تا.

آقای سوادکوهی - جناب آقای علیزاده، ماده (۵۲۸) قانون آیین دادرسی کیفری یک نمونه برای آیین نامه ای بند قبل است، بگوییم؟

آقای هاشمی شاهرودی - رد شدیم دیگر. بحث را رها کنید.

آقای سوادکوهی - مربوط به آیین نامه است.

آقای هاشمی شاهرودی - رد شدیم.

آقای سوادکوهی - دانستن ماده (۵۲۸) خوب است؛ چون شما می فرمایید [تأیید رئیس قوه قضائیه بعد از تصویب هیئت وزیران] نظیر ندارد، دارم می گویم. البته معذرت

می‌خواهم عین آن چیزی نیست که عرض کرده بودم.

آقای هاشمی شاهرودی - خب حالا بخوانید.

آقای سوادکوهی - «ماده ۵۲۸- آیین‌نامه اجرایی مربوط به نحوه نگهداری و طبقه‌بندی محکومان و متهمان، اشتغال و حرفه‌آموزی آنان، برنامه‌های بازپروری، نحوه ملاقات زندانیان، نحوه اداره کانون‌های اصلاح و تربیت و کیفیت اصلاح و تربیت اطفال و نوجوانان در آنجا، طبقه‌بندی اطفال و نوجوانان از حیث جنس، سن، نوع جرائم و امور اجرایی این کانون‌ها و نحوه اجرای مجازات حبس، ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، توسط وزارت دادگستری با همکاری سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.»

آقای علیزاده - خیلی خب، برویم.

آقای هاشمی شاهرودی - این ماده، با آنچه گفتیم منافات ندارد.

منشی جلسه - «ج- سازمان پزشکی قانونی کشور مکلف است تحقیقات لازم برای بررسی عوامل منجر به مصدومیت و مرگ‌های غیر طبیعی در موارد ارجاعی را انجام دهد و با تهیه شناسنامه هویت ژنتیکی متهمان، محکومان و متوفیان و با توجه به نتایج به‌دست‌آمده، نسبت به برنامه‌ریزی و آموزش برای پیشگیری و کاهش جرائم، تخلفات و آسیب‌های اجتماعی ناشی از آنها اقدام کند.»

آقای علیزاده - خود پزشکی قانونی به تنهایی می‌تواند اینکه برود ژنتیک طرف را بگیرد را، بکند یا اجازه‌ی قاضی را لازم دارد؟

آقای هاشمی شاهرودی - برای انجام تحقیقات است.

منشی جلسه - حاج آقا، گفته است: «در موارد ارجاعی».

آقای هاشمی شاهرودی - برای تحقیقات لازم است.

آقای علیزاده - قید «ارجاعی» را دارد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بله. البته به بحث هویت ژنتیک یک ایراد دیگری هم وارد است که بعداً در مواد الحاقی مطرح می‌کنیم.

آقای علیزاده - آن ماده‌ی الحاقی‌ای که می‌گوید نیروی انتظامی این کار را بکند،^(۱)

۱. جزء (۶) بند (ب) ماده الحاقی (۲) لایحه‌ی احکام دائمی برنامه‌های توسعه‌ی کشور مصوب

اشکال دارد. حالا به آن می‌رسیم.

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بله.

آقای علیزاده - آن اشکال دارد.

آقای مدرسی یزدی - آقایان مجمع مشورتی فقهی قم یک اشکال به این بند دارند.

آقای علیزاده - بفرمایید. همان نظر شرعی من است که گفتم اشکال دارد!

آقای شب‌زنده‌دار - بعضی از آقایان که در جلسه بودند و قبلاً قاضی بودند، می‌گفتند ما در همان مواقعی که در مسند قضا بودیم در خیلی موارد شاهد بودیم که در پزشکی قانونی کارهای خلاف شرع انجام می‌شد. مواردی بوده است که آنها دیده بودند. «بررسی: اطلاق تحقیقات لازم از جهت شمول نسبت به تحقیقاتی که شرعاً جایز نیست - مانند بعضی تحقیقات در مورد تحقق زنا - خلاف شرع دانسته شد. (بعضی از اعضا)

در مقابل نظر بعضی از اعضای دیگر این بود که این بند به صدد بیان از این جهت نیست، بلکه به صدد بیان تحقیقات لازم در موارد ارجاعی است و باید موارد ارجاعی به سازمان پزشکی قانونی اختصاص به موارد شرعی و مشروع باشد و موارد غیرمشروع ارجاع داده نشود».^(۱) این نظری است که در مجمع مشورتی فقهی مطرح شد.

آقای علیزاده - بند (ج) که اصلاً این را نمی‌گوید. این بند می‌گوید بعضی از متهمانی که مثلاً سابقه‌دار هستند، بروید ژن آنها را بگیرید که فردا اگر یکجایی یک آثاری پیدا شد، ببینند با این نمونه‌ی ژن انطباق دارد یا ندارد.

→

۱۳۹۵/۴/۳۰ مجلس شورای اسلامی: «۶- ... نیروی انتظامی جمهوری اسلامی موظف است بانک هویت ژنتیکی و اثر انگشت ایرانیان و اتباع خارجی را به تدریج ایجاد نماید. آیین‌نامه اجرایی ایجاد، نگهداری و به‌روزرسانی این بانک توسط وزارت دادگستری با همکاری نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. هزینه‌های لازم برای ایجاد و نگهداری، به‌روزرسانی و تأسیس زیرساخت این بانک، همه‌ساله متناسباً در اعتبارات سنواتی نیروی انتظامی پیش‌بینی می‌شود.»

۱. نظر کارشناسی مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان، شماره ۹۵/ف/۱۷۹ مورخ ۱۳۹۵/۶/۲؛ قابل مشاهده در نشانی زیر: yon.ir/kEWpj

آقای شب‌زنده‌دار - نه، این را که نگفته است. فقط در مورد آن موارد نیست.

آقای عزیزاده - چرا، همین را می‌گوید دیگر. می‌گوید: «تحقیقات لازم برای بررسی عوامل منجر به مصدومیت و مرگ‌های غیرطبیعی در موارد ارجاعی را انجام دهد و با تهیه شناسنامه هویت ژنتیکی متهمان...» این عبارت «تهیه شناسنامه هویت ژنتیکی» به متهمان برمی‌گردد. آنهایی که شما می‌گویید، اصلاً مجنی علیه هستند. این تهیه‌ی شناسنامه برای متهمان است.

آقای مؤمن - از عبارت «تهیه شناسنامه هویت ژنتیکی» به بعد، توضیح ماقبل است.

آقای مدرسی یزدی - می‌گوید: «و با توجه به نتایج به‌دست‌آمده...»

آقای عزیزاده - «...نسبت به برنامه‌ریزی... اقدام کند».

آقای مدرسی یزدی - به هر حال اطلاق این بند، اشکال دارد. هر کسی این اشکال را وارد کرده، از حیث تحقیقات، اشکال خوبی وارد کرده است. واقعاً اقدامات سازمان پزشکی قانونی یک جاهایی شبهه‌ی شرعی دارد. هم از نظر تحقیقات، هم از حیث کالبدشکافی، اگر وراثت متوفی تقاضا نکرده باشند یا حتی اگر تقاضا هم کرده باشند. جایی قانون درست و حسابی برای این موضوعات داریم؟ من که نمی‌دانم. اگر قانون درست و حسابی وجود دارد، ارجاع باید طبق آن قانون باشد و مانعی ندارد؛ ولی اگر یک قانون درست و حسابی وجود ندارد، اینکه بخواهند از این بند، اطلاق بگیرند [و آن کارها را اینجا بدهند]، جای بحث دارد. حالا اینجا جایی است که آقایان باید بفرمایند ارجاع طبق قانون است یا نه؟ اینها را بفرمایید چگونه است؟ یا مثلاً در مورد مرگ غیرطبیعی صرف اینکه یک موردی مشکوک بود، جواز داشته باشند کالبدشکافی بکنند، [محل تأمل است].

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، در قانون آیین دادرسی کیفری، که شما آن را تأیید کرده‌اید، گفته شده است مثلاً جرائم منافی عفت، تحقیق مقدماتی نداشته باشد.^(۱) بعد در

۱. ماده (۱۰۲) قانون آیین دادرسی کیفری اصلاحی ۱۳۹۴/۳/۲۴ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۱۰۲ - انجام هر گونه تعقیب و تحقیق در جرائم منافی عفت ممنوع است و پرسش از هیچ فردی در این خصوص مجاز نیست؛ مگر در مواردی که جرم در مرئی و منظر عام واقع شده و یا دارای شاکی یا به عطف یا سازمان یافته باشد که در این صورت، تعقیب و تحقیق فقط در محدوده شکایت و یا اوضاع و احوال مشهود توسط مقام قضائی انجام می‌شود.»

دادگاه‌ها هم، ادله‌ی اثبات دعوا را محدود کردید.^(۱) در مورد جرائم منافی عفت فرمودید در دادگاه‌ها استناد به همان ادله‌ی شرعی اثبات دعوا کافی است.

آقای یزدی - وظیفه‌ی اصلی پزشکی قانونی که باز یکی از سازمان‌های وابسته به قوه‌ی قضائیه است، این است که مواردی که قضات ارجاع می‌دهند را، بررسی کند و پاسخ بدهد که به کیفیت قضای قاضی کمک بشود.

آقای علیزاده - مواردی را که قضات ارجاع می‌دهند و ضرورت دارد را، بررسی می‌کنند. خودشان که رأساً نمی‌توانند این کارها را بکنند.

آقای یزدی - پزشکی قانونی بررسی می‌کند که مثلاً یک مرگی که اتفاق افتاده، طبیعی بوده یا در اثر مسمومیت بوده است؛ یا مثلاً در مورد تجاوز، می‌گوید چنین و چنان بوده است. اینجا «ارجاع»؛ یعنی ارجاعات قضات به سازمان نظام پزشکی.

آقای علیزاده - این بند، اشکال ندارد.

منشی جلسه - حاج‌آقا، پزشکی قانونی یک قانون مفصلی هم دارد که برای سال ۱۳۷۲ است.^(۲)

آقای یزدی - پزشکی قانونی ارجاعات قضات را بررسی می‌کند.

آقای مدرسی یزدی - نه، اینکه فی‌الجمله انجام بدهند، اشکال دارد.

آقای یزدی - این بند دارد می‌گوید از نتایج حاصل از مجموعه ارجاعاتی که انجام گرفته است، یک بانک اطلاعاتی تهیه کنند و از آن برای پیشگیری از جرم در پرونده‌ها کمک بگیرند.

آقای علیزاده - قاضی پرونده را به پزشکی قانونی ارجاع می‌کند و می‌گوید در این مورد، مرگ، مشکوک است. بعد از خانواده‌ی مصدوم یا از خود مصدوم اگر زنده است و یا اگر مرده است، از ورثه اجازه می‌گیرند جسد را کالبدشکافی کنند تا مشخص شود که سم خورده بوده یا نخورده بوده است، یا فلان کار بر روی او انجام شده یا نشده است. الان در همه‌ی این موارد، پزشکی قانونی مستقیماً کاری انجام نمی‌دهد.

۱. ماده (۳۱۸) قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ کمیسیون امور قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی: «ماده ۳۱۸- ادله اثبات در امور کیفری شامل مواردی می‌شود که در قانون مجازات اسلامی مقرر گردیده است.»

۲. قانون تشکیل سازمان پزشکی قانونی کشور، مصوب ۱۳۷۲/۴/۲۷ مجلس شورای اسلامی.

آقای یزدی - این بند هم دارد می‌گوید در موارد ارجاعی این کار انجام بشود.

آقای مدرسی یزدی - چون قید «موارد ارجاعی» را گفته است، اشکالی ندارد.

آقای علیزاده - یا طرف مراجعه می‌کند می‌گوید فلان کس من را زده است، قاضی هم به پزشکی قانونی نامه می‌زند که شما نوع زخم، نوع جرح و نوع وسیله را تعیین کنید یا اینکه قاضی مستقیماً به پزشکی قانونی نامه می‌نویسد و می‌گوید این جنازه را تحویل بگیرید، این کارها را انجام بدهید و نتیجه را به من اعلام کنید.

آقای هاشمی شاهرودی - اشکالی در این بند نیست، رد بشویم برویم.

آقای علیزاده - بله، جلوتر برویم.

آقای مدرسی یزدی - نه، اشکالی ندارد. قانون هم دارد. الآن قانون آن را هم اینجا آورده‌اند.^(۱)

آقای علیزاده - «ماده ۴۳ - به منظور ایجاد هماهنگی برای کارآمد نمودن نظام نظارت و ارتقای بهره‌وری و برای تقویت مدیریت کشور، شورای دستگاه‌های نظارتی متشکل از دو نفر از مسئولان نظارتی هر قوه، با انتخاب رئیس قوه با حفظ استقلال هر یک از آنها در حدود مقرر در قانون اساسی تشکیل می‌شود.

دستورالعمل اجرایی این ماده و نحوه تشکیل جلسات شورا، نحوه تصمیم‌گیری و پیگیری تصمیمات، ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، به پیشنهاد اعضای شورا و با توافق سران قوا، تعیین می‌گردد.» ما همیشه گفته‌ایم تشکیل شورای نظارتی خلاف قانون اساسی است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - تشکیل این شورا، مصوبه‌ی مجمع تشخیص مصلحت نظام را دارد.^(۲)

۱. بند (۲۳) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «۲۳- بند (ب) ماده (۴۲)، مغایر اصل (۱۶۰) قانون اساسی شناخته شد؛ و تبصره (۳) بند (ب) این ماده نیز، مبنیاً بر ایراد مذکور، واجد اشکال است.»

۲. ماده (۲۲۱) قانون برنامه‌ی پنج‌ساله‌ی پنجم توسعه‌ی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام: «ماده ۲۲۱- به منظور ایجاد هماهنگی برای کارآمد نمودن نظام نظارت و ارتقاء بهره‌وری و برای تقویت مدیریت کشور، شورای دستگاه‌های نظارتی متشکل از دو نفر از مسئولین نظارتی هر قوه با انتخاب رئیس قوه با حفظ استقلال هر یک از آنها در حدود مقرر در قانون

آقای عزیزاده - خب اگر مصوبه‌ی مجمع است، بنویسند مصوبه‌ی مجمع است. حالا

مصوبه‌ی مجمع چیست؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - مجمع، تشکیل این شورا را تأیید کرده

است.

آقای عزیزاده - خب، اگر مجمع تأیید کرده است، چرا دوباره اینجا آورده‌اند؟

منشی جلسه - مفاد این ماده، همان محتوای مصوبه‌ی مجمع است؟

آقای هاشمی شاهرودی - الآن مصوبه‌ی مجمع را تبدیل به یک مصوبه‌ی عادی

کرده‌اند.

آقای عزیزاده - بله.

منشی جلسه - حاج آقا، اگر محتوا، همان مصوبه‌ی مجمع است، مثل مجمع بانک

مرکزی است که ما آن را پذیرفته‌ایم.

آقای مدرسی یزدی - می‌گوید: «با حفظ استقلال قوا» این کارها را انجام بدهند.

آقای ابراهیمیان - بله دیگر، قرار است با یکدیگر هماهنگی بکنند.

آقای عزیزاده - کدام استقلال؟

آقای مدرسی یزدی - «حفظ استقلال» را که نوشته است.

آقای عزیزاده - ما قبلاً به تشکیل شورای نظارتی اشکال گرفته‌ایم.^(۱)

→

اساسی تشکیل می‌شود.

دستورالعمل اجرایی این ماده و نحوه تشکیل جلسات شورا، نحوه تصمیم‌گیری و نحوه پیگیری تصمیمات، ظرف شش ماه اول برنامه به پیشنهاد اعضاء شورا و با توافق سران قوا، تعیین می‌گردد.»

۱. نظر شماره ۸۹/۳۰/۴۰۹۶۸ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۶ شورای نگهبان در خصوص لایحه برنامه‌ی پنجساله‌ی

پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۹/۱۷ مجلس شورای اسلامی: «- در

ماده (۱۹۶) * تشکیل شورای دستگاه‌های نظارتی کشور، مغایر اصول (۵۴)، (۵۵)، (۵۷)، (۶۰)، (۷۶)،

(۸۷)، (۹۰) و بند (۳) اصل (۱۵۶) و اصول (۱۶۱)، (۱۷۳) و (۱۷۴) قانون اساسی شناخته شد.»

* ماده (۱۹۶) لایحه‌ی برنامه‌ی پنجساله‌ی پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب

۱۳۸۹/۹/۱۷ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۱۹۶- به منظور تقویت نهادهای نظارتی کشور، کارآمد

نمودن نظام نظارت، حذف اقدامات موازی، شفاف‌سازی، ایجاد هماهنگی، ارتقاء بهره‌وری و تقویت

مدیریت کشور، شورای دستگاه‌های نظارتی کشور متشکل از دو نفر از مسئولین نظارتی هر قوه با

انتخاب رئیس قوه، با حفظ استقلال دستگاه‌ها و انجام وظایف و اختیارات و مسئولیت‌های قانونی هر

←

آقای رهپیک (رئیس پژوهشگده شورای نگهبان) - تشکیل شورای دستگاه‌های نظارتی در قانون برنامه‌ی پنجم توسعه آمده بود و مجمع تشخیص مصلحت نظام [بعد از ایراد شورای نگهبان و اصرار مجلس بر مصوبه‌ی خود،] آن را تصویب کرد؛ ولی حالا مدت اعتبار برنامه‌ی پنجم تمام شده است. اشکال این ماده این است که دارد این شورا را دائمی می‌کند.

آقای علیزاده - بله.

آقای مدرسی یزدی - حالا اصلاً از لحاظ اصولی، من یادم می‌آید موقع بررسی قانون برنامه‌ی پنجم هم، یک بحثی اینجا مطرح شد که این ماده گفته است با حفظ استقلال هر یک از این قوا، این شورا در حدود مقرر در قانون اساسی تشکیل می‌شود.

آقای علیزاده - همه‌ی این بحث‌ها مطرح شد؛ ولی با این وجود گفتید تشکیل این شورا، خلاف قانون اساسی است.

آقای ابراهیمیان - این شورا فقط برای هماهنگی است.

آقای مدرسی یزدی - قرار است بنشینند با همدیگر یک چایی بخورند، یک چیزی بگویند. چیزی بیشتر از این که نیست.

آقای هاشمی شاهرودی - قید «در حدود مقرر در قانون اساسی» را که گفته است.

آقای علیزاده - خب قانون اساسی که اصلاً یک چنین چیزی ندارد. در قانون اساسی هر دستگاهی، اختیارات جداگانه‌ای دارد. کجای قانون اساسی گفته است این قوا با هم بنشینند و کار کنند؟

آقای ابراهیمیان - درست است که در قانون اساسی، ما استقلال قوا را داریم؛ ولی نگفته‌ایم که همه با همدیگر قهر کنند.

آقای علیزاده - ما هم که نمی‌گوییم با هم قهر بکنند.

آقای ابراهیمیان - ما می‌گوییم دستگاه‌ها باید با همدیگر بنشینند و با هم حرف بزنند.

آقای علیزاده - کجای قانون اساسی مجوز تشکیل یک چنین شورایی را داده است؟

→

یک از آنها در حدود مقرر در قانون اساسی تشکیل می‌شود. دستورالعمل اجرایی این ماده مشتمل بر نحوه تشکیل جلسات شورا، نحوه تصمیم‌گیری و نحوه پیگیری تصمیمات ظرف شش ماه اول برنامه به پیشنهاد اعضاء شورا و با توافق سران قوا، تعیین می‌گردد.

آقای مدرسی یزدی - حالا هنوز که وظایف این شورا را ذکر نکرده است. یک شورای نظارتی از خودشان است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، قید «تقویت مدیریت کشور» را گفته است.

آقای علیزاده - قبلاً که ایراد گرفته ایم.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - شورای نگهبان قبلاً ایراد گرفته است.

آقای علیزاده - قبلاً ایراد گرفته ایم، حالا می‌گویید ایرادی ندارد!؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - قبلاً شورا ایراد گرفته بود و به (۷)، (۸) تا اصل قانون اساسی هم استناد کرده بود [که تشکیل این شورا، مغایر با آنهاست].

آقای علیزاده - آن زمان به (۵۰) تا اصل استناد کرده بودیم.

آقای مدرسی یزدی - ولی یک ایراد می‌توانید به این ماده بگیرید. عیب این ماده این است که نظارت بر قوا، برای رهبری است^(۱) [و این ماده دارد آن را به جای دیگری می‌دهد].

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - هماهنگی قوا هم همین‌طور است.

آقای مدرسی یزدی - بله، هماهنگی قوا هم با رهبری است.^(۲) اگر از این ماده، انحصار [وظیفه‌ی نظارتی برای این شورا را] بفهمیم؛ این ماده، خلاف قانون اساسی است.

آقای علیزاده - قبلاً رأی داده‌ایم دیگر. ببینید به چند تا اصل قانون اساسی استناد کرده‌ایم.

آقای هاشمی شاهرودی - خودش گفته است «در حدود مقرر در قانون اساسی» باید باشد؛ یعنی تشکیل این شورا و اختیارات آن، نیاستی خلاف آن اصل‌ها باشد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - خب حاج‌آقا، شورای نگهبان آن زمان

۱. اصل پنجاه و هفتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: «قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از: قوه مقننه، قوه مجریه و قوه قضائیه که زیر نظر ولایت مطلقه امر و امامت امت بر طبق اصول آینده این قانون اعمال می‌گردند. این قوا مستقل از یکدیگرند.»

۲. اصل یکصد و دهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: «اصل یکصد و دهم: وظایف و اختیارات رهبر:

۱-...

۷- حل اختلاف و تنظیم روابط قوای سه‌گانه.»

گفته است تشکیل شورای نظارتی خلاف قانون اساسی است.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، اینجا می‌گوید: «در حدود مقرر در قانون اساسی»؛ [لابد در برنامه‌ی پنجم] این قید نبوده است.

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بوده است. آنجا هم بود.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، نبوده است.

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - عبارت ماده (۲۲۱) قانون برنامه‌ی پنجم، تقریباً عین همین ماده (۴۳) این مصوبه است. «ماده ۲۲۱- به منظور ایجاد هماهنگی برای کارآمد نمودن نظام نظارت و ارتقاء بهره‌وری و برای تقویت مدیریت کشور، شورای دستگاه‌های نظارتی، متشکل از دو نفر از مسئولین نظارتی هر قوه با انتخاب رئیس قوه با حفظ استقلال هر یک از آنها، در حدود مقرر در قانون اساسی تشکیل می‌شود.

دستورالعمل اجرایی این ماده و نحوه تشکیل جلسات شورا، نحوه تصمیم‌گیری و نحوه پیگیری تصمیمات، ظرف شش ماه سال اول برنامه، به پیشنهاد اعضاء شورا و با توافق سران قوا، تعیین می‌گردد.» عین همین ماده (۴۳) است.

آقای ابراهیمیان - ایراد ما چه بوده است؟

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - ایراد [شماره ۸۹/۳۰/۴۰۹۶۸ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۶] شورا [نسبت به این موضوع که در مصوبه‌ی مجلس شماره‌ی ماده‌ی آن، (۱۹۶) بوده،] این بوده است: «- در ماده (۱۹۶)، تشکیل شورای دستگاه‌های نظارتی کشور، مغایر اصول (۵۴)، (۵۵)، (۵۷)، (۶۰)، (۷۶)، (۸۷)، (۹۰) و بند (۳) اصل (۱۵۶) و اصول (۱۶۱)، (۱۷۳) و (۱۷۴) قانون اساسی شناخته شد.»

آقای علیزاده - حالا این نظارت مجلس چیست؟ مسئولش کیست؟ مجمع این ماده را پنج‌ساله تصویب کرده است. می‌دانم که دائمی تصویب نکرده‌اند؛ اگر به صورت دائمی تصویب می‌کردند که ما حرفی نداشتیم [برای اینکه در این مصوبه بیاورند]. می‌گفتم همان ماده بماند و اجرا بشود. من اصلاً قبول ندارم که مجلس، مصوبه‌ی مجمع را در قانون بیاورد. [هرگونه تغییر در مصوبه‌ی] مجمع باید در خود مجمع باشد. خود مجمع می‌تواند مصوبه‌ی خودش را نسخ کند. اگر مصوبه‌ی مجمع را در قانون آوردند، قانون باید برود و در مجلس نسخ بشود. واقعاً ما قبلاً در این موارد، اشتباه کرده‌ایم. ما باید

بگویم مصوبات مجمع به قوت خودش باقی است؛ طبق آن هم باید عمل بشود. حرفی نداریم.

آقای مدرسی یزدی - مصوبه‌ی مجمع هم که دائمی نیست.

آقای علیزاده - آنهایی را که دائمی بوده است، عرض می‌کنم.

منشی جلسه - زمان اجرای قانون برنامه‌ی پنجم که تمام شده است.

آقای علیزاده - اگر مصوبه‌ی مجمع دائمی نبوده است، ایراد سابق ما [در مورد مغایرت تشکیل این شورا با قانون اساسی] به قوت خودش باقی است.

آقای هاشمی شاهرودی - مصوبه‌ی مجمع چیست؟

منشی جلسه - حاج آقا، جلوی صفحه هست دیگر. عیناً همین متن ماده (۴۳) این مصوبه است. هیچ چیز آن فرق نمی‌کند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - عین همین است. ماده (۲۲۱) که خواندم مصوبه‌ی مجمع بود دیگر.

آقای علیزاده - در مصوبه‌ی مجلس ماده (۱۹۶) بوده است؛ بعداً شماره‌ی ماده‌ی آن به (۲۲۱) تغییر کرده است.

منشی جلسه - متن مصوبه‌ی مجمع، خدمت حاج آقای علیزاده است. حاج آقا، می‌گویند مجمع ذیل مصوبه‌اش چه نوشته است؟

آقای کدخدایی - حاج آقا، مصوبه‌ی مجمع نسبت به این ماده چه بوده است؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - قانون برنامه، پنج‌ساله است.

آقای علیزاده - بله دیگر. بالای نامه‌ی [شماره ۶۶۶۳۱/۰۱۰۱ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲۷]

مجمع نوشته است موارد اختلافی لایحه‌ی برنامه‌ی پنجم بررسی شد؛ پایین آن هم گفته است همه‌ی مواد در مجمع تصویب شده است، به جز تبصره یک ماده (۸۰) در مورد نحوه‌ی اداره‌ی بانک مرکزی که به‌عنوان معضل در مجمع مانده است تا بعداً بررسی بشود. ماده‌ی مربوط به تشکیل شورای دستگاه‌های نظارتی هم همان‌طور که آقای دکتر رهپیک گفتند، قبلاً ماده (۱۹۶) بوده است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بله.

آقای علیزاده - شورای نگهبان نسبت به آن ماده گفته است: «در ماده (۱۹۶)، تشکیل شورای دستگاه‌های نظارتی کشور، مغایر اصول (۵۴)، (۵۵)، (۵۷)، (۶۰)، (۷۶)، (۸۷)،

(۹۰) و بند (۳) اصل (۱۵۶) و اصول (۱۶۱)، (۱۷۳) و (۱۷۴) قانون اساسی شناخته شد.»

آقای موسوی - شورا که نظر داد، آن وقت مجمع نظر شورا را چه کار کرده است؟
آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - مجمع شورای نظارتی را پنج ساله تشکیل داده است.

آقای علیزاده - ماده (۱۹۶) [مصوبه‌ی مورخ ۱۳۸۹/۹/۱۷ مجلس] را که ما ایراد گرفتیم، دوباره بردند و اصلاح کردند؛^(۱) ولی باز ما ایراد گرفتیم و گفتیم که اشکال سابق ما هنوز رفع نشده است.^(۲)

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - به هر حال شورای نگهبان، قبلاً به این موضوع ایراد گرفته است. [قاعدتاً الآن هم باید ایراد بگیریم؛] مگر اینکه آقایان از ایراد قبلی برگردند؛ و الاً اعتبار قانون برنامه‌ی پنجم که تمام شده است.

آقای علیزاده - مجلس در مصوبه‌ی اصلاحی خود به سیاست‌های کلی هم اشاره کرده بود که زبان ما را ببندد؛ ولی باز ما دوباره اصلاح مجلس را قبول نکردیم.

آقای مدرسی یزدی - البته این فرمان آقا [= مقام معظم رهبری] همیشه بوده است که آقایان مسئولین بنشینند و با همدیگر مشورت کنند.

آقای علیزاده - بروند، بنشینند، مشورت کنند، اما چرا آن را تبدیل به قانون می‌کنند؟
آقای ابراهیمیان - حاج آقا، اینکه قانون بگوید شما با هم مشورت کنید که عیب ندارد.

۱. ماده (۱۹۶) مصوبه‌ی اصلاحی ۱۳۸۹/۱۰/۱۴ مجلس شورای اسلامی: «ماده (۱۹۶) به شرح ذیل، جایگزین شد:

ماده ۱۹۶- در اجراء بند (۱۶) سیاست‌های کلی ابلاغی برنامه پنجم و به منظور جلوگیری از تداخل وظایف، موازی‌کاری، کارآمد نمودن نظام نظارت و جهت تقویت مدیریت کشور، شورای هماهنگی دستگاه‌های نظارتی متشکل از دو نفر از مسئولین نظارتی هر قوه با انتخاب رئیس قوه مربوطه با حفظ استقلال دستگاه‌ها و انجام وظایف و اختیارات و مسئولیت‌های قانونی هر یک از آنها در حدود مقرر در قانون اساسی تشکیل می‌شود. دستورالعمل اجرایی این ماده مشتمل بر نحوه تشکیل جلسات شورا، نحوه تصمیم‌گیری، ظرف شش ماه اول برنامه، به پیشنهاد اعضاء شورا و با توافق سران قوا تعیین می‌گردد.»

۲. بند (۱۰) نظر شماره ۸۹/۳۰/۴۱۱۱۴ مورخ ۸۹/۱۰/۱۵ شورای نگهبان: «۱۰- در ماده (۱۹۶) علی‌رغم اصلاح انجام‌شده، ایراد سابق این شورا همچنان باقی است.»

تازه می‌گوید تصمیمات مانع استقلال همدیگر هم نباید بشود؛ یعنی اینکه باید در حیطه‌ی وظایف خودتان تصمیم بگیرید. من می‌خواهم بگویم یک اشکال ساختاری در کشور ما هست [که لازم است دستگاه‌ها با هم کار کنند].

آقای علیزاده - ببینید جناب آقای دکتر ابراهیمیان، وقتی اعضای این شورا می‌روند با هم می‌نشینند، به هم وعده می‌دهند، می‌نشینند طبق آن عمل می‌کنند. تازه چه کسانی هستند؟ رؤسای دستگاه‌های نظارتی هستند. اصلاً دیگر استقلالی باقی نمی‌ماند. چه استقلالی باقی می‌ماند؟ دیوان محاسبات، که رأی می‌دهد مستقل است. قوه قضائیه که رأی می‌دهد، مستقل است. شما می‌گویید بروید با هم توافق کنید، یک دستورالعمل هم تهیه کنید. دستورالعمل هم که معلوم نیست، چیست. این دستورالعمل برای تأیید به هیچ مرجعی هم نمی‌رود. چرا؟ چون سه تا رئیس قوه خودشان می‌نویسند.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، در نظام ما چگونگی تقسیم‌بندی قوا اشکالاتی دارد.

آقای علیزاده - آن اشکالات را باید قانون اساسی رفع کند.

آقای ابراهیمیان - نه، می‌خواهم بگویم که با تفسیر [درست نسبت به اصول قانون اساسی] می‌شود بعضی از این اشکالات را رفع کرد. ببینید؛ الآن قوه‌ی مجریه، اگر قوه‌ی قضائیه یک جناح سیاسی دیگری داشته باشد، هیچ انگیزه‌ای نسبت به این ندارد که به آنها کمک کند تا آنها [در مبارزه با فساد] موفق بشوند.

آقای علیزاده - بنده عرض می‌کنم مجلس، معاون رئیس مجلس می‌توانند کمک کنند.

آقای ابراهیمیان - آنها هم همین‌طور هستند.

آقای علیزاده - من می‌گویم اگر بگویند معاون رئیس مجلس در این شورا بیاید، ایشان چه حقی دارد که در این مورد بیاید بنشینند و با بقیه هماهنگی بکند؟

آقای مدرسی یزدی - مثلاً اینها با مشورت یکدیگر تصمیم می‌گیرند که اگر فلان مسئله در حد وظایف خودمان است، این مسئله‌ی مهم را در اولویت قرار بدهیم یا مثلاً اگر یک مسئله‌ی دیگر مهم‌تر است، همه آن را بدانند و کمک کنند که زودتر انجام بشود.

آقای ابراهیمیان - مثلاً دولت به مجلس می‌گوید بین می‌توانی زمینه‌ی تصویب یک طرح را فراهم بکنی یا قوه‌ی قضائیه به دولت می‌گوید آقای دولت، تو می‌توانی روی گمرک یک‌خرده بیشتر نظارت کنی که تعداد دعاوی کمتر و مشکلات حل بشود؟

آقای یزدی - ایراد سابق ما محفوظ است. دیگر نمی‌شود از آن برگشت. اشکال وارد است دیگر.

آقای علیزاده - ما قبلاً به تشکیل این شورا ایراد گرفته‌ایم.

آقای هاشمی شاهرودی - اگر ایراد وارد کرده‌ایم، دیگر از آن برنگردیم.

آقای علیزاده - بله، از ایرادمان برنگردیم.

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - ببینید حاج‌آقا، این نهاد یک نهاد اساسی است.

آقای علیزاده - فردا به ما ایراد می‌گیرند. اینکه آقای دکتر صادقی می‌گوید شورای نگهبان هر روز یک‌جور تفسیر می‌کند؛ همین‌جور چیزها را می‌گوید.

آقای هاشمی شاهرودی - بله.

آقای مدرسی یزدی - خیلی خوب.

آقای علیزاده - حضرات آقایانی که می‌گویند در ماده (۴۳) ایراد سابق ما به قوت خود باقی است، رأی بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، باقی است.

آقای علیزاده - بیش از اندازه‌ی لازم هم رأی آورد.

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی خوب.

آقای علیزاده - (۸) تا رأی دارد.^(۱)

«ماده ۴۴ -

الف- وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور) برای ورود ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید که توسط واحدهای تولیدی صنعتی و

۱. بند (۲۴) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «۲۴- در ماده (۴۳)، همانگونه که در نظر شماره ۸۹/۳۰/۴۰۹۸ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۶* این شورا آمده است، تشکیل شورای دستگاه‌های نظارتی، مغایر اصول (۵۴)، (۵۵)، (۵۷)، (۶۰)، (۷۶)، (۸۷)، (۹۰) و بند (۳) اصل (۱۵۶) و اصول (۱۶۱)، (۱۷۳) و (۱۷۴) قانون اساسی شناخته شد.»

* لازم به توضیح است که شماره صحیح نظری که در متن نظر شورای نگهبان به آن استناد شده، ۸۹/۳۰/۴۰۹۶۸ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۶ است.

معدنی مجاز، با تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت [وارد می‌شوند].^(۱) با رعایت مقررات قانونی ذی‌ربط، بدون دریافت مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب (۱۳۸۷) و با اخذ تضمین لازم، اجازه ترخیص از گمرکات کشور را صادر می‌کند.

دستورالعمل اجرایی این ماده، به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور، ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون، به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.»

آقای مدرسی یزدی - این بند، در لایحه‌ی دولت بوده است؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - در لایحه با عبارت «می‌تواند» آمده است؛ ولی اینجا لحن ماده، «الزام» است.

آقای مؤمن - حالا الزام باشد؛ چه فرقی می‌کند.

آقای مدرسی یزدی - فرق نمی‌کند. خود حکم مهم است دیگر؛ وگرنه مجلس که می‌تواند دولت را «الزام» کند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - در لایحه گفته بود وزارت اقتصاد «می‌تواند» این کار را بکند.

آقای مؤمن - الان چه عیبی دارد؟

آقای ابراهیمیان - این طور الزام کردن، مغایر اصل (۷۵) می‌شود.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، نمی‌شود.

آقای هاشمی شاهرودی - هر دو عبارت «می‌تواند صادر کند» و «صادر می‌کند» تقریباً یکی است.

آقای مدرسی یزدی - مثل این است که بگوییم «یعید الصلوه» یا «إن شاء أعاد الصلوه».

آقای ابراهیمیان - «می‌تواند»، یعنی اینکه باید در حد توانایی بودجه‌ای دولت باشد. ممکن است اصلاً این کار را نکند؛ ولی اینکه شما بگویید...

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - «صادر می‌کند»؛ یعنی باید صادر کند.

۱. در لایحه‌ی ارائه‌شده از سوی دولت مصوب ۱۳۹۴/۷/۲۶ هیئت وزیران، فعل «وارد می‌شوند» بعد از کلمه‌ی «تجارت» بوده است؛ ولی در مصوبه‌ی مجلس حذف شده و باعث نامفهوم شدن جمله شده است. لازم به ذکر است که در متن نهایی قانون نیز، این فعل وجود ندارد و از این جهت متن قانون، ایراد دارد.

آقای علیزاده - اینجا می‌گوید وزارت اقتصاد تضمین می‌گیرد. معنای تضمین این است که اگر تعهدش را به جا نیاورد، آن تضمین را به جایش می‌گیرند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، تضمین مربوط به آن بخش بدون دریافت مالیات است.

آقای مؤمن - می‌گوید: «و با اخذ تضمین» یعنی همه‌ی این بند، با اخذ تضمین لازم است.

آقای مدرسی یزدی - می‌گوید: «بدون دریافت مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب (۱۳۸۷) و با اخذ تضمین لازم...».

آقای شب‌زنده‌دار - اگر تضمین دریافت نکرد، مالیاتش را باید بگیرد.

آقای هاشمی شاهرودی - معنای «اجازه ترخیص» هم همین است؛ یعنی مجاز است که این اجازه را بدهد. دستورالعمل اجرایی هم دارد.

آقای ابراهیمیان - حتماً منظورش این است که معافیت مالیاتی در کار نیست، ولی به جای آن، مالیات را به تأخیر می‌اندازد.

آقای مدرسی یزدی - نه، اخذ تضمین لازم برای این است که ماشین‌آلات وارداتی را در همان صنعت به کار ببرند نه جای دیگر؛ چون می‌گوید: «برای ورود ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید که توسط واحدهای تولیدی صنعتی و معدنی مجاز، با تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت با رعایت مقررات قانونی ذی‌ربط...»؛ یعنی نیاورد در بازار بفروشد. مقصود این است. اگر آورد در بازار فروخت از او تضمین گرفتیم که از او مالیات می‌گیریم.

آقای ابراهیمیان - اگر منظور این باشد، ایراد اصل (۷۵) دارد.

آقای مدرسی یزدی - حتماً منظور، همین است. «اگر» ندارد. این بند واضح است.

آقای علیزاده - این بند می‌خواهد خطوط تولید را به داخل کشور بیاوریم. کارگر ایرانی کار می‌کند، بعد یک درآمدهای بالاتری هم ایجاد می‌کند. ببینید؛ شما فقط همین موضوع را در نظر نگیرید که اینجا واردکننده مالیات نمی‌دهد، باید دید بعداً چه اثر اقتصادی برای مملکت دارد. آن را هم در نظر بگیرید. دیروز حضرت آیت‌الله شاهرودی [هم، این مطلب را] فرمودند.

آقای مؤمن - بله، درست است.

آقای هاشمی شاهرودی - اشکال ندارد.

آقای علیزاده - «برای ورود ماشین آلات و تجهیزات خطوط تولید که توسط واحدهای تولیدی صنعتی و معدنی مجاز، با تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت با رعایت مقررات قانونی ذی ربط بدون دریافت مالیات و عوارض... اجازه ترخیص از گمرکات کشور را صادر می‌کند»؛ یعنی می‌خواهد خطوط تولید را به داخل کشور بیاورد. می‌خواهد یک کار مثبتی برای اقتصاد بکند.

آقای مؤمن - تضمین هم که می‌گیرند.

آقای هاشمی شاهرودی - بله دیگر، حالا اینکه می‌گویید «الزام» دارد؛ «الزامی» در آن نیست. اینجا همین بحث جواز صادر کردن «اجازه‌ی ترخیص» است.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، اصل (۷۵) قانون اساسی یک فرمول حسابداری به ما می‌دهد. این اصل دو تا ستون دارد: ستون هزینه، ستون جبران. اگر یک قانونی تصویب بشود و بگوید دولت هزار تا کارمند برای نگهداری از انبارها استخدام کند، خب ما حساب می‌کنیم می‌گوییم استخدام هزارتا کارمند مثلاً جلوی این قدر دزدی را می‌گیرد، پس نهایتاً به نفع اقتصاد کشور می‌شود، بنابراین این قانون خلاف اصل (۷۵) نیست. این تحلیل غلط است. اصل (۷۵) دو تا ستون دارد: ستون هزینه، ستون جبران. ما باید خیلی حسابداری نگاه کنیم. اگر شما یک جایی خرجی گذاشته‌اید، نگوئید که حالا در نهایت امر درآمد آن به نفع کشور است.

آقای هاشمی شاهرودی - بالاخره خود دولت قبول کرده است که این مقدار را انجام بدهد.

آقای علیزاده - ببینید؛ این بند به این معناست که دولت مجاز است. در این نوع قوانین، این عبارت؛ یعنی دولت مجاز است. قید «دولت مکلف است» را هم که اینجا نیاورده است.

آقای مدرسی یزدی - این عبارت، به معنای این است که دولت، مکلف است.

آقای کدخدایی - متن لایحه‌ی دولت را که نیاورده‌اند. در لایحه این طوری نبوده است.

آقای علیزاده - در لایحه گفته است: «می‌تواند»؛ یعنی «مجاز است». «مجاز است» و «می‌تواند» در قانون بودجه و در این نوع قوانین به معنای داشتن اختیار است که فلان کار را انجام بدهند؛ یعنی می‌خواهد اجازه‌ای برای انجام این کارها بدهد. اینجا

هم اجازه برای انجام است.

آقای مدرسی یزدی - نه، نیست. واقعهش این نیست که شما می‌گویید. این عبارت به معنی الزام است.

آقای علیزاده - خیلی خب.

آقای مدرسی یزدی - حالا رأی بگیرید.

آقای علیزاده - حضرات آقایانی که می‌فرمایند اینجا چون عبارت لایحه‌ی دولت تغییر پیدا کرده است، بنابراین این بند، الزام دولت را می‌رساند و اگر یک وقتی دولت نخواهد آن را اجرا کند، موجب بار مالی برای دولت می‌شود و نتیجتاً خلاف اصل (۷۵) است، رأی بدهند. هیچ کدام از این فروض رأی ندارد.

منشی جلسه - حاج آقای مدرسی رأی ندادند. (۳) تا رأی داشت.

آقای علیزاده - «ب- کالاهایی که برای عرضه در نمایشگاه‌های خارجی از کشور خارج می‌شوند، چنانچه به هنگام خروج از کشور در مراجع گمرکی ثبت شده باشند، در صورت اعاده به کشور، مشمول مالیات بر ارزش افزوده و حقوق گمرکی نمی‌شوند.»

منشی جلسه - «ماده ۴۵- منابع بودجه عمومی دولت اعم از درآمدهای عمومی، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی و درآمدهای اختصاصی دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری،^(۱) که به حساب‌های بانکی مربوط به نام خزانه‌داری کل کشور واریز شده یا می‌شود، به استثنای فعالیت پیمانکاری آنها، مشمول پرداخت مالیات‌های موضوع قانون مالیات‌های مستقیم و اصلاحات بعدی آن نیست.»

آقای مدرسی یزدی - این ماده در لایحه بوده است؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشگده شورای نگهبان) - بله، هست.

۱. ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ کمیسیون مشترک رسیدگی به لایحه مدیریت خدمات کشوری مجلس شورای اسلامی: «ماده ۵- دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و کلیه دستگاه‌هایی که مشمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است؛ از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک‌ها و بیمه‌های دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می‌شوند.»

منشی جلسه - «ماده ۴۶- اشخاص حقوقی خارجی مقیم خارج از ایران با معرفی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی در مورد اعطای تسهیلات و تأمین مالی مشمول پرداخت مالیات موضوع ماده (۱۰۷) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱^(۱) نمی‌باشند.

۱. ماده (۱۰۷) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۱۰۷- درآمد مشمول مالیات اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی مقیم خارج از ایران بابت درآمدهایی که در ایران و یا از ایران تحصیل می‌نمایند به شرح زیر تعیین می‌شود: بابت تهیه طرح ساختمان‌ها و تأسیسات، نقشه‌برداری، نقشه‌کشی، نظارت و محاسبات فنی، دادن تعلیمات و کمک‌های فنی، انتقال دانش فنی، سایر خدمات و واگذاری امتیازات و سایر حقوق، همچنین واگذاری فیلم‌های سینمایی که به عنوان بها یا حق نمایش یا تحت هر عنوان دیگر در ایران یا از ایران تحصیل می‌کند، به استثنای درآمدهایی که طبق مقررات این قانون نحوه دیگری برای تعیین درآمد مشمول مالیات یا مالیات آنها مقرر شده است با توجه به نوع فعالیت و میزان سوددهی به مأخذ ده درصد (۱۰٪) تا چهل درصد (۴۰٪) مجموع وجوهی می‌باشد که ظرف مدت یک‌سال مالیاتی عاید آنها می‌شود.

آیین‌نامه اجرایی این ماده و ضرایب تشخیص درآمد مشمول مالیات با توجه به نوع فعالیت، ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون (۱۳۹۵/۱/۱) به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

پرداخت‌کنندگان وجوه مذکور در این ماده مکلفند در هر پرداخت، مالیات متعلق را با توجه به مبالغی که از اول سال تا آن تاریخ پرداخت کرده‌اند کسر و تا پایان ماه بعد به اداره امور مالیاتی پرداخت کنند، در غیر این صورت پرداخت‌کنندگان مذکور و دریافت‌کنندگان، متضامناً مسئول پرداخت اصل مالیات و جریمه‌های متعلق آن خواهند بود.

تبصره ۱- (الحاقی ۱۳۹۴/۴/۳۱) در مورد عملیات پیمانکاری، آن قسمت از مبلغ قرارداد که به مصرف خرید لوازم و تجهیزات می‌رسد، مشروط بر آنکه در قرارداد یا اصلاحات و الحاقات بعدی آن مبلغ لوازم و تجهیزات به طور جدا از سایر اقلام قرارداد درج شده باشد، در مورد خرید داخلی حداکثر تا مبلغ صورتحساب خرید و در مورد خرید خارجی تا مجموع ارزش گمرکی کالا و حقوق ورودی و سایر پرداخت‌های قانونی مندرج در پروانه سبز گمرکی از پرداخت مالیات معاف است.

تبصره ۲- (الحاقی ۱۳۹۴/۴/۳۱) در مواردی که پیمانکاران خارجی تمام یا قسمتی از فعالیت پیمانکاری را به اشخاص حقوقی ایرانی به عنوان پیمانکاران دست دوم واگذار کنند، معادل مبالغی که برای تهیه لوازم و تجهیزات مذکور در قرارداد دست اول که توسط پیمانکار دست دوم خریداری می‌شود و با رعایت قسمت اخیر تبصره (۱) این ماده از پیمانکار دست اول دریافت می‌گردد، از پرداخت مالیات بر درآمد معاف است.

تبصره ۳- (الحاقی ۱۳۹۴/۴/۳۱) شعب و نمایندگی‌های شرکت‌ها و بانک‌های خارجی در ایران که بدون

ماده ۴۷- واردات تجاری هر نوع کالا به کشور، صرفاً از مبادی و مرزهای رسمی کشور مجاز است و انجام آن منوط به رعایت ضوابط فنی (گمرکی و تجارت خارجی)، ایمنی، بهداشتی، استانداردها و قرنطینه‌ای است که پس از تصویب مرجع ذیصلاح مربوط، توسط وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی (حسب مورد) به گمرک ابلاغ می‌شود.

تبصره ۱- رعایت این ضوابط علاوه بر کالاهای ترخیص قطعی، برای کالاهای متروکه، ضبیطی قطعیت یافته، بلاصاحب، صاحب متواری و مکشوفات قاچاق نیز الزامی است.

تبصره ۲- واردات تجاری کالا، خارج از مسیر قانونی و رسمی واردات، مشمول مقررات قاچاق کالا می‌باشد.

ماده ۴۸- چاپ و انتشار ایران چک بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تحت نظارت هیئت نظارت اندوخته اسکناس، موضوع ماده (۲۱) قانون پولی و بانکی کشور،^(۱) به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تصویب شورای پول

→

داشتن حق انجام دادن معامله به امر بازاریابی و جمع‌آوری اطلاعات اقتصادی در ایران برای شرکت مادر اشتغال دارند و برای جبران مخارج خود از شرکت مادر وجوهی دریافت می‌کنند، نسبت به آن مشمول مالیات بر درآمد نخواهند بود.

تبصره ۴- (الحاقی ۱۳۹۴/۴/۳۱) درآمد حاصل از بهره‌برداری سرمایه و سایر فعالیت‌هایی که اشخاص حقوقی مزبور به وسیله نمایندگی از قبیل شعبه، نماینده، کارگزار و امثال آنها در ایران انجام می‌دهند، مشمول مقررات ماده (۱۰۶) این قانون خواهد بود.»

۱. ماده (۲۱) قانون پولی و بانکی کشور اصلاحی ۱۳۵۸/۱۲/۱۸ شورای انقلاب اسلامی ایران: «ماده ۲۱- الف- هیئت نظارت اندوخته اسکناس، عهده‌دار نظارت بر حسن اجرای مفاد ماده (۵) این قانون از طریق تحویل و نگاهداری اسکناس‌های چاپ‌شده و همچنین نگاهداری حساب دارایی‌های موضوع ماده (۵) و صورت جواهرات ملی و تنظیم مقررات مربوط به نمایش و نظارت بر ورود و خروج آنها از خزانه بانک و به‌علاوه نظارت در معدوم کردن اسکناس‌هایی که باید از جریان خارج شود، می‌باشد.

ب- هیئت نظارت اندوخته اسکناس از افراد زیر تشکیل می‌شود:

۱- دو نماینده مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس مزبور

۲- رئیس کل بانک مرکزی ایران یا معاون او

۳- دادستان کل کشور یا معاون او

←

و اعتبار ادامه می‌یابد.

ماده ۴۹- واگذاری اراضی ملی و دولتی، برای طرح‌های صنعتی که با تأیید دستگاه صادرکننده مجوز، امکان استقرار در شهرک‌های صنعتی را ندارد، با رعایت سایر قوانین بلا مانع می‌باشد.»

آقای هاشمی شاهرودی - این ماده، مغایر اصل (۷۵) نیست؟

آقای علیزاده - ظاهراً در لایحه بوده است.

آقای هاشمی شاهرودی - بوده است؟ ماده (۴۹) در لایحه‌ی دولت بوده است؟

منشی جلسه - بله، در لایحه‌ی دولت هست.

آقای هاشمی شاهرودی - اگر در لایحه‌ی دولت بوده است، دیگر اشکال ندارد.

آقای علیزاده - الآن ماده (۴۹) که نوع واگذاری را نگفته است. بعضی از واگذاری‌ها به شکل تملیک است، بعضی‌ها به صورت اجاره است، بعضی‌ها هم اجاره به شرط تملیک است.

آقای هاشمی شاهرودی - بعضی‌ها هم مجانی است.

آقای علیزاده - بعضی‌ها هم به صورت هبه است.

منشی جلسه - «ماده ۵۰»

الف- سود و زیان ناشی از تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی بانک توسعه

→

۴- خزانه‌دار کل کشور

۵- رئیس کل دیوان محاسبات

۶- رئیس هیئت نظار.

تبصره ۱- (اصلاحی ۱۳۵۹/۰۴/۳۱) مدت مأموریت نمایندگان مجلس شورای اسلامی با مجلس مزبور خواهد بود و در هر حال تا انتخاب جانشین، به این سمت باقی خواهند ماند.

تبصره ۲- (الحاقی ۱۳۵۷/۱۱/۲۹) دو نفر به نمایندگی شورای انقلاب به جای افراد مذکور در قسمت‌های (۱) و (۲) بند (ب) مزبور برای اجرای وظایف مقرر در بند (الف) این ماده تعیین و معرفی می‌شوند.

ج- آیین‌نامه مربوط به نحوه اجرای وظایف محول به هیئت نظارت اندوخته اسکناس به وسیله هیئت، تصویب و به موقع اجرا گذارده می‌شود.

د- اعضای هیئت نظارت اندوخته اسکناس برای حضور در جلسات هیئت، حق‌الزحمه‌ای دریافت خواهند کرد که به پیشنهاد رئیس کل بانک و تصویب مجمع عمومی تعیین می‌گردد.»

صادرات ایران، صندوق ضمانت صادرات ایران و شرکت سرمایه‌گذاری خارجی ایران، مشمول مالیات با نرخ صفر است.»

آقای مدرسی یزدی - این ماده هم، در لایحه بوده است؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - سود و زیان این نهادها، در لایحه‌ی دولت، معاف از مالیات بوده است؛^(۱) ولی در مصوبه‌ی مجلس تبدیل به «مالیات با نرخ صفر» کرده‌اند. این روش در قانون مالیات‌های مستقیم گفته شده است.^(۲)

آقای علیزاده - مصوبه‌ی مجلس بهتر است.

آقای مدرسی یزدی - بله.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - مالیات با نرخ صفر با معافیت فرق دارد.

آقای علیزاده - بله، در این روش، اگر اظهارنامه ندهند، یک جریمه‌ای به آنها تعلق می‌گیرد. وقتی مالیات با نرخ صفر باشد، [دارایی‌های یک نهاد در سازمان امور مالیاتی] ثبت می‌شود. اگر هم اظهارنامه ندهند، از آنها جریمه می‌گیرند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بله.

منشی جلسه - «ب- سود تفاوت نرخ تسعیر ارز حاصل از صادرات، از هر گونه مالیات معاف است.»

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - این بند در لایحه نبوده است.

آقای مدرسی یزدی - در قوانین دیگر هم، نیست؟

۱. ماده (۵۰) «لایحه تنظیم برخی از احکام برنامه‌های توسعه کشور» مصوب ۱۳۹۴/۷/۲۶ هیئت وزیران: «ماده ۵۰- سود و زیان ناشی از تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی بانک توسعه صادرات ایران، صندوق ضمانت صادرات ایران و شرکت سرمایه‌گذاری خارجی ایران از پرداخت مالیات معاف می‌باشند...»

۲. بند (الف) ماده (۱۳۲) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی ۱۳۹۴/۲/۱ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۱۳۲-...»

الف- منظور از مالیات با نرخ صفر، روشی است که مؤدیان مشمول آن مکلف به تسلیم اظهارنامه، دفاتر قانونی، اسناد و مدارک حسابداری حسب مورد، برای درآمدهای خود به ترتیب مقرر در این قانون و در مواعد مشخص شده به سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشند و سازمان مذکور نیز مکلف به بررسی اظهارنامه و تعیین درآمد مشمول مالیات مؤدیان بر اساس مستندات، مدارک و اظهارنامه مذکور است و پس از تعیین درآمد مشمول مالیات مؤدیان، مالیات آنها با نرخ صفر محاسبه می‌شود.»

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - ظاهراً در قوانین دیگر، صادرات کالا و خدمات از پرداخت مالیات معاف است؛^(۱) منتها بعضی اشخاص، کاری که می‌کردند این بود که صادرات می‌کردند، بعد پول آن را نگه می‌داشتند. بعداً که ارز حاصل از صادرات را تبدیل به ریال می‌کردند، می‌بایست مالیات آن را می‌دادند. الآن این بند می‌گوید آن ارزی که حاصل از صادرات است، اگر تفاوت نرخ تسعیر پیدا کند، از مالیات معاف بشود؛ در حالی که تا حالا تفاوت نرخ تسعیر ارز، از مالیات معاف نبوده است؛ بلکه فقط خود صادرات معاف بوده است.

آقای هاشمی شاهرودی - اصلاً این تفاوت نرخ تسعیر ارز که ارزش افزوده نیست [تا نیاز باشد بابت آن مالیات پرداخت بشود].

آقای یزدی - گفته است: «سود تفاوت نرخ تسعیر ارز».

آقای مدرسی یزدی - حالا به هر حال، این بند، موجب تقلیل درآمد دولت می‌شود دیگر.

آقای هاشمی شاهرودی - معلوم نیست درست باشد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - آن چیزی را که قبلاً از آن مالیات می‌گرفتند، الآن معاف کرده‌اند.

آقای هاشمی شاهرودی - به چه عنوانی مالیات می‌گرفتند؟ به عنوان ارزش افزوده؟ ارزش افزوده‌ای در بین نبوده است که چون قیمت ارز بالا رفته، این تفاوت پیدا شده است.

آقای علیزاده - صادرکننده‌ی بیچاره، همان که ارزش پولش کم شده، برایش کافی است.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، ارزش پول داخلی کم شده است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - همین الآن آنچه در بند (الف) گفته شده است هم، شبیه همین است دیگر.

۱. ماده (۱۳) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۱۳- صادرات کالا و خدمت به خارج از کشور از طریق مبادی خروجی رسمی، مشمول مالیات موضوع این قانون نمی‌باشد و مالیات‌های پرداخت شده بابت آنها با ارائه برگه خروجی صادره توسط گمرگ (در مورد کالا) و اسناد و مدارک مثبته، مسترد می‌گردد.»

آقای هاشمی شاهرودی - واقعاً اینکه برای تفاوت نرخ ارز، مالیات گذاشته‌اند، ظلم بوده است.

آقای علیزاده - بله.

آقای مدرسی یزدی - نه، این طوری نیست.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - الآن بانک‌ها این کار را می‌کنند دیگر.

آقای هاشمی شاهرودی - این ارز برای صادرات است. طرف فردا می‌خواهد با همین ارز کار کند. باز هم باید بیاید همان ارز را بخرد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - خود صادرات که از مالیات معاف است؛ اما این شخص پول را گرفته و نگه داشته است؛ بعداً که می‌خواهد آن را تبدیل به ریال کند، مابه‌التفاوت قیمت پیدا کرده است.

آقای مدرسی یزدی - ارز را نگه داشته و گران شده است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بله، گران شده است.

آقای هاشمی شاهرودی - خب، چیزهایی را که باید وارد کند هم ممکن است در داخل کشور، گران بشود.

آقای مدرسی یزدی - اگر تورم عمومی باشد، بله، حرف شما درست است؛ ولی اگر تورم عمومی نباشد، این طور نیست.

آقای هاشمی شاهرودی - چه فرقی دارد؟ اصلاً این بند می‌خواهد صادرات را تشویق کند که به صادرات ضربه نخورد. کار خوبی است.

آقای علیزاده - بله.

آقای مدرسی یزدی - کار، کار خوبی است؛ ولی اگر خود دولت بخواهد، درست است.

آقای علیزاده - از آن طرف، وقتی کالایی را صادر می‌کنند، این کسری‌ها را جبران می‌کند.

آقای هاشمی شاهرودی - بله.

آقای علیزاده - حضرات آقایانی که می‌گویند بند (ب) خلاف اصل (۷۵) است، رأی بدهند.

منشی جلسه - (۴) رأی دارد.

آقای سوادکوهی - دولت هم باید بخواهد.

منشی جلسه - «پ- خرید و فروش ارز توسط بانکها و صرافیهای مجاز مشمول مالیات بر ارزش افزوده نمی‌باشد.»

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - در این بند هم معافیت مالیاتی نسبت به صرافیها، جدید است. در قانون مالیات بر ارزش افزوده، بانکها از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معافند؛^(۱) ولی صرافیها الآن معاف شده‌اند. معافیت صرافیها الآن اضافه شده است.

آقای سوادکوهی - دولت این بند را هم مغایر اصل (۷۵) دانسته است.^(۲)

آقای ابراهیمیان - بند (پ)، مغایر اصل (۷۵) است. این بند افراد را به داشتن صرافی تشویق می‌کند. می‌گوید بروید یاد بگیرید صرافی بزنید.

آقای موسوی - خود دولت هم می‌گوید بار مالی دارد.

آقای سوادکوهی - بله، چون دولت هم روی این مطلب به عنوان ایراد بار مالی انگشت گذاشته است، نمی‌شود از این گذشت.

آقای مدرسی یزدی - واقعاً اطلاق مالیات بر ارزش افزوده خلاف [شرع] است. از آدم غنی و فقیر هر دو به‌طور مساوی مالیات می‌گیرند.

آقای علیزاده - تازه فقط یکبار هم نمی‌گیرند.

۱. بند (۱۱) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده، مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۱۲- عرضه کالاها و ارائه خدمات زیر و همچنین واردات آنها حسب مورد از پرداخت مالیات معاف می‌باشد:

۱-...

۱۱- (اصلاحی ۱۳۸۸/۹/۲۵) خدمات بانکی و اعتباری بانکها، مؤسسات و تعاونیهای اعتباری و صندوقهای قرض الحسنه مجاز و خدمات معاملات و تسویه اوراق بهادار و کالا در بورسها و بازارهای خارج از بورس، صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک، صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک، صنایع دریایی و بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی و صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی.»

۲. در نامه‌ی شماره ۶۷۸۲۰ مورخ ۱۳۹۵/۶/۶ معاون امور مجلس ریاست جمهوری به دبیر شورای نگهبان این موضوع ذکر شده است: «مفاد بندهای (ب) و (پ) با عنایت به پیش‌بینی معافیت مالیاتی برای سود تفاوت نرخ تسعیر ارز و خرید و فروش ارز توسط بانکها و صرافیهای مجاز واجد بار مالی و مغایر اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی است.»

آقای مدرسی یزدی - حالا اینکه دوباره می‌گیرند، یک بحث دیگر است.

آقای عزیززاده - بله، فقط یک بار مالیات نمی‌گیرند. یک بار که از کارخانه درمی‌آید و به دست انبار می‌دهند، یک بار وقتی که از انبار به دست بنکدار می‌آید، یک بار مالیات می‌گیرند. بعد یک بار وقتی به دست فلان می‌آید مالیات می‌گیرند. تا کالا به دست یک بدبخت بیچاره برسد، (۴) بار مالیات بر ارزش افزوده می‌گیرند.

آقای مدرسی یزدی - نه، اصلاً یک کسی بود که هیچ چیز نداشت؛ پول قرض کرده بود و می‌خواست برای عروسی جهاز بخرد یا یک چیزی بگیرد. این آدم باید مالیات بر ارزش افزوده بدهد! واقعاً من نمی‌دانم این مالیات چگونه است.

آقای هاشمی شاهرودی - مالیات را یک وقتی مجلس وضع می‌کند، بعد هم آن را رفع می‌کند؛ آیا رفع آن را مغایر اصل (۷۵) می‌گیرید؟ سابقاً که به این کار، ایراد نمی‌گرفتیم. این بند هم از همان قبیل است.

آقای سوادکوهی - این مالیات، به موجب قانون، درآمدی برای دولت بوده است.

آقای هاشمی شاهرودی - باشد؛ موضوع مالیات، در رویه‌ی ما، از ایراد اصل (۷۵) مستثنا بوده است.

آقای سوادکوهی - باشد؛ الآن فرق دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - این مالیات را خود مجلس وضع کرده است، حالا هم دارد آن را نسخ می‌کند. سابقاً نمی‌گفتیم رفع مالیات، خلاف اصل (۷۵) است. مالیات را استثنا می‌کردیم.

آقای سوادکوهی - خب، وضع مالیات با مجلس است، اما رفع آن ...

آقای هاشمی شاهرودی - رفع آن هم، باز با مجلس است.

منشی جلسه - اصل (۵۱) قانون اساسی می‌گوید: «هیچ نوع مالیات وضع نمی‌شود؛ مگر به موجب قانون. موارد معافیت و بخشودگی و تخفیف مالیاتی به موجب قانون مشخص می‌شود».

آقای سوادکوهی - بله؛ پس بنابراین اینکه این بند، در لایحه‌ی خود دولت بوده یا به موجب طرح مجلس بوده است، فرق می‌کند.

آقای عزیززاده - یعنی اگر دولت خودش نوشته است که معاف بکند، وضع فرق می‌کند.

آقای سوادکوهی - بله، اصل (۵۱) درست است

آقای هاشمی شاهرودی - باشد؛ ولی سابقاً در مورد همین موضوع هم، که اگر مجلس مالیات را رفع کند، می‌گفتید خلاف اصل (۷۵) نیست.

آقای سوادکوهی - چرا، حالا هست.

آقای ابراهیمیان - خب چرا؛ الآن خلاف است.

آقای هاشمی شاهرودی - یک وقتی، چنین اشکالی داشتیم.

آقای مدرسی یزدی - الآن که نمی‌توانیم به قول ایشان بیایم همه‌ی مالیات‌ها را لغو کنیم.

آقای سوادکوهی - بله، نمی‌شود.

آقای مدرسی یزدی - خلاف اصل (۷۵) است.

آقای سوادکوهی - نمی‌شود.

آقای ابراهیمیان - دولت [با این مصوبه] بیچاره می‌شود.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حاج‌آقا، آقایان اعضا وضع مالیات را می‌گفتند که اشکالی ندارد، نه لغو آن.

آقای هاشمی شاهرودی - وضع مالیات که به نفع دولت است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - وضع مالیات که اشکالی ندارد؛ لغو مالیات است که اگر صورت بگیرد، با اصل (۷۵) تعارض پیدا می‌کند.

آقای علیزاده - الآن این مالیات بر ارزش افزوده یک منبع درآمدی برای فروشنده‌های بزرگ شده است. هیچ کس نمی‌فهمد که فلان فروشنده چقدر فروخته است. برای همه‌ی فروششان هم که فاکتور نمی‌دهند. الآن مثلاً پلافرش، در سال (۱۲) میلیون تومان مالیات بر ارزش افزوده از مردم می‌گیرد. (۴) میلیون آن را به دولت می‌دهد، ولی بقیه‌اش را نمی‌دهد.

آقای اسماعیلی - بله.

آقای مدرسی یزدی - بله، خیلی‌ها الآن این کار را می‌کنند.

آقای علیزاده - آن وقت چهار بار از بدبخت، بیچاره‌ها مالیات می‌گیرند! یک کارشناس به من می‌گفت الآن هیچ جایی ضبط نمی‌شود که این آقای فروشنده چقدر جنس فروخته است.

آقای مدرسی یزدی - آن مالیات را صرف خودش می‌کند؛ اگر هم لازم شد یک

مختصری از آن را، به اداره‌ی مالیات می‌دهد.

آقای علیزاده - بله.

آقای مدرسی یزدی - خیلی مهم است. آن وقتی هم که [قانون مالیات بر ارزش افزوده] تصویب می‌شد، محاذیری داشت.

آقای هاشمی شاهرودی - معنای حرف شما این است که مجلس در هر جایی که مالیات وضع کند، دیگر هیچ‌وقت نمی‌تواند آن را لغو کند؛ مگر از راه لایحه. این طوری که خیلی سخت است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - از راه لایحه باید اقدام کنند.

آقای مدرسی یزدی - یا اینکه جای مالیاتی که برداشته‌اند، یک مالیات دیگری بگذارند یا اینکه درآمد دیگری برای دولت پیش‌بینی کنند.

آقای هاشمی شاهرودی - یعنی چه؟

منشی جلسه - فقط صراف‌ها را اضافه کرده‌اند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - این اضافه‌شدن معافیت، با اصل (۷۵) برخورد می‌کند.

آقای هاشمی شاهرودی - قبول نیست؛ اصل (۷۵) معافیت‌های مالیاتی را در بر نمی‌گیرد.

آقای علیزاده - حضرات آقایانی که می‌گویند در بند (پ)، اضافه‌شدن معافیت صراف‌ها، خلاف اصل (۷۵) است، رأی بدهند.

آقای مدرسی یزدی - واقعه‌ش این است که ما [اصل این مالیات را] قبول نداریم.

منشی جلسه - (۶) تا رأی آورد. آقای شب‌زنده‌دار و حاج‌آقای جنتی رأی ندادند. پس رأی نیاورد.

آقای هاشمی شاهرودی - ماده الحاقی (۱) حذف شده است، ماده‌ی الحاقی (۲) را بخوانید.

منشی جلسه - از اینجا به بعد مواد الحاقی شروع می‌شود. ماده‌ی الحاقی (۱) حذف شده است.

آقای علیزاده - ما در مرحله‌ی اول بررسی به اصل تصویب این مواد الحاقی ایراد

داشتیم.^(۱)**منشی جلسه - «ماده الحاقی ۲ -**

الف- به منظور افزایش توان دفاعی کشور در تراز قدرت منطقه‌ای و تأمین منافع و امنیت ملی، اقدامات زیر از طریق نیروهای مسلح با همکاری دولت معمول می‌شود:

۱- ارتقای توان بازدارندگی

۲- اصلاح ساختار بودجه‌ای نیروهای مسلح و افزایش سهم تقویت بنیه دفاعی از بودجه دفاعی

۳- تهیه و اجرای طرح آمایش و نوسازی زیرساخت‌های صنایع دفاعی و مراکز آموزشی و نظامی نیروهای مسلح

۴- ارتقای کیفیت مراکز آموزشی نیروهای مسلح برای تربیت نیروهای کارآمد

۵- صرفه‌جویی و بهینه‌سازی موارد هزینه از جمله در حوزه‌های انرژی، آب و برق نیروهای مسلح

۶- تأمین و توسعه نیروی انسانی و زیرساخت‌های نرم‌افزاری، سامانه‌های دفاعی زمینی متناسب با مناطق مورد تهدید

۷- ارتقای منزلت اجتماعی و معیشت کارکنان نیروهای مسلح.»

آقای مدرس یزدی - در بند (الف) باید تذکر بدهیم که بگویند: «حداقل در تراز قدرت منطقه‌ای». چرا افزایش توان دفاعی را محدود کنیم؟

۱. نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۸۴۸ مورخ ۱۳۹۵/۳/۱۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی: «علی‌رغم اشکالات و ابهامات متعددی که بر این مصوبه وارد است، نظر به اینکه علاوه بر اصلاحات و الحاقاتی که در متن لایحه تقدیمی دولت توسط مجلس به عمل آمده، کلاً در (۵۰) ماده به تصویب رسیده است، با عنایت به اینکه قریب به (۷۰) ماده به عنوان مواد الحاقی به آن افزوده شده است؛ از آنجا که لایحه دولت با مصوبه مجلس ماهیتاً اختلاف فاحش پیدا کرده و موارد اضافه‌شده به خصوص مواد الحاقی از مصادیق طرح موضوع اصل (۷۴) قانون اساسی محسوب نمی‌شود و اصلاحات مذکور در اصل (۷۵) نیز در مورد آنها صدق نمی‌کند و این امور عرفاً اصلاح در لایحه نیز محسوب نمی‌گردد؛ لذا مصوبه مرقوم مغایر اصول فوق‌الذکر شناخته شد.»

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، بند (۵۲) سیاست‌های برنامه‌ی ششم توسعه عین همین است: «۵۲- افزایش توان دفاعی در تراز قدرت منطقه‌ای در جهت تأمین منافع و امنیت ملی با تخصیص حداقل پنج درصد بودجه عمومی کشور برای بنیه دفاعی.»

آقای مدرسی یزدی - باشد؛ در سیاست‌ها هم باید بگویند: «حداقل در تراز قدرت منطقه‌ای.»

آقای ابراهیمیان - بله، باید «حداقل» باشد.

آقای علیزاده - خیلی خوب، حالا ما که نمی‌توانیم بگوییم واژه‌ی «حداقل» را در سیاست‌ها اضافه بکنید.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، این متن در خود سیاست‌های ابلاغی آقا [= مقام معظم رهبری] آمده است.

آقای مدرسی یزدی - تذکر که بد نیست. مقصود «آقا» هم، همین بوده است.

آقای مؤمن - به آقا تذکر بدهیم که سیاست‌ها را اصلاح کنید؟!

آقای علیزاده - جلوتر برویم.

آقای هاشمی شاهرودی - این (۷) بند، با اصل (۱۱۰) قانون اساسی منافات ندارد؟ چون دارد نیروهای مسلح را به این کارها الزام می‌کند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - در این مورد ما متن سیاست‌های کلی را داریم.

آقای علیزاده - بله، سیاست کلی داریم.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - در قانون برنامه‌ی پنجم هم شبیه این بندها آمده بود؛^(۱) منتها آنجا یک قیدی داشت و آن اینکه همه‌ی این موارد منوط به

۱. ماده (۲۰۱) قانون برنامه‌ی پنج‌ساله‌ی پنجم توسعه‌ی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵: «ماده ۲۰۱- دولت موظف است به منظور تقویت بنیه دفاعی کشور و ارتقای توان بازدارندگی نیروهای مسلح و حفاظت از تمامیت ارضی و امنیت کشور و آمادگی در برابر تهدیدات و حفاظت از منافع ملی، انقلاب اسلامی ایران و منابع حیاتی کشور و هوشمندسازی سیستم‌های دفاعی، اقدام‌های ذیل را در صورت تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح به عمل آورد:

الف- تقویت مؤلفه‌های بنیه دفاعی با تأکید بر مدرن‌سازی و هوشمندسازی تجهیزات، ارتقاء منابع

نظر رهبری شده بود. اینجا آن قید نیست.

آقای هاشمی شاهرودی - خب، پس اینجا هم باید آن قید را بیاورند؛ و آلا خلاف اصل (۱۱۰) می شود.

آقای علیزاده - ما حرفی نداریم.

آقای کدخدایی - اگر این موارد در سیاست‌های کلی آمده [است؛ دیگر نیازی به تصریح قید «موافقت رهبری» نیست].

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، آخر این کارها از سنخ اقدام است. **آقای علیزاده -** همه‌ی این موارد در سیاست‌ها نیامده است.

→

انسانی و سامانه‌های (سیستم‌های) فرماندهی (I4C)

ب- ارتقاء فناوری‌های نوین و هوشمند و سامانه‌های (سیستم‌های) اطلاعاتی در به‌کارگیری سامانه‌های دفاعی به‌ویژه سامانه‌های الکترونیکی، هوافضا، دریایی و پدافند هوایی

ج- بهینه‌سازی و بهبود ساختارهای چابک و پاسخگو در دفاع ملی

د- ارتقاء حضور و سهم نیروهای مردمی در استقرار امنیت و دفاع از کشور و به‌کارگیری متقابل و بهینه از امکانات و توان منابع انسانی

ه- نوسازی و بازسازی و بهبود صنایع دفاعی با نگرش به سامانه و فرآیندهای صنعتی نوین

و- ارتقاء ابتکار عمل و توان مقابله مؤثر در برابر تهدیدها و حفاظت از منافع ملی، منابع حیاتی و انقلاب اسلامی ایران

ز- ارتقاء و افزایش سطح دانش و مهارت نیروهای مسلح، به صورت کمی و کیفی

ح- ارتقاء سطح آموزش، تحقیقات، فناوری در بخش دفاع و گسترش همکاری‌ها با مراکز علمی دانشگاهی داخلی و خارجی

ط- حضور و استقرار متناسب با تهدیدها در حوزه‌های آبی کشور (خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر)

ی- ارتقاء منزلت اجتماعی و معیشت کارکنان نیروهای مسلح

ک- رعایت اصول پدافند غیرعامل در طراحی و اجرای طرح‌های حساس و مهم و یا در دست مطالعه و نیز تأسیسات زیربنایی و ساختمان‌های حساس و شریان‌های اصلی و حیاتی کشور و آموزش عمومی مردم توسط دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۱۷۹) این قانون، به منظور پیشگیری و کاهش مخاطرات ناشی از سوانح غیر طبیعی.

آیین‌نامه‌های اجرایی این ماده ظرف مدت دو ماه از تصویب این قانون، توسط معاونت و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و ستاد کل نیروهای مسلح تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید و در صورت تأیید فرماندهی کل نیروهای مسلح به مرحله اجرا گذاشته می‌شود.»

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - در سیاست‌های کلی افزایش تراز دفاعی و اینها را به صورت کلی گفته است.

آقای هاشمی شاهرودی - آن عبارت را که اول همین بند آورده‌اند.

آقای ابراهیمیان - خب حالا این مصوبه یک قانون عادی است؛ قانون برنامه که نیست. بنابراین چون برنامه نیست و قانون عادی است...

آقای هاشمی شاهرودی - ...اجازه‌ی رهبری را می‌خواهد. باید این قید را بزنند.

آقای عزیزاده - به این صورت فعلی، این بند اشکال دارد. البته اشکال اصل (۷۵) که ندارد.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، بحث ما در مورد قید «اجازه‌ی رهبری» است.

آقای عزیزاده - بله، می‌دانم. آقای دکتر می‌فرمایند الآن بعضی از موارد را نسبت به قوانین قبلی، کم کرده‌اند؛ بعضی موارد را زیاد کرده‌اند.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، مغایر اصل (۷۵) نیست.

آقای مدرسی یزدی - از حیث بودجه‌ای، [باید این را هم در نظر بگیریم که قانون اساسی] وظیفه‌ی تقویت نیروهای مسلح را به دولت داده است.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، آن بحث دیگری است.

آقای هاشمی شاهرودی - من از لحاظ اجازه‌ی رهبری می‌گویم.

آقای عزیزاده - پس اگر می‌خواهید، همین ایراد را رأی بگیریم.

آقای شب‌زنده‌دار - مجمع مشورتی فقهی قم هم همین شبهه را داشتند.^(۱)

آقای ابراهیمیان - این بند، ایراد اصل (۷۵) هم دارد.

آقای عزیزاده - حضرات آقایانی که می‌گویند اینجا هم، آمدن آن قیدی که در برنامه‌ی پنجم توسعه آورده بودند، لازم است؛ و آلا خلاف اصل (۱۱۰) قانون اساسی است، رأی بدهند.

۱. «ماده الحاقی (۲)، بند (الف): به منظور افزایش توان دفاعی کشور...

بررسی: انجام اقدامات ذکرشده «از طریق نیروهای مسلح با همکاری دولت» چه بسا شائبه انجام این امور بدون اطلاع و اجازه فرمانده کل قوا را دارد و لذا شبهه مخالفت با بند (۴) اصل (۱۱۰) قانون اساسی وجود دارد. (نظر کارشناسی مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان، شماره ۹۵/ف/۱۷۹ مورخ ۱۳۹۵/۶/۲

قابل مشاهده در آدرس زیر: <http://yon.ir/GwzS0>

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - در ماده (۲۰۱) قانون برنامه‌ی پنجم گفته بود: «در صورت تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح، این اقدامات به عمل آید».

آقای هاشمی شاهرودی - بله.

منشی جلسه - (۵) تا رأی دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - آقای یزدی، شما موافق نیستید قید «اجازه‌ی رهبری» اضافه بشود؟ این قید در قانون برنامه بوده است؛ ولی اینجا حذف کرده‌اند. اگر موافقت (۷) نفر می‌شویم.

منشی جلسه - نه، با ایشان (۶) نفر می‌شوید.

آقای علیزاده - یک بار دیگر رأی بگیریم. آقایانی که می‌گویند باید این قید اضافه بشود، رأی بدهند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - رأی آورد.

منشی جلسه - آقای دکتر سوادکوهی هم الان رأی دادند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - رأی آورد.

آقای هاشمی شاهرودی - (۷) نفر شدیم. حاج‌آقای یزدی هم رأی دادند. آخر انجام این کارها، اذن رهبری را می‌خواهد. اینکه مشخص است.

آقای ابراهیمیان - خب، یک بندهایی از این ماده هم خلاف اصل (۷۵) است.

آقای هاشمی شاهرودی - ایراد اصل (۷۵) درست نیست.

آقای مدرسی یزدی - عیبی ندارد. این کارها وظیفه‌ی دولت است و دولت باید این کارها را بکند.

آقای علیزاده - آقای دکتر، بعضی جاها هم گفته است این موارد را کم نکنند. همه چیز اضافه نشده است.

آقای [رهپیک] - یکجاهایی گفته است صرفه‌جویی کنند دیگر.

آقای علیزاده - بله، می‌گوید صرفه‌جویی کنند.

آقای مدرسی یزدی - اصلاً تقویت بنیه‌ی دفاعی [طبق آیه (۶۰) سوره‌ی انفال که می‌فرماید:] «و أعدوا لهم ما استطعتم من قوه» یک وظیفه‌ی شرعی است و باید باشد.

آقای علیزاده - اگر همان قید را اضافه بکنند، مشکل این بند درست می‌شود.^(۱)
منشی جلسه - «ب- دولت موظف است در جهت تأمین نظم و امنیت پایدار در کشور، اقدامات زیر را به عمل آورد:

۱- تأمین و توسعه نیروی انسانی و زیرساخت‌های نرم‌افزاری، تجهیزات و تأسیسات در پاسگاه‌های مرزی و تخصصی»

آقای هاشمی شاهرودی - این بندها ممکن است خلاف اصل (۷۵) باشد؛ چون اینها را به عنوان تکلیف دولت بیان کرده است.

آقای علیزاده - بله.

آقای هاشمی شاهرودی - این بندها در لایحه‌ی دولت بوده است؟

آقای علیزاده - نخیر، نبوده است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - دیگر از این به بعد این مصوبه، مواد الحاقی مجلس است؛ منتها حاج آقا ببینید؛ در سیاست‌ها بحث امنیت پایدار مناطق مرزی، انسداد کامل نرم‌افزاری و سخت‌افزاری و... آمده است.^(۲)

آقای هاشمی شاهرودی - سیاست‌ها هم که دائمی است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، در سیاست‌های برنامه‌ی ششم توسعه آمده است.

آقای هاشمی شاهرودی - اگر برای برنامه‌ی ششم بوده است، خوب، اضافه بر مدت زمان برنامه، خلاف اصل (۷۵) می‌شود.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، دائمی نمی‌خواهد بشود.

آقای علیزاده - حاج آقا، این مصوبه برای برنامه‌ی ششم نیست.

۱. بند (۲۶) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «در ماده الحاقی (۲)، ۱-۲۶- بند (الف)، باید مقید گردد به تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح؛ و آلا مغایر بند (۴) اصل (۱۱۰) قانون اساسی است.»

۲. بند (۵۵) سیاست‌های کلی برنامه‌ی ششم توسعه ابلاغی ۱۳۹۴/۴/۹ مقام معظم رهبری: «۵۵- تأمین امنیت پایدار مناطق مرزی با انسداد کامل نرم‌افزاری و سخت‌افزاری، توسعه و تقویت یگان‌های مرزبانی، مشارکت‌دهی مرزنشینان در طرح‌های امنیتی، توسعه فعالیت‌های اطلاعاتی و تقویت دیپلماسی مرزی.»

آقای سوادکوهی - این مصوبه، دائمی است.

آقای عزیزاده - برنامه‌ی ششم را باید بعداً بنویسند بیاورند.

آقای هاشمی شاهرودی - بله.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - منتها خیلی از کارهای گفته شده در این بند، چون برای نیروی انتظامی است، در قانون نیروی انتظامی جزء وظایف نیروی انتظامی آمده است.^(۱)

۱. ماده (۴) قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹/۴/۲۷ مجلس شورای اسلامی:

«ماده ۴- مأموریت و وظایف نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران عبارت است از:

۱- استقرار نظم و امنیت و تأمین آسایش عمومی و فردی.

۲- مقابله و مبارزه قاطع و مستمر با هر گونه خرابکاری، تروریسم، شورش و عوامل و حرکت‌هایی که منحل امنیت کشور باشد، با همکاری وزارت اطلاعات.

تبصره- کیفیت و نحوه همکاری را شورای امنیت کشور تعیین می‌کند.

۳- تأمین امنیت برای برگزاری اجتماعات، تشکل‌ها، راهپیمایی‌ها و فعالیت‌های قانونی و مجاز و ممانعت و جلوگیری از هر گونه تشکل و راهپیمایی و اجتماع غیر مجاز و مقابله با اغتشاش، بی‌نظمی و فعالیت‌های غیر مجاز.

۴- اقدام لازم در زمینه کسب اخبار و اطلاعات در محدوده وظایف محوله و همکاری با سایر سازمان‌ها و یگان‌های اطلاعاتی کشور در حدود وظایف آنها.

تبصره ۱- جمع‌آوری اخبار و اطلاعات مربوط به مسائل سیاسی، امنیتی و پیگیری اطلاعاتی آن به عهده وزارت اطلاعات است. چنانچه نیروی انتظامی در حین انجام وظایف محوله به این قبیل اخبار و اطلاعات دسترسی پیدا کند، مکلف است ضمن کسب و جمع‌آوری، آنها را سریعاً در اختیار وزارت اطلاعات قرار دهد. وزارت مذکور موظف است اخبار و اطلاعات مورد نیاز و مرتبط با وظایف نیروی انتظامی را به موقع در اختیار آن نیرو بگذارد.

تبصره ۲- پیگیری اطلاعاتی مواردی از جرائم اجتماعی که با امنیت ملی مرتبط بوده یا قسمتی از یک توطئه یا فعالیت‌های پنهانی با هدف براندازی را تشکیل دهد، با هدایت متمرکز وزارت اطلاعات و همکاری نیروی انتظامی انجام خواهد شد.

تبصره ۳- نیروی انتظامی مکلف است پرسنل انتظامی مورد نیاز جهت تأمین اهداف اطلاعاتی (کسب و جمع‌آوری) وزارت اطلاعات را در صورت درخواست در کنترل عملیاتی آن وزارت قرار دهد. کیفیت همکاری و نحوه تأمین پرسنل مورد نظر را شورای امنیت کشور معین خواهد کرد.

۵- حراست از اماکن، تأسیسات، تجهیزات و تسهیلات طبقه‌بندی شده غیر نظامی و حفظ حریم آنها به استثنای موارد حساس و حیاتی به تشخیص شورای عالی امنیت ملی، که به عهده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خواهد بود.

۶- حفاظت از مسئولین و شخصیت‌های داخلی و خارجی در سراسر کشور به استثنای داخل پادگان‌ها

→

و تأسیسات نظامی؛ مگر در مواردی که بنا به تشخیص شورای عالی امنیت ملی اصل انقلاب و یا دستاوردهای آن در معرض خطر باشد که به عهده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خواهد بود.

۷- جمع‌آوری سلاح و مهمات و تجهیزات غیر مجاز و صدور پروانه نگهداری و حمل سلاح شخصی و نظارت بر نگهداری و مصرف مجاز مواد ناربه با هماهنگی وزارت اطلاعات برابر طرح‌های مصوب شورای امنیت کشور.

۸- انجام وظایفی که بر طبق قانون به عنوان ضابط قوه قضائیه به عهده نیروی انتظامی محول است از قبیل: الف- مبارزه با مواد مخدر. ب- مبارزه با قاچاق. ج- مبارزه با منکرات و فساد. د- پیشگیری از وقوع جرائم. هـ- کشف جرائم. و- بازرسی و تحقیق. ز- حفظ آثار و دلایل جرم. ح- دستگیری متهمین و مجرمین و جلوگیری از فرار و اختفای آنها. ط- اجرا و ابلاغ احکام قضایی.

۹- انجام امور مربوط به تشخیص هویت و کشف علمی جرایم.

۱۰- مراقبت و کنترل از مرزهای جمهوری اسلامی ایران، اجرای معاهدات و پروتکل‌های مصوبه مرزی و استیفای حقوق دولت و اتباع مرزنشین جمهوری اسلامی ایران در مرزها و محدوده انحصاری اقتصادی دریاها.

۱۱- اجرای قوانین و مقررات مربوط به گذرنامه (به جز گذرنامه سیاسی و خدمت) و ورود و اقامت اتباع خارجی (با هماهنگی وزارت امور خارجه در مورد اتباع خارجی تحت پوشش دیپلماتیک) با هماهنگی وزارت اطلاعات (در مورد ورود و خروج و اقامت اتباع خارجی و صدور گذرنامه).

۱۲- اجرای قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی و امور توزیع و حفظ حریم راه‌های کشور.

تبصره ۱- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است کلیه امور راهنمایی و رانندگی شهر تهران را برابر با سیاست‌ها و برنامه‌های شهرداری شهر تهران و در چهارچوب قانون به اجرا درآورد. تأمین کلیه تجهیزات و تأسیسات و بودجه و امکانات مورد نیاز اداره راهنمایی و رانندگی شهر تهران (به استثنای حقوق و مزایای پرسنل و تجهیزات مخابراتی و سلاح و مهمات) بر عهده شهرداری شهر تهران می‌باشد. کلیه امکانات و تجهیزات موجود اداره راهنمایی و رانندگی شهر تهران عیناً در این اداره باقی خواهد ماند.

تبصره ۲- اداره راهنمایی و رانندگی شهر تهران عنداللزوم در زمینه برقراری امنیت برابر با ابلاغیه‌های نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (ناجا) انجام وظیفه می‌نماید.

تبصره ۳- چگونگی اجرای این قانون از جمله نحوه عزل و نصب رئیس اداره راهنمایی و رانندگی شهر تهران با رعایت اصل یکصد و دهم (۱۱۰) قانون اساسی (به استثنای موارد مربوط به امور امنیتی و انتظامی که به تصویب فرماندهی کل قوا می‌رسد) مطابق با آیین‌نامه‌ای می‌باشد که حداکثر ظرف مدت شش ماه توسط وزارت کشور با هماهنگی و همکاری ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۱۳- اجرای قوانین و مقررات وظیفه عمومی.

۱۴- نظارت بر اماکن عمومی و انجام سایر امور مربوط به اماکن مذکور برابر مقررات مصوب.

←

- آقای سوادکوهی -** بالاخره حالا بایستی این کارها با بودجه سازگار شود.
- آقای علیزاده -** کدام موارد در قانون نیروی انتظامی آمده است؟ اگر در قانون آمده باشد اشکال ندارد و گرنه [خلاف اصل (۷۵) است].
- آقای هاشمی شاهرودی -** مثلاً همین بند اول که «تأمین و توسعه نیروی انسانی» را گفته است، در قانون آمده است؟ بالاخره این کار هزینه دارد.
- آقای سوادکوهی -** این حکم را در برنامه‌ی ششم ببرند.
- آقای اسماعیلی -** منظور این بند آن است که خود دولت این کار را بکند و به جای

→

- ۱۵- همکاری با سایر نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در مواقع لزوم و بنا به دستور. تبصره- نیروی انتظامی با هماهنگی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در مواقع لزوم می‌تواند از نیروهای مقاومت بسیج استفاده نمایند.
- ۱۶- همکاری با دبیرخانه پلیس بین‌الملل (انترپول).
- ۱۷- همکاری با وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت، بانک‌ها و شهرداری‌ها در حدود قوانین و مقررات مربوط.
- ۱۸- همکاری با سازمان‌های ذی‌ربط در جهت ایجاد و توسعه زمینه‌های فرهنگی لازم به منظور کاهش جرائم و تخلفات و تسهیل وظایف محول.
- ۱۹- انجام امور امدادی و مردم‌یاری در مواقع ضروری ضمن هماهنگی با مراجع ذی‌ربط.
- ۲۰- سازماندهی، تجهیز، آموزش یگان‌های انتظامی و آماده کردن آنها جهت اجرای مأموریت‌های محوله.
- ۲۱- تأمین و حفاظت تأسیسات، سربازخانه‌ها و قرارگاه‌های مربوط.
- ۲۲- تأمین دفاع هوایی تأسیسات و نقاط حساس مربوط، در حد برد سلاح ضد هوایی سازمانی، با هماهنگی و کنترل عملیاتی نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران.
- ۲۳- تأمین نیازهای پزشکی پرسنل و اداره بیمارستان‌ها و درمانگاه‌های مربوط.
- ۲۴- تهیه طرح نیازمندی‌های لجستیکی و اقدام در جهت تهیه و خرید اقلام و خدماتی که از سوی فرماندهی کل نیروهای مسلح به عهده نیروی انتظامی واگذار می‌گردد. همچنین اقدام جهت خرید املاک و احداث تأسیسات مورد نیاز برابر طرح‌های مصوب.
- ۲۵- تلاش مداوم و مستمر در جهت حفظ و صیانت سازمان در زمینه‌های امنیتی.
- ۲۶- تلاش مداوم و مستمر در جهت حاکمیت کامل فرهنگ و ضوابط اسلامی در نیروی انتظامی. تبصره- وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح وظایف قانونی خود را که در مقابل نیروهای انتظامی داشته است همچنان در قبال نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به عهده خواهد داشت. همچنین خریدهای خارجی اقلام دفاعی از طریق وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح انجام خواهد پذیرفت.»

دیگری ندهد.

آقای عزیزاده - خب می‌دانم، اگر در قانون نیروی انتظامی آمده است که اینها وظیفه‌ی نیروی انتظامی است، باید بودجه‌اش را هم بدهند. نیروی انتظامی که خودش جداگانه برای خودش بودجه نمی‌دهد. اگر در قانون، اینها جزء وظایف نیروی انتظامی است، خب دولت مکلف است بودجه‌ی آن را تأمین کند. اگر هم نیست، آن مواردی که اضافه شده است، اشکال دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، درست است.

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - کلیاتی مثل استقرار نظم و امنیت و تأمین آسایش عمومی جزء وظایف نیروی انتظامی ذکر شده است.

آقای اسماعیلی - حالا قانون نیروی انتظامی را بیاورید تا ببینیم.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، اینکه در بند (۱) گفته است «توسعه‌ی نیروی انسانی»؛ یعنی نیروی انسانی بیشتری بگیرند، خب این کار پول می‌خواهد. یا اینکه گفته است زیرساخت‌ها توسعه پیدا کند یا تأسیسات در پاسگاه‌ها بگذارند، اینها همه پول می‌خواهد.

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بله، حالا این مصوبه چون دائمی است، این اشکال وارد است؛ ولی در مورد برنامه‌ی ششم این اشکال وارد نیست؛ چون سیاست‌های برنامه‌ی ششم این موارد را دارد.

آقای عزیزاده - پس باید در قانون برنامه‌ی ششم اینها را پیش‌بینی بکنند.

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بله، اینها را باید در قانون برنامه پیش‌بینی بکنند.

آقای سوادکوهی - خب، اگر موضوع مشخص است، رأی‌گیری کنید.

آقای هاشمی شاهرودی - ظاهراً روشن است که بند اول خلاف اصل (۷۵) است.

آقای ابراهیمیان - عبارتی مثل «واجب» و «نزاجا» را در قانون به کار می‌برند؟

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، آن عبارت باید درست بشود. باید به جای آن «وزارت اطلاعات» گذاشته بشود.

آقای عزیزاده - خب حالا چه اشکالی دارد؟

آقای ابراهیمیان - آخر، «واجب» معنی ندارد.

آقای علیزاده - معنی اش معلوم است.

آقای اسماعیلی - حالا رهاش کنید؛ بگذارید امروز به یکجایی برسیم.

منشی جلسه - آقای دکتر، عبارت «واجب» کجاست؟

آقای سوادکوهی - بند (۲).

آقای علیزاده - خیالمان را راحت کردند که دیگر فصحی ننوشتند.

آقای هاشمی شاهرودی - رأی بگیرید ببینیم چه می شود.

منشی جلسه - حاج آقا، بند (۱) را برای رأی گیری بفرمایید.

آقای علیزاده - حضرات آقایانی که می فرمایند جزء (۱) بند (ب) خلاف اصل (۷۵)

است، رأی بدهند.

آقای سوادکوهی - آقای دکتر موسوی هم هست؟

منشی جلسه - حاج آقا، (۴) رأی دارد.

آقای علیزاده - آقای دکتر، شما رأی نمی دهید؟

آقای اسماعیلی - بگذارید من یک نگاهی به این قانون نیروی انتظامی بکنم.

آقای ابراهیمیان - ایراد اصلی من به اجزایی است که بر وظایف نیروی انتظامی اضافه

کرده است دیگر.

آقای کدخدایی - این مصوبه مربوط به برنامه های توسعه است.

آقای ابراهیمیان - اگر این موارد در سیاست ها هست، دیگر چرا ایراد بگیریم؟

آقای سوادکوهی - این بند می گوید دولت موظف است این کارها را بکند.

آقای علیزاده - خوب، دیگر چه مواردی اینجا هست که در قانون نیروی انتظامی

نیست؟ آنها را بخوانید.

منشی جلسه - «۲- اجرای طرح های انسداد مرز در مناطق مرزی با توجه به شرایط

اقلیمی مناطق با استفاده از سامانه های رهگیر هوشمند و در اختیار دادن توان

اطلاعاتی و اجاب بر اساس طرح های مصوب ستاد کل نیروهای مسلح»

آقای علیزاده - این بند که اشکال ندارد.

آقای هاشمی شاهرودی - نه؛ چون بر اساس طرح های مصوب ستاد کل است.

آقای ابراهیمیان - چرا.

آقای علیزاده - چرا؟

آقای ابراهیمیان - می گوید طرح انسداد مرز را اجرا کنند.

آقای هاشمی شاهرودی - خوب، بر اساس طرح هایی که ستاد کل مصوب کرده است، اجرا می کنند.

آقای علیزاده - بله.

منشی جلسه - فرمودید کلمه‌ی «واجب» را تذکر بدهیم؟

آقای مؤمن - نه.

آقای علیزاده - منظورشان «وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران» است.

آقای اسماعیلی - چنین چیزی تعریف نشده است.

آقای علیزاده - در عالم بیرون می شناسند. اهل فن می دانند منظور چیست. آنهایی که باید قانون را بخوانند، می دانند «واجب» یعنی چه.

آقای سوادکوهی - عبارت «و در اختیار دادن» یعنی چه؟

منشی جلسه - ۳- امنیت عمومی از طریق راه اندازی رده های انتظامی، کلانتری ها، پاسگاه ها و تأمین نیروی انسانی مورد نیاز نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، متناسب با تقسیمات کشوری، رشد جمعیت، توسعه شهرها، راه ها و بنادر.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، الآن همه ی این کارها در قانون عادی هست؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشگده شورای نگهبان) - مثلاً در ماده (۴) قانون نیروی انتظامی گفته است: «۲۰- سازمان دهی، تجهیز، آموزش یگان های انتظامی و آماده کردن آنها، جهت اجرای مأموریت های محوله.»

آقای علیزاده - این متن که به بند (۳) نمی خورد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشگده شورای نگهبان) - چرا دیگر، کلانتری ها و رده های انتظامی، یک بخشی از یگان های انتظامی اند.

آقای علیزاده - قانون نیروی انتظامی می گوید آموزش بدهند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشگده شورای نگهبان) - می گوید: «سازمان دهی، تجهیز، آموزش یگان های انتظامی و آماده کردن آنها جهت اجرای مأموریت های محوله.»

آقای علیزاده - خوب، معنایش این نیست که اینها می توانند تشکیلات جدیدی درست کنند.

آقای مدرسی یزدی - بند (۳) هم که نگفته است چیز جدیدی درست کنند.

آقای علیزاده - اینجا می‌گوید تأمین امنیت از طریق فلان و فلان؛ تأمین نیروی انسانی مورد نیاز نیروی انتظامی متناسب با تقسیمات کشوری. اینها اشکال ندارد؟ من نمی‌دانم. خیلی خوب، جلوتر برویم.

منشی جلسه - ۴- انضباط اجتماعی و ایمنی راه‌ها بر اساس ملزم‌سازی دستگاه‌های ذی‌ربط بر ایفای نقش فعال در ارتقای نظم و امنیت اجتماعی با فرهنگ‌سازی و نهادینه‌سازی رفتارهای اجتماعی قانونمند، برابر آیین‌نامه‌ای که توسط وزارت کشور تدوین می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.»

آقای هاشمی شاهرودی - یعنی تصادف زیاد نشود. می‌خواهد جلوی تصادف‌های زیاد و کشته‌های زیاد را بگیرد.

آقای علیزاده - می‌دانم باید بر اساس آیین‌نامه‌ی اجرایی این کار را بکنند؛ نه اینکه بیایند مستقلاً آیین‌نامه بنویسند.

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی خوب، مقصودش همان آیین‌نامه‌ی اجرایی است دیگر.

آقای علیزاده - باید عبارت را درست کنند.

آقای هاشمی شاهرودی - مقصودش همان است.

آقای علیزاده - بگویم عبارت را درست کنند.

آقای هاشمی شاهرودی - عبارت درست است.

آقای علیزاده - اگر منظورشان، «آیین‌نامه اجرایی» است باید بنویسند؛ نه اینکه علاوه بر مفاد این بند، یک چیز دیگری را هم بتوانند در آیین‌نامه بیاورند.

آقای هاشمی شاهرودی - برابر آن آیین‌نامه‌ای که تصویب خواهد شد، قرار است اقدام بکنند.

آقای مؤمن - کیفیت کار را در آیین‌نامه مشخص می‌کنند.

منشی جلسه - حاج‌آقا، چه بگویم؟

آقای علیزاده - تذکر بدھیم و بنویسیم که ظاهراً منظورشان، آیین‌نامه‌ی اجرایی بوده است. اگر مقصود، آیین‌نامه‌ی اجرایی است، بنویسید.

آقای مؤمن - می‌خواسته‌اند بگویند که این کارها را چه طور انجام بدهند.

آقای علیزاده - حرفی نداریم؛ این کارها را انجام بدهند. آیین‌نامه‌ی اجرایی این بند را بنویسند و کارها را ضابطه‌مند بکنند.

آقای مؤمن - خود این کارها را قرار است انجام بدهند.

آقای عزیزاده - خوب نمی‌تواند این‌طوری بگوید. صلاحیت را باید قانون بگوید. کجای قانون چنین صلاحیت‌هایی برای اینها نوشته است. آنچه که دستگاه‌ها اجازه دارند که تهیه کنند، آیین‌نامه‌ی اجرایی قانون است.

آقای مؤمن - نه.

آقای عزیزاده - من مطمئنم که این موضوع را قبلاً هم گفته‌ایم.

آقای مدرسی یزدی - این عبارت هم عین مطلب شما را می‌گوید.

آقای عزیزاده - بله، ما هم می‌گوییم باید اصلاح عبارتی بکنند.

آقای مدرسی یزدی - اصلاح نمی‌خواهد. مطلب شما در خود مفاد بند (۴) هست.

آقای سوادکوهی - بله.

آقای هاشمی شاهرودی - می‌خواهد بگوید آیین‌نامه را هم اینها باید بنویسند.

آقای عزیزاده - بر اساس [مفاد این بند باید آیین‌نامه را بنویسند]. یک تذکر بدهیم برود.

آقای ابراهیمیان - تذکر حلال است.

آقای عزیزاده - خیلی خوب، آقایانی که می‌گویند تذکر حلال است، رأی بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - بنویسید.

آقای عزیزاده - آقای دکتر قبول دارید؟

آقای کدخدایی - اولی را که رأی دادیم.

منشی جلسه - (۳) تا رأی دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - اخبار می‌گفت هر روز در کشور (۴۵) نفر در اثر تصادف

کشته می‌شوند.

آقای عزیزاده - خوب، آیین‌نامه را خوب بنویسند. ما که حرفی نداریم.

آقای هاشمی شاهرودی - هر روز (۴۵) نفر! خیلی زیاد است.

آقای عزیزاده - ما هم می‌گوییم آیین‌نامه‌اش را بنویسند. من می‌گویم عبارتش را درست کنند. نگویند «برابر آیین‌نامه»؛ بگویند: «بر این اساس، آیین‌نامه نوشته می‌شود».

جلوتر برویم.^(۱)

۱. بند (۸) تذکرات مندرج در نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «۸- در

منشی جلسه - «۵- امنیت مرز با ایجاد واحدها و تشکل‌های مردم‌نهاد به منظور توسعه مشارکت مرز نشینان در تأمین امنیت مرزها با هماهنگی سازمان‌های ذی‌ربط و افزایش قابلیت‌های تعاملات فراملی با توسعه دیپلماسی مرزی.

آقای سوادکوهی - عجیب است!

آقای مدرسی یزدی - اینجا هم، قید اجازه‌ی «فرمانده کل قوا» نکته‌ی بسیار مهمی است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - این متن، جزء سیاست‌هاست.

آقای مدرسی یزدی - خیلی خوب؛ ولی «با هماهنگی سازمان‌های ذی‌ربط» را که نیاز دارد.

آقای علیزاده - اگر در سیاست‌های کلی آمده است که دیگر اشکالی ندارد.

آقای مدرسی یزدی - خوب، متن بند قبلی هم در سیاست‌ها آمده بود، ولی گفتیم باید با اجازه‌ی فرماندهی کل قوا باشد.

آقای علیزاده - به بند قبلی که ایراد نگرفتیم.

آقای مدرسی یزدی - چرا.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، این متن خودش، عین متن سیاست‌هاست.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، قید «تصویب فرماندهی کل قوا» در قانون برنامه بود؛ در بند (الف) این ماده حذف کرده بودند.

آقای ابراهیمیان - در قانون برنامه این قید را داشت.

آقای هاشمی شاهرودی - اینجا حذف کرده بودند.

آقای مدرسی یزدی - این هم مثل آن است. فرق نمی‌کند.

آقای علیزاده - حالا بند (ب) را تا آخر بخوانیم ببینیم چیست.

منشی جلسه - «۶- تسریع در شناسایی و تشخیص هویت ایرانیان و اتباع خارجی در حوادث و سوانح و افزایش سرعت و توان کشف علمی جرائم. نیروی انتظامی

→

جزء (۴) بند (ب) ماده الحاقی (۲)، ظاهراً منظور از «آیین‌نامه»، «آیین‌نامه اجرایی» است.

جمهوری اسلامی ایران موظف است بانک هویت ژنتیکی و اثر انگشت ایرانیان و اتباع خارجی را به تدریج ایجاد نماید. آیین‌نامه اجرایی ایجاد، نگهداری و به‌روزرسانی این بانک توسط وزارت دادگستری با همکاری نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون، تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. هزینه‌های لازم برای ایجاد و نگهداری، به‌روزرسانی و تأسیس زیرساخت این بانک، همه‌ساله متناسباً در اعتبارات سنواتی نیروی انتظامی پیش‌بینی می‌شود.»

آقای عزیزاده - این بند، بدون اجازه گرفتن از قاضی، اجازه‌ی انجام این کارها را داده است. «تسریع در شناسایی و تشخیص هویت ایرانیان؛ یعنی تمام مردم را با خودشان ببرند و ژنشان را بگیرند، نه با دستور قضایی، نه با اجازه‌ی قاضی و نه با هیچ چیز دیگر.

آقای سوادکوهی - چنین چیزی قبلاً در قانون بوده است؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشگاه شورای نگهبان) - نه.

آقای عزیزاده - اینکه گفته است: «افزایش سرعت و توان کشف علمی جرائم»؛ آخر کشف جرم که با نیروی انتظامی نیست؛ کشف جرم با قوه‌ی قضائیه است.

آقای سوادکوهی - پس مغایر اصل (۱۵۸) است.

آقای ابراهیمیان - ما در کشف علمی جرم از پلیس علمی استفاده می‌کنیم.

آقای عزیزاده - می‌دانم.

منشی جلسه - البته قسمت اولش اصلاً مطلق است: «تسریع در شناسایی و تشخیص هویت ایرانیان».

آقای عزیزاده - یکی از کارکردهای «تشخیص هویت ایرانیان»، بحث کشف جرم است. همه‌ی این موارد اشکال دارد.

آقای سوادکوهی - این جزء، ایراد اصل (۷۵) هم دارد؟

آقای ابراهیمیان - اداره‌ی تشخیص هویت نیروی انتظامی، آن جاهایی را که مربوط به حقوق اشخاص است، مثل همین بحث اثر انگشت، باید اول با قوه‌ی قضائیه هماهنگ کند.

آقای عزیزاده - یعنی اداره‌ی تشخیص هویت، آنجاهایی که مربوط به اشخاص است

را، باید با قوه‌ی قضائیه هماهنگ کند؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - تشخیص هویت که با [خود نیروی انتظامی است و انجام آن توسط خود او] که اشکال ندارد.

آقای سوادکوهی - ثبت اثر چشم...

آقای علیزاده - ... یا تهیه‌ی بانک هویت ژنتیکی...

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - ... این کارها قبلاً به قوه‌ی قضائیه واگذار شده است.^(۱)

آقای علیزاده - خوب من هم دارم همین را می‌گویم.

آقای سوادکوهی - حالا این ماده می‌گوید نیروی انتظامی این کارها را انجام بدهد؛ این کار خودش ایجاد بار مالی است.

آقای ابراهیمیان - این هم درست است.

آقای علیزاده - نه، این کار قبلاً تحت امر قوه‌ی قضائیه بوده است. الآن هم باید زیر نظر او برود.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - قوه‌ی قضائیه می‌گوید من می‌خواهم این بانک را تشکیل بدهم.

آقای سوادکوهی - خود قانون برنامه دارد [این تکلیف را برای قوه‌ی قضائیه] می‌گوید.

آقای علیزاده - علاوه بر این [که می‌خواهند آن را از دست قوه‌ی قضائیه دریاورند] این تکلیف بار مالی هم دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - بار مالی هم دارد.

آقای علیزاده - بار مالی که دارد.

آقای سوادکوهی - صد درصد بار مالی دارد.

۱. جزء (۱) بند (ز) ماده (۲۱۱) قانون برنامه پنج‌ساله‌ی پنجم توسعه‌ی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵: «ز- به منظور تسهیل در رسیدگی به پرونده‌ها و ارتقای کیفیت رسیدگی به پرونده‌ها، قوه قضائیه مکلف به انجام موارد زیر است:

۱- با همکاری سازمان پزشکی قانونی، دادستانی کل کشور و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، اقدامات لازم را جهت تقویت و انسجام گروه‌های بررسی صحنه جرم و تهیه شناسنامه هویت ژنتیکی افراد با بهره‌گیری از نیروهای متخصص و روش‌ها و تجهیزات روزآمد به عمل آورد.»

آقای عزیزاده - بار مالی هم دارد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بگذارید من یک توضیحی بدهم.

آقای عزیزاده - اجازه بدهید اول بار مالی این بند را رأی بگیریم.

آقای سوادکوهی - بگذارید بار مالی اش را رأی بدهیم.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - خود قوهی قضائیه نامه‌ای به شورای نگهبان نوشته است.

آقای عزیزاده - حالا اول بار مالی این بند را رأی بگیریم، بعداً فرمایشتان را گوش می‌کنیم.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - شاید بار مالی نداشته باشد.

آقای سوادکوهی - چرا، دارد.

آقای عزیزاده - وقتی می‌گوید دولت این کار را انجام بدهد، بالاخره مستلزم بار مالی است. در این موضوع که شکی نیست.

آقای سوادکوهی - شکی نیست.

آقای عزیزاده - خب، آقایانی که ایراد بار مالی را قبول دارند، رأی بدهند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حالا من یک توضیح بدهم، شاید شما نظرتان عوض شد.

آقای عزیزاده - یک بار دیگر رأی بگیریم ببینیم رأی می‌آورد؟ آقای دکتر، به ایراد بار مالی رأی می‌دهید؟

منشی جلسه - حاج آقا، مثل اینکه نکته‌ی آقای دکتر رهپیک در همین رابطه است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - ببینید؛ در قانون برنامه‌ی پنجم تشکیل شناسنامه‌ی هویت ژنتیکی که ظاهراً منظورش، همین بانک هویت ژنتیکی است، به قوهی قضائیه واگذار شده است.

آقای مؤمن - این حکم را در قانون برنامه داریم.

آقای سوادکوهی - الان هم هست.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - قوهی قضائیه هم می‌گوید من این بانک را راه انداخته‌ام. در قانون برنامه گفته بود با همکاری نیروی انتظامی این کار انجام شود. الان این بانک که اینجا گفته است نیروی انتظامی راه بیندازد، همان بانک

است. یک بانک جدید که نمی‌خواهند راه بیندازند. آقایان قوه‌ی قضائیه می‌گویند چون تهیه‌ی این بانک به ما واگذار شده بود، ما پنج سال در قوه روی این موضوع کار کردیم و این بانک را در قوه قضائیه و در پزشکی قانونی تشکیل داده‌ایم، آن هم نه برای متهمان و مجرمان، آن چنان که در بند (چ) ماده (۴۲) این مصوبه خواندیم، بلکه برای همه این بانک را تشکیل داده‌ایم.

آقای سوادکوهی - نه آقای دکتر، در ماده (۴۲) عبارت «متوفیان» را هم دارد. کل متوفیان را هم گفته است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - به هر حال در قانون برنامه‌ی پنجم، تشکیل بانک ژنتیکی برای همه بوده است.

آقای سوادکوهی - الآن بند (چ) ماده (۴۲) مصوبه‌ی فعلی را عنایت کنید؛ می‌گوید: «تهیه شناسنامه هویت ژنتیکی متهمان، محکومان، متوفیان و با توجه به نتایج به‌دست‌آمده نسبت به برنامه‌ریزی و آموزش برای پیشگیری و کاهش جرائم، تخلیفات و آسیب‌های اجتماعی ناشی از آنها اقدام کند»؛ یعنی به نظر می‌رسد منظورشان این بوده که در این بانک ژنتیکی شما باید مشخصات متوفیان را هم داشته باشید؛ چون در برنامه‌ی مجلس این موضوع هم هست.

آقای علیزاده - این چیزی که الآن می‌گویند اضافه بر آن بانک قبلی است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بانک ژنتیک قوه‌ی قضائیه، کلی بوده است دیگر.

آقای سوادکوهی - این بند نمی‌خواهد آن بانک ژنتیکی که قوه‌ی قضائیه داشته است را، از آنها بگیرد. می‌گوید قوه‌ی قضائیه آن بانک خودش را داشته باشد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - ببینید؛ قوه‌ی قضائیه می‌گوید من قبلاً این بانک را تشکیل داده‌ام.

آقای علیزاده - من حرف قوه‌ی قضائیه را گوش داده‌ام؛ نام‌شان^(۱) را هم دیده‌ام. آنچه که قوه‌ی قضائیه دارند، همان است [که در قانون برنامه آمده است]؛ اما ما الآن به این بند این اشکال را داریم که می‌گوید آن بانک هست، [یک بانک دیگر هم نیروی

۱. نامه‌ی شماره ۸۰۳۹/۱۰۰ مورخ ۱۳۹۵/۲/۱۹ رئیس قوه‌ی قضائیه به دبیر شورای نگهبان.

انتظامی تشکیل بدهد].

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه حاج آقا.

آقای عزیزاده - بانک سازمان پزشکی قانونی را در بند (ج) ماده (۴۲) گفته است.

آقای سوادکوهی - بله، آن بانک که هست.

آقای عزیزاده - حالا بند (۶) دارد یک بانک دیگری را اینجا اضافه می‌کند. این اشکال دارد. بار مالی دارد. حضرات آقایانی که بار مالی این بند را قبول دارند، رأی بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - بار مالی اش را که ما قبول کردیم.

آقای عزیزاده - بله، حاج آقای یزدی هم رأی داده بود.

آقای هاشمی شاهرودی - [بانکی که در قانون برنامه گفته بودند] اوسع از این بانک است.

منشی جلسه - آقای دکتر سوادکوهی، رأی می‌دهید؟ (۶) تا رأی شد.

آقای سوادکوهی - آقای دکتر موسوی!

آقای هاشمی شاهرودی - فایده ندارد.

آقای عزیزاده - این [عبارت «پیش‌بینی در اعتبارات سنواتی نیروی انتظامی» که در ذیل بند (۶) آمده است]، ایراد بار مالی را رفع نمی‌کند.

آقای سوادکوهی - آقای دکتر، تهیه‌ی بانک ژنتیکی بودجه می‌خواهد.

آقای عزیزاده - چند نفر شدیم؟

منشی جلسه - (۶) نفر. اگر آقای دکتر موسوی هم رأی بدهند، (۷) نفر می‌شود.

آقای عزیزاده - (۷) نفر شدیم.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - اگر منظورشان همان بانک باشد چه؟

آقای هاشمی شاهرودی - نه، این بانک اضافه بر آن است. آن بانک غیر از این است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، بانک ژنتیک متهمان یک چیز

جدیدی است که در آورده‌اند. در قانون برنامه‌ی پنجم گفته بود که سازمان پزشکی قانونی، دادستانی کل کشور و نیروی انتظامی اقدام‌هایی جهت تقویت و تهیه‌ی شناسنامه هویت ژنتیکی افراد انجام دهند. در قانون برنامه، تهیه‌ی بانک ژنتیکی بر عهده‌ی سازمان پزشکی قانونی بوده است.

آقای سوادکوهی - آقا، رد شویم.

آقای کدخدایی - ولی خب الآن در جزء (۶) آمده نیروی انتظامی را هم مکلف به تهیهی این بانک کرده است.

آقای ابراهیمیان - می‌گوید دوباره [نیروی انتظامی هم یک بانک ژنتیک تهیه کند].

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه دیگر.

آقای عزیزاده - چرا. همین را گفته‌اند.

آقای هاشمی شاهرودی - نگفته‌اند آن [بانکی که در قانون برنامه‌ی پنجم گفته بودیم] را، نیروی انتظامی تشکیل دهد.

آقای عزیزاده - آن بانک که در قانون برنامه هست. جلوتر برویم.

آقای سوادکوهی - ضمن اینکه انتهای همین بند گفته است هزینهی [تشکیل این بانک در اعتبارات سنواتی نیروی انتظامی پیش‌بینی بشود].

آقای عزیزاده - عبارتی که در ذیل بند (۶) آمده است، رافع اشکال نیست. خب، جلوتر برویم. بند بعدی را بخوانید.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، اشکال ما فقط راجع به بانک ژنتیکی است. راجع به بقیه‌ی مسائل مربوط به هویت ایرانیان و خارجیان اشکالی نداریم. نیروی انتظامی باید در مرزها اثر چشم و انگشت‌نگاری داشته باشد. می‌خواهیم فقط به بانک ژنتیکی ایراد بگیریم.

آقای هاشمی شاهرودی - اثر انگشت و اثر چشم جزء اطلاعات نیروی انتظامی است. این موارد اشکالی ندارد.

آقای عزیزاده - تشکیل بانک برای آنها هم، اگر نیاز به بودجه داشته باشد، اشکال دارد.

آقای اسماعیلی - ایراد اصل (۷۵) شامل آنها هم می‌شود.

آقای هاشمی شاهرودی - ایراد اصل (۷۵) که وارد کردید دیگر. دو بار اشکال نکنید.

آقای عزیزاده - ما هنوز ایراد دیگری نگرفته‌ایم که شما بگویید اشکال دارد. الآن تنها

ایرادی که گرفتیم، مغایرت با اصل (۷۵) است. می‌گوییم این بند، ایراد اصل (۷۵) دارد.

ببینید؛ اگر آقایان یادشان باشد قرار شد ما نامه‌ای به مجلس بنویسیم تا مواردی را که ما

ایراد اصل (۷۵) گرفتیم، آنها حذف کنند. اگر مواد دیگری را هم که اشکال گرفتیم،

حذف یا اصلاح کنند، [نظر ما تأمین می‌شود]؛ چون در مورد اصل (۷۵)، قرار بر

حذف بود تا بتوانیم بگوییم اکثر مواد الحاقی که ماهیت را تغییر داده است، حذف

شده‌اند. دیروز که آقای لاریجانی [= رئیس مجلس] آمد، به این شرط [قرار شد ما وارد جزئیات این مصوبه بشویم].

آقای هاشمی شاهرودی - بله.

آقای علیزاده - تمام شد.

آقای ابراهیمیان - نه حاج آقا، به این شرط بود که تعداد ایراداتی که ما می‌گیریم و حذفیاتی که مجلس اعمال می‌کند، منظور ما را برآورده کند. ممکن است ما در ماهیت زیاد ایراد نگیریم، کما اینکه اگر ماهیت [زیاد ایراد نداشته باشد، نظر ما در مورد تغییر در ماهیت لایحه تأمین نمی‌شود].

آقای علیزاده - آن روز که آقای لاریجانی اینجا بود، شما تشریف داشتید؟

آقای ابراهیمیان - بله، من هم حرفم را زدم. گفتم ایراد ما [در مورد اینکه معلوم نیست این مصوبه طرح است یا لایحه] همچنان باقی است.

منشی جلسه - آقای دکتر، مکتوبات من، تا الآن که تایپ شده است، (۶) صفحه ایراد است.

آقای علیزاده - بله.

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی خوب، بند بعدی را بخوانید.^(۱)

آقای علیزاده - «پ- دولت مکلف است حداقل پنج واحد درصد از منابع بودجه عمومی (به استثنای واگذاری دارایی‌های مالی، درآمد هزینه دستگاه‌ها و درآمدهای اختصاصی) را، به عنوان سهم تقویت بنیه دفاعی در ردیف‌های تقویت بنیه دفاعی، در بودجه سالانه کشور اختصاص دهد و هر پنج سال یک بار در برنامه‌های پنج‌ساله توسعه، این درصد را مورد بازنگری قرار دهد.»

آقای هاشمی شاهرودی - این بند خلاف اصل (۵۲) نیست؟

آقای علیزاده - این بند خلاف اصل (۷۵) نیست؟

آقای ابراهیمیان - چرا.

۱. بند (۲۶) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «در ماده الحاقی (۲)،

۲۶-۱-...

۲۶-۲- جزء (۶) بند (ب)، چون به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن نیز معلوم نگردیده است، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه حاج آقا. ببینید؛ این متن، عین سیاست‌های کلی است.

آقای ابراهیمیان - سیاست کلی را که نمی‌شود مستقیماً در مجلس تبدیل به قانون عادی کرد. سیاست کلی باید اول تبدیل به برنامه بشود و در برنامه لحاظ بشود.

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی از سیاست‌ها هم در قانون عادی می‌آید.

آقای ابراهیمیان - نه حاج آقا، این مصوبه، یک قانون عادی است. سیاست‌های کلی [یک گزاره‌ی کلی را] به مجلس می‌گوید.

آقای کدخدایی - این بند هم که گفته است [پنج درصد از بودجه‌ی عمومی کشور برای تقویت بنیه‌ی دفاعی کشور] در بودجه‌های سالانه بیاید.

آقای هاشمی شاهرودی - بله.

آقای ابراهیمیان - خلاف اصل (۵۲) است.

آقای علیزاده - سیاست‌های کلی را بخوانید ببینیم چه گفته است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بند (۵۲) سیاست‌های کلی برنامه‌ی ششم گفته است: «(۵۲) - افزایش توان دفاعی در تراز قدرت منطقه‌ای در جهت تأمین منافع و امنیت ملی با تخصیص حداقل (۵) درصد بودجه‌ی عمومی کشور برای بنیه‌ی دفاعی.»

آقای ابراهیمیان - خب، موقع نوشتن قانون برنامه‌ی ششم این درصد را بگویند.

آقای علیزاده - این سیاست‌ها مربوط به برنامه‌ی ششم است.

آقای هاشمی شاهرودی - خب، قانون برنامه‌ی ششم که هنوز تصویب نشده است که اینجا بخواهند آن را تصویب کنند.

آقای ابراهیمیان - خب حاج آقا، من هم همین را عرض می‌کنم.

آقای علیزاده - ما باید بگویم تصویب این بند پیش از تصویب قانون برنامه، اشکال دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، این حکم باید اول در قانون برنامه بیاید. این مصوبه که برنامه نیست.

آقای علیزاده - اگر آقا [= مقام معظم رهبری] بعداً باز برای برنامه‌ی بعدی هم این را فرمودند، دوباره بیاورند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - ببینید حاج آقا، این قانون بعد از برنامه است؛ برای الآن نیست. ماده (۷۴) این مصوبه گفته است: این قانون بعد از اتمام برنامه‌ی پنجم و برای برنامه‌ی ششم لازم‌الاجرا است.

آقای عزیزاده - خب، ما حرفی نداریم. ما بعد از برنامه‌ی ششم را می‌گوییم. آقایان می‌گویند سیاست‌های برنامه‌ی ششم برای قانون برنامه‌ی ششم است.

آقای هاشمی شاهرودی - این موضوع باید در برنامه‌ی ششم بیاید.

آقای عزیزاده - آقایان این را می‌گویند. می‌گویند سیاست‌ها برای برنامه‌ی ششم است.

آقای هاشمی شاهرودی - بله. این موضوع باید در برنامه بیاید، نه اینجا.

آقای عزیزاده - بله. آقایانی که به آمدن حکم بند (پ) در خارج از برنامه‌ی ششم اشکال دارند، رأی بدهند. آقایان، رأی می‌دهید یا رأی نمی‌دهید؟

منشی جلسه - (۲) تا رأی دارد.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، چه شد؟

آقای عزیزاده - آقایانی که می‌گویند این بند، علاوه بر برنامه‌ی ششم و برای اضافه بر مدت اعتبار آن، اشکال دارد، رأی بدهند.

آقای ابراهیمیان - اشکال دارد.

منشی جلسه - (۴) تا رأی دارد.

آقای عزیزاده - مثل اینکه امروز قرار نیست آقایان رأی بدهند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حالا اگر این اشکال رأی نیاورد، یک اشکال دیگر ممکن است مطرح بشود و آن اینکه قرار است سیاست‌های ابلاغی رهبری اجرا بشود دیگر؛ چون عبارت «حداقل (۵) درصد» را از سیاست‌ها گرفته‌اند؛ حالا این سؤال مطرح است که بند (۵۲) سیاست‌های برنامه‌ی ششم علی‌الاطلاق گفته است: «(۵) درصد بودجه عمومی»؛ اما مجلس گفته است: «پنج واحد درصد از منابع بودجه عمومی (به استثنای واگذاری دارایی‌های مالی، درآمد هزینه دستگاه‌ها و درآمدهای اختصاصی)».

آقای یزدی - یعنی درآمد را استثنا کرده‌اند.

آقای عزیزاده - اینها اضافه کرده‌اند. این کار که حتماً اشکال دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، اینها را کم کرده‌اند.

آقای مدرسی یزدی - بله، کم کرده‌اند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - یعنی از آن بودجه‌ی عمومی...

آقای هاشمی شاهرودی - ... غیر از این موارد، (۵) درصدش را، برای این کار اختصاص بدهند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حالا مجلس خواسته بگوید که درآمد- هزینه و درآمد اختصاصی را جزء این (۵) درصد نیاوریم.

آقای علیزاده - خوب نیاورند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نمی‌شود؛ این درآمدها در سرجمع بودجه‌ی عمومی می‌آید؛ واگذاری‌ها و درآمدهای اختصاصی در سرجمع بودجه می‌آید.

آقای علیزاده - الآن این [استثنا، بودجه‌ی بنیه‌ی دفاعی را] اضافه می‌کند یا کم می‌کند؟
آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - کم می‌کند دیگر؛ چون این موارد از بودجه استثنا کرده است.

آقای علیزاده - آن (۵) درصد بنیه‌ی دفاعی را کم می‌کند؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بله دیگر.

آقای هاشمی شاهرودی - بله.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - منتها برای این استثنا یک توجیهی دارند و آن اینکه می‌گویند درآمد- هزینه و درآمد اختصاصی را می‌گیریم و صد درصدش (۱۰۰٪) را به خود دستگاه می‌دهیم.

آقای علیزاده - بله.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - اما بالاخره رقم آن در سرجمع بودجه‌ی عمومی می‌آید.

آقای علیزاده - درست می‌گویند. حرفشان درست است.

آقای مدرسی یزدی - حالا بند (پ) آمده آن (۵) درصد را به صورت انحلالی در سایر درآمدها تقسیم کرده است.

آقای علیزاده - خیلی خوب، حضرات آقایانی که این بند را، خلاف می‌دانند، رأی بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - خلاف چه؟

آقای علیزاده - خلاف برنامه.

آقای مدرسی یزدی - خلاف همان سیاست‌های کلی.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - خلاف سیاست‌ها دیگر.

آقای هاشمی شاهرودی - سیاست‌ها که هنوز تصویب نشده است.

آقای علیزاده - سیاست‌های کلی مربوط به برنامه‌ی ششم است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حاج‌آقا، سیاست‌های برنامه‌ی ششم تصویب شده است.

آقای مدرسی یزدی - بلکه ابلاغ هم شده است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - سیاست‌ها تصویب و ابلاغ شده است.

منشی جلسه - بله، سیاست‌های برنامه‌ی ششم ابلاغ شده است.

آقای علیزاده - بله؛ ولی برای برنامه‌ی ششم است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - این قانون هم برای بعد از برنامه‌ی ششم است.

آقای مدرسی یزدی - سیاست‌ها را بخوانید.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - قبلاً خواندم دیگر.

آقای مدرسی یزدی - یک بار دیگر بخوانید.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - «۵۲- افزایش توان دفاعی در تراز

قدرت منطقه‌ای در جهت تأمین منافع و امنیت ملی با تخصیص حداقل پنج درصد

بودجه عمومی کشور برای بنیه دفاعی.»

آقای علیزاده - خیلی خوب، رأی بگیریم.

منشی جلسه - حاج‌آقا، [ایراد مغایرت با سیاست‌ها] رأی ندارد.

آقای هاشمی شاهرودی - این مصوبه، قانون عادی است.

آقای مدرسی یزدی - خوب، این عبارت «بودجه عمومی» دیگر شامل درآمدهای

اختصاصی نمی‌شود.

آقای علیزاده - بله.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، درآمد اختصاصی، اسمش درآمد

بودجه است؛ ولی در واقع برای دستگاه‌های دولتی است.

آقای مدرسی یزدی - باشد؛ ولی جزء بودجه‌ی عمومی نیست دیگر.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - در رقمی که به عنوان سرجمع بودجه‌ی عمومی، می‌دهند، همه‌ی این موارد می‌آید.

آقای علیزاده - درآمد اختصاصی؛ یعنی همه‌ی درآمدی که یک دستگاه دارد، به خودش می‌دهند.

آقای مدرسی یزدی - نه، درآمد اختصاصی؛ یعنی اینکه مثلاً فرض کنید یک دانشگاهی که یک محلی برای درآمدزایی دارد، آن درآمد را از او می‌گیرند و بعد به خودش می‌دهند. خودش هم آن درآمد را هزینه می‌کند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - باشد؛ ولی رقم آن را در سرجمع درآمدهای بودجه حساب می‌کنند؛ مثلاً در بودجه می‌آید که فلان دستگاه یک میلیارد درآمد اختصاصی دارد؛ یعنی صد درصد (۱۰۰٪) آن درآمد را باید به خودش بدهند.

آقای مدرسی یزدی - نه، معلوم نیست که عبارت سیاست‌ها شامل درآمد اختصاصی بشود.

آقای علیزاده - خیلی خوب؛ حالا حضرات آقایانی که استثنای بند (پ) را خلاف سیاست‌های کلی برنامه‌ی ششم می‌دانند، رأی بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - این مصوبه که مربوط به برنامه‌ی ششم نیست.

آقای مدرسی یزدی - استثنا کردن «واگذاری دارایی‌های مالی» خلاف سیاست‌هاست. واگذاری دارایی‌ها را ما رأی می‌دهیم که خلاف سیاست‌هاست.

منشی جلسه - حاج‌آقا، رأی ندارد.

آقای علیزاده - اگر آقایان می‌گویند استثنا کردن «واگذاری دارایی‌ها» هم اشکال دارد و [رقم آن هم باید در محاسبه‌ی این پنج درصد (۵٪) بودجه‌ی دفاعی] حساب بشود، رأی بدهند.

آقای مدرسی یزدی - حساب می‌شود. ما رأی می‌دهیم.

منشی جلسه - «ت- وزارت اطلاعات موظف است با استفاده از ظرفیت‌های قانونی خود، شرایط برای ارتقای کمی و کیفی ظرفیت‌ها و زیرساخت‌های اطلاعاتی، عملیاتی، علمی، فنی، حفاظتی، حراستی و صیانتی با هدف تحکیم امنیت پایدار و ارتقای توانایی و برتری در نبرد اطلاعاتی را به وجود آورد.

ث- به منظور تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفان، آرمان‌ها و مبانی اندیشه انقلاب اسلامی، توسعه فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر و حضور بیشتر نیروهای مردمی در صحنه‌های امنیت و دفاع از کشور، اقدامات و تسهیلات لازم به شرح زیر فراهم شود:

۱- حمایت از زیرساخت‌ها برای توسعه نواحی شهرستانی و رده‌های مقاومت بسیج، متناسب با توسعه و تغییرات تقسیمات کشوری

۲- پشتیبانی از رده‌های مقاومت بسیج و بسیج اساتید، دانشجوی و طلبه در دستگاه‌های اجرایی، به ویژه در فعالیت‌های پژوهشی و علمی و بسیج زنان در راستای تحکیم بنیان خانواده و تلاش در جهت تقویت راه‌های مقابله با جنگ نرم

۳- امکان استفاده از خدمت کارکنان بسیجی فعال و ویژه شاغل برای شرکت در آموزش‌ها و اردوها و سایر برنامه‌ها حداکثر به مدت پانزده روز در سال به جای خدمت اداری، بدون دریافت حق مأموریت

تبصره ۱- به سازمان بسیج مستضعفین اجازه داده می‌شود از محل اعتبار مصوب خود، حمایت لازم را برای تأمین پوشش بیمه‌ای و جبران خسارت‌های ناشی از به‌کارگیری بسیجیان فاقد پوشش بیمه‌ای در مأموریت‌های مختلف به ویژه دفاعی، امنیتی و کاروان‌های راهیان نور به عمل آورد.

تبصره ۲- به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده می‌شود متناسب با میزان آمادگی سازمان بسیج سازندگی، اجرای بخشی از فعالیت‌های آموزشی، بهداشتی، فرهنگی و غنی‌سازی اوقات فراغت و پروژه‌های عمرانی خود از قبیل احداث و تعمیر مساجد، مدارس و خانه‌های بهداشت روستایی، بیابان‌زدایی، جنگل‌کاری، آبرسانی به روستاها در مناطق محروم، روستایی و مرزی بر اساس مقررات جاری کشور به آن سازمان واگذار نمایند تا با استفاده از نیروهای داوطلب بسیجی و مردمی و جوانان و متخصصان به نحو سازمان‌یافته، اجراء کند.»

آقای مدرسی یزدی - این بندها هم در لایحه‌ی دولت بوده است؟

آقای هاشمی شاهرودی - نه، همه‌اش الحاقی مجلس است.

آقای علیزاده - همه‌ی اینها الحاقی است.

آقای مدرسی یزدی - همه‌اش الحاقی است؟

آقای هاشمی شاهرودی - تأمین پوشش بیمه‌ای هم خلاف اصل (۷۵) است.

آقای ابراهیمیان - منظور تبصره (۲) واگذاری به صورت مجانی است دیگر؟

آقای علیزاده - طرح‌ها را به اینها واگذار می‌کنند؛ به جای اینکه دستگاه هزینه کند، نیروهای بسیج می‌روند این کارها را انجام می‌دهند.

آقای هاشمی شاهرودی - گفته است: «به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده می‌شود»؛ الزام که نکرده است.

منشی جلسه - بله، گفته است: «به دولت اجازه داده می‌شود».

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - یک ماه پیش همین موارد در قانون سازمان بسیج^(۱) آمد. مصوبه چه زمانی بود آمد؟ در قانون تشکیل سازمان بسیج همین وظایف آمده است.^(۲)

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۳- حذف شد.

ماده الحاقی ۴- حذف شد.

ماده الحاقی ۵-

الف- قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲ و اصلاحات بعدی آن، با اصلاحات زیر دائمی می‌شود.»

آقای علیزاده - قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران مدت‌دار بوده است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - آزمایشی بوده است. بخشی از آن هم مصوبه‌ی مجمع تشخیص مصلحت است.

آقای علیزاده - بخشی از آن به مجمع رفته و تصویب شده است.

آقای هاشمی شاهرودی - پس مجلس نمی‌تواند آن را اصلاح کند.

۱. طرح تقویت بسیج مستضعفین مصوب ۱۳۹۵/۳/۴ مجلس شورای اسلامی.

۲. بند (۲۶) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «۲۶- در ماده الحاقی (۲)،

۲۶-۱ بند (الف)، باید مقید گردد به تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح؛ و آلا مغایر بند (۴) اصل (۱۱۰) قانون اساسی است.

۲۶-۲ جزء (۶) بند (ب)، چون به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن نیز معلوم نگردیده است، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

آقای عزیزاده - حاج آقا، اصلاً مدت قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران دارد تمام می‌شود. تمدید آن، اضافه بر مدتی که مجمع تصویب کرده است، اشکال دارد. این قانون مدت‌دار بوده است.

آقای ابراهیمیان - همه‌ی موادش مصوبه‌ی مجمع است؟

آقای عزیزاده - همه. اصلاً برای پنج سال بوده است.

آقای اسماعیلی - همه‌ی این بند یکجا اشکال اصل (۱۱۲) دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - بله.

آقای عزیزاده - همه‌ی این بند همین‌طور است. اصلاً این ماده نیاز به خواندن ندارد. همان زمان شورای نگهبان گفت مصوبه‌ی جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران بار مالی دارد؛ اما مجلس یکسره این مصوبه را به مجمع فرستاد.

آقای هاشمی شاهرودی - پس کل ماده‌ی الحاقی (۵) اشکال دارد.

آقای عزیزاده - کل این مصوبه به مجمع رفته است. همین‌طور نیست آقای دکتر؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بله.

آقای اسماعیلی - بله.

آقای عزیزاده - بله، به مجمع رفته بود. تا آنجایی که من یاد دارم مجمع هم نمی‌خواست آن را تصویب کند. زمان آقای دکتر احمدی‌نژاد بود. نهایتاً [نمایندگانی از مجلس] به مجمع آمده بودند، آخر سر آقای هاشمی [= رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام] فرمودند که دولت دارد این همه پول به این طرف و آن طرف می‌دهد، یک مقدار هم به ایثارگران بدهد. در نتیجه این قانون تصویب شد و رفت. خدا شاهد است جریان عین همین است که گفتم. نمی‌دانم شما آن روز تشریف داشتید یا نداشتید. آقای هاشمی گفت یک مقدار پول هم به اینها بدهید. این قانون یک خرج بزرگی به گردن دولت انداخت.

آقای اسماعیلی - ایراد بگیریم.

آقای عزیزاده - بله، بعد هم اینکه خودِ قانون هم مدت دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - پنج‌ساله است.

آقای عزیزاده - آزمایشی است؛ این ماده دارد آن را دائمی می‌کند.

آقای هاشمی شاهرودی - خب، رأی بگیریم.

آقای علیزاده - بگوئیم با توجه به اینکه اصل این مصوبه، مصوبه‌ی مجمع است و دارای مدت است و این ماده دارد آن را دائمی می‌کند، مضاف بر آن مدتی که مجمع تصویب کرده است، اشکال دارد و خلاف اصل (۷۵) است.

آقای اسماعیلی - [آن قانون برای خودش] ماهیت مستقل هم دارد.

آقای علیزاده - بله. آقایانی که این را می‌گویند، رأی بدهند تا برویم بحث را تمام کنیم.

آقای ابراهیمیان - ایرادات مخالف با اصل (۷۵) است یا تغییر در مصوبه‌ی مجمع؟

آقای کدخدایی - تغییر در مصوبه‌ی مجمع هم خلاف اصل (۱۱۲) است.

منشی جلسه - (۶) تا رأی دارد.

آقای علیزاده - نه، اینجا که بحث تغییر نیست. شما که فرمودید اگر متن مصوبه‌ی مجمع را بیاورند که اشکال ندارد؛ منتها اولاً این قانون دائمی نیست؛ اضافه بر آن زمانی که مجمع تصویب کرده است، خلاف اصل (۷۵) است. آقایانی که به این اشکال رأی می‌دهند، رأی بدهند.

آقای اسماعیلی - همه رأی دادند دیگر.

آقای علیزاده - برویم.

آقای کدخدایی - آقای دکتر اسماعیلی هم رأی دادند.

آقای هاشمی شاهرودی - تازه تغییر در مصوبه‌ی مجمع هم درست نیست.

آقای علیزاده - اگر هم تغییر داده باشند...

آقای هاشمی شاهرودی - ...تغییر مصوبه‌ی مجمع هم، خلاف اصل (۱۱۲) است.

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - تغییر هم داده‌اند.

آقای علیزاده - اضافه‌شدن به زمان اجرای قانون...

آقای مدرسی یزدی - ..آن هم نوعی اضافه کردن است. آن هم اضافه کمی یا کیفی است. به هر حال این کار نوعی اضافه کردن است.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، اصلاً ممکن است مصوبه‌ی مجمع را عوض کنند.

آقای مدرسی یزدی - نه، به آن کاری ندارم. گاهی یک چیزهایی را اضافه می‌کنند.

آقای علیزاده - این ماده، خلاف مصوبه‌ی مجمع است.

آقای ابراهیمیان - مثلاً دارند زمان آن را اضافه می‌کنند.

آقای مدرسی یزدی - کاری به آن ندارم. اصلاً به مصوبه‌ی مجلس کار ندارم. همین که می‌گوید فلان امتیاز را به این گروه از ایثارگران هم بدهید، خلاف اصل (۷۵) می‌شود.

آقای علیزاده - بله.

آقای علیزاده - پس اضافه بر آن زمانی [که مجمع تصویب کرده است، اشکال دارد].
تغییر مصوبه‌ی مجمع هم اشکال دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - تغییری که خلاف مواد مصوب مجمع باشد.

آقای علیزاده - تغییراتی که خلاف مصوبه‌ی مجمع به عمل آمده باشد، حسب مورد خلاف اصل (۷۵) و (۱۱۲) است.

آقای مدرسی یزدی - خب ببینید؛ اصلاً معلوم نیست تغییری داده باشند.

آقای علیزاده - حسب مورد خلاف اصل (۷۵) است.

آقای هاشمی شاهرودی - گفتیم «حسب مورد» دیگر.

آقای مدرسی یزدی - معلوم نیست مصوبه‌ی مجمع را تغییر داده باشند.

آقای هاشمی شاهرودی - اگر تغییر نداده‌اند، نداده‌اند دیگر.

آقای علیزاده - برویم سراغ ماده‌ی بعدی. دیگر ادامه‌ی این ماده را نخوانید.^(۱)

۱. ماده الحاقی (۵) لایحه احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۶/۱۶ مجلس شورای اسلامی: «ماده الحاقی ۵-

الف- قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۲ و اصلاحات بعدی آن با اصلاحات زیر دائمی می‌شود:

۱- ماده (۲۶) قانون به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن ماده الحاق می‌شود:

بعد از عبارت «جانبازان اعصاب و روان و شیمیایی» عبارت «جانبازان دارای محدودیت جسمی، حرکتی» اضافه می‌شود.

تبصره- والدین، همسران و فرزندان شهدا که دارای بیماری‌های خاص، صعب‌العلاج یا محدودیت جسمی حرکتی می‌باشند، پس از تأیید کمیسیون پزشکی بنیاد شهید و امور ایثارگران مشمول این ماده می‌شوند.

۲- در انتهای ماده (۷۰) قانون، عبارت «بالای بیست و پنج درصد (۲۵٪)» حذف می‌شود.

۳- متن زیر جایگزین ماده (۱۳) قانون شد:

بیمه تکمیلی ایثارگران و هزینه‌های مازاد بر بیمه‌های پایه (بیمه سلامت)، تأمین کلیه داروها و تجهیزات و اقام پزشکی مورد نیاز و بیمه تکمیلی جانبازان و افراد تحت تکفل، آزادگان و افراد تحت تکفل، فرزندان شهدا و افراد تحت تکفل آنها و پدر و مادر و همسر شهید اعم از شاغل در دستگاه‌های اجرایی

→

و بازنشسته و مشمولان قانون کار و تأمین اجتماعی و غیرشاغل به استثنای ایثارگران نیروهای مسلح بر عهده بنیاد شهید و امور ایثارگران می‌باشد.

تبصره- بیمه پایه (سلامت) ایثارگران مذکور و نیز فرزندان شهدا و افراد تحت تکفل آنها که تحت پوشش هیچ دستگاهی نبوده و ایثارگران بازنشسته و یا ایثارگرانی که مشمول قوانین کار و تأمین اجتماعی نمی‌باشند، بر عهده بنیاد شهید و امور ایثارگران است.

۴- احکام زیر به ماده (۲۱) قانون الحاق می‌شود:

بنیاد شهید و امور ایثارگران موظف است فرزندان شاهد، جانباز و آزاده را با اولویت فرزندان شاهد و سپس فرزندان جانبازان بر اساس درصد جانبازی و فرزندان آزادگان بر اساس مدت اسارت مذکور در این بند معرفی کند.

کلیه مسئولان دستگاه‌های اجرایی پس از تعیین تکلیف سهمیه مذکور در این قانون، می‌توانند اقدام به جذب نیروی انسانی مورد نیاز کنند. با متخلفان از اجرای این قانون، مطابق قوانین و مقررات مربوط رفتار می‌شود.

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و بنیاد شهید و امور ایثارگران موظفند بر حسن اجرای این ماده در دستگاه‌های اجرایی نظارت کنند.

۵- متن زیر جایگزین ماده (۷) قانون شد:

وزارت راه و شهرسازی موظف است مسکن جانبازان، آزادگان، همسر و فرزندان شهدا و فرزندان و جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر را که قبلاً از زمین یا مسکن دولتی و تسهیلات یا وام مسکن ارزان‌قیمت استفاده نکرده‌اند با واگذاری مسکن و یا زمین بر مبنای زمین به قیمت منطقه‌ای، سال واگذاری و سایر هزینه‌ها به قیمت تمام‌شده تأمین کند.

تبصره ۱- بانک‌های عامل موظفند تا تعیین تکلیف نهایی مسکن ایثارگران حداقل سالانه یکصد هزار فقره تسهیلات ارزان‌قیمت تأمین مسکن به ایثارگران واجد شرایط مذکور پرداخت کنند.

تبصره ۲- بانک‌های عامل موظفند در روستاها یا شهرهای فاقد مسکن ملکی، تسهیلات مسکن ارزان‌قیمت به واحدهای مسکونی قدیمی و قولنامه‌ای را به ایثارگران مشمول پرداخت کنند.

تبصره ۳- در مناطقی که محدودیت زمین وجود ندارد و به جهت رفاه حال ایثارگران، واگذاری زمین به صورت قطعه ملکی غیرمشاع می‌باشد.

تبصره ۴- فرزندان جانبازان متوفی که متأهل و فاقد مسکن می‌باشند، همانند فرزندان شاهد از یک فقره تسهیلات مسکن ارزان‌قیمت بهره‌مند می‌شوند.

ب- دولت به منظور استمرار، توسعه و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت، در جهت حفظ کرامت ایثارگران با اولویت عرضه منابع مالی، فرصت‌ها، امکانات و تسهیلات و امتیازات به ایثارگران، پدر، مادر، همسر و فرزندان شهدا و همچنین جانبازان، آزادگان و افراد تحت تکفل آنان، اقدامات زیر را انجام می‌دهد:

۱- فرزندان و همسران شهدا از کلیه امتیازات و مزایای مقرر در قوانین و مقررات مختلف برای شخص جانباز پنجاه درصد (۵۰٪) و بالاتر به استثنای تسهیلات خودرو و حق پرستاری و کاهش ساعت کاری

←

→

- و حالت اشتغال برخوردارند. امتیازات ناشی از این بند شامل وابستگان فرزند شهید نمی‌شود.
- ۲- به منظور کاهش هزینه‌های مهندسی ساخت مسکن برای خانواده‌های شهدا و ایثارگران، بنیاد شهید و امور ایثارگران مجاز است با رعایت قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۲ و مقررات ملی ساختمان، صد درصد (۱۰۰٪) هزینه‌های خدمات مربوطه را برای یک بار و حداکثر برای یکصد متر مربع تأمین نموده و هزینه آن را در بودجه سنواتی پیش‌بینی کند.
- ۳- دولت مکلف است به منظور حفظ کرامت و منزلت ایثارگران و رزمندگان معسر نسبت به تأمین معیشت و پوشش بیمه‌ای آنان، در قالب بودجه سنواتی اقدام کند. همچنین دولت موظف است نسبت به ساماندهی و برقراری مستمری بسیجیان و رزمندگان معسر دوران دفاع مقدس اعم از بسیجیان تحت فرماندهی سپاه پاسداران، کمیته انقلاب اسلامی و جهاد سازندگی اقدام کند.
- ۴- آزادگانی که قبل از تصویب این قانون بازنشسته شده‌اند و به دلیل استفاده از دو برابر شدن سابقه اسارت زودتر از خدمت سی سال بازنشسته شده‌اند، می‌توانند برای یک بار و با رعایت شرط سنی زیر شصت و پنج سال با بازگشت به خدمت، سی سال خدمت را تکمیل کنند و سپس با لحاظ عین سوابق اسارت و با رعایت شرایط به بازنشستگی نائل آیند.
- تبصره- مدت اسارت افراد مذکور که به خدمت اعاده می‌شوند، صرفاً یک برابر محسوب می‌شود.
- ۵- بنیاد شهید و امور ایثارگران مکلف است کلیه فرزندان شهید فاقد شغل و پوشش بیمه‌ای متقاضی شغل مناسب تا زمان تأمین اشتغال پایدار را، تحت پوشش بیمه اجباری بازنشستگی و درمانی سازمان تأمین اجتماعی قرار داده و صد درصد (۱۰۰٪) حق بیمه مربوطه را تأمین و پرداخت کند.
- ۶- بنیاد شهید و امور ایثارگران مکلف است فرزندان شهید دارای بیماری‌های خاص، صعب‌العلاج، محجور و از کارافتاده کلی را همانند جانبازان از کارافتاده تحت پوشش کامل قرار داده و حقوق و مزایای مشابه به ایشان و خانواده تحت تکفل پرداخت کند.
- ۷- جانبازان و آزادگان، همسران و فرزندان شهدا شاغل در کلیه وزارتخانه‌ها، دستگاه‌ها و مؤسسات تابعه آنها، نیروهای مسلح، شرکت‌های عمومی دولتی، در صورت تنزل از مناصب مدیریتی، اداری و لشکری، مشروط به عدم محکومیت آنها بر اساس آراء مراجع قضایی و یا اداری، از کلیه حقوق و مزایای پست سازمانی یا همتراز شغل و پست بالاتر برخوردار می‌شوند.
- ۸- ایثارگرانی که به موجب قوانین و مقررات مربوط از امتیاز یک مقطع تحصیلی بالاتر بهره‌مند می‌باشند، با داشتن مدرک کارشناسی، مشمول بند (الف) ماده (۱۰۳) قانون مدیریت خدمات کشوری بوده و می‌توانند تا سی و پنج سال خدمت کنند.
- ۹- دولت موظف است نسبت به تبدیل وضعیت جانبازان و فرزندان شهدا با بیش از پنج سال سابقه خدمت قراردادی در وزارتخانه‌ها و شرکت‌های دولتی اقدام کند.
- تبصره ۱- حکم این جزء شامل سهمیه استخدامی دولت است و به تعداد افراد مشمول تبدیل وضعیت یافته، از مجوزها و سهمیه‌های قانونی استخدام کسر می‌شود.
- تبصره ۲- افرادی که بعد از لازم‌الاجراء شدن این قانون در دستگاه‌های مذکور به صورت قراردادی

←

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۶- حذف شد.

ماده الحاقی ۷- به منظور ایجاد سازوکارهای تأمین منابع مالی پایدار برای توسعه زیرساخت و ناوگان حمل و نقل کشور، تشویق، حمایت و مشارکت در سرمایه‌گذاری زیرساخت‌ها، بیمه سرمایه‌گذاری‌ها در حوزه حمل و نقل و مشارکت در ساخت، توسعه و نگهداری شبکه‌ها و زیرساخت‌ها، صندوق توسعه حمل و نقل با سرمایه اولیه ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از منابع عمومی دولت و یک‌صد و نود هزار میلیارد (۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از دارایی‌های دولت که در اختیار وزارت راه و شهرسازی، سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن قرار دارد، با استفاده از منابع پیش‌بینی‌شده در این ماده و نیروی انسانی موجود وزارت راه و شهرسازی با شخصیت حقوقی مستقل دولتی وابسته به وزارت راه و شهرسازی تشکیل می‌شود. این صندوق، طبق اساسنامه خود و در چهارچوب مصوبات هیئت امناء متشکل از وزیر راه و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور توسط هیئت عامل، فعالیت می‌کند.

→

مشغول به کار می‌شوند، مشمول حکم این جزء نخواهند بود.

ب- ایثارگران و فرزندان شهدا مشمول قوانین، مقررات و ضوابط استخدامی خاص مربوط به خود می‌باشند.

ت- دولت مجاز است به همسران، فرزندان و والدین شهدای دارای تابعیت خارجی (غیرایرانی) که در هشت سال دفاع مقدس یا بعد از آن در راستای مأموریت‌های محوله از سوی مراجع ذی‌صلاح به شهادت رسیده‌اند، حداکثر یک سال پس از تقاضای تابعیت، تابعیت ایرانی اعطاء کند.

ث- دولت موظف است از طریق بنیاد شهید و امور ایثارگران، نسبت به استمرار پرداخت مستمری پدر و مادر شهید فوت‌شده دارای فرزندان معلول، محجور، مطلقه تحت تکفل، نامادری و بیماری صعب‌العلاج و بیماری خاص اقدام نماید.

تبصره- در صورتی که این دسته افراد از حق و حقوق دولتی به‌طور ماهانه برخوردار باشند، از این ماده مستثنی هستند.»

بند (۲۷) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۱۶ شورای نگهبان: «۲۷- ماده الحاقی (۵)، با توجه به اینکه قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام و دارای مدت است، نسبت به مازاد آن و همچنین تغییرات صورت‌گرفته در این مورد، مغایر اصول (۷۵) و (۱۱۲) قانون اساسی شناخته شد.»

۱- شرایط و مقررات فعالیت، منابع، مصارف، انحلال، ارکان صندوق، وظایف و اختیارات هیئت امنا و هیئت عامل، به موجب اساسنامه آن صندوق است که به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و هماهنگی وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، حداکثر ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۲- در صورت انحلال صندوق، کلیه اموال و دارایی‌های آن پس از کسر تعهدات و بدهی‌ها، به دولت تعلق دارد.

۳- فعالیت‌های صندوق از هر گونه مالیات و عوارض معاف است.

۴- منابع صندوق عبارتند از:

الف- سرمایه اولیه دولت از طریق سازوکار بودجه‌های سنواتی تأمین می‌شود.
ب- تمام یا بخشی از عوارض خودرو، جاده، سوخت که در قوانین درج گردیده است؛ بر اساس اساسنامه مصوبه هیئت دولت

پ- درآمدهای حاصل از طرح‌های دولتی که بهره‌برداری و نگهداری آن به بخش غیردولتی واگذار می‌شود.

ت- درآمدهای حاصل از پروژه‌های مشارکتی که استهلاک اصل و فرع سرمایه‌گذاری آن اتمام یافته و به دولت منتقل شده است.

ث- درآمد حاصل از واگذاری املاک و اراضی مازاد وزارت راه و شهرسازی
۵- انجام کلیه عملیات پولی صندوق صرفاً از طریق بانک‌های دولتی و غیردولتی طرف قرارداد عاملیت با صندوق، صورت می‌گیرد. صندوق موظف است منابع مالی خود را صرفاً در بانک‌های طرف قرارداد، سپرده‌گذاری نماید و اعطای تسهیلات و ارائه تضامین به متقاضیان متناسب با سپرده‌گذاری صندوق نزد بانک‌های عامل صورت می‌پذیرد.»

آقای هاشمی شاهرودی - این ماده، خلاف اصل (۵۲) است دیگر؛ چون خودش بودجه‌نویسی کرده است.

آقای علیزاده - خلاف اصل (۷۵) است.

منشی جلسه - نه حاج‌آقا، خلاف اصل (۷۵) است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حالا برای رفع ایراد اصل (۷۵) یک منابعی را گفته‌اند؛ ولی این طوری فایده ندارد.

آقای علیزاده - این موارد را باید در قانون بیاورند؛ چرا اینجا می‌آورند؟

آقای اسماعیلی - بله.

آقای مدرسی یزدی - این مصوبه هم قانون است دیگر.

آقای علیزاده - وقتی اصل ماده [و کلیت تأسیس صندوق] از بین رفت، دیگر بقیه‌ی بندها هم از بین می‌رود.

آقای ابراهیمیان - منابع صندوق را ببینید چیست؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - برای رفع ایراد اصل (۷۵) یک منابعی را گفته است؛ ولی این منابع درست نیست.

آقای علیزاده - منابع چیست؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - منابع را بخوانید.

آقای ابراهیمیان - در بند (۴) منابع درآمد صندوق را گفته است. باید ببینیم آیا این موارد توانسته است منابع صندوق را تأمین کند یا نه؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بند (۲) در مورد انحلال است. بند (۳) در مورد معافیت فعالیت‌های صندوق است. بند (۴) راجع به منابع صندوق است.

آقای علیزاده - «الف - سرمایه اولیه دولت از طریق سازوکار بودجه‌های سنواتی تأمین می‌شود» اینکه اشکال دارد. «ب - تمام یا بخشی از عوارض خودرو، جاده، سوخت که در قوانین درج گردیده است بر اساس اساسنامه مصوب هیئت دولت» این هم که می‌گوید عوارض را به این صندوق اختصاص بدهند، اشکال دارد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - تقریباً برای همه بندهایش، محل مصرف وجود دارد.

آقای علیزاده - «پ - درآمدهای حاصل از طرح‌های دولتی که بهره‌برداری و نگهداری آن به بخش غیردولتی واگذار می‌شود.» این هم که هیچ.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، اصلاً خود این ماده، ماده‌ی بودجه‌ای است. بودجه را بایستی دولت در قالب لایحه بیاورد؛ با «طرح» که نمی‌شود این کار را کرد.

آقای مدرسی یزدی - این ماده دارد می‌گوید دولت این صندوق را تشکیل بدهد.

آقای هاشمی شاهرودی - خب، بودجه هم برایش معین کرده است دیگر.

آقای علیزاده - سرمایه‌ی صندوق را باید از کجا بدهند؟

آقای هاشمی شاهرودی - این ماده می‌گوید از دارایی‌های دولت بدهند.

آقای علیزاده - چه گفته است؟

آقای هاشمی شاهرودی - گفته است از دارایی‌های دولت بدهند.

آقای علیزاده - گفته است باید سرمایه‌ی اولیه را دولت بدهد؛ آن هم در بودجه‌ی

سنواتی.

آقای هاشمی شاهرودی - این طوری نمی‌شود.

آقای مدرسی یزدی - قرار است از منابع داخلی خود دولت بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - خب، این که همان بودجه‌نویسی شد.

آقای علیزاده - چه کسی قرار است سرمایه‌اش را بدهد؟

آقای مدرسی یزدی - خود وزارت راه.

آقای علیزاده - خب نمی‌تواند این طوری بگوید.

آقای مدرسی یزدی - چرا نمی‌تواند؟ می‌گوید همان بودجه‌هایی که دارید در صندوق

بگذارد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - گفته است دیگر. گفته است از محل

بودجه‌ی سنواتی [سرمایه‌ی اولیه‌ی صندوق تأمین می‌شود].

آقای علیزاده - وزارت راه کجا بودجه دارد؟ از کدام بودجه باید بدهد؟ حضرت

آیت‌الله مدرسی، مگر وزارت راه چیزی در جیب خودش دارد؟

آقای مدرسی یزدی - ممکن است داشته باشد.

آقای هاشمی شاهرودی - یعنی چه!؟

آقای علیزاده - ممکن است داشته باشد!؟ پس به ما نشان بدهید ما برویم یک مقداری

بگیریم! کجا است!؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - این ماده دارد صندوق حمل و نقل را

تأسیس می‌کند.

آقای علیزاده - حضرات آقایانی که به تشکیل این صندوق که در ماده‌ی الحاقی (۷)

گفته شده است، ایراد دارند و معتقدند منابعی هم که برایش تعیین کرده‌اند، اشکال

مغایرت با اصل (۷۵) را رفع نمی‌کنند، رأی بدهند.

آقای مدرس‌ی یزدی - تک تک منابع را ببینید؛ بعضی‌هایش واقعاً قابل تحصیل است.

آقای علیزاده - داریم با توجه به منابع معرفی شده این حرف را می‌گوییم دیگر. ما با بقیه‌ی منابع کاری نداریم. با توجه به منابعی که این ماده، برای صندوق تعیین کرده است، اشکال اصل (۷۵) وجود دارد. اگر منابعش درست باشد که اشکال ندارد.

آقای ابراهیمیان - ایشان می‌فرمایند بعضی از منابع را قبول داریم.

آقای مدرس‌ی یزدی - حالا بعضی‌هایش اشکال دارد؛ ولی بعضی‌هایش قابل قبول است.

آقای علیزاده - کدام منبع اشکال ندارد؟

آقای مدرس‌ی یزدی - گفته است: «۴- منابع صندوق عبارتند از:

الف- سرمایه اولیه دولت از طریق سازوکار بودجه‌های سنواتی تأمین می‌شود».

آقای علیزاده - اینکه اشکال دارد.

آقای مدرس‌ی یزدی - «ب- تمام یا بخشی از عوارض خودرو که در قوانین درج گردیده است؛ بر اساس اساسنامه مصوبه هیئت دولت».

آقای علیزاده - این هم اشکال دارد.

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - این هم اشکال دارد.

آقای علیزاده - یعنی عوارض قبلی را بر اساس اساسنامه‌ای که بعداً دولت تصویب می‌کند، به این صندوق بدهند. این هم اشکال دارد.

آقای مدرس‌ی یزدی - اگر این کار از قبل می‌شده است که اشکالی ندارد.

آقای مؤمن - نه.

آقای علیزاده - نه، ما که نمی‌دانیم، چون اساسنامه‌ای وجود نداشته است.

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - وقتی می‌گویید «در قوانین درج شده است»؛ یعنی اینها از قبل محل مصرف داشته‌اند. عوارضی که معین می‌شود، محل مصرفش هم معلوم است دیگر.

آقای علیزاده - «پ- درآمد حاصل از طرح‌های دولتی که بهره‌برداری و نگهداری آن به بخش غیردولتی واگذار می‌شود». مگر چنین چیزی را می‌توانند بگویند؟ «ت- درآمد حاصل از پروژه‌های مشارکتی که استهلاک اصل و فرع سرمایه‌گذاری آن اتمام

یافته و به دولت منتقل شده است.»

آقای هاشمی شاهرودی - همان قید «با توجه به منابع معرفی شده» که شما گفتید، خوب بود.

آقای علیزاده - بله، بگوییم با توجه به منابعی که تعیین کرده، این ماده دارای بار مالی و خلاف اصل (۷۵) است. آقایان رأی بدهند.

منشی جلسه - (۷) تا رأی دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - خلاف اصل (۵۲) نیست؟

آقای علیزاده - پس می‌گوییم با توجه به منابعی که اینجا تعیین شده، این ماده خلاف اصل (۷۵) است. آقایانی که قبلاً مدام اصرار می‌کردند مواد الحاقی ماهیت لایحه را تغییر داده است، امروز به این جور اضافه کردن مواد الحاقی، با اینکه خلاف اصل (۷۵) هم هست، رأی نمی‌دهند!

آقای مؤمن - بله، این ماده خلاف اصل (۷۵) است.^(۱)

آقای علیزاده - برویم سراغ ماده‌ی الحاقی (۱۵). ماده‌ی الحاقی (۸) که به عنوان یک بند ذیل ماده (۳۵) رفته است.^(۲)

آقای هاشمی شاهرودی - الآن این مواد حذف شده است؟

آقای علیزاده - نه، حذف نشده است. بعضی‌هایش داخل مواد دیگر رفته است.

منشی جلسه - تذکر بدهیم که اینها از متن حذف بشوند؟

۱. بند (۲۸) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «۲۸- در ماده الحاقی (۷)، تشکیل «صندوق توسعه حمل و نقل» با توجه به منابع تعیین شده، چون به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن نیز معلوم نگردیده است، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

۲. مواد الحاقی (۸) تا (۱۴) مصوب ۱۳۹۵/۶/۱۶ مجلس شورای اسلامی: «ماده الحاقی ۸- به عنوان یک بند به ذیل ماده (۳۵) منتقل شد.»

ماده الحاقی ۹- به عنوان یک بند به ذیل ماده (۴۱) منتقل شد.

ماده الحاقی ۱۰- به عنوان یک بند به ذیل ماده (۴۱) منتقل شد.

ماده الحاقی ۱۱- به عنوان یک بند به ذیل ماده (۴۱) منتقل شد.

ماده الحاقی ۱۲- به عنوان یک بند، به ذیل ماده (۴۱) منتقل شد.

ماده الحاقی ۱۳- اصلاح و در ماده الحاقی (۲) ادغام شد.

ماده الحاقی ۱۴- اصلاح و در ماده الحاقی (۲) ادغام شد.»

آقای هاشمی شاهرودی - نه.

آقای علیزاده - کدام؟

آقای هاشمی شاهرودی - همین‌هایی را که گفته است با مواد دیگر ادغام شده است.

آقای علیزاده - آنها را بعداً خود مجلس درست می‌کند. الآن چه کار داریم؟

آقای مؤمن - ماده‌ی الحاقی (۱۵) را بخوانید.

آقای مدرسی یزدی - باید توجه کرد اینکه این مواد را در سایر مواد، ادغام کرده‌اند، موجب تغییر در لایحه‌ی دولت می‌شود.

آقای هاشمی شاهرودی - خب ما گفتیم این کار را بکنند دیگر.

آقای علیزاده - آن زمان [= موقع بررسی مواد الحاقی‌ای که در کنار مواد لایحه ادغام شده بود،] می‌گفتیم خلاف بگیرید، آنجا باید ایراد می‌گرفتید. الآن دیگر مواد الحاقی داخل بقیه‌ی مواد رفته است.

آقای مدرسی یزدی - خب، این‌طوری که لایحه را تغییر داده‌اند. ممکن است معنا هم تغییر کرده باشد.

منشی جلسه - حاج‌آقا، موقع بررسی آن مواد، چک می‌کردیم که در لایحه بوده است یا نبوده است.

آقای علیزاده - البته الآن مواد قبلی در دسترس نیست؛ ولی یادتان باشد آن روز^(۱) اینجا [با رئیس مجلس] چه توافقی کردیم.

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۱۵- به منظور تعمیق ارزش‌ها، باورها و فرهنگ مبتنی بر هویت اسلامی و ترویج سیره و سنت اهل بیت (ع) و استفاده بهینه از ظرفیت معنوی شهرهای مقدس قم، مشهد و شیراز و شناسایی دقیق نیازها و مشکلات زائرین، برنامه‌ریزی و تأمین سازوکارهای لازم جهت ساماندهی امور زائرین و تأمین زیرساخت‌های لازم از طریق حمایت از شهرداری‌ها و بخش‌های غیردولتی و توسعه امکانات، فعالیت‌های فرهنگی و خدمات زیارتی در این سه شهر مذهبی و فراهم نمودن زمینه زیارت مطلوب و اجرای پروژه‌های زیربنایی، دولت بودجه مورد نیاز را در قالب بودجه‌های سنواتی پیش‌بینی می‌کند.» تذکر بدهیم جای قم و مشهد عوض بشود.

- آقای عزیزاده** - چه اشکالی دارد؟ قم را مقدم کرده‌اند؟
- آقای هاشمی شاهرودی** - این ماده اشکال‌های دیگری دارد.
- آقای عزیزاده** - این حکم، اشکال دارد.
- آقای مؤمن** - یعنی باید بودجه‌ی لازم برای این کار را پیش‌بینی کنند.
- آقای کدخدایی** - این ماده فقط خط سیر کلی را مطرح کرده است.
- آقای عزیزاده** - «پیش‌بینی می‌کند» یعنی چه؟ معلوم نیست که دولت ملزم است بودجه‌ی این کار را در لایحه بیاورد یا ملزم نیست.
- آقای هاشمی شاهرودی** - اگر الزام دولت است، خلاف اصل (۵۲) است.
- آقای عزیزاده** - بله، باید روشن کنند. اگر منظورشان الزام است، باید حرفشان را روشن کنند. آقایانی که می‌گویند باید این قسمت را روشن کنند، رأی بدهند.
- آقای مدرسی یزدی** - خب حتماً ناظر به الزام است؛ در اینکه شکی نیست.
- آقای عزیزاده** - خیلی خب، همین را روشن کنند.
- منشی جلسه** - الزام که نیست.
- آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان)** - الزام است دیگر، معلوم است.
- آقای مدرسی یزدی** - این عبارت به معنی الزام است.
- آقای هاشمی شاهرودی** - پس خلاف اصل (۵۲) است.
- آقای مؤمن** - خلاف اصل (۷۵) است.
- آقای عزیزاده** - آقایان می‌گویند اصلاً خلاف اصل (۷۵) است. کسانی که می‌گویند خلاف اصل (۷۵) است، رأی بدهند.
- آقای مدرسی یزدی** - نه، اینجا گفته است دولت یک حمایتی از اینها بکند.
- آقای عزیزاده** - گفته است بودجه‌ی مورد نیاز را پیش‌بینی بکند.
- آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان)** - «تأمین زیرساخت‌های لازم» را هم، گفته است.
- آقای کدخدایی** - این ماده شعار است، کار دیگری نکرده است.
- آقای مدرسی یزدی** - این ماده قانون بودجه‌نویسی است.
- آقای مؤمن** - خیلی خب.
- آقای عزیزاده** - حضرات آقایانی که می‌گویند این ماده، ابهام دارد و حداقل باید الزام یا

عدم الزام دولت را روشن کنند، رأی بدهند.

منشی جلسه - (۷) تا رأی دارد. حاج آقا، بگویم الزام بشود؟

آقای علیزاده - بنویسید روشن شود که آیا منظور، الزام است یا الزام نیست.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - از الزام بالاتر است، گفته است:

«پیش بینی می کند».

آقای هاشمی شاهرودی - بله.

آقای علیزاده - خیلی خب، حالا ما چه کار کنیم. آقایان رأی ندادند دیگر.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - رأی دادند. (۷) تا رأی آورد.

آقای کدخدایی - (۷) تا رأی آورد.

آقای علیزاده - اول، رأی نیاورد.

منشی جلسه - نه، ابهام رأی آورد؛ ولی ایراد اصل (۷۵) رأی نیاورد.^(۱)

آقای هاشمی شاهرودی - ماده‌ی الحاقی (۱۹)^(۲) را بخوانید.

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۱۹- وزارت صنعت، معدن و تجارت (مرکز توسعه

تجارت الکترونیکی) مکلف است سامانه تدارکات الکترونیکی دولت را برای

اجرای تمام مراحل انواع معاملات وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مشمول قانون

برگزاری مناقصات و سایر قوانین مالی و معاملاتی بخش عمومی، با رعایت قانون

تجارت الکترونیکی و قانون برگزاری مناقصات تکمیل کند.

دستگاه‌های مشمول قانون برگزاری مناقصات و دیگر معامله‌کنندگان بخش

عمومی، از جمله دستگاه‌هایی که مشمول قانون بر آنان مستلزم ذکر یا تصریح نام

است و کلیه مؤسسات دولتی یا عمومی غیردولتی، باید برنامه زمان‌بندی مورد

۱. بند (۲۹) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۱۶ شورای نگهبان: «۲۹- در ماده الحاقی (۱۵)، از آنجا که مشخص نیست آیا منظور، الزام دولت است یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.»

۲. مواد الحاقی (۱۶)، (۱۷) و (۱۸) مصوب ۱۳۹۵/۰۶/۱۶ مجلس شورای اسلامی: «ماده الحاقی ۱۶- به عنوان یک بند به ذیل ماده (۲۵) منتقل شد.»

ماده ۱۷- با اصلاحی به عنوان یک بند به ذیل ماده (۲۵) منتقل شد.

ماده الحاقی ۱۸- به عنوان یک بند به ذیل ماده (۳۲) منتقل شد.»

تأیید هیئت وزیران در این سامانه ثبت نام کنند و با امضای الکترونیکی معتبر و رعایت مقررات مربوط، تمام مراحل معاملات خود؛ مانند درخواست استعلام، فراخوان، توزیع و دریافت اسناد، گشایش الکترونیکی پاکت‌ها یا پیشنهادهای، انعقاد قرارداد و داد و ستد وجوه و تضمینات و نیز هر گونه الحاق، اصلاح، فسخ، ابطال و خاتمه قرارداد را از طریق این سامانه و به‌طور الکترونیکی انجام دهند.

تبصره ۱- با ایجاد بستر الکترونیکی معاملات و بانک اطلاعاتی به‌روز و تجمیع شده معاملات بخش عمومی، کلیه پایگاه‌های اطلاعاتی و اطلاع‌رسانی معاملات این بخش؛ از جمله پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مناقصات، پایگاه اطلاع‌رسانی جامع معاملات بخش عمومی و هر گونه سامانه‌های نظارت بر معاملات باید فقط از طریق این سامانه تغذیه شود و از تعدد و تکرار ورود اطلاعات توسط دستگاه‌های بخش عمومی جلوگیری گردد.

تبصره ۲- آن دسته از معاملات این سامانه که ماهیت نظامی یا امنیتی دارد و مواردی که به موجب قوانین، افشای اطلاعات آنها ممنوع است، فقط از حیث انتشار اطلاعات، مستثنی است. تشخیص مصادیق این استثناء با لحاظ تبصره ماده (۵) قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات، مصوب ۱۳۸۸/۵/۳۱^(۱) بر عهده کارگروهی مرکب از معاونان وزرای اطلاعات، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و رئیس دستگاه مربوط است.

آقای هاشمی شاهرودی - این ماده مغایر اصل (۷۵) است.

آقای رهیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - تشکیل [ابتدایی این مرکز، منظورشان نبوده است].

۱. ماده (۵) قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات، مصوب ۱۳۸۸/۵/۳۱: «ماده ۵- مؤسسات عمومی مکلفند اطلاعات موضوع این قانون را در حداقل زمان ممکن و بدون تبعیض در دسترس مردم قرار دهند.

تبصره- اطلاعاتی که متضمن حق و تکلیف برای مردم است، باید علاوه بر موارد قانونی موجود، از طریق انتشار و اعلان عمومی و رسانه‌های همگانی به آگاهی مردم برسد.»

آقای هاشمی شاهرودی - این مرکز قبلاً باید تشکیل شده باشد.

آقای علیزاده - مرکز توسعه‌ی تجارت، مرکزی است که در وزارت صنعت و معدن وجود دارد. تشکیل آن در یک قانون دیگری آمده بود. عنوان آن قانون چه بود؟

آقای کدخدایی - اصل این ماده مغایر اصل (۷۵) نیست؟

آقای سوادکوهی - چرا.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - این سامانه قبلاً تشکیل شده است.

آقای علیزاده - چون قبلاً در یک قانون دیگری تفصیل این موضوع را گفته است، دیگر اشکالی نیست.

آقای کدخدایی - این ماده، بحث‌های الکترونیکی دارد. در آن قانون چنین چیزی ندارد. آنجا اصلاً هیچ تکلیفی بر دولت بار نکرده است. آنجا گفته است که دولت بپاید یک حمایت‌هایی در آینده انجام بدهد.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، آقایان می‌گویند این سامانه از قبل تشکیل شده است.

آقای علیزاده - می‌گویند اطلاعات لازم را بیاورند به این سامانه بدهند.

آقای کدخدایی - نه، در فراز دوم می‌گوید باید گشایش الکترونیکی بدهند.

آقای علیزاده - قبلاً دو تا قانون داشتیم که می‌گفت این سامانه به وجود بیاید؛ یعنی می‌خواهم بگویم این سامانه الآن وجود دارد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - ببینید آقای دکتر، در ماده (۸۰) قانون تجارت الکترونیکی، این سامانه را زیر نظر مرکز توسعه‌ی تجارت الکترونیک تشکیل داده‌اند.^(۱) الآن هم هست.

آقای مؤمن - این سامانه الآن هست.

آقای هاشمی شاهرودی - هست دیگر.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بعد در قانون ارتقاء سلامت اداری

۱. ماده (۸۰) قانون تجارت الکترونیکی اصلاحی ۱۳۹۰/۴/۸ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۸۰- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است به منظور حمایت از فعالیت‌های تجارت الکترونیکی، با تجمیع واحدهای ذی‌ربط، مرکزی را در این وزارتخانه ایجاد نماید. اساسنامه و آیین‌نامه این مرکز به پیشنهاد مشترک وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.»

هم، مفاد فراز دوم این ماده را که می‌گوید دستگاه‌ها، مناقصات و قراردادهای را در این سامانه ثبت کنند، گفته‌اند.^(۱)

آقای هاشمی شاهرودی - پس این سامانه هست دیگر.

آقای کدخدایی - خب اگر هست، برای اینجا چه آورده‌اند؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - خیلی از مواد این مصوبه تکراری است. از قوانین دیگر برداشته‌اند و اینجا آورده‌اند.

آقای کدخدایی - اگر در قانون دیگری هست، برای چه آوردند؟ باید بگویم اصل این ماده زائد است.

آقای هاشمی شاهرودی - حالا آورده‌اند دیگر.

آقای کدخدایی - تذکر بدھیم بگویم این ماده زائد است و باید آن را حذف کنند.

آقای سوادکوهی - آقای علیزاده، مشکل این ماده این است که نگفته است این سامانه جایگزین سامانه‌ی موجود می‌شود.

آقای کدخدایی - حاج آقا، تبصره (۱) این ماده را توجه بفرمایید. می‌گوید: «با ایجاد بستر الکترونیکی معاملات»؛ این عبارت، یعنی چه؟

آقای سوادکوهی - ببینید؛ اگر بحث انتقال را می‌گفت؛ به این صورت که اطلاعات از اینجایی که الان هست برداشته بشود و به آن سامانه‌ی جدید وارد بشود، این کار شاید بار مالی نمی‌داشت؛ اما الان گفته است شما آنها را [که قبلاً بوده است] حذف کنید و یک چیز جدیدی ایجاد کنید. حداقل از لفظ ماده که این طور برمی‌آید. ببینید؛ می‌گوید وزارت صنعت و معدن این کار را بکند. خب، شاید شاید وزارت صنعت بگوید من آن سامانه‌ها را قبول ندارم. ممکن است بگویند برای کاری که به عهده‌ی من گذاشته‌اید، باید سامانه جدیدی ایجاد بشود که بتواند آنچه را که ما می‌خواهیم پوشش

۱. ماده (۳) قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد، مصوب ۱۳۹۰/۸/۷: «ماده ۳- دستگاه‌های مشمول بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۲) این قانون و مدیران و مسئولان آنها مکلفند:
الف- ...

ب- متن قراردادهای مربوط به معاملات متوسط و بالاتر موضوع قانون برگزاری مناقصات که به روش مناقصه، مزایده، ترک تشریفات و غیره توسط دستگاه‌های مشمول بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۲) این قانون منعقد می‌گردد و همچنین اسناد و ضامنه‌ها و هر گونه الحاق، اصلاح، فسخ، ابطال و خاتمه قرارداد پیش از موعد و تغییر آن و نیز کلیه پرداخت‌ها، باید به پایگاه اطلاعات قراردادهای وارد گردد.»

بدهد. بنابراین می‌آید می‌گوید الآن آن سرور^(۱) که من می‌خواهم برای این امر داشته باشم، باید سرور با چنین وسعت و برای چنین امری باشد. بنابراین این ماده دارد تکلیفی را روی دوش دولت می‌گذارد که این تکلیف بار مالی خیلی سنگینی دارد.

آقای علیزاده - دولت به این ماده اعتراض کرده و گفته است بار مالی دارد؟

آقای سوادکوهی - دولت در مورد ماده‌ی الحاقی (۱۵) اعتراض کرده بود.

آقای کدخدایی - کاری به دولت نداریم. خودمان تشخیص می‌دهیم.

آقای سوادکوهی - در مورد این ماده هم دولت اعتراض کرده است.

آقای کدخدایی - تعطیلی شهادت امام حسن عسکری (ع) را می‌گویید خلاف اصل (۷۵) است؛ آن وقت این ماده را می‌گویید خلاف اصل (۷۵) نیست؟!

آقای سوادکوهی - البته دولت هم نگفته است که این ماده، مغایر با اصل (۷۵) است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه.

آقای سوادکوهی - ببینید؛ اشکال دولت این است که این ماده نگفته است این سامانه همان سامانه‌ی قبلی باشد؛ می‌گوید این چیزی که مجلس بیان کرده است ما را مکلف می‌کند در این وزارتخانه، سامانه‌ای را ایجاد کنیم که الآن ما آن سامانه را داریم. اگر مجلس می‌آمد این کار را می‌کرد که می‌گفت شما آن سامانه‌ای را که دارید حذف کنید و به جایش این سامانه را بگذارید، به نظر می‌رسید که شاید از لحاظ بار مالی و مسائل اداری مشکلی نداشته باشد.

آقای علیزاده - کجای این ماده به دولت می‌گوید که حتماً سامانه‌ی جدید ایجاد کند؟

آقای کدخدایی - گفته است: «ایجاد بستر الکترونیکی معاملات و بانک اطلاعاتی».

آقای هاشمی شاهرودی - نمی‌گوید سامانه‌ی جدید ایجاد شود.

آقای سوادکوهی - حضرت حاج آقای شاهرودی، الآن بسیاری از سرورها دیگر از کار افتاده‌اند.

آقای کدخدایی - حاج آقا، «ایجاد بستر الکترونیکی» گفته است.

آقای سوادکوهی - سرورهای موجود جوابگوی نیاز مملکت نیستند. اینها می‌خواهند با این کار، یک سرور جدید داشته باشند که با این سرور بتوانند مسائل را کلاً پوشش بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - شاید این طوری باشد. شاید هنوز هم سیرورها جا داشته باشند.

آقای سوادکوهی - جا ندارد.

آقای کدخدایی - نه، اصلاً می گوید: «با ایجاد بستر الکترونیکی».

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حالا رأی گیری کنید.

آقای سوادکوهی - خیلی خوب.

آقای علیزاده - نگفته است چیز جدیدی ایجاد کنند.

آقای کدخدایی - چرا دیگر. گفته است: «ایجاد بستر الکترونیکی».

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - «بستر الکترونیک»؛ یعنی به آن سمت پنجره باز کنند.

آقای کدخدایی - «بستر الکترونیک»؛ یعنی [سامانه‌ی جدیدی ایجاد کنند].

آقای علیزاده - دیگر این بحث را ادامه ندهید. حضرات آقایانی که می فرمایند ماده‌ی

الحاقی (۱۹) با این وضعیت دارای بار مالی است، رأی بدهند. مسلماً بار مالی دارد.

منشی جلسه - (۳) رأی دارد.

آقای علیزاده - خیلی خوب، جلوتر برویم.

آقای سوادکوهی - (۶) رأی دارد. حضرت آیت الله مدرسی، شما هم ملحق شدید

دیگر. (۷) رأی شد.

آقای کدخدایی - حاج آقای یزدی هم رأی دادند.

آقای سوادکوهی - (۷) رأی شد.

آقای هاشمی شاهرودی - درست است. رأی دارد.

آقای علیزاده - چند نفر شدیم؟

آقای سوادکوهی - (۷) رأی.

آقای یزدی - این ماده در لایحه نبوده است؟

آقای علیزاده - در لایحه نبوده است؛ ولی الآن وجود دارد.

آقای سوادکوهی - در لایحه وجود ندارد.

آقای شب‌زنده‌دار - دولت نامه زده است. من ایراد این ماده را در نامه‌ی آقای

جهانگیری دیده‌ام.

آقای سوادکوهی - این چیزی که الآن می‌گوید مثل تشکیل همان بانک ژنتیک است [که در جزء (۶) بند (ب) ماده‌ی الحاقی (۲) گفته بودند].

آقای علیزاده - آقای جهانگیری چه گفته است؟

آقای شبزنده‌دار - «ایجاد سامانه مناقصات و سایر قوانین مالی و معاملاتی بخش عمومی از وظایف سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌باشد و در حال حاضر سامانه اطلاع‌رسانی مناقصات (که در حال ارتقا به پایگاه جامع مناقصات است) در حال فعالیت است و سامانه قراردادها هم آماده بهره‌برداری است. لذا پیش‌بینی سامانه جدید بدون ایجاد زیرساخت‌های آن موضوعیت ندارد.»

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - خوب دیگر، خودشان گفته‌اند که این سامانه را دارند دیگر.

آقای سوادکوهی - نه.

آقای کدخدایی - یعنی خود دولت هم دارد می‌گوید این ماده می‌خواهد یک چیز جدیدی بزند.

آقای سوادکوهی - ضمن اینکه در نامه می‌گوید این سامانه دارد ارتقا هم پیدا می‌کند.

آقای مدرسی یزدی - [مجلس دارد سامانه‌ی جدید] ایجاد می‌کند.

آقای موسوی - [این ماده هم می‌گوید وزارت صنعت سامانه‌ی تدارکات الکترونیکی را] تکمیل کند.

آقای مؤمن - دولت اشکال جدیدی وارد نکرده است.

آقای علیزاده - حالا که دیگر اشکال اصل (۷۵) رأی آورد.

آقای مدرسی یزدی - سامانه‌ی قبلی [همان‌طور که در نامه‌ی آقای جهانگیری آمده است] برای سازمان برنامه و بودجه است. اینها دو تا سامانه است دیگر.

آقای کدخدایی - بله؛ آن سامانه که هست، اینجا دارند این سامانه را هم اضافه می‌کنند.

آقای مؤمن - ببینید آقای دکتر، این ماده که نگفته است سامانه‌ی جدیدی پیش‌بینی کنند؛ این [چیزی که آقای جهانگیری گفته است] در این ماده نیست. در این ماده می‌گوید دولت با رعایت قانون تجارت الکترونیکی و قانون برگزاری مناقصات، سامانه‌ی تدارکات الکترونیکی را تکمیل کند.

- آقای کدخدایی** - خب حاج آقا، تبصره‌ی ماده را هم ملاحظه بفرمایید.
- آقای سوادکوهی** - آقای دکتر کدخدایی، خود تکمیل سامانه هم هزینه می‌خواهد.
- آقای علیزاده** - الآن یک سامانه‌ای وجود دارد، این ماده می‌گوید یک سامانه‌ی دیگری هم اضافه کنند.
- آقای مؤمن** - گفته است تکمیلش کنند.
- آقای کدخدایی** - پس خود دولت هم دارد می‌گوید ما این سامانه را یک جای دیگری داریم.
- آقای علیزاده** - حضرات آقایانی که می‌گویند این ماده خلاف اصل (۷۵) است، رأی بدهند.
- آقای مؤمن** - منظور از آنچه که اینجا نوشته است ایجاد سامانه‌ی جدید نیست.
- آقای مدرسی یزدی** - شاید مقصود این ماده این است که وزارت صنایع همان سامانه‌ای را که در سازمان برنامه‌و بودجه وجود دارد، تکمیل کند، نه اینکه یک سامانه‌ی جدید ابداع کند.
- آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان)** - درست است.
- آقای سوادکوهی** - نه.
- آقای علیزاده** - نه، مقصود این نیست.
- آقای مدرسی یزدی** - معنای تکمیل سامانه همین است.
- آقای علیزاده** - حتماً این معنا مد نظرشان نیست. به وزارت صنایع که نمی‌گوید تو برو سامانه‌ی دستگاه دیگر را تکمیل کن.
- آقای مدرسی یزدی** - چرا؟ چه عیبی دارد؟
- آقای کدخدایی** - حاج آقا، دولت [گاهی به معنای] سازمان برنامه و بودجه است.
- آقای مدرسی یزدی** - عیبی ندارد. به وزارت صنایع می‌گوید همان سامانه را تکمیل کند.
- آقای علیزاده** - خب، ببینند همان سامانه را اینجا بگویند.
- آقای [اسماعیلی]** - بله دیگر.
- آقای مدرسی یزدی** - خب، «تکمیل» یعنی چه؟
- آقای کدخدایی** - پس آن فید «ایجاد بستر» چه می‌شود؟

آقای مدرسی یزدی - ببینید؛ می‌گوید: «با رعایت قانون تجارت الکترونیکی و قانون برگزاری مناقصات، تکمیل کند»؛ وقتی می‌گوید «تکمیل»؛ یعنی باید یک چیزی باشد تا آن را تکمیل کنند.

آقای علیزاده - خب اگر منظور همان سامانه است، باید بگویند. من که رأی ندادم؛ اما حضرات آقایانی که این ماده را خلاف اصل (۷۵) می‌دانند، رأی بدهند.

آقای مؤمن - آقای علیزاده، آقایان نباید رأی بدهند. خب، چرا رأی بدهند؟

آقای هاشمی شاهرودی - رأی دادیم.

آقای سوادکوهی - رأی دادیم. (۷) نفر شد.

آقای علیزاده - چه کسانی رأی دادند؟

آقای کدخدایی - یک بار رأی دادیم.

آقای علیزاده - اگر شما هم رأی بدهید، (۸) تا می‌شود.

آقای کدخدایی - حاج آقای یزدی هم رأی دادند.

آقای یزدی - بله.

آقای علیزاده - خیلی خب، رأی دارد.

آقای مؤمن - عجب!

آقای علیزاده - جلوتر برویم. دعوا نکنیم.

آقای مؤمن - آنچه که آنجا [= نامه‌ی آقای جهانگیری] نوشته است، این نیست.

آقای علیزاده - رأی آورد دیگر؛ چه کارش کنیم. رأی آورد. من که رأی ندادم. دیگر بحث نکنید.

منشی جلسه - حاج آقا، به تبصره‌ی این ماده ایراد داریم یا به کل ماده؟

آقای مؤمن - بحث ایجاد سامانه‌ی جدید در این ماده نیست.

آقای هاشمی شاهرودی - به کل ماده ایراد داریم.

منشی جلسه - به کل ماده؟

آقای مؤمن - اصلاً منظور این نیست.

آقای علیزاده - خب، دیگر معنایی برای تبصره باقی نمی‌ماند.

آقای مؤمن - منظور تبصره، چیز دیگری است.

آقای مؤمن - آقای علیزاده، اجازه بفرمایید. آخر همین‌طور خیلی سریع رد نشویم.

آقای عزیزاده - خب، من که رأی ندادم، سایر اعضا رأی دادند. من چه کار کنم؟
آقای مؤمن - خب، آقایان اول این ماده را که به مغایرت آن رأی داده‌اند بخوانند؛ این متنی را که آقای شب‌زنده‌دار خواندند، بخوانند، اگر موضوع این‌طور بود [که آقای جهانگیری گفته بود] من هم رأی می‌دهم.

آقای عزیزاده - شاید من هم رأی بدهم. خب، برویم دیگر. اگر خیلی بحث کنید، من هم رأی می‌دهم که این ماده اشکال دارد. من هم به مغایرت با اصل (۷۵) رأی می‌دهم.
آقای موسوی - (۸) تا رأی شد.

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی خب، رد بشوید. هر چه مواد الحاقی، بیشتر حذف بشود، بهتر است.

آقای عزیزاده - بله، شما که از اول می‌گفتید مواد الحاقی ماهیت لایحه‌ی دولت را تغییر داده است، حالا بگذارید حذف بشود دیگر.
آقای هاشمی شاهرودی - بله، جلوتر برویم دیگر.
آقای مؤمن - ما که آن حرف را نگفتیم.

آقای عزیزاده - ماده الحاقی (۲۹)^(۱) را بخوانید.^(۲)

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۲۹- به منظور تحقق مرجعیت علمی، افزایش سهم پژوهشی از تولید ناخالص داخلی و مصرف بهینه منابع، گسترش حمایت از توسعه

۱. مواد الحاقی (۲۰) تا (۲۸) مصوب ۱۳۹۵/۶/۱۶ مجلس شورای اسلامی: «ماده الحاقی ۲۰- به عنوان یک بند به ذیل ماده (۸) منتقل شد.

ماده الحاقی ۲۱- به عنوان یک بند به ذیل ماده (۴۱) منتقل شد.

ماده الحاقی ۲۲- به عنوان یک بند به ذیل ماده (۱۳) منتقل شد.

ماده الحاقی ۲۳- به عنوان یک بند به ذیل ماده (۸) منتقل شد.

ماده الحاقی ۲۴- حذف شد.

ماده الحاقی ۲۵- در ماده الحاقی (۵) ادغام شد.

ماده الحاقی ۲۶- در ماده الحاقی (۵) ادغام شد.

ماده الحاقی ۲۷- حذف شد.

ماده الحاقی ۲۸- در ماده الحاقی (۵) ادغام شد.»

۲. بند (۳۰) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «۳۰- ماده الحاقی (۱۹)، چون به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن نیز معلوم نگردیده است، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

اقتصاد دانش‌بنیان و حمایت از نوآوری و پژوهش‌های مسئله‌محور، معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور موظف است اقدامات زیر را انجام دهد:

۱- حمایت از توسعه و تجاری‌سازی فناوری‌های راهبردی و مورد نیاز کشور در چهارچوب نقشه جامع علمی کشور، ایجاد زیست‌بوم نوآوری در بخش‌های علمی کشور و تقویت ارتباط میان مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری با بخش‌های صنعتی، اقتصادی و اجتماعی و تقویت زیرساخت‌های نهادی مورد نیاز برای اجرای این مأموریت»

آقای هاشمی شاهرودی - این ماده هم مغایر همان اصل (۷۵) می‌شود.

آقای علیزاده - اگر منظور از حمایت، این است که برود برایشان شعار بدهد، اشکالی ندارد؛ اما اگر می‌خواهد حمایت مالی بکند، اشکال دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - «تقویت زیرساخت‌های نهادی مورد نیاز» یعنی چه؟

آقای علیزاده - بله، اطلاق اینها بار مالی دارد.

آقای مدرسی یزدی - نه، همین این موارد الآن جزء وظیفه‌ی معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور است. جزء دستورالعملشان است؛ ولی این کارها هیچ حمایت مالی‌ای ندارد.

آقای هاشمی شاهرودی - انجام همه‌ی این کارها پول می‌خواهد.

آقای علیزاده - «۲- حمایت از ایجاد، توانمندسازی و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان و تقویت فعالیت‌های تحقیق و توسعه بنگاه‌های اقتصادی با هدف

افزایش تولید، تحریک تقاضا و ارتقای صادرات کالاها و خدمات دانش‌بنیان

۳- ایجاد نظام مدیریت یکپارچه فناوری و نوآوری در دستگاه‌های اجرایی، ارتقای یادگیری فناوری در سطح ملی و تقویت توانمندی‌های فناورانه داخلی از طریق استفاده حداکثری از ظرفیت طرح‌های توسعه‌ای ملی، خریدهای دولتی از خارج و فعالیت و سرمایه‌گذاری شرکت‌های خارجی در داخل کشور

تبصره- در راستای اجرای این مأموریت و شتاب‌دهی به اقتصاد دانش‌بنیان در کشور، معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور به اعضای شورای اقتصاد افزوده می‌شود.» این ارتقای یادگیری هم مجانی است!

آقای مدرسی یزدی - نه، الآن دارند انجام می دهند.

آقای هاشمی شاهرودی - «خریدهای دولتی» هم مجانی است دیگر!

آقای عزیزاده - همه‌ی موارد مجانی است! اگر انجام بشود که ما حرفی نداریم.

آقای مدرسی یزدی - مشکلی ندارد.

آقای عزیزاده - حضرات آقایانی که می فرمایند اطلاق ماده‌ی الحاقی (۲۹) [خلاف

اصل (۷۵) است، رأی بدهند].

آقای مدرسی یزدی - اطلاقی ندارد.

آقای عزیزاده - چرا.

آقای هاشمی شاهرودی - اطلاق دارد.

آقای عزیزاده - بگویم در مواردی که هزینه دارد، خلاف اصل (۷۵) است.

آقای هاشمی شاهرودی - اصل ماده هم هزینه دارد.

آقای عزیزاده - آهان، بقیه‌ی ماده که هزینه ندارد، اشکال ندارد.

آقای مدرسی یزدی - الآن وظیفه‌ی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری همین‌ها

است.

آقای عزیزاده - پس بگویم در آن مواردی که هزینه دارد، خلاف اصل (۷۵) است.

حالا رأی بدهید.

آقای مدرسی یزدی - الآن این وظایف را دارند و دارند انجام می دهند.

آقای عزیزاده - می گویند دارند انجام می دهند. چند تا شدیم؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - کلیات این ماده در سیاست‌های کلی

برنامه‌ی ششم هست. در سیاست‌های کلی این حمایت‌ها آمده است.^(۱)

آقای عزیزاده - ما که رأی می دهیم. آقای دکتر اسماعیلی هم رأی داد.

آقای هاشمی شاهرودی - (۷) نفر شدیم.

منشی جلسه - پس بنویسیم: اطلاق این ماده، در مواردی که هزینه دارد، خلاف اصل

(۷۵) است.

۱. بند (۸۰) سیاست‌های کلی برنامه‌ی ششم توسعه ابلاغی ۱۳۹۴/۴/۹ مقام معظم رهبری: «۸۰- توسعه و ساماندهی نظام ملی نوآوری و حمایت از پژوهش‌های مسئله‌محور و تجاری‌سازی پژوهش و نوآوری و توسعه نظام جامع تأمین مالی در جهت پاسخ به نیاز اقتصاد دانش‌بنیان».

آقای عزیزاده - آقای اسماعیلی هم رأی داده است. حاج آقای مؤمن هم رأی دادند. از (۷) نفر هم بیشتریم.

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی خوب. «ماده الحاقی ۳۰- حذف شد.» حالا ماده (۳۱) را بخوانید.^(۱)

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۳۱- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است جهت توسعه اشتغال خرد و خانگی مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی، مبالغی از تسهیلات قرض الحسنه بانکی و رشد آن را، که در قوانین بودجه سنواتی تعیین می شود، در اختیار این دستگاهها قرار دهد تا به نسبت شصت درصد (۶۰٪) کمیته امداد و چهل درصد (۴۰٪) سازمان بهزیستی، به افراد مشمول تحت پوشش پرداخت شود.»

آقای هاشمی شاهرودی - این ماده هم اشکال دارد.

آقای مؤمن - چطور اشکال دارد؟ گفته است پولهایی را که در راستای تسهیلات قرض الحسنه قرار می دهند، در اختیار کمیته‌ی امداد و بهزیستی قرار بدهند.

آقای هاشمی شاهرودی - تسهیلات بانکی.

منشی جلسه - تسهیلات قرض الحسنه بانکی.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - می گوید از همین تسهیلاتی که در اختیار بانک مرکزی است، یک سهمی را به کمیته‌ی امداد و بهزیستی بدهند.

آقای عزیزاده - این ماده نمی گوید تسهیلات اضافه بدهند. دارد همان تسهیلات بانکی را تقسیم می کند، نه اینکه بگوید به اینجا [= تعهدات بانک مرکزی] یک چیزی اضافه کنند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بله، چیزی اضافه نمی کنند.

آقای مؤمن - قرار است از همان تسهیلات بانکی، شصت درصد (۶۰٪) را به کمیته‌ی امداد و چهل درصد (۴۰٪) را به بهزیستی بدهند.^(۲)

۱. بند (۳۱) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «۳۱- اطلاق ماده‌ی الحاقی (۲۹)، در مواردی که هزینه دارد، چون به افزایش هزینه عمومی می انجامد و طریق جبران آن نیز معلوم نگردیده است، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

۲. مواد الحاقی (۳۲) تا (۳۵) مصوب ۱۳۹۵/۶/۱۶ مجلس شورای اسلامی: «ماده الحاقی ۳۲- به عنوان

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۳۶- به منظور ارتقای ایمنی و کیفیت خدمات حمل و نقل هوایی، ناوبری هوایی و فرودگاهی:

۱- سازمان هواپیمایی و شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران (مادرتخصصی و شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی «ره») از نظر اداری، استخدامی، مالی و معاملاتی در چهارچوب اساسنامه‌هایی به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور که حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب و ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، اداره می‌شوند.»

آقای اسماعیلی - آخر جای این حکم، واقعاً اینجا است؟!

منشی جلسه - «۲- اعتبارات سازمان هواپیمایی کشوری (هزینه‌ای و سرمایه‌ای) از محل درآمدهای اختصاصی، کمک‌ها و سایر درآمدهایی که بر اساس تعرفه مصوب شورای عالی هواپیمایی با رعایت مواد (۳۸) و (۳۹) قانون محاسبات عمومی کشور^(۱) وصول شود، تأمین می‌گردد. کسری اعتبار پس از تأیید سازمان

→

یک بند به ذیل ماده (۱) منتقل شد.

ماده الحاقی ۳۳- در ماده الحاقی (۲) ادغام شد.

ماده الحاقی ۳۴- در ماده الحاقی (۲) ادغام شد.

ماده الحاقی ۳۵- حذف شد.»

۱. مواد (۳۸) و (۳۹) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۳۸- وصول درآمدهایی که در بودجه کل کشور منظور نشده باشد، طبق قوانین و مقررات مربوط به خود مجاز است.

ماده ۳۹- وجوهی که از محل درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار منظور در بودجه کل کشور وصول می‌شود و همچنین درآمدهای شرکت‌های دولتی، به استثنای بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و شرکت‌های بیمه باید به حساب‌های خزانه که در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح می‌گردد تحویل شود. خزانه مکلف است ترتیب لازم را بدهد که شرکت‌های دولتی بتوانند در حدود بودجه مصوب از وجوه خود استفاده نمایند.

تبصره- در مورد شرکت‌های دولتی که قسمتی از سهام آنها به بخش غیردولتی (خصوصی و تعاونی) متعلق باشد، در صورتی که اساسنامه آنها با هر یک از مواد این قانون مغایر باشد، با موافقت صاحبان سهام مذکور قابل اجراء می‌باشد و در غیر این صورت مواد این قانون نسبت به سهام مربوط به بخش دولتی لازم‌الاجراء است.»

مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و با مبادله موافقتنامه کمک زیان در قانون بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود.»

آقای علیزاده - این بند بار مالی ندارد؟ می‌گوید کمک زیان را باید دولت بدهد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - «با مبادله موافقتنامه» گفته است دیگر؛ یعنی باید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی موافقت کند.

آقای علیزاده - آخر قانون تعیین تکلیف کرده است. می‌گوید: «کسری اعتبار پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و با مبادله موافقتنامه کمک زیان...»؛ یعنی دولت باید کمک زیان را به سازمان هواپیمایی بدهد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - دولت باید تأیید کند.

آقای مدرسی یزدی - خب، دولت مجبور است تأیید کند؛ فقط از باب اینکه دروغ نباشد. این عبارت؛ یعنی دولت باید تأیید کند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - «باید» ندارد.

آقای مدرسی یزدی - چرا دیگر، معنای این عبارت همین است.

آقای علیزاده - می‌گوید دولت در بودجه‌ی سنواتی کسری اعتبار را به سازمان هواپیمایی بدهد.

آقای مدرسی یزدی - می‌گوید اگر سازمان هواپیمایی کسری اعتبار داشت، [دولت در بودجه این کسری را به او بدهد]. «تأیید سازمان برنامه»؛ یعنی تأیید اینکه کسری اتفاق افتاده است، نه اینکه اصل پرداخت را تأیید کند. اصل کسری را که دولت ملزم است بدهد.

آقای هاشمی شاهرودی - ظاهراً بار مالی دارد دیگر.

آقای علیزاده - اینکه می‌گوید: «در قانون بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود»، اشکال دارد. بار مالی دارد.

آقای مدرسی یزدی - بله، این بند دیگر خیلی در جزئیات ریز شده است.

آقای علیزاده - حضرات آقایانی که ذیل بند (۲)؛ یعنی «تأمین کسری اعتبار از سوی دولت» را خلاف اصل (۷۵) می‌دانند، رأی بدهند.

آقای ابراهیمیان - این بند بودجه‌نویسی هم هست.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - خلاف اصل (۵۲) نیست؟

آقای ابراهیمیان - خلاف اصل (۵۲) هم هست.

آقای مدرسی یزدی - بعید نیست خلاف اصل (۵۲) هم باشد؛ چون خیلی ریز شده است.

آقای عزیزاده - برای چه خلاف اصل (۵۲) است؟

آقای ابراهیمیان - برای اینکه دارد بودجه را تقسیم می‌کند.

آقای مدرسی یزدی - چون خیلی در جزئیات ریز شده است.

آقای عزیزاده - باشد؛ خب، حالا خلاف اصل (۷۵) گرفتیم دیگر.

آقای مؤمن - اینجا دارد کیفیت کار را معین می‌کند.

آقای عزیزاده - «۳- صد درصد (۱۰۰٪) درآمدهای شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران (مادر تخصصی و شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی «ره») اعم از فروش خدمات و دارایی‌های شرکت، اختصاصی است و پس از واریز به حساب شرکت، افتتاح شده توسط خزانه‌داری کل کشور نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، برای اجرای مأموریت‌های شرکت از جمله نوسازی سامانه‌های ناوبری هوایی و توسعه فرودگاه‌های کشور هزینه می‌شود.»

آقای مؤمن - این حکم، خیلی خوب است.

آقای مدرسی یزدی - خب اینکه گفته صد درصد اختصاصی است؛ یعنی مالیات هم ندهد؟

آقای عزیزاده - نه، این حرف، آن مفهومی که شما می‌فرمایید را، نمی‌گوید.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - دیگر ربطی به اداره‌ی مالیات ندارد.

آقای عزیزاده - اینجا صحبت مالیات نیست.

آقای مؤمن - می‌گوید درآمد برای خود شرکت است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - کلاً درآمدش، اختصاصی خودش است.

آقای عزیزاده - از سنخ درآمد- هزینه‌ای است.

آقای هاشمی شاهرودی - اختصاصی است.

منشی جلسه - «۴- سازمان هواپیمایی و شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران (مادر تخصصی و شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی «ره») مشمول ماده (۵) قانون

رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ است.»

آقای علیزاده - ماده (۵) قانون رفع موانع تولید می گوید: «ماده ۵- سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صنایع کوچک و شهرک های صنعتی ایران، شرکت شهرک های کشاورزی و سازمان توسعه ای ذی ربط پتروشیمی در وزارت نفت، با رعایت قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، بر اساس قانون تأسیس و اساسنامه خود اداره گردیده و از شمول قوانین مدیریت خدمات کشوری و محاسبات عمومی کشور به جز در مواردی که از بودجه عمومی استفاده می کنند، مستثنی می باشند. تسری قوانین به این سازمان ها مستلزم ذکر نام است.» خیلی خوب، اشکال ندارد. جلوتر برویم.

«۵- مطالبات شرکت فرودگاه ها و ناوبری هوایی ایران (مادر تخصصی و شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی «ره»)، موضوع تبصره (۲) ماده (۸۷) قانون اصلاح ماده (۸۷) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۸^(۱) و ماده

۱. قانون اصلاح ماده (۸۷) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۸۷ - به شرکت مادر تخصصی فرودگاه های کشور اجازه داده می شود مبلغ پنجاه هزار (۵۰,۰۰۰) ریال به قیمت بلیط هر مسافر در هر پرواز داخلی و مبلغ دو بیست و پنجاه هزار (۲۵۰,۰۰۰) ریال به قیمت بلیط هر مسافر که با هواپیما عازم خارج از کشور است، بیافزاید و از طریق درج در بلیط یا قرارداد، حسب مورد دریافت نماید. منابع حاصله به عنوان درآمد شرکت تلقی و به حساب شرکت، افتتاح شده توسط خزانه داری کل کشور نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز می گردد تا در چهارچوب بودجه مصوب سالانه برای اجرای برنامه های نگهداری، بهسازی و تجهیز فرودگاه های کشور با اولویت مناطق محروم و استفاده از آخرین تجهیزات نوین فرودگاهی برای ارائه خدمات به مسافری در حد استانداردهای بین المللی هزینه نماید.

تبصره ۱-...

تبصره ۲- شرکت های هواپیمایی مکلفند مبالغ موضوع این ماده را بلافاصله پس از هر پرواز به حساب مذکور در این ماده واریز و تسویه حساب نمایند. عدم پرداخت به موقع مبالغ مصوب در حکم تصرف غیرقانونی محسوب می شود. مطالبات شرکت فرودگاه های کشور در حکم مطالبات مستند به اسناد لازم الاجراء است و طبق مقررات مربوط به اجرای مفاد اسناد رسمی قابل وصول می باشد. در صورت ابطال بلیط، مبالغ دریافتی موضوع این ماده عیناً به مسافر مسترد می گردد.»

(۵۵) قانون تنظیم برخی از مقررات مالی دولت،^(۱) در حکم مطالبات مستند به اسناد لازم‌الاجراء می‌باشد و بر اساس آیین‌نامه اجرایی که حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به پیشنهاد شرکت مذکور و تأیید وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و دادگستری می‌رسد، قابل وصول می‌باشد. تا تصویب آیین‌نامه مزبور، احکام این ماده توسط مأموران اجرای احکام دادگستری اجرا می‌شود. «الآن عین فرمایشی که حاج‌آقای شب‌زنده‌دار قبلاً فرمودند، کلمه‌ی «تأیید» در اینجا، یک کمی اشکال دارد.

آقای شب‌زنده‌دار - «تصویب» هم برای وزارتخانه است.

آقای علیزاده - وزارتخانه می‌تواند آیین‌نامه تصویب کند؟

آقای شب‌زنده‌دار - حالا مقصود وزیر یا هیئت وزیران است.

آقای مؤمن - منظور از وزارتخانه، وزیر است دیگر.

آقای علیزاده - همان وزیر را باید بگویند.

آقای شب‌زنده‌دار - باید بگویند: «وزیر»، نه «وزارتخانه».

آقای علیزاده - بله.

آقای مؤمن - خب وزارتخانه همان وزیر است دیگر.

آقای علیزاده - باید «وزیر» را هم ذکر کنند. به جای «وزارتخانه»، باید بگویند «وزیر».

همان عبارتی که بالا [= تبصره (۲) بند (پ) ماده (۴۲)] در مورد واژه‌ی «تأیید» نوشتیم، اینجا هم باید بنویسیم. ظاهراً اینجا هم منظور از «تأیید»، «تصویب» است.

آقای مدرسی یزدی - در ماده (۴۲) تذکر بود، اشکال نبود.

آقای علیزاده - بله، تذکر بود. «وزارتخانه» باید به «وزیر» تبدیل شود.

آقای ره‌بیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - در این ماده، شرکت فرودگاه‌ها را هم

۱. ماده (۵۵) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۵۵- شرکت فرودگاه‌های کشور مکلف است درآمدهای موضوع مواد (۶۲) و (۶۳) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین، مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ را، وصول نماید و وجوه حاصل را به عنوان درآمد شرکت تلقی نموده و در قالب بودجه مصوب سنواری آن شرکت هزینه نماید. تبصره- در اجرای سیاست‌های خصوصی‌سازی، شرکت فرودگاه‌های کشور مکلف است متناسب با آمادگی بخش‌های خصوصی و تعاونی، خدمات فرودگاهی را به آنها واگذار نماید.»

از شمول مقررات عمومی خارج کرده‌اند.

آقای مدرسی یزدی - آخر چرا؟ به چه مناسبت؟

آقای علیزاده - پس می‌گوییم در بند (۵) «تأیید» به «تصویب» و...

آقای مؤمن - ... «وزارتخانه» تبدیل به...

آقای علیزاده - ... «وزرای مذکور» بشود.

آقای مؤمن - بله.^(۱)

آقای علیزاده - «ماده الحاقی ۳۷- در راستای حمایت از استقرار صنایع در شهرک‌ها و نواحی صنعتی و رقابت‌پذیری تولیدات صنعتی و معدنی، به دولت اجازه داده می‌شود در قالب بودجه‌های سنواتی، کمک‌های لازم را به شهرک‌ها و نواحی صنعتی دولتی و غیردولتی، به ویژه در امور تأمین راه، آب، برق، گاز و تلفن تا ورودی واحدهای مستقر در این شهرک‌ها انجام دهد. دستورالعمل این بند با پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت به تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌رسد.»

آقای مؤمن - بله، اگر این کار را بکنند، خوب است دیگر.

آقای علیزاده - می‌دانم؛ ولی این کار آیین‌نامه نمی‌خواهد؟ همین دستورالعمل کافی است؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - اینجا هم باز گفته است: «در قالب بودجه سنواتی کمک‌های لازم را به شهرک‌ها... انجام دهد.»

آقای مؤمن - قرار نیست که الآن در قانون بودجه‌ی سنواتی بیاورند. این احکام را می‌آورند تا بعد در بودجه پیش‌بینی کنند.

آقای علیزاده - خب، این طوری اشکال دارد. اگر بودجه می‌خواهد که [باید محل آن

۱. بند (۳۲) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۱۶ شورای نگهبان: «۳۲- در بند (۲) ماده الحاقی (۳۶)، تأمین کسر اعتبار مذکور، چون به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن نیز معلوم نگردیده است، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

بند (۹) تذکرات مندرج در نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۱۶ شورای نگهبان: «۹- در بند (۵) ماده الحاقی (۳۶) ظاهراً منظور از «تأیید»، «تصویب» است که باید اصلاح شود. همچنین «وزارتخانه‌ها» باید به «وزرا» تبدیل شود.»

را تعیین کنند].

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - همان اشکالی قبلی که می‌گرفتیم، اینجا هم همین‌طور است دیگر.

آقای علیزاده - ما قبلاً گفته‌ایم با گفتن «پیش‌بینی در بودجه بودجه‌ی سنواتی» مشکل عدم تعیین منبع، حل نمی‌شود.

آقای مؤمن - نه حاج‌آقا، این یک دستور است.

آقای علیزاده - می‌دانم، خب همین اشکال دارد دیگر.

آقای مؤمن - این یک دستور است. این ماده، کیفیت کار را تعیین می‌کند.

آقای شب‌زنده‌دار - گفته است: «به دولت اجازه داده می‌شود».

آقای مؤمن - این ماده، ناظر به کیفیت بودجه‌نویسی است.

آقای شب‌زنده‌دار - می‌گوید: «به دولت اجازه داده می‌شود».

آقای علیزاده - آهان! گفته است: «به دولت اجازه داده می‌شود».

آقای مؤمن - بله؛ یعنی دولت «می‌تواند» این کار را بکند.

آقای علیزاده - اما از جهت دستورالعمل قبول دارید که این کار با دستورالعمل قابل انجام است؟

آقای مؤمن - چه عیبی دارد؟

آقای هاشمی شاهرودی - اشکالی ندارد.

آقای علیزاده - جلوتر برویم.^(۱)

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۴۱- به وزارت امور خارجه اجازه داده می‌شود درآمدهای حاصل از خدمات کنسولی را به حساب درآمد اختصاصی که به همین منظور نزد خزانه‌داری کل کشور افتتاح می‌شود، واریز کرده و معادل آن را وصول کند.»

آقای علیزاده - باید بنویسند و این موضوع را مقید به درج در بودجه‌ی سنواتی کند؛

۱. مواد الحاقی (۳۸) تا (۴۰) مصوب ۱۳۹۵/۶/۱۶ مجلس شورای اسلامی: «ماده الحاقی ۳۸- به عنوان یک بند به ذیل ماده (۴۱) الحاق شد.

ماده الحاقی ۳۹- حذف شد.

ماده الحاقی ۴۰- حذف شد.»

وگرنه خلاف اصل (۵۳) است.

آقای مؤمن - بله.

آقای علیزاده - اگر می‌خواهید، همین ایراد را بنویسیم. آقایانی که رأی می‌دهند، رأی بدهند.

منشی جلسه - خلاف اصل (۵۳) است.

آقای علیزاده - از جهت دریافت [باید مقید به درج در بودجه‌های سنواتی بشود].

آقای مدرسی یزدی - ظاهر ماده، همین‌طور است؛ ولی حالا تذکر بدهیم.

آقای مؤمن - نه، کلی گفته است.

آقای هاشمی شاهرودی - مطلق گفته است.

آقای مؤمن - خیلی خوب، پس بنویسند.

آقای مدرسی یزدی - خوب، وقتی که به خزانه رفت، دیگر به وزارت خارجه نمی‌دهند.

آقای علیزاده - وقتی که در این ماده می‌گوید خود وزارت خارجه این درآمد را بردارد...

آقای مؤمن - ...این اطلاق را دارد که خود وزارت خارجه این درآمد را بردارد.

آقای علیزاده - در حالی که باید قید «پیش‌بینی در بودجه سنواتی» را بگوید تا مشکل حل شود؛ وگرنه چه کسی حق دارد بودجه‌ی آنها را ندهد.

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی خوب.^(۱)

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۴۳- به وزارت راه و شهرسازی اجازه داده می‌شود در

محدوده شهرها نسبت به جابه‌جایی خطوط ریلی و کاهش حریم آن اقدام کند.

شهرداری‌ها و واحدهای استانی وزارت مذکور، مجاز به ایجاد و احداث خیابان در

حریم خطوط جمع‌آوری شده برابر طرح‌های جامع و تفصیلی می‌باشند.»

آقای مؤمن - منظور از «در حریم خطوط جمع‌آوری شده» چیست؟

منشی جلسه - حاج‌آقا، حکم این ماده تجویز است. الزام نیست.

۱. بند (۳۳) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۱۶ شورای نگهبان: «۳۳- ماده الحاقی (۴۱)، باید

مقید به بودجه سنواتی گردد؛ و آلا مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی می‌باشد.»

ماده الحاقی (۴۲) مصوب ۱۳۹۵/۰۶/۱۶ مجلس شورای اسلامی: «ماده الحاقی ۴۲- به عنوان یک بند به

ذیل ماده (۳۵) منتقل شد.»

آقای علیزاده - آقایانی که بیشتر خارج از کشور بودند و آنجا را دیده‌اند می‌گویند واقعاً در مملکت ما راه‌آهن‌ها یک حریم اضافه‌ای دارند. به نظر من خارج از کشور این‌طوری نیست. در حریم شهر هم قطار می‌آید و هم دارند زراعت می‌کنند. اینجا می‌گویند تا (۱۵) [متر کسی حق انجام دادن کاری ندارد].

آقای مؤمن - خب حق ندارند حریم را کاهش بدهند دیگر.

آقای علیزاده - نه، این ماده دارد کاهش حریم خطوط جمع‌آوری شده را می‌گوید.

آقای مدرسی یزدی - بله، اینجا کاهش حریم اینها را دارد می‌گوید.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - این ماده دارد حریم ریلی را کم می‌کند دیگر.

آقای مؤمن - نه، این همان مسئله‌ای است که آقای وزیر راه و شهرسازی هم مطرح کرد.

آقای هاشمی شاهرودی - می‌گوید «می‌توانند» حریم را کم کنند.

آقای مؤمن - می‌گوید «می‌تواند» این کار را بکند. الزام نیست.

آقای علیزاده - گفته است در شهرها می‌توانند این حریم را کاهش بدهند؛ اما در غیر شهرها که نمی‌گویند.

آقای هاشمی شاهرودی - در غیر شهرها ثابت است.

آقای علیزاده - ما اینجا نمی‌توانیم این را بگوییم.

آقای هاشمی شاهرودی - بله این را نمی‌توانیم بگوییم.

آقای علیزاده - الآن در تمام ایران می‌گویند تا (۳۵) متری خطوط ریلی، هیچ کاری نکنید. حتی زراعت هم نکنید.

آقای هاشمی شاهرودی - حالا این موضوعات که اینجا نیامده است.

آقای علیزاده - بله، می‌دانم. نیامده است. مربوط به قوانین قبلی است.

آقای مدرسی یزدی - جابجایی خطوط هم نباید برخلاف قانون باشد.

آقای علیزاده - واقعاً الآن این همه زمین‌های خوب که کنار راه‌آهن هست، من نمی‌گویم خانه بسازند؛ ولی حتی زراعت هم نمی‌توانند در آن بکنند.

آقای مؤمن - خیلی خب، حریمی که برای خطوط ریلی ایجاد کرده‌اند، درست است.

آقای علیزاده - بله می‌دانم. خیلی خب.

آقای مدرس یزدی - حالا اینجا که جابجایی خطوط ریلی را به صورت مطلق اجازه داده است، باید مقید به رعایت قوانین و مقررات باشد.

آقای علیزاده - یعنی قانون باید رعایت بشود.

آقای هاشمی شاهرودی - این ماده باعث کاهش حریم خطوط ریلی می‌شود.

آقای مدرس یزدی - حالا کاهش حریم ممکن است اشکال نداشته باشد؛ ولی جابجایی و اینکه خطوط را بردارند و یک جای دیگر بگذارند، اشکال دارد. خب برای این کار باید خانه‌ی مردم را خراب کنند.

آقای علیزاده - آنجایی را که می‌خواهند بگیرند، باید تملک کنند. همین‌طوری که نمی‌تواند خطوط را آنجا ببرند؛ ولی باید قانون را هم رعایت بکنند.

آقای اسماعیلی - [بله، تملک ملک دیگران برای خودش] قانون دارد دیگر.

آقای علیزاده - اینکه معلوم است که باید قوانین مرتبط را رعایت بکنند.

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشگده شورای نگهبان) - نه، این خطوط را جابجا می‌کنند که خیابان بکشند.

آقای یزدی - این ماده اطلاق دارد. حتی یک مورد از این جابجایی‌ها که حاج‌آقا می‌گویند، در قم هست و مدت‌هاست که مورد بحث است؛ چون آن موقع که این خط ریلی کشیده شده، داخل شهر نبوده است؛ ولی الآن وسط شهر است. مدت‌هاست که بر سر جابجایی این خط، بحث است. این جابجایی که ایشان می‌گویند این‌طور است که از داخل شهر برمی‌دارند؛ ولی در بیابان می‌گذارند.

آقای مدرس یزدی - در بیابان هم در ملک کسی نمی‌توانند ریل بگذارند.

آقای علیزاده - یعنی آنجا هم اگر ملک کسی را تصرف کردند، باید پولش را بدهند. این ماده که آن قاعده را نمی‌خواهد نفی کند.

آقای مدرس یزدی - خب باید در آن مورد هم مقررات را رعایت بکنند.

آقای یزدی - جاهایی که خالی می‌شود، تبدیل به جاده می‌شود.

آقای مدرس یزدی - بله، آن عیبی ندارد.

آقای یزدی - درواقع بغل ریل، جاده است.

آقای مدرس یزدی - عیبی ندارد؛ ولی برای اینکه یک خط ریلی را به جای دیگری منتقل کنند، باید مقررات را رعایت بکنند.

آقای علیزاده - آنجا که باید رعایت کنند، رعایت می‌کنند. حاج‌آقا، این ماده که از آن موضوع منع نمی‌کند.

آقای موسوی - این ماده، هزینه ندارد.

آقای مدرسی یزدی - منع نمی‌کند؛ ولی اینجا دارد اجازه‌اش را می‌دهد.

آقای علیزاده - این حرف نافی آن نیست که حق طرف را باید در آنجایی که تملک می‌کنند، بدهند.

آقای مدرسی یزدی - شبیه این موارد شما مقید به رعایت مقررات و قوانین می‌کردید.

آقای علیزاده - به خدا این ماده، شبیه آنها نیست.

آقای یزدی - وزارت شهرسازی یک قوانین و مقرراتی برای این کارها دارد.

آقای جنتی - آن تکالیف خودبه‌خود رعایت می‌شود.

آقای مدرسی یزدی - نه.

آقای علیزاده - الآن هر کس می‌خواهد طرحی را اجرا کند، باید طبق قانون برود اول آنجا را تملک کند و پولش را بدهد، بعد اجرا کند.

آقای مدرسی یزدی - بله.

آقای علیزاده - این ماده که نمی‌خواهد آن قاعده را از بین ببرد.

(ماده الحاقی ۴۴ -)

الف- به منظور بسط و گسترش هر چه بیشتر عدالت اجتماعی در جامعه، کاهش فقر و نابرابری، تحقق اقتصاد مقاومتی و عدالت‌بنیان کردن توسعه اقتصادی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است نسبت به رصد شاخص‌های رفاهی و تأمین اجتماعی و تقویم و اثرسنجی برنامه‌ها و اقدامات اقتصادی بر وضعیت و کیفیت زندگی اقشار و گروه‌های هدف، اقدام و نسبت به تهیه و تدوین و اجرای (بسته‌های سیاستی) زیر متناسب با فرآیندهای رشد، توسعه و پیشرفت مبادرت کند:»

منشی جلسه - «۱- بسته سیاستی (صیانت اجتماعی)، مبتنی بر مصون‌سازی و پیشگیری از بروز مخاطرات و آسیب‌های اجتماعی و مداخله مؤثر برای کاهش و کنترل آسیب‌های اجتماعی و تحکیم و تقویت پیوندهای اجتماعی.»

آقای هاشمی شاهرودی - «بسته سیاستی»؛ یعنی می‌نشینند فکر می‌کنند؟

آقای اسماعیلی - همه‌اش شعار است.

منشی جلسه - «۲- بسته سیاستی (حمایت اجتماعی) مبتنی بر ارائه خدمات اجتماعی متناسب با نیازهای جسمی و روانی اقشار و گروه‌های هدف، جهت برابری فرصت‌ها و زمینه‌سازی بازگشت و حضور فعال افراد آسیب‌دیده در اجتماع»

آقای هاشمی شاهرودی - این «بسته‌ها»؛ یعنی هیچ!

منشی جلسه - «۳- بسته سیاستی (مساعدت اجتماعی) مبتنی بر ارائه خدمات جبرانی و ترمیمی متناسب با نیازهای معنوی و مادی اقشار و گروه‌های هدف، از طریق توانمندسازی، کارگستری، مهارت‌آموزی و ایجاد زمینه‌های خوداتکایی آنها.

۴- بسته سیاستی (بیمه‌های اجتماعی) مبتنی بر ایجاد زمینه جلب مشارکت بیشتر ذی‌نفعان در تأمین مالی خدمات اجتماعی از طریق افزایش ضریب نفوذ بیمه‌های اجتماعی درمانی و بازنشستگی در کشور»

تبصره ۱- اجرای مراتب فوق بر اساس نیازمندیابی فعال، غربال‌گری اجتماعی و آزمون وسع و متناسب با نیازهای اقشار و گروه‌های هدف، انجام می‌پذیرد؛ به نحوی که منجر به اثربخشی بیشتر اجرای هدفمندی یارانه‌ها شده و منابع مزبور به سمت خانوارهای نیازمند واجد شرایط هدایت و به منظور کاهش و رفع انواع مختلف فقر از قبیل فقر غذایی، معیشتی، بیمه‌ای، آموزشی و مسکن به کار گرفته می‌شود و در قالب اعطای یارانه‌های نقدی، کالایی، بیمه‌ای (درمان، بازنشستگی و بیکاری) مسکن اجتماعی و حمایتی و نظایر آن هزینه می‌شود.

تبصره ۲- به منظور هماهنگی و نظارت بر حسن اجرای قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی و تقویت نظام چندلایه تأمین اجتماعی با رعایت یکپارچگی، انسجام ساختاری، همسویی و هماهنگی بین این لایه‌ها مشتمل بر خدمات حمایتی و توانمندسازی فقرا و محرومان و سایر گروه‌های هدف و کاهش آسیب‌های اجتماعی، بیمه‌های اجتماعی پایه، شامل مستمری‌های پایه و بیمه‌های مکمل بازنشستگی و هماهنگی و نظارت بر عملکرد دستگاه‌های ذی‌ربط، تصویب شاخص‌های اجرایی برای تحقق اهداف، وضع آیین‌نامه و اسناد توسعه و ترتیبات

شوراهای تخصصی و راهبردی، برای حوزه‌های مذکور، تصمیمات شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی با تصویب وزرای عضو شورای مذکور و تأیید رئیس جمهور و ابلاغ وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، لازم‌الاجراء است.»

آقای عزیزاده - خیلی خوب.

آقای هاشمی شاهرودی - اینها شعار است. یعنی هیچ!

منشی جلسه - «ب- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است از طریق صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر، کلیه افراد شصت سال به بالا را که ده سال سابقه بیمه یا کمتر دارند، بازنشسته نماید. افراد کمتر از ده سال سابقه می‌توانند کسری تا ده سال را به صورت یکجا و به نرخ روز بپردازند.»

آقای ابراهیمیان - این بند چیست؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - به این موضوع قبلاً دو بار ایراد مغایرت با اصل (۷۵) گرفته‌ایم.^(۱)

آقای عزیزاده - به کدام موضوع؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - به مفاد بند (ب) دو بار ایراد گرفته‌ایم.

آقای ابراهیمیان - به بازنشسته کردن افراد (۶۰) سال به بالا، قبلاً ایراد گرفته‌ایم.

آقای عزیزاده - بله، قبلاً در یک مصوبه به این حکم ایراد گرفتیم و گفتیم بار مالی دارد.

آقای ابراهیمیان - دوباره هم باید ایراد بگیریم.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - دوباره ایراد بگیریم.

آقای هاشمی شاهرودی - همان ایراد قبلی، اینجا هم هست دیگر.

آقای عزیزاده - آقایان مجلس دنبال این موضوع بودند؛ چند بار هم آن را در مصوبات خود آورده‌اند و ما هم ایراد گرفته‌ایم.

۱. بند (۱) نظر شماره ۹۳/۱۰۲/۱۵۸۴ مورخ ۱۳۹۳/۵/۱ شورای نگهبان در خصوص «طرح بازنشسته کردن کسانی که در سن بازنشستگی بوده و هنوز حق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر پرداخت می‌نمایند»، مورخ ۱۳۹۳/۴/۱۵ مجلس شورای اسلامی: «۱- ماده واحده و تبصره‌های (۱) و (۳) آن که به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق پیش‌بینی شده در تبصره‌های مرقوم، جبران هزینه‌های مذکور را نمی‌نماید و تبصره (۴) علاوه بر اینکه جبران هزینه‌های مربوط را نمی‌نماید، خود دارای بار مالی است، فلذا مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی می‌باشد.»

آقای هاشمی شاهرودی - دیدند آنچه می‌خواستند، نشد، باز اینجا آورده‌اند.

آقای علیزاده - الان باز اینجا آورده‌اند.

آقای هاشمی شاهرودی - بار مالی دارد دیگر. باید منبع آن را در بودجه‌ی صندوق تأمین اجتماعی بیاورند.

آقای علیزاده - آقایانی که می‌گویند همان ایرادی که قبلاً در مورد این موضوع گرفته‌ایم و گفته‌ایم بار مالی دارد، اینجا هم وجود دارد، رأی بدهند؛ چون این ماده هیچ فرقی با موارد مشابه قبلی ندارد.

آقای هاشمی شاهرودی - همان ایراد باقی است.

منشی جلسه - «ج- دولت مکلف است به منظور رفع فقر و نابرابری، بسط و ترویج سبک زندگی اسلامی-ایرانی، ایجاد زمینه تضمین حداقل حمایت‌های اجتماعی، تأمین حداقل کیفیت زندگی و پیشگیری از بروز آسیب‌های اجتماعی، وفق تبصره ذیل ماده (۱۶) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی، مصوب ۱۳۸۲/۲/۲۲^(۱) ضمن تجمیع و ساماندهی شوراهاى مرتبط با امور سالمندان، کودکان، معلولان و نظایر آن در شورای راهبردی و تخصصی امور حمایتی در زیرمجموعه شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی، نسبت به انجام امور زیر در قالب برنامه‌های اجتماع‌محور و خانواده‌محور و با استفاده حداکثری از مشارکت‌های مردمی و همکاری‌های جمعی اقدام کند:

۱- اجرای طرح‌های حمایت از کودکان در معرض آسیب‌های اجتماعی و یا دارای معلولیت‌ها و یا نارسایی‌های جسمی، روانی و خانوادگی و یا مبتلا به فقر غذایی، آموزشی.

۲- اجرای طرح‌های حمایت از زنان و دختران با اولویت زنان سرپرست خانوار و

۱. تبصره‌ی ماده (۱۶) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی، مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱* مجلس شورای اسلامی: «تبصره- سازماندهی شوراهاى تخصصی و راهبردی لازم در هر سه قلمرو نظام جامع تأمین اجتماعی، به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.»
* لازم به ذکر است که تاریخ تصویب قانون، در متن مصوبه‌ی مجلس شورای اسلامی به اشتباه «۱۳۸۲/۲/۲۲» ذکر شده است.

دختران دارای مشکلات جسمی، روانی و خانوادگی و در معرض آسیب‌های اجتماعی.

۳- اجرای طرح‌های حمایت از سالمندان و برنامه‌های غنی‌سازی دوران سالمندی به منظور ایجاد زمینه حضور فعال و مؤثر آنان در عرصه اجتماع و خانواده.

۴- ایجاد مرکز اطلاعات و مطالعات آسیب‌های اجتماعی به منظور پایش و پیمایش انواع آسیب‌های اجتماعی و شناسایی گروه‌ها و اقشار هدف.»

آقای هاشمی شاهرودی - مثلاً باید سبک زندگی نخبگان و علما را مشخص کنند.

آقای اسماعیلی - همین است دیگر.

آقای ابراهیمیان - جزء (۴) دیگر خلاف اصل (۷۵) است. ایجاد مرکز اطلاعات بار مالی دارد.

منشی جلسه - حاج آقا، جزء (۴) را رأی می‌گیرید؟

آقای عزیزاده - حالا بقیه‌ی موارد را بخوانید ببینیم چیست.

منشی جلسه - «۵- اجرای طرح‌های غربالگری اجتماعی، امداد اجتماعی و توانمندسازی اقشار و گروه‌های نیازمند و آسیب‌پذیر مبتنی بر توان‌بخشی جسمی، روانی و خانوادگی و آموزش مهارت‌های زندگی و ارائه انواع مساعدت‌ها و حمایت‌های اجتماعی به افراد آسیب‌دیده و نیازمند واجد شرایط.

۶- جلب مشارکت خیریه‌ها، واقفان، سازمان‌های مردم‌نهاد و نیز بنیادها و نهادهای زیر نظر مقام معظم رهبری در جهت پیشبرد برنامه‌های حمایت اجتماعی.

۷- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است متناسب با شرایط و مقتضیات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی روز کشور، نسبت به طراحی و پیاده‌سازی (برنامه چتر ایمنی اجتماعی) ضمن شناسایی به موقع اقشار و گروه‌های هدف و در معرض آسیب‌های اجتماعی و نیازمند دریافت خدمات، حمایت‌ها و مساعدت‌های اجتماعی با رویکرد توانمندسازی، کارگستری و ایجاد زمینه بازگشت مجدد آنها به جامعه خانواده و بازار کار اقدام کند و الزامات قانونی، مقرراتی و منابع مالی و اعتباری مورد نیاز آن را حسب مصوبات شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی و با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در قالب بودجه سنواتی لحاظ کند.»

آقای عزیزاده - دولت در مورد این ماده نامه‌ای نوشته است؟

آقای هاشمی شاهرودی - [از این عبارت که می‌گوید «اعتبار مورد نیاز آن را... در قالب بودجه‌ی سنواتی لحاظ کند»] معلوم می‌شود بار مالی وجود دارد. همه‌ی این موارد، مخالف اصل (۷۵) است دیگر.

آقای عزیزاده - بله.

آقای هاشمی شاهرودی - همه‌ی اجزای این بند اشکال دارد.

آقای عزیزاده - حضرات آقایان، معلوم است که انجام این کارها نیاز به بودجه دارد و آن طریقی هم که در ذیل جزء (۷) آورده است، رافع اشکال نیست.

آقای هاشمی شاهرودی - اینکه گفته است در قالب بودجه‌های سنواتی بیاید، رافع اشکال نیست.

آقای عزیزاده - آقایانی که ایراد اصل (۷۵) را نسبت به بند (ج)، قبول دارند، رأی بدهند.

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - دولت گفته احکام بند (ج) تکراری است. همه‌ی این موارد در قانون جامع تأمین اجتماعی آمده است.^(۱)

۱. ماده (۱۶) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۳/۲/۲۱ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۱۶- به منظور نیل به اهداف و اجرای وظایف مصرح در فصل اول و تحقق اصول و سیاست‌های مصرح در فصل دوم این قانون، اختیارات و مسئولیت‌های وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به شرح ذیل تعیین می‌گردد:

الف- زمینه‌سازی برای تحقق اصول فراگیری، جامعیت و کفایت نظام و بسط پوشش‌های بیمه‌ای، حمایتی و امدادی کشور (در چارچوب طرح جامع امداد و نجات کشور).

ب- ایجاد هماهنگی و تعامل برنامه‌های نظام جامع تأمین اجتماعی با برنامه‌های جامع قلمروهای اشتغال، بهداشت و درمان، آموزش و پرورش، مسکن و سایر بخش‌های مرتبط.

ج- تدوین سیاست‌ها، راهبردها و معیارهای جامعیت و کفایت روزآمد نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی در چارچوب قانون و سیاست‌های کلی نظام جهت تأیید شورای عالی و تصویب هیئت وزیران.

د- ایجاد هماهنگی در برنامه‌های اجرایی قلمروهای سه‌گانه نظام جامع تأمین اجتماعی.

ه- تهیه و تدوین پیش‌نویس لوایح و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مورد نیاز برای تحقق اهداف و اصول سیاست‌های نظام جامع تأمین اجتماعی و پیشنهاد آن به مراجع ذی‌ربط برای تأیید و تصویب.

و- تنظیم کلان بودجه عمومی دولت در قلمروهای بیمه‌های اجتماعی، بیمه‌های خدمات درمانی، امور

آقای علیزاده - خب اگر آنجا آمده است، دیگر اینجا را حذف کنند. همان جا هست دیگر.

آقای مدرسی یزدی - نه، اینجا هم باشد مشکلی نداریم. رأی ندارد دیگر.

آقای هاشمی شاهرودی - اگر همه‌اش در قانون تأمین اجتماعی آمده باشد، دیگر اشکال اصل (۷۵) ندارد.

آقای علیزاده - اگر همه‌اش اینجا آمده باشد، اشکالی ندارد. خیلی خب، پس می‌گذریم.

منشی جلسه - پس رأی ندارد؟

آقای علیزاده - نه، آقای رئیس مجلس اینجا فرمودند که هر دقیقه‌ی جلسه‌ی مجلس، سی میلیون تومان خرج دارد. واقعاً باید به مجلس تذکر داد که در جایی که قانون داریم [وقت خود را صرف تصویب احکام تکراری نکنند]. تصویب این احکام چند

→

حمایتی و امدادی کشور و پیشنهاد آن به شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.

ز- مدیریت منابع و مصارف و تنظیم بودجه تلفیقی نظام جامع تأمین اجتماعی به منظور متعادل‌سازی اعتبارات و تخصیص بهینه منابع به مصارف در قلمروهای مختلف نظام تأمین اجتماعی.

ح- سازماندهی نظام نظارت و ارزشیابی کارکردهای نظام جامع تأمین اجتماعی و تنظیم و ارائه گزارش‌های مربوطه به شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی.

ط- ساماندهی و مدیریت اجرایی نظام هدفمند یارانه‌های اجتماعی و جهت‌دهی آن به سوی افراد و خانواده‌های نیازمند با رویکرد خوداتکایی و اشتغال در چارچوب قانون و سیاست‌های کلی نظام.

ی- طراحی و تنظیم کارکردهای نظام به گونه‌ای که حتی‌الامکان برخورداری از مزایای تأمین اجتماعی و حمایت از کلیه افراد به ویژه افراد نیازمند از طریق شبکه‌های بیمه‌ای صورت پذیرد.

ک- بررسی و ارزیابی مستمر به منظور اطمینان از ثبات وضعیت مالی (منابع و مصارف) قلمروهای کارکردی نظام تأمین اجتماعی برای اجرای تعهدات جاری و آتی و ارائه گزارش‌های لازم به مراجع ذی ربط.

ل- ایجاد زمینه گسترش حضور و مشارکت بیشتر نهادهای خیریه، وقف و مدنی در حوزه‌های حمایتی و امدادی نظام جامع تأمین اجتماعی.

م- تشکیل پایگاه اطلاعاتی نظام جامع تأمین اجتماعی به منظور جمع‌آوری و پردازش اطلاعات مربوط و تعیین شاخص‌های ذی‌ربط در حوزه‌های بیمه‌ای، حمایتی و امدادی.

ن- انجام پژوهش‌های کاربردی.

تبصره- سازماندهی شوراها و تخصصی و راهبردی لازم در هر سه قلمرو نظام جامع تأمین اجتماعی به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.»

دقیقه طول کشیده است!؟

آقای ابراهیمیان - آن مواردی از این مصوبه را هم که در سایر قوانین نداریم، انشا است؛ قانون که نیست.

آقای مدرسی یزدی - متن همان قانون را اینجا «کپی، پیست»^(۱) کرده‌اند.

آقای علیزاده - نه، خدا شاهد است مجلس تا همین را تصویب کند کلی زمان می‌برد.

آقای مدرسی یزدی - خب، ایراد این ماده رأی نیاورد.

منشی جلسه - گاهی روی کلمه به کلمه‌ی یک ماده بحث می‌شود.

آقای هاشمی شاهرودی - حالا بخوانید، جلوتر برویم.

آقای علیزاده - وقت همه را تلف کرده‌اند.

آقای اسماعیلی - جزء (۸) را بخوانید.

آقای علیزاده - «۸- سازمان بهزیستی کشور متولی سلامت اجتماعی با رویکرد پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و مداخله در بحران‌های اجتماعی، ارائه خدمات حمایتی و توان‌بخشی به کلیه معلولان، مددجویان و گروه‌های آسیب‌پذیر از قبیل زنان، کودکان، سالمندان نیازمند جامعه می‌باشد. همچنین مرجع صدور پروانه تأسیس و فعالیت در امور زیر می‌باشد:

مهدهای کودک، مراکز نگهداری شبانه‌روزی کودکان بی‌سرپرست و خیابانی، خانه سلامت دختران و زنان، مجتمع‌ها و مراکز خدمات بهزیستی، کلینیک‌ها و اورژانس‌های مددکاری اجتماعی و روانشناسی، مراکز خدمات مشاوره اجتماعی و روان‌شناختی اجتماعی، مراکز توان‌بخشی معلولان، مراکز حرفه‌آموزی معلولان، مراکز توان‌بخشی و نگهداری سالمندان، مراکز توان‌بخشی و درمانی بیماران روانی مزمن، مراکز خدمات مشاوره ژنتیک، مراکز درمانی و بازتوانی معتادان و نیز انجمن‌ها و مؤسسات غیردولتی و خیریه که در راستای اهداف سازمان بهزیستی کشور فعالیت می‌کنند».

آقای سوادکوهی - این مورد هم در قوانین سابق بوده است؟ چون این کار هم، مسئله‌ی بار مالی را دارد.

آقای کدخدایی - به اینکه اینجا گفته است اینها زیر نظر سازمان بهزیستی است، دوستان شورای عالی انقلاب فرهنگی سابقاً یک ایراداتی داشتند.^(۱)

آقای علیزاده - در مورد این موضوع، دوستان شورای عالی انقلاب فرهنگی قبلاً هم یک فرمایشات مشابهی داشتند؛ ولی ما حرفشان را نپذیرفتیم. قبلاً در مورد مصوبه‌ی مربوط به مدارس غیرانتفاعی^(۲) هم، این حرف را گفته بودند، آقایان شورای نگهبان، گفتند مصوبه‌ی مجلس، با آن سیاست‌ها [= سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش ابلاغی مقام معظم رهبری مورخ ۱۳۹۲/۲/۱۰] مخالفتی ندارد.

آقای سوادکوهی - دولت هم ایرادی وارد نکرده است.

آقای علیزاده - بله.

آقای مدرسی یزدی - حالا به هر حال الآن جزء (۸) با مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی اختلاف ندارد؟

آقای علیزاده - شورای عالی انقلاب فرهنگی چه گفته است؟

آقای مدرسی یزدی - نمی‌دانم، آن دفعه، یک نامه‌ی جداگانه‌ای آمده بود؛ ما هم یک بحثی کردیم.

آقای علیزاده - بله، بحث کردیم؛ ولی حرفشان را نپذیرفتیم.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - شورای عالی انقلاب فرهنگی گفته

۱. نامه‌ی شماره ۱۳۹۵/۹/۲۹ دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی خطاب به دبیر شورای نگهبان در خصوص «لایحه تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی» مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی: «۱- این بخش از تبصره (۲) ماده (۲) مصوبه‌ی فوق] با سیاست‌های کلی ابلاغی رهبر معظم انقلاب مورخ ۱۳۹۲/۲/۱۰ در مورد ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش مغایرت دارد. بند دوم این سیاست‌ها مبنی بر «ارتقاء جایگاه آموزش و پرورش به مثابه مهم‌ترین نهاد تربیت نیروی انسانی و مولد سرمایه اجتماعی و عهده‌دار اجرای سیاست‌های مصوب و هدایت و نظارت بر آن (از مهدکودک و پیش‌دبستانی تا دانشگاه) به عنوان امر حاکمیتی با توسعه همکاری دستگاه‌ها» تصریح دارد که اجرای سیاست‌ها، هدایت و نظارت بر مهدکودک‌ها بر عهده وزارت آموزش و پرورش است؛ در حالی که تبصره فوق، این اختیارات را به سازمان بهزیستی محول نموده است.»

۲. «لایحه تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیر دولتی» مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی.

است مسائل آموزش پیش دبستانی با شورای عالی آموزش و پرورش است.^(۱)

آقای عزیزاده - بله.

آقای ره‌بیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حالا یک اختلافی است که آیا

مهدکودک‌ها شامل پیش دبستانی هست یا نه؟

آقای هاشمی شاهرودی - جزء (۸) ناظر به مصوبه‌ی شورای عالی انقلاب نیست. حکم

این جزء یک چیز دیگر است.

منشی جلسه - این جزء در مقام اشاره به آن بحث نیست.

آقای مؤمن - این جزء مربوط به آن مصوبه نیست.^(۲)

آقای عزیزاده - «ماده الحاقی ۴۵- دولت مکلف است نسبت به رعایت اصول

پدافند غیرعامل در مطالعه، طراحی و اجرای طرح‌های حساس و مهم و نیز

تأسیسات زیربنایی و ساختمان‌های حساس و شریان‌های اصلی و حیاتی کشور و

آموزش عموم مردم توسط دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت

خدمات کشوری،^(۳) به منظور پیشگیری و کاهش مخاطرات ناشی از سوانح طبیعی

و ایجاد سامانه پایش، هشدار، خنثی‌سازی در خصوص تهدیدات نوین در مراکز

مذکور اقدام نماید.»

آقای اسماعیلی - آن قسمت «ایجاد سامانه» بار مالی ندارد؟

آقای عزیزاده - آقای دکتر اسماعیلی می‌فرمایند «ایجاد سامانه»، بار مالی ندارد؟

۱. بند (۶) مصوبه‌ی شماره ۴۲۲ مورخ ۱۳۷۷/۴/۱۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی: «۶- کلیه مسائل

آموزش پیش دبستانی در شورای عالی آموزش و پرورش مطرح شود.» (قابل دسترسی در آدرس زیر:

yon.ir/Nw3Pd)

۲. بند (۳۴) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «۳۴- بند (ب) ماده الحاقی

(۴۴)، چون به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن نیز معلوم نگردیده است، مغایر اصل

(۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

۳. ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۵-

دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیر دولتی،

شرکت‌های دولتی و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل

شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک‌ها و بیمه‌های

دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می‌شوند.»

آقای ابراهیمیان - چرا، دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - اینها در قانون برنامه‌ی پنجم توسعه هست. در قانون برنامه‌ی پنجم این حکم نیست؟

آقای اسماعیلی - آخر الآن این حکم دارد دائمی می‌شود. می‌گوید: «ایجاد سامانه پایش، هشدار، خنثی‌سازی در خصوص تهدیدات نوین...».

آقای عزیزاده - این سامانه چه کار می‌کند؟

آقای اسماعیلی - «پایش، هشدار، خنثی‌سازی.»

آقای عزیزاده - کار دستگاه پدافند غیرعامل همین‌ها است دیگر.

آقای هاشمی شاهرودی - اصل این موضوع هم که در قانون برنامه‌ی پنجم آمده است.^(۱)

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشگده شورای نگهبان) - در بند (۲-۵۳) سیاست‌های کلی برنامه‌ی ششم هم گفته است: «۲-۵۳- گسترش هوشمندانه و مصون‌سازی پدافند غیرعامل با اجرای پدافند غیرعامل در مراکز حیاتی و حساس کشور».

آقای هاشمی شاهرودی - گسترش این پدافند، در سیاست‌های کلی برنامه‌ی ششم هم بوده است. چیز جدیدی نیست.

آقای عزیزاده - می‌خواهند به مردم آموزش بدهند. حضرات آقایانی که این ماده را از این جهت خلاف اصل (۷۵) می‌دانند، رأی بدهند.

۱. ماده (۱۹۸) قانون برنامه‌ی پنج‌ساله‌ی پنجم توسعه‌ی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵: «ماده ۱۹۸- به منظور کاهش آسیب‌پذیری زیرساخت‌ها، ارتقای پایداری ملی، حفاظت از مردم و منابع ملی کشور و تضمین تداوم خدمات به آنان در راستای تکمیل چرخه دفاع غیرنظامی، اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف- تدوین استانداردهای فنی مورد نیاز پدافند غیر عامل طی سال اول برنامه

ب- ایجاد سامانه پایش، هشدار و خنثی‌سازی در خصوص تهدیدات نوین در مراکز حیاتی، حساس و مهم

ج- ایمن‌سازی و حفاظت از مراکز حیاتی، حساس و مهم کشور برای تداوم فعالیت امن و پایدار آنان تبصره- پدافند غیرعامل فقط در حوزه تهدیدات دفاعی و امنیتی است. دستورالعمل هماهنگی حوزه‌های پدافند غیرعامل و سازمان مدیریت بحران کشور با پیشنهاد مشترک دبیرخانه کمیته دائمی پدافند غیرعامل و سازمان مدیریت بحران کشور به تصویب هیئت وزیران و تأیید ستاد کل نیروهای مسلح

می‌رسد.»

«ماده الحاقی ۴۶- وزارت جهاد کشاورزی مکلف است به منظور توانمندسازی تولیدکنندگان و ایجاد بستر مناسب انتقال دانش و یافته‌های تحقیقاتی به آنان، در قالب طرح نظام نوین ترویج، نسبت به راه‌اندازی شبکه مدیریت دانش، بازسازی و تجهیز کلیه مراکز جهاد کشاورزی، تعیین پهنه‌های تولیدی و اختصاص یک کارشناس به هر پهنه، به‌روزرسانی دانش مروّجان و شبکه عاملان ترویج و به‌کارگیری کلیه فنون ترویجی در عرصه‌های تولیدی، اقدام نماید.»^(۱)

ماده الحاقی ۴۹- به منظور حمایت از بخش کشاورزی، پایداری تولید، توسعه صادرات و رقابت‌پذیری و کاهش قیمت تمام‌شده و حمایت از بازسازی و نوسازی و ارتقای فناوری و اصلاح ساختار صنایع کشاورزی، دولت موظف است ضمن تهیه طرح مطالعات جامع کاهش ضایعات کشاورزی و نیز طرح آمایش صنایع تبدیلی و نگهداری محصولات کشاورزی با سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی هماهنگ نسبت به حمایت هدفمند از ساماندهی و استقرار صنایع پیشین و پسین، به‌ویژه گسترش صنایع تبدیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی توسط بخش غیردولتی در قطب‌های تولیدی اقدام کند.»

آقای علیزاده - «صنایع پیشین و پسین» چه است؛ خدا می‌داند.

منشی جلسه - «تبصره الحاقی ۱- سود حاصل از سهام دولت در صندوق‌های توسعه بخش کشاورزی، در راستای تحقق بند (ج) ماده (۲۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴،^(۲) برای افزایش سهم سرمایه

۱. مواد الحاقی (۴۷) و (۴۸) لایحه احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۴/۳۰ مجلس شورای اسلامی: «ماده الحاقی ۴۷- به عنوان یک بند به ذیل ماده (۸) منتقل شد.
ماده الحاقی ۴۷- با اصلاحی به عنوان تبصره‌های الحاقی به ذیل ماده (۳۴) و ماده الحاقی (۴۹) منتقل شد.»

۲. بند (ج) ماده (۲۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ مجلس شورای اسلامی: «ج- شرکت‌های دولتی و بانک‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری که در بودجه کل کشور برای آنها سود ویژه پیش‌بینی شده است، مکلفند حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) سود پیش‌بینی شده را، هر سال با ساز و کار ماده (۴) این قانون، به حساب درآمد عمومی واریز نمایند. شرکت‌های دولتی که قسمتی از سهام آنها متعلق به بخش غیردولتی است، به تناسب میزان سهام بخش

دولت در صندوق‌های مذکور منظور می‌شود.»

آقای علیزاده - آقای دکتر، این تبصره اشکال ندارد؟

آقای ابراهیمیان - بار مالی دارد.

آقای علیزاده - بار مالی ندارد؛ ولی خلاف اصل (۵۲) است. همین الآن دارد سهمیه تعیین می‌کند. سود حاصل از سهام دولت، قبلاً هم برای همین منظور بوده است یا الآن دارند می‌گویند؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - این قسمت، ظاهراً نبوده است. قانون برنامه‌ی پنجم فقط همان صدر ماده را داشته است.^(۱)

آقای علیزاده - باید ببینیم چه بوده است.

منشی جلسه - حاج آقا، در قانون برنامه‌ی پنجم بوده است.

آقای علیزاده - خوب باشد؛ حتی اگر در قانون برنامه‌ی پنجم هم باشد، اینجا دارد این موضوع را دائمی می‌کند.

آقای مؤمن - باشد؛ اگر بخواهد این موضوع را دائمی بکند، چه اشکالی دارد؟ می‌گوید آن سود را اینجا مصرف بکنید.

آقای علیزاده - خوب، اشکال دارد. اینکه سود حاصل از سهام دولت کجا مصرف بشود، یک حکم بودجه‌ای است.

آقای اسماعیلی - حکم بودجه‌ای نباید در قانونی غیر از قانون بودجه باشد.

→

غیردولتی، مشمول پرداخت وجوه موضوع این بند نمی‌باشند و سهم بخش غیردولتی از پنجاه درصد (۵۰٪) سود ابرازی (سود ویژه) مذکور باید توسط شرکت‌های دولتی ذی‌ربط به سهامداران بخش یادشده پرداخت شود. وصول مبلغ یادشده، تابع احکام مربوط و مقرر در قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی آن است.»

۱. ماده (۱۴۴) قانون برنامه‌ی پنج‌ساله‌ی پنجم توسعه‌ی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵: «ماده ۱۴۴- به منظور حمایت از بخش کشاورزی، پایداری تولید و توسعه صادرات و رقابت‌پذیری و کاهش قیمت تمام‌شده وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، بازرگانی و مسکن و شهرسازی با سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی هماهنگ بر اساس تفاهم‌نامه‌ای که به تأیید معاونت می‌رسد، نسبت به حمایت هدفمند از استقرار و گسترش صنایع تبدیلی، تکمیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی توسط بخش غیردولتی در قطب‌های تولیدی اقدام نمایند.»

آقای مؤمن - این حکم، بودجه‌ای نیست.

آقای اسماعیلی - چرا دیگر؛ می‌گوید این پول را از اینجا بردار و آنجا بگذار.

آقای علیزاده - ما می‌گوییم این کار اشکال دارد دیگر؛ خلاف اصل (۵۲) است.

آقای مؤمن - نه، بحث کیفیت قانون بودجه است.

آقای علیزاده - اگر قانون، صد درصد (۱۰۰٪) جزئیات را تعیین نکند، چه می‌شود؟

آقای مؤمن - جزئیات را در قانون بودجه تعیین می‌کنند.

آقای ابراهیمیان - اگر ما هر سال (۱۰) تا ماده [در قوانین مختلف بیاوریم و] بگوییم

این قدر درصد به فلان جا بدهید، این دیگر کیفیت بودجه‌نویسی که در قانون اساسی گفته است، نمی‌شود.

آقای هاشمی شاهرودی - بله.

آقای اسماعیلی - بله.

آقای هاشمی شاهرودی - قانون بودجه جای معین کردن این است که چقدر باید به

فلان جا بدهی. این تبصره خودش، بودجه‌نویسی است. رأی بگیرد.

آقای علیزاده - خوب حالا، نظرات موافق و مخالف روشن است.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، رأی بگیرد.

آقای علیزاده - حضرات آقایانی که تبصره‌ی الحاقی (۱) را، خلاف اصل (۵۲)

می‌دانند، رأی بدهند.

منشی جلسه - (۴) نفر رأی دادند.

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی خوب، جلوتر برویم.

آقای علیزاده - تبصره‌ای نبود؟

آقای مدرسی یزدی - این تبصره، بودجه‌نویسی نیست. اصل (۵۲) می‌گوید: «بودجه

سالانه کل کشور به ترتیبی که در قانون مقرر می‌شود» تنظیم می‌شود.

منشی جلسه - حاج‌آقا، رأی ندارد.

آقای علیزاده - آقای موسوی هم رأی داد.

منشی جلسه - (۴) تا رأی داشت، با دکتر موسوی (۵) تا می‌شود.

آقای ابراهیمیان - آقای دکتر کدخدایی رأی نداد؟

آقای علیزاده - چرا، آقای دکتر کدخدایی رأی داشت.

منشی جلسه - بله، ایشان را شمردم. رأی کافی نداشت.

آقای علیزاده - خیلی خب جلوتر برویم؛ رأی ندارد.

منشی جلسه - «تبصره الحاقی ۲- دولت مجاز است در چهارچوب سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی تا سقف چهل‌ونه درصد (۴۹٪) در صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی، مشارکت کند.»

آقای علیزاده - منظورشان مشارکت با پول است یا بی پول؟ اگر مشارکت با پول باشد، اشکال دارد.

آقای مؤمن - گفته است: «مجاز است».

آقای علیزاده - بله، می‌گوید: «مجاز است».

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۵۰- به منظور حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی و دامی از جمله گندم، جو، ذرت، برنج، دانه‌های روغنی، چغندرقند و نیشکر، گوشت قرمز، شیر و تخم‌مرغ، اصلاح الگوی مصرف بر اساس استانداردهای تغذیه، گسترش کشاورزی صنعتی و دانش‌بنیان، فراهم نمودن زیرساخت‌های امنیت غذایی و ارتقای ارزش افزوده بخش کشاورزی، بر مبنای ملاحظات توسعه پایدار، اقدامات زیر انجام می‌شود:

۱- ارتقای بهره‌وری (راندمان) آبیاری بخش به حداقل شصت درصد (۶۰٪) پس از پنج سال از تصویب این قانون، از طریق اجرای عملیات زیربنایی آب و خاک از جمله طرح‌های تجهیز و نوسازی، توسعه شبکه‌ها، زهکش‌ها و روش‌های نوین آبیاری و اجرای عملیات به‌زراعی و به‌نژادی و استمرار آن در سنوات بعدی.»

آقای ابراهیمیان - این کار، یک برنامه‌ی پنج ساله است؛ باید آن را در قانون برنامه بیاورند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - این جزء، بار مالی دارد.

آقای علیزاده - بار مالی دارد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بار مالی دارد. در قانون برنامه‌ی پنجم، این میزان چهل درصد (۴۰٪) بود،^(۱) الآن اینجا شصت درصد (۶۰٪) کرده‌اند.

۱. ماده (۱۴۳) قانون برنامه‌ی پنج‌ساله‌ی پنجم توسعه‌ی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب

آقای علیزاده - همین طور است. دارد دستور می دهد. اگر دستور بدهند که این کار حتماً باید انجام بشود، وقتی بار مالی داشته باشد، اشکال دارد دیگر.

آقای مؤمن - دارد می گوید دولت پول هایی را که دارند، صرف اینجا بکنند.

آقای علیزاده - خوب اگر منظورشان این باشد هم، بودجه نویسی است.

آقای مؤمن - نخیر، بودجه نویسی نیست.

آقای علیزاده - پس چیست؟

آقای هاشمی شاهرودی - با این نگاه، پس دیگر همه جا مشکل بار مالی، از این راه حل می شود.

آقای علیزاده - اگر این طور باشد، مشکل بار مالی همه جا با یک دستور حل می شود.

آقای اسماعیلی - می خواهند طرح هایی برای تجهیز، نوسازی و توسعه ی شبکه ها اجرا کنند.

آقای هاشمی شاهرودی - این موارد، قطعاً بار مالی دارد. مگر می شود بار مالی نداشته باشد؟

آقای مؤمن - بله؛ متنها در ظرف پنج سال باید این کارها را بکنند.

آقای علیزاده - الان می فرمایید جزء (۱) بار مالی دارد؟

آقای ابراهیمیان - بله.

آقای علیزاده - خیلی خوب، وقت تلف نکنیم. حضرات آقایانی که می فرمایند جزء (۱) که دولت را الزام به ارتقای بهره وری شصت درصدی (۶۰٪) کرده است، بار مالی

→

۱۳۸۹/۱۰/۲۵: «ماده ۱۴۳- به منظور حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی و دامی از جمله گندم، جو، ذرت، برنج، دانه های روغنی، چغندر قند و نیشکر، گوشت سفید، گوشت قرمز، شیر و تخم مرغ، اصلاح الگوی مصرف بر اساس استانداردهای تغذیه، گسترش کشاورزی صنعتی و دانش بنیان، فراهم نمودن زیرساخت های امنیت غذایی و ارتقای ارزش افزوده بخش کشاورزی بر مبنای ملاحظات توسعه پایدار سالانه به میزان هفت درصد (۷٪) نسبت به سال ۱۳۸۸ در طول برنامه اقدامات زیر انجام می شود:

الف- ارتقای راندمان آبیاری بخش به حداقل چهار درصد (۴۰٪) در سال آخر برنامه از طریق اجرای عملیات زیربنایی آب و خاک از جمله طرح های تجهیز و نوسازی، توسعه شبکه ها، زهکش ها و روش های نوین آبیاری و اجرای عملیات به زراعی و به نژادی.»

دارد، رأی بدهند]. اگر توفیق خداوند هم باشد، ان شاء الله انجام می‌شود؛ ولی پول می‌خواهد.

آقای هاشمی شاهرودی - بله.

آقای علیزاده - آقایانی که می‌گویند این جزء بار مالی دارد، رأی بدهند.

منشی جلسه - (۷) رأی دارد.^(۱)

۲- تحویل آب مورد نیاز کشاورزان به صورت حجمی بر اساس الگوی کشت هر منطقه و با استفاده از مشارکت بخش دولتی و غیردولتی

۳- ارتقای شاخص بهره‌وری مصرف آب در بخش کشاورزی و افزایش تولید محصول به ازای واحد حجم مصرفی

۴- گسترش مبارزه تلفیقی با آفات و بیماری‌های گیاهی، مصرف بهینه سموم، کود شیمیایی، مواد زیست‌شناختی (بیولوژیکی) و داروهای دامی و همچنین مبارزه زیست‌شناختی (بیولوژیکی) و توسعه کشت زیستی (ارگانیک) مدیریت تلفیقی تولید و اعمال استانداردهای ملی کنترل کیفی تولیدات و فرآورده‌های کشاورزی در راستای پوشش تولید.»

۵- نوسازی ماشین‌آلات کشاورزی و از رده خارج کردن ماشین‌آلات فرسوده کشاورزی و توسعه ماشینی کردن (مکانیزاسیون) بر مبنای اقلیم و شرایط و همچنین قابلیت و توانایی کشاورزان هر منطقه و رسیدن به ضریب نفوذ صد درصدی ماشینی کردن آن.»

آقای هاشمی شاهرودی - نوسازی ماشین‌ها پول می‌خواهد.

آقای علیزاده - بله.

منشی جلسه - «مکانیزاسیون» چیست؟

آقای ابراهیمیان - بند (۵) بار مالی دارد.

آقای علیزاده - اگر می‌خواهند این کار را بکنند، باید از کشاورزان پولش را بگیرند.

۱. بند (۳۵) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «۳۵- بندهای (۱) و (۷) ماده الحاقی (۵۰)، چون به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن نیز معلوم نگردیده است، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

آقای هاشمی شاهرودی - همه‌ی بندهای این ماده، هزینه دارد.

آقای مدرسی یزدی - نه، حالا بعضی‌هایش ناظر به «گسترش» آن چیزی است که قبلاً بوده است.

آقای هاشمی شاهرودی - نه حاج‌آقا، همه‌اش [موجب ایجاد هزینه‌ی جدید است].

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بند (۴) که متناظر [بند (د) ماده (۱۴۳)] قانون برنامه‌ی پنجم^(۱) است؛ در قانون برنامه‌ی پنجم به این صورت بود: «در راستای پوشش حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) سطح تولید؛ اما الآن می‌گوید: «در راستای پوشش تولید»؛ یعنی کل تولید را شامل می‌شود.

آقای علیزاده - معنای بند (۵) این است که دولت این ماشین‌ها را به صورت مجانی بدهد؟

آقای هاشمی شاهرودی - این طوری که بار مالی دارد.

آقای مدرسی یزدی - نه، منظور این نیست.

آقای علیزاده - اگر بخواهد این پول را از مردم بگیرد که، اشکال ندارد.

آقای مدرسی یزدی - اینجا که نگفته است از چه راهی این کار را انجام بدهند. نگفته است مجانی باشد. خوب، در قبال انجام این کار، پول بگیرند.

آقای مؤمن - چه عیبی دارد؟ دولت این همه کارخانه دارد.

آقای علیزاده - نه؛ الآن نوسازی ماشین‌آلات و از رده خارج کردن ماشین‌آلات فرسوده، هزینه دارد.

آقای مؤمن - دولت می‌خواهد اینها را مجانی بدهد؟

آقای یزدی - خود دولت که نمی‌خواهد این کار را بکند.

۱. بند (د) ماده (۱۴۳) قانون برنامه‌ی پنج‌ساله‌ی پنجم توسعه‌ی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵: «...»

الف- ...

د- گسترش مبارزه تلفیقی با آفات و بیماری‌های گیاهی، مصرف بهینه سموم، کود شیمیایی، مواد زیست‌شناختی (بیولوژیک) و داروهای دامی و همچنین مبارزه زیست‌شناختی (بیولوژیک) و توسعه کشت زیستی (ارگانیک) مدیریت تلفیقی تولید و اعمال استانداردهای ملی کنترل کیفی تولیدات و فرآورده‌های کشاورزی در راستای پوشش حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) سطح تولید تا پایان برنامه.»

آقای عزیزاده - نظر من این است که چون این کار را برای مردم می‌کنند، خود مردم هم پولش را می‌دهند.

آقای مؤمن - بله، همین کار را می‌کنند.

آقای مدرسی یزدی - خوب است. این هم جواب خوبی است.

آقای عزیزاده - مجانی که نمی‌شود.

آقای مدرسی یزدی - بله.

آقای عزیزاده - اگر مجانی باشد ایراد دارد؛ ولی اینجا که نگفته است مجانی باشد.

«۶- ترویج استفاده از کودهای آلی و زیستی (ارگانیک) بذور و نژادهای دامی، طیور و آبزیان اصلاح شده در کشور و افزایش میزان مصرف این گونه کودها، بذور و نژادهای دامی، طیور و آبزیان در جهت تولید غذای سالم

۷- گسترش پوشش بیمه تولیدات بخش کشاورزی و عوامل تولید تا رسیدن به سطح پوشش صد درصدی.»

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - این بند که ایراد اصل (۷۵) دارد.

آقای مدرسی یزدی - ایراد اصل (۷۵) دارد.

آقای مؤمن - کجایش؟

آقای عزیزاده - کدام قسمتش ایراد دارد؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - «پوشش بیمه‌ای» در قانون برنامه‌ی پنجم، پنجاه درصد (۵۰٪) بود،^(۱) الآن صد درصد (۱۰۰٪) شده است.

۱. بند (ط) ماده (۱۴۳) قانون برنامه‌ی پنجم توسعه‌ی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰) مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵: «ماده ۱۴۳- به منظور حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی و دامی از جمله گندم، جو، ذرت، برنج، دانه‌های روغنی، چغندر قند و نیشکر، گوشت سفید، گوشت قرمز، شیر و تخم مرغ، اصلاح الگوی مصرف بر اساس استانداردهای تغذیه، گسترش کشاورزی صنعتی و دانش بنیان، فراهم نمودن زیرساخت‌های امنیت غذایی و ارتقاء ارزش افزوده بخش کشاورزی بر مبنای ملاحظات توسعه پایدار سالانه به میزان هفت درصد (۷٪) نسبت به سال ۱۳۸۸ در طول برنامه اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف- ...

ط - گسترش پوشش بیمه تولیدات بخش کشاورزی و عوامل تولید به میزان حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) تولیدات تا پایان برنامه.»

آقای مدرسی یزدی - اگر بگوییم صد درصد (۱۰۰٪) بشود، از خدایشان است بگیرند.
آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه دیگر، می گوید دولت حق دارد و حق دولت است کامل بیمه کند.

آقای علیزاده - نه، «دولت» باید بدهد.

آقای هاشمی شاهرودی - حق بیمه را که باید دولت بدهد.

آقای اسماعیلی - اینکه گفته است باید بیمه کنی، هزینه دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - تکلیف دولت را از بیست و پنج درصد (۲۵٪)، تبدیل به پنجاه درصد (۵۰٪) کرده اند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، پنجاه درصد (۵۰٪) برنامه ی پنجم، الان صد درصد (۱۰۰٪) شده است.

آقای هاشمی شاهرودی - صد درصد (۱۰۰٪) شده است. خلاف اصل (۷۵) است. البته کار خوبی است؛ ولی مغایر اصل (۷۵) است.

آقای مدرسی یزدی - کار خوبی است؛ فقط پول می خواهد.

آقای مؤمن - نه، این طوری نیست. اینجا می خواهند پول بگیرند.

آقای هاشمی شاهرودی - حق بیمه را باید دولت بدهد.

آقای مؤمن - خود کشاورز باید بدهد.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، حق بیمه را دولت می دهد دیگر.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حق دولت هم هست.

آقای علیزاده - این طور نیست که همه ی حق بیمه را بیمه گذار بدهد. یک مقدار حق بیمه گذار است، یک مقدار را هم دولت می دهد.

آقای مدرسی یزدی - حالا ممکن است تسهیلاتی فراهم بشود و همه ی حق بیمه را خود دولت بدهد.

آقای یزدی - ممکن است دولت کمک بکند و مثلاً برای خرید تجهیزات تسهیلات فراهم بکند.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، اسم این که دیگر بیمه نیست.

آقای علیزاده - معنای این بند، این نیست.

آقای اسماعیلی - اگر قرار باشد خود کشاورزان بیمه کنند، همین الان هم می روند بیمه

می‌کنند؛ خب مشکلی هم ندارد، اما بیمه‌ی بخش کشاورزی را دولت باید بدهد.

آقای هاشمی شاهرودی - بله.

آقای مدرسی یزدی - نه، دولت قرار است این بخش را با تجهیزات و امکانات، گسترش بدهد.

آقای اسماعیلی - نه، می‌گوید کل حق بیمه‌ی بخش کشاورزی را دولت باید بدهد.

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - اصلاً در بخش کشاورزی، سوبسید از طرف تأمین اجتماعی است.

آقای علیزاده - ظاهر قضیه آن است که یک سهمی از این حق بیمه را هم، باید دولت بدهد.

آقای هاشمی شاهرودی - سابقاً این سهم، پنجاه درصد (۵۰٪) بوده است، حالا تبدیل به صد درصد (۱۰۰٪) کرده‌اند.

آقای علیزاده - آقایانی که بند (۷) را خلاف اصل (۷۵) می‌دانند، رأی بدهند.

آقای مدرسی یزدی - ظاهرش که خلاف اصل (۷۵) است.

آقای اسماعیلی - من هم رأی می‌دهم.

آقای یزدی - من هم قبول دارم.

آقای علیزاده - حاج آقای یزدی هم رأی می‌دهد.

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی خب. اصلاً معنای اینکه گفته است: «پنجاه درصد (۵۰٪)»؛ یعنی دولت می‌خواهد آن را بدهد؛ و الاً که مقیدش نمی‌کرد.

آقای مدرسی یزدی - نه، اینجا که «پنجاه درصد (۵۰٪)» نوشته است.

آقای هاشمی شاهرودی - چرا، در قانون برنامه بوده است؛ اینجا آن رقم را «صد درصد (۱۰۰٪)» کرده‌اند.

آقای مدرسی یزدی - صد درصد (۱۰۰٪) را برای بخش کشاورزی گفته‌اند؛ نه اینکه پنجاه درصد (۵۰٪) سهم دولت را صد درصد (۱۰۰٪) کرده باشند.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، پنجاه درصد (۵۰٪) [سهم دولت را تبدیل به صد درصد (۱۰۰٪) کرده‌اند].

آقای مدرسی یزدی - اگر صد درصد (۱۰۰٪) باشد که، دولت کسری بودجه می‌آورد.

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی خوب، حالا برویم سراغ ماده‌ی بعدی.^(۱)
آقای علیزاده - «ماده الحاقی ۵۲- کلیه معاملات راجع به اموال غیرمنقول ثبت شده مانند بیع، صلح، اجاره، رهن و نیز وعده یا تعهد به انجام این گونه معاملات باید به طور رسمی در دفاتر اسناد رسمی تنظیم شود. اسناد عادی که در خصوص معاملات راجع به اموال غیرمنقول تنظیم شوند، در برابر اشخاص ثالث غیر قابل اسناد بوده و قابلیت معارضه با اسناد رسمی را ندارند.»

آقای اسماعیلی - به این موضوع، قبلاً چند بار ایراد گرفته‌ایم.
آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - دقیقاً به همین موضوع، قبلاً ایراد گرفته‌ایم.

آقای اسماعیلی - به این موضوع، چند بار ایراد گرفته‌ایم.
آقای هاشمی شاهرودی - اشکال شرعی گرفته‌ایم که اگر بین‌های، چیزی باشد [که نشان دهد یک سند عادی اعتبار دارد، نمی‌شود آن را غیرمعتبر دانست].

آقای علیزاده - بله.

آقای اسماعیلی - یادم نیست در کدام مصوبه بود؛ ولی اشکال دارد.
آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - آقایان فقها، به اطلاق این حکم ایراد گرفتند.

آقای علیزاده - اطلاق این حکم، نسبت به اسنادی که دارای اعتبار شرعی هستند، اشکال دارد. حضرات آقایانی که این طوری می‌فرمایند، رأی بدهند.

آقای ابراهیمیان - یک لحظه اجازه بدهید.

آقای مؤمن - رأی بگیرید دیگر.

آقای هاشمی شاهرودی - ایراد شرعی است.

آقای ابراهیمیان - من می‌خواستم یک نکته در مورد همین اشکال شرعی عرض کنم.

۱. بند (۳۵) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۱۶ شورای نگهبان: «۳۵- بندهای (۱) و (۷) ماده الحاقی (۵۰)، چون به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن نیز معلوم نگردیده است، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

ماده‌ی الحاقی (۵۱) لایحه احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۰۴/۳۰ مجلس شورای اسلامی: «ماده الحاقی ۵۱- به عنوان یک بند، به ذیل ماده الحاقی (۴۴) منتقل شد.»

آقای هاشمی شاهرودی - یعنی چه؟ برویم دیگر.

آقای مؤمن - در مورد رأی شرعی شما نظر می‌دهید؟ برای بحث شرعی، ما که هستیم.

آقای ابراهیمیان - نه، یک چیز دیگر می‌خواستم عرض کنم.

آقای مدرسی یزدی - حالا بگذارید بنده خدا صحبت کند.

آقای ابراهیمیان - بله، بگذارید من خودم توضیح بدهم. دوستانی که به مجلس می‌روند، آنجا از آنها می‌خواهند که یک فرمولی پیدا کنند تا این موضوع [اعتبار اسناد عادی در مقابل اسناد رسمی] سر و سامان بگیرد. «من عندی» هم که ما نمی‌توانیم چیزی در بیاوریم. واقع امر این است که الآن سی و خرده‌ای درصد از این (۱۵) میلیون پرونده‌ای که می‌گویند در دادگستری هست، ناشی از همین مسئله‌ی اسناد عادی و نقش آنها در جابه‌جا کردن اموال است. ببینید؛ الآن اگر شما همه‌ی جوانب احتیاط را رعایت کنید و در اداره‌ی ثبت اسناد و املاک هم یک آشنا داشته باشید که برود پرونده را نگاه کند و بگوید این ملک متعلق به آقای (الف) است، با همه‌ی این احتیاط‌ها اگر بروید پانصد میلیون بدهید و یک آپارتمان، ملک یا زمینی [که به شما گفته بودند متعلق به آقای (الف) است از او] بخرید، به هیچ وجه در امان نیستید که فردا یک نفر، یک کاغذپاره نیاورد بگوید من دو روز قبل این ملک را خریده‌ام و الآن ابطال سند رسمی شما را می‌خواهم. همه جای دنیا این مشکل را حل کرده‌اند؛ ما مانده‌ایم و این هزینه‌ی زیاد و بدبختی و گرفتاری‌ای که مردم دارند. شکایت‌های مربوط به ابطال اسناد، تصرف عدوانی و بسیاری از این فسادهایی که در زمین‌خواری انجام می‌شود، ناشی از همین مسئله است که ما به سند عادی اعتبار داده‌ایم. ما یک اداره‌ای به اسم اداره‌ی ثبت درست کرده‌ایم که مردم به آنجا می‌روند و می‌گویند فلان زمین برای من است. اداره‌ی ثبت هم آگهی می‌کند، ملک را به اسم طرف به ثبت می‌رساند.

آقای مؤمن - خب، آن درست نیست. خلاف شرع است. ببینید؛ (۲) نفر عادل که بیایند و علیه آن کاغذپاره شهادت بدهند، [برای بی‌اعتبار کردن آن کافی است]. کاغذپاره که ارزش ندارد.

آقای ابراهیمیان - حالا اجازه بفرمایید.

آقای مؤمن - چه کسی گفته است کاغذپاره ارزش دارد؟

آقای ابراهیمیان - الآن قوانین ما هم بر همین مدار است. «شهادت» و «بینه» هم داستان

را بدتر کرده است.

آقای مؤمن - چرا؟

آقای ابراهیمیان - خرج ادای شهادت، (۲) تا چک پول مملکت است. در این زمان (۲) تا چک پول (۵۰) هزار تومانی، خرج شهادت دادن است.

آقای علیزاده - ببینید آقای دکتر، من فرمایش شما را قبول دارم؛ اما من خودم در سازمان ثبت بوده‌ام.

آقای هاشمی شاهرودی - این مشکل را بایستی در قانون درست کنند.

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، در قوانین، چیزی نداریم.

آقای هاشمی شاهرودی - حالا آن یک بحث کلی است. قوه‌ی قضائیه یک لایحه‌ای درست کند و این موضوع را اصلاح کند؛ اما به این بحث ربطی ندارد. ما اینجا مدام وقتمان را نگیریم. آن موضوعی که شما می‌فرمایید یک لایحه‌ی کلی می‌خواهد که قوه‌ی قضائیه باید آن را درست کند و برای حل مشکل به مجلس بیاورد.

آقای علیزاده - من، خودم بسیاری از مطالب را قبول دارم؛ اما من، در سازمان ثبت بوده‌ام. چقدر از این اسناد ثبتی که می‌گویند تاریخش واقعی است؟ این قدر سردفترها تاریخ جعل کرده‌اند.

آقای هاشمی شاهرودی - آن مسئله را یک طور دیگری باید حل کرد. آقای ابراهیمیان، آن مشکل را باید با یک لایحه‌ای حل کرد؛ ربطی به این بحث ندارد.

آقای ابراهیمیان - آن مشکل، با همین ماده حل می‌شود.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، با این ماده، حل نمی‌شود.

آقای علیزاده - من این طوری نوشتم: «اتفاق این ماده در مورد اسنادی که دارای اعتبار شرعی هستند، خلاف موازین شرعی است.

آقای هاشمی شاهرودی - بله.^(۱)

آقای علیزاده - «ماده الحاقی ۵۳- به وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاه‌ها و مؤسسات و دستگاه‌های وابسته

۱. بند (۳۶) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۱۶ شورای نگهبان: «۳۶- اطلاق ماده الحاقی (۵۲)، نسبت به اسنادی که دارای اعتبار شرعی هستند، خلاف موازین شرع شناخته شد.»

و تابعه اجازه داده می‌شود به منظور افزایش سرمایه صندوق‌های رفاه دانشجویان، وزارتخانه‌ها از محل فروش امکانات و اموال قابل واگذاری پس از واریز وجوه به حساب خزانه و با رعایت مقررات مربوطه اقدام کنند.»

آقای مؤمن - خب، کنار این قید «با رعایت مقررات مربوطه» نمی‌خواهد رعایت اصل (۵۲) قانون اساسی را هم، بنویسند؟

آقای هاشمی شاهرودی - گفته است: «اجازه داده می‌شود».

آقای مؤمن - نه، «با رعایت اصل (۵۲)» لازم نیست؟

آقای عزیزاده - «با رعایت مقررات» را که گفته است.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، «مقررات مربوطه» شامل اصل (۵۲) هم می‌شود.

آقای عزیزاده - بله، شامل اصل (۵۲) هم می‌شود دیگر.^(۱)

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۵۷- تمامی معاملات و قراردادهای خارجی که بیش از ده میلیون (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار باشد، با رعایت قوانین مربوط از جمله قانون «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آن در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۱/۵/۱» تنها از طریق مناقصه محدود و یا بین‌المللی، با درج آگهی در روزنامه‌های کثیرالانتشار و رسانه‌های الکترونیکی داخلی و خارجی انجام و منعقد می‌شود. موارد استثناء به تأیید کمیته سه‌نفره متشکل از وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزیر مربوطه یا بالاترین مقام اجرایی ذی‌ربط می‌رسد. در کلیه مناقصه‌ها، حق کنترل و بازرسی کمی و کیفی و کنترل قیمت برای کلیه کالاهای وارداتی و پروژه‌ها برای خریدار محفوظ است. وزیر یا بالاترین مقام اجرایی ذی‌ربط، مسئول حسن اجرای این موضوع است. بانک مرکزی فقط مجاز به تعهد یا پرداخت بهای معاملات و قراردادهایی

۱. مواد الحاقی (۵۴) تا (۵۶) لایحه احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۴/۳۰ مجلس

شورای اسلامی: «ماده الحاقی ۵۴- در ماده الحاقی (۵) ادغام شد.

ماده الحاقی ۵۵- در ماده الحاقی (۲) ادغام شد.

ماده الحاقی ۵۶- حذف شد.»

است که تأیید بالاترین مقام دستگاه‌های اجرایی، مبنی بر رعایت مفاد این ماده را داشته باشد.

قراردادهایی که به تشخیص هیئت وزیران ماهیت محرمانه دارند، از شمول این حکم مستثنی بوده و نیاز به طرح و تأیید موضوع در هیئت مذکور را ندارند.»
آقای هاشمی شاهرودی - مقصود از این [قراردادهایی که ماهیت محرمانه دارند،] قراردادهای دولتی است یا کل قراردادهای؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - مقصود کل قراردادها است.

آقای هاشمی شاهرودی - حتی بخش خصوصی را هم شامل می‌شود؟

آقای مؤمن - خب بله.

آقای هاشمی شاهرودی - بعید است مقصود کل قراردادها باشد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، شامل قراردادهای بخش خصوصی نیست.

آقای علیزاده - نه، شامل بخش خصوصی نیست.

آقای کدخدایی - دارد قراردادهای دولتی را می‌گوید.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - قراردادهای نظامی چه می‌شوند؟

آقای هاشمی شاهرودی - نه، مقصودم این است که اصل این ماده‌ی الحاقی، نباید برای بخش خصوصی باشد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، برای بخش خصوصی نیست.

آقای علیزاده - نه، شامل بخش خصوصی نیست.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - ولی تکلیف قرارداد[های نظامی] مشخص نیست.

آقای هاشمی شاهرودی - صدر این ماده اطلاق دارد.

آقای مؤمن - این ماده عموم دارد. به عمومش ایراد بگیرید؛ چون نگفته‌اند که برای قراردادهای دولتی است.

آقای هاشمی شاهرودی - چون قید «دولتی» را نگفته است؛ لذا اطلاق این ماده برای بخش خصوصی، خلاف شرع هم هست.

آقای یزدی - دارد «قراردادهای خارجی» را می‌گوید.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، «قراردادهای خارجی»، انصراف به قراردادهای دولتی دارد.

آقای مدرسی یزدی - چه انصرافی دارد؟

آقای مؤمن - چرا می گویند انصراف دارد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حاج آقا، چون گفته است این قراردادها باید از طریق مناقصه انجام شود.

آقای کدخدایی - وقتی قید «از طریق مناقصه» را گفته است؛ یعنی «قراردادهای دولتی» مد نظرشان بوده است.

آقای مؤمن - می دانم، اینجا باید اشکال شرعی بگیرید و بگویید نه، [این حکم درست نیست].

آقای کدخدایی - اصلاً «برگزاری مناقصه» برای بخش دولتی است.

آقای هاشمی شاهرودی - بالاخره اطلاق این ماده شامل قراردادهای بخش خصوصی، نهادهای خصوصی و شرکتها می شود. عبارت ماده مطلق است. حالا اینکه واقعاً مقصودشان این است یا نه، نمی دانم. آقایان مجمع مشورتی فقهی قم به این ماده اشکال نگرفته اند؟

آقای شبزنده دار - هنوز به این ماده نرسیده اند.

آقای علیزاده - البته معلوم است که این ماده برای ...

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - ... بخش دولتی است حاج آقا. «مناقصه» و «تشخیص هیئت وزیران» [که در این ماده گفته شده، مربوط به بخش دولتی] است.

آقای علیزاده - بخش خصوصی که مناقصه ندارد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بخش خصوصی مناقصه ندارد.

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی خوب.

آقای کدخدایی - مناقصه مربوط به دولت است.

آقای علیزاده - فقط ناظر به بخش دولتی است.

آقای هاشمی شاهرودی - گاهی به عنوان بخش خصوصی مناقصه می گذارند.

آقای شبزنده دار - منظور تان قوهی قضائیه است؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، [در فروش اموال] طرف حساب قوه‌ی قضائیه است.

آقای علیزاده - آن چیزی که شما می‌گویید مزایده است. وثیقه‌ی بدهکار را می‌گیرند و موقعی که می‌خواهند آن را بفروشند، [به کسی که وثیقه را به بالاترین قیمت می‌خرد، می‌فروشند].

آقای هاشمی شاهرودی - نسبت به ورشکسته‌ها، خیلی موارد، اموالشان را به مناقصه می‌گذارند.

آقای علیزاده - بله؛ اما آن موارد ربطی به این ماده ندارد. آن مناقصات در مقام ادای دین شخص ورشکسته است؛ اینجا دولت می‌آید [قرارداد منعقد می‌کند].

آقای هاشمی شاهرودی - اطلاق این ماده، هم ربطی به آنچه ما می‌گوییم ندارد؟ اقلأ ابهام بگیرید و بگویید تصریح کنند که این ماده در مورد امور دولتی است.

آقای جنتی - حداقل ابهام بگیرید یا صریحاً بنویسید ایراد دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - ابهام بگیرید.

آقای علیزاده - به خدا قراردادهای موضوع این ماده اصلاً ربطی به بخش خصوصی ندارد.

آقای مؤمن - این همه ایراد گرفتیم؛ اینجا را هم بگویید ابهام دارد تا درستش کنند.

آقای علیزاده - چه ابهامی دارد؟

آقای هاشمی شاهرودی - بگویید اگر مقصودشان فقط بخش دولتی است، تصریح بکنند.

آقای مؤمن - بگویید [از این جهت که معلوم نیست این ماده، شامل بخش خصوصی می‌شود یا نمی‌شود، ابهام دارد.

آقای یزدی - ظاهر جمله‌ای که آخر این ماده آمده است این است که این ماده، منحصر به بخش دولتی است.

آقای هاشمی شاهرودی - کدام جمله؟

آقای یزدی - آخر این ماده که می‌گوید: «قراردادهایی که به تشخیص هیئت وزیران ماهیت محرمانه دارند، از شمول این حکم مستثنا بوده و نیاز به طرح و تأیید موضوع در هیئت مذکور را ندارند.»

آقای مؤمن - ذیل ماده، بحث استنهاها است؛ اما آن قراردادهایی که دولتی نیست، اصلاً نمی‌خواهد به هیئت وزیران برود.

آقای هاشمی شاهرودی - عبارت پایانی قراردادهای محرمانه را استثنا کرده است.

آقای علیزاده - نه، چند جمله‌ی قبل را هم بخوانید. نوشته است: «بانک مرکزی فقط مجاز به تعهد یا پرداخت بهای معاملات و قراردادهایی است که تأیید بالاترین مقام دستگاه‌های اجرایی، مبنی بر رعایت مفاد این ماده را داشته باشد».

آقای هاشمی شاهرودی - تعهد بانک مرکزی برای بخش خصوصی هم هست. همه‌ی قراردادهای خارجی، حتی آنهایی که مربوط به بخش خصوصی است را، باید بانک مرکزی تضمین کند.

آقای علیزاده - می‌دانم؛ ولی اینجا ناظر به قراردادهای بخش دولتی است.

آقای کدخدایی - حاج آقا، قراردادهای خارجی که اصلاً با بخش خصوصی نیست.

آقای هاشمی شاهرودی - می‌گویم عبارت ماده مطلق است [و بخش خصوصی را هم در بر می‌گیرد]. تعهد بانک مرکزی را هم که آقای علیزاده می‌گویند، برای بخش خصوصی هم هست که بانک مرکزی باید آنها را تضمین کند.

آقای جنتی - شما باید ابهام بگیرید که رفع اشکال بکنند.

آقای هاشمی شاهرودی - ما باید ابهام بگیریم بگویم مقصودشان را توضیح بدهند.

آقای مؤمن - ما باید بگویم این ماده را درست کنند.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، بگویند «قراردادها» مخصوص بخش دولتی است.

آقای جنتی - با ابهامی که می‌گیریم، رفع اشکال کنند.

آقای هاشمی شاهرودی - باید تصریح بکنند به اینکه مقصودشان بخش خصوصی نیست.

آقای جنتی - آقای علیزاده، رأی بگیرید بحث را تمام کنید.

آقای علیزاده - به نظر ما که این ماده ابهام ندارد؛ اما حضرات آقایانی که می‌فرمایند این ماده ابهام دارد و حکم این ماده شامل بخش خصوصی هم می‌شود و ابهام آن باید روشن بشود، بفرمایند.

آقای مؤمن - یعنی این ماده شامل بخش خصوصی نمی‌شود؟

آقای هاشمی شاهرودی - می‌شود دیگر.

منشی جلسه - حاج آقا، رأی ندارد.

آقای علیزاده - ما ابهام نمی گیریم.

آقای مؤمن - چرا دیگر، اشکال دارد.

منشی جلسه - نه حاج آقا، برای ابهام رأی گرفتند، رأی نیاورد. اگر ایراد شرعی دارید، بفرمایید.

آقای مؤمن - خیلی خب، پس ایراد شرعی می گیریم.

آقای هاشمی شاهرودی - خب، ابهام شرعی داریم می گیریم.

آقای کدخدایی - خب حالا نهایتاً شما یک تذکر بدهید.

آقای هاشمی شاهرودی - (۴) تا از فقها برای ابهام شرعی رأی دادند. کافی است دیگر.

آقای علیزاده - آخر من می ترسم که خدای نخواستہ یک وقتی به ما بگویند شما با این همه...

آقای مؤمن - ... ادعا عقلتان نمی رسد.

آقای علیزاده - نخیر، خدا نکند. ما نمی گوئیم عقلتان نمی رسد. ما جسارت نمی کنیم.

ما این ایرادات را دلیل بر دقت زیاد شما می دانیم. ما می گوئیم [اگر زیاد ایراد و ابهام بگیریم، ممکن است] به حرفمان گوش نکنند.

آقای مؤمن - خیلی خب. بسیار خب، پس [ایراد بگیرید].

آقای هاشمی شاهرودی - حالا (۴) تا از فقها به ابهام این ماده رأی داده اند. کافی است دیگر. از نظر شرعی ابهام دارد.

آقای علیزاده - بله؛ ما بگوئیم که...

آقای کدخدایی - ... در این ماده باید تصریح بشود به اینکه منظور، بخش دولتی است.

آقای هاشمی شاهرودی - تصریح کنند که مقصودشان بخش دولتی است.

آقای علیزاده - تذکر: در ماده‌ی الحاقی (۵۷) تصریح شود که مربوطه به قراردادهای دولتی می باشد و شامل بخش خصوصی نمی گردد.^(۱)

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حالا یک نکته‌ی دیگر این است که

۱. بند (۱۰) تذکرات مندرج در نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۱۶ شورای نگهبان: «۱۰- در ماده الحاقی (۵۷)، تصریح گردد که مربوط به قراردادهای دولتی بوده و شامل بخش خصوصی نمی گردد.»

اطلاق و عموم این ماده شامل قراردادهای نظامی هم می‌شود.

آقای هاشمی شاهرودی - خب ذیل ماده، بعضی موارد را استثنا کرده است دیگر.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، فقط گفته است که هیئت وزیران قراردادهای محرمانه را تشخیص می‌دهند.

آقای کدخدایی - ذیل ماده، قراردادهای محرمانه را استثنا کرده است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - «محرمانه»، غیر از «نظامی» است.

آقای هاشمی شاهرودی - ذیل ماده گفته است قراردادهای محرمانه از شمول این حکم مستثنی است. نظامی همان محرمانه است دیگر.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه حاج آقا، قراردادهای نظامی مربوط به نیروهای مسلح است.

آقای علیزاده - نظامی از محرمانه هم بالاتر است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - یعنی قراردادهای نظامی را هم باید به هیئت وزیران ببرند؟ همه چیز را که نباید در هیئت وزیران ببرند.

آقای هاشمی شاهرودی - اصلاً می‌گوید قراردادهای محرمانه مستثنی است.^(۱)

آقای علیزاده - «ماده الحاقی ۶۰- به منظور ساماندهی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و ایفای نقش مؤثر آنها در تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله نظام، اعمال مدیریت یکپارچه و ایجاد رشد اقتصادی مناسب در این مناطق، هم‌پیوندی و تعامل اثرگذار اقتصاد ملی با اقتصاد جهانی و ارائه الگوی توسعه ملی در بخش‌های مختلف:

الف- مدیران سازمان‌های مناطق آزاد به نمایندگی از طرف دولت، بالاترین مقام منطقه محسوب می‌شوند و کلیه وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های دستگاه‌های اجرایی دولتی مستقر در این مناطق به استثنای نهادهای دفاعی و امنیتی به عهده آنها است. سازمان‌های مناطق آزاد منحصراً بر اساس قانون چگونگی اداره مناطق

۱. مواد الحاقی (۵۸) و (۵۹) لایحه احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۷/۴/۳۰ مجلس شورای اسلامی: «ماده الحاقی ۵۸- به عنوان یک بند به ذیل ماده (۲۸) منتقل شد. ماده الحاقی ۵۹- به عنوان یک بند به ذیل ماده (۲۸) منتقل شد.»

آزاد تجاری - صنعتی و اصلاحات بعدی آن و قانون کار اداره می شوند.»

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - فقط وظایف دفاعی و امنیتی مستثنا شده است؟ قبلاً وظایف قضایی هم استثنا شده بود.

آقای مؤمن - خیلی خوب، حالا می گوید آنها استثنا نباشد.

آقای هاشمی شاهرودی - حالا گفته است وظایف قضایی استثنا نباشد.

آقای علیزاده - کارهای قضایی را که مدیر سازمان مناطق آزاد مدیریت نمی کند. نباید هم مدیریت بکند.

آقای هاشمی شاهرودی - جلوتر برویم. تبصره را بخوانید.

آقای علیزاده - آقای دکتر رهپیک در مورد استثنا نشدن وظایف قضایی اشکال دارند.

آقای مؤمن - خیلی خوب، حالا که آن را برداشته اند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - الان این بند فقط وظایف دفاعی و امنیتی را استثنا کرده است.

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی خوب، این واژه را برداشته اند که اشکال رفع شود دیگر.
آقای علیزاده - چه واژه ای را؟

آقای هاشمی شاهرودی - «قضایی» را برداشته اند دیگر.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - در مصوبات قبلی، وظایف قضایی هم استثنا شده بود. الان معنای این بند این است که حل و فصل [امور قضایی هم در صلاحیت مدیر مناطق آزاد است].

آقای علیزاده - اطلاق واگذاری کلیه اختیارات [مناطق آزاد به مدیر آن منطقه،] نسبت به دستگاه قضایی خلاف اصل (۱۶۵) است.

آقای هاشمی شاهرودی - مگر دستگاه قضایی کار اقتصادی دارد؟

آقای علیزاده - ممکن است یک مرجع قضایی هم در مناطق آزاد بگذارند.

آقای اسماعیلی - تبصره (۱) برای رفع این اشکال کفایت نمی کند؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - مدیریت مرجع قضایی که نمی تواند با مدیر مناطق آزاد باشد.

آقای علیزاده - آقایانی که می گویند عدم ذکر «وظایف قضایی» خلاف اصل (۱۵۶) است و اشکال دارد، بفرمایند.

منشی جلسه - حاج آقا، رأی داشت؟

آقای عزیزاده - رأی آورد دیگر.

آقای مدرسی یزدی - البته حکم بند (الف) از اول هم شامل نهادهای قضایی نمی شده است. نوشته است: «کلیه وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های دستگاه‌های اجرایی دولتی مستقر در...»

آقای ابراهیمیان - بحث وظایف اجرایی است دیگر.

آقای هاشمی شاهرودی - بله، اصلاً شامل وظایف قضایی نبوده است.

آقای عزیزاده - احسنت! خیلی خوب، پس این ایراد را خط می‌زنیم.

آقای هاشمی شاهرودی - خط بزنید.

منشی جلسه - حاج آقا، از این ایراد گذشتید؟

آقای عزیزاده - بله. دستگاه‌های اجرایی از قوه‌ی قضائیه جدا است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - طبق ماده (۵) [قانون مدیریت خدمات کشوری]،^(۱) دستگاه‌های اجرایی، شامل قوه‌ی قضائیه هم می‌شود.

آقای عزیزاده - نه، بند (الف) شامل نهادهای قضایی نیست. اینجا دستگاه‌های اجرایی را گفته است.

منشی جلسه - «تبصره ۱- واگذاری وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های دستگاه‌های

تحت نظر مقام معظم رهبری، با موافقت ایشان صورت می‌پذیرد.

تبصره ۲- اختیارات فرماندار در مورد مصوبات شوراهای اسلامی شهر و روستا در مناطق آزاد به مدیر سازمان منطقه آزاد واگذار می‌شود.

ب- کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور، به نسبت مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کاررفته در آن، تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف است.

۱. ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ کمیسیون مشترک مجلس شورای اسلامی: «ماده ۵- دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و کلیه دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است؛ از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک‌ها و بیمه‌های دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می‌شوند.»

تبصره ۱- مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای خارجی به کاررفته در تولید، مشروط به پرداخت حقوق ورودی، در حکم مواد اولیه و کالای داخلی محسوب می‌شود.»

آقای هاشمی شاهرودی - این معافیت از پرداخت حقوق ورودی،^(۱) خلاف اصل (۷۵) نیست؟

آقای سوادکوهی - شما که قبلاً فرمودید [مجلس می‌تواند معافیت مالیاتی وضع کند].

آقای هاشمی شاهرودی - بله، می‌تواند؛ ولی اینجا بحث پرداخت حقوق ورودی است؛ بحث مالیات نیست.

آقای مؤمن - حقوق ورودی هم مثل مالیات است.

آقای علیزاده - نه، مثل مالیات نیست. فرق دارد.

آقای علیزاده - آقای دکتر، این معافیت قبلاً بوده است؟

آقای هاشمی شاهرودی - همه‌ی این مواد، الحاقی است.

آقای علیزاده - نه، این معافیت‌ها در خود قانون اصلی بوده است؟

منشی جلسه - نه، مناطق آزاد خودشان قانون خاص دارند.

آقای علیزاده - ظاهراً در خود قانون چگونگی اداره مناطق آزاد، این معافیت‌ها هست.^(۲) مناطق آزاد همین الان هم از پرداخت این موارد معاف‌اند.

۱. بند (د) ماده (۱) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۱- مفاهیم اصطلاحات گمرکی به کار برده‌شده در این قانون، طبق تعریفی است که از طرف شورای همکاری گمرکی به صورت مجموعه برای کشورهای عضو منتشر شده و یا می‌شود؛ مگر اینکه در بندهای ذیل یا در سایر مواد این قانون از آن تعریف دیگری به عمل آمده باشد:
الف-...

د- حقوق ورودی: حقوق گمرکی معادل چهار درصد (۴٪) ارزش گمرکی کالا، به اضافه سود بازرگانی که توسط هیئت وزیران تعیین می‌گردد، به علاوه وجوهی که به موجب قانون، گمرک مسئول وصول آن است و به واردات قطعی کالا تعلق می‌گیرد؛ ولی شامل هزینه‌های انجام خدمات نمی‌شود.»

۲. مواد (۱۵) و (۱۶) قانون چگونگی اداره‌ی مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۱۵- واردات کالای تولیدشده در منطقه آزاد به سایر نقاط کشور، تا حد ارزش افزوده در آن منطقه با تصویب هیئت وزیران از پرداخت تمام یا قسمتی از حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف می‌باشند.

ماده ۱۶- ورود کالاهایی که تمام یا بخشی از مواد اولیه آن از داخل کشور تأمین و در منطقه آزاد تولید می‌شود، از تمام یا بخشی (متناسباً) از حقوق گمرکی و سود بازرگانی مربوط به مواد اولیه

آقای هاشمی شاهرودی - آقایان می‌گویند از اول هم معاف بوده‌اند. اگر معاف بوده‌اند، پس چرا دوباره اینجا آورده‌اند؟ اینها تکرار [زائد] است.

منشی جلسه - «تبصره ۲- مواد اولیه و قطعات خارجی به‌کاررفته در کالاهای تولید و یا پردازش‌شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی که در گذشته از سایر مناطق کشور به منطقه ارسال شده و در تولید و یا پردازش محصولی که به کشور وارد می‌شود، به کار گرفته شود، در حکم مواد اولیه تلقی می‌شود و از پرداخت حقوق ورودی معاف است.»

آقای هاشمی شاهرودی - بعضی از این احکام تکراری است. در قوانین دیگر بوده است. آقایان از همه‌جا جمع کرده‌اند و اینجا به عنوان مواد الحاقی آورده‌اند.

آقای علیزاده - بله. با توجه به اینکه رئیس محترم مجلس فرمودند تصویب مواد در مجلس خرج زیادی هم دارد، بنابراین باید رعایت شود که این‌طوری نباشد.

منشی جلسه - «پ- هزینه‌های بندری مربوط که طبق قوانین جاری از کشتی‌ها و شناورها بابت خدمات بندری دریافت می‌شود، در صورتی که این بنادر توسط بخش‌های خصوصی، تعاونی و مناطق آزاد تجاری- صنعتی در محدوده مناطق آزاد ایجاد شده باشند، توسط سازمان‌های مناطق آزاد مربوطه اخذ می‌شود. مناطق آزاد مجازند نسبت به ثبت و ترخیص کشتی‌ها طبق قوانین جاری و بین‌المللی اقدام کنند.»

ت- مبادلات کالا بین مناطق آزاد و خارج از کشور و نیز سایر مناطق آزاد از کلیه عوارض (به استثنای عوارض موضوع ماده (۱۰) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷)^(۱)، مالیات و حقوق ورودی معاف می‌باشند.

→

داخلی معاف خواهند بود.»

۱. ماده (۱۰) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی ایران، مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۱۰- (اصلاحی ۱۳۷۵/۸/۲۲) سازمان هر منطقه می‌تواند با تصویب هیئت وزیران در مقابل انجام خدمات شهری و فراهم نمودن تسهیلات مواصلاتی، بهداشتی، امور فرهنگی، آموزشی و رفاهی از اشخاص حقیقی و حقوقی منطقه عوارض اخذ نماید.»

ث- به منظور گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی، ایجاد نمایندگی دانشگاه‌های داخلی و معتبر خارجی بر طبق اعلام وزارتخانه‌های ذی‌ربط و تأسیس دانشگاه‌های خصوصی در مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی با رعایت قوانین مربوط مجاز است.

ج- محدوده آبی مناطق آزاد تجاری-صنعتی با رعایت ملاحظات امنیتی و دفاعی که به تأیید ستاد کل می‌رسد به فاصله هشتصد متر از قلمرو خاکی مناطق آزاد تعیین می‌شود و از امتیازات قانون «چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی ایران» مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ و اصلاحات بعدی آن برخوردار است.

چ- به منظور زدودن فقر از چهره مناطق آزاد تجاری، سازمان‌های مناطق آزاد موظف‌اند حداقل یک درصد (۱٪) از محل وصول عوارض ورود و صدور کالاها و خدمات این مناطق را از طریق نهادهای حمایتی به محرومان و نیازمندان بومی این مناطق اختصاص دهند.

ح- دولت مکلف است ظرف مدت شش ماه، شرایط احراز تصدی مدیریت شرکت‌های دولتی و بنگاه‌های اقتصادی وابسته به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های سهامی عام را مشخص و ابلاغ کند.

آقای مدرسی یزدی - این بند (ح) که می‌گوید: «شرایط احراز تصدی مدیریت شرکت‌های دولتی و بنگاه‌های اقتصادی وابسته به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های سهامی عام را مشخص و ابلاغ کند» ایراد اصل (۸۵) ندارد؟
آقای هاشمی شاهرودی - نه، اینجا بحث شرایط احراز و چیزهای اجرایی است. بحث امانت و وثاقت و امثال آن نیست.

آقای مدرسی یزدی - نه، خب عبارت اطلاق دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، ندارد.

آقای مدرسی یزدی - «شرایط احراز» همه چیز را در بر می‌گیرد؛ مثل اینکه مسلمان باشد، کافر باشد و غیره.

آقای هاشمی شاهرودی - کافر که می‌تواند در مملکت اسلامی تجارت کند.

آقای مدرسی یزدی - خب، من می‌گویم تعیین این شرایط احتیاج به قانون‌گذاری

دارد. دولت نمی‌تواند این شرایط را تعیین بکند.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، قانون نمی‌خواهد.

آقای علیزاده - آقایانی که می‌فرمایند اطلاق این شرایط از موارد تقنینی است و نیاز به تصویب مجلس دارد، رأی بدهند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - احراز شرایط، تقنین می‌خواهد.

منشی جلسه - (۳) رأی دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی خوب، جلوتر برویم.

آقای علیزاده - (۳) نفر نشدیم. (۴) نفر شدیم.

منشی جلسه - (۴) رأی شد.

آقای مدرسی یزدی - آیت‌الله یزدی هم می‌فرمایند که رأی دادند.

آقای علیزاده - حاج‌آقای یزدی هم رأی می‌دهد.

منشی جلسه - (۵) رأی شد.

آقای مدرسی یزدی - حاج‌آقا شما هم که رأی می‌دهید. اطلاقش که ایراد دارد.

آقای هاشمی شاهرودی - آخر کجا اطلاق دارد؟

آقای مدرسی یزدی - این‌طوری هر کسی، هر کاری خواست می‌کند. بند (ح) خلاف

اصل (۸۵) است.

آقای هاشمی شاهرودی - نه، نیست.

آقای علیزاده - اصلاً اطلاق این شرایط، قانون ندارد؟

آقای مدرسی یزدی - اطلاق این عبارت، خلاف اصل (۸۵) است.

آقای جنتی - چند رأی داشتیم؟

منشی جلسه - (۵) نفر رأی دادند.

آقای مدرسی یزدی - (۵) نفر رأی دادند؛ با شما (۶) رأی شد. یک رأی دیگر

می‌خواهیم.

آقای علیزاده - فقط آقای دکتر کدخدایی باقی مانده که رأی نداده است. فعلاً (۶) تا

رأی داریم.

آقای هاشمی شاهرودی - خیلی خوب، جلوتر برویم.

آقای علیزاده - ما می‌گوییم اطلاق «احراز شرایط» چون شامل موارد تقنینی هم

می‌شود، خلاف اصل (۸۵) است.

آقای مدرس‌ی یزدی - واقعاً هم اینکه بخواهند این کار را به دست دولت بدهند، خطرناک است. این طوری هر دولتی هر چه دلش بخواهد، تعیین می‌کند.

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۶۱- به منظور تأمین منابع لازم برای انجام هزینه‌های مدیریت سوخت مصرف‌شده و پسماندهای حاصل از فعالیت، برچینش و حوادث اضطراری در تأسیسات هسته‌ای به سازمان انرژی اتمی (شرکت مادر تخصصی تولید و توسعه انرژی اتمی ایران) اجازه داده می‌شود با موافقت رئیس این سازمان تا معادل چهار درصد (۴٪) از درآمد حاصل از فروش برق نیروگاه‌های هسته‌ای کشور را مستقیماً به حساب شرکت، نزد خزانه‌داری کل کشور تحت عنوان حساب «اندوخته احتیاطی» منظور دارد. استفاده موقت از منابع حساب اندوخته احتیاطی برای خرید اوراق مشارکت و صکوک اسلامی منتشرشده در کشور، اعم از ریالی و ارزی بلامانع است و سود حاصل از خرید اوراق یادشده نیز مستقیماً به حساب «اندوخته احتیاطی» موضوع این بند منظور می‌شود. مبالغ منظور شده به حساب اندوخته یادشده مشمول پرداخت مالیات بر درآمد و سود سهام یا سود سهم دولت نمی‌باشد و استفاده از منابع اندوخته احتیاطی با موافقت رئیس سازمان انرژی اتمی ایران منحصراً برای انجام هزینه‌های عملیات جاری و سرمایه‌ای پیش‌بینی‌شده در این بند مجاز می‌باشد و معادل هزینه‌های عملیات جاری انجام‌شده از مانده حساب «اندوخته احتیاطی» کسر می‌شود.

شیوه‌نامه اجرایی این ماده، مشترکاً به تصویب سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، سازمان انرژی اتمی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - ایجاد حساب اندوخته‌ی احتیاطی دیگر واقعاً یک صندوق کاملاً خصوصی است.

آقای مؤمن - پرداخت این مبالغ، باید در یک حساب در بودجه‌ی کشور بیاید.

آقای مدرس‌ی یزدی - بله، باید در ضمن اعتبارات مصوب بیاید.

آقای مؤمن - اصل (۵۳) گفته است پرداخت‌ها باید در حدود اعتبارات مصوب به موجب قانون باشد؛ ولی اینجا این موضوع را ننوشته است.

آقای یزدی - شیوهی اجرایی اش را هم که [گفته است به تصویب سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، سازمان انرژی اتمی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی برسد].

آقای ابراهیمیان - این دستگاه‌ها نمی‌توانند این کار را بکنند.

آقای هاشمی شاهرودی - اشکال اصل (۵۳) را دارد.

آقای علیزاده - آقایانی که این ماده را خلاف اصل (۵۳) می‌دانند، رأی بدهند؛ چون طبق این اصل، کلیهی دریافتی‌ها باید به خزانه برود و کلیهی پرداختی‌ها هم باید به موجب قانون...

آقای مدرسی یزدی - ... یا اعتبارات مصوب باشد.

آقای علیزاده - موقع برداشت باید...

آقای مدرسی یزدی - ... بر مبنای اعتبارات مصوب باشد.

آقای علیزاده - آقایانی که می‌گویند باید برداشت این مبالغ، با اعتبارات مصوب باشد، رأی بدهند.

منشی جلسه - (۶) تا رأی دارد.

آقای علیزاده - آقای دکتر اسماعیلی هم رأی دادند.

منشی جلسه - (۷) تا رأی شد.

آقای علیزاده - پس می‌گوییم این ماده در خصوص پرداخت‌ها، خلاف اصل (۵۳) می‌باشد. نسبت به «دریافت‌ها» که، اشکال ندارد. «شیوه‌نامه» هم اینجا معنا ندارد. مقصودشان یا آیین‌نامه است یا بخشنامه است.

آقای مدرسی یزدی - منظورشان همان آیین‌نامه بوده است دیگر.

آقای علیزاده - خب باید بگویند: «آیین‌نامه». چرا اسمش را شیوه‌نامه گذاشته‌اند؟

آقای ابراهیمیان - بگوییم تصویب شیوه‌نامه با مشارکت سازمان [مدیریت و وزارت اقتصاد و سازمان انرژی اتمی، خلاف اصل (۱۳۸) است].

آقای علیزاده - این ایراد را بعداً باید بگیریم. الان باید بگوییم عبارت «شیوه‌نامه» در این ماده معنا ندارد.

آقای یزدی - باید بگویند آیین‌نامه.

آقای علیزاده - این کار، از مواردی است که نیاز به «آیین‌نامه» دارد.

آقای مؤمن - منظور از «شیوه‌نامه» همان «آیین‌نامه» است.

آقای علیزاده - اگر منظور، آیین نامه است که دیگر نیاز به تصویب سازمان انرژی اتمی نیست.

آقای مؤمن - وزارت امور اقتصادی و دارایی را هم گفته است.

آقای علیزاده - می دانم؛ سازمان انرژی اتمی چه کاره است؟ اگر منظور آیین نامه است، ذکر نام این سازمان، اشکال دارد.

آقای مؤمن - خب، همین را بنویسید.

آقای علیزاده - آقایانی که می فرمایند در فراز آخر این ماده باید اصل (۱۳۸) رعایت بشود، رأی بدهند.

آقای اسماعیلی - یعنی باید به تصویب هیئت وزیران برسد.

آقای علیزاده - «شیوه نامه» که معنا ندارد.

آقای مدرسی یزدی - مقصود از «شیوه نامه» همان «آیین نامه» است دیگر.

آقای یزدی - اینجا «شیوه نامه»؛ یعنی «آیین نامه».

آقای علیزاده - اگر مقصود از «شیوه نامه»، همان «آیین نامه» است، باید وزیر آن را امضا کند.

آقای مدرسی یزدی - بله.

آقای علیزاده - این قسمت اشکال دارد. اینجا رعایت اصل (۱۳۸) لازم است دیگر.

آقای اسماعیلی - تصویب هیئت وزیران را می خواهد، نه وزیر.

آقای علیزاده - حالا تصویب هر کدام [از آنها باشد، کافی است].

آقای مؤمن - اصل (۱۳۸) عبارت «یا وزیر» را هم دارد.

آقای علیزاده - به طور کلی می گوئیم رعایت اصل (۱۳۸) لازم است. چند تا رأی داریم؟

آقای مؤمن - همه ی ما این ایراد را قبول داریم.

آقای اسماعیلی - من هم موافق هستم.

آقای علیزاده - اگر در غیر از چهارچوب اصل (۱۳۸) باشد، اشکال دارد.^(۱) خیلی

۱. بند (۳۸) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «۳۸- ماده الحاقی (۶۱)، در خصوص پرداخت ها، مغایر اصل (۵۳) قانون اساسی شناخته شد. همچنین در خصوص فراز اخیر آن، رعایت اصل (۱۳۸) قانون اساسی لازم است.»

خب، ماده‌ی بعد را بخوانید.^(۱)

منشی جلسه - «ماده الحاقی ۶۴- در راستای اصلاح نظام اداری کشور، همه تکالیف و مجوزهای قانونی دریافت وجه برای ارائه اطلاعات و پاسخ به استعلامات دستگاه‌های اجرایی، لغو می‌شود.»

آقای مؤمن - حکم این ماده درست است؟

آقای مدرسی یزدی - خب این ماده هم بار مالی دارد دیگر؛ چون گفته است نباید پول بگیرند.

آقای هاشمی شاهرودی - بار مالی دارد.

آقای ابراهیمیان - درآمدها را کم کرده‌اند.

آقای علیزاده - این ماده باعث کاهش درآمد دولت می‌شود و خلاف اصل (۷۵) است. آقایانی که رأی می‌دهند، رأی بدهند. چند نفر شدیم؟

آقای ابراهیمیان - (۷) نفر.

آقای علیزاده - خلاف اصل (۷۵) است

آقای یزدی - مجوزهای قانونی دریافت وجه را لغو کرده است.

آقای ابراهیمیان - مجوزها را [که لغو می‌کند، موجب کاهش درآمد است].^(۲)

آقای علیزاده - «ماده الحاقی ۶۵- در اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، موضوع افزایش توان مقاومت و کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد کشور و اجرای سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه، موضوع تقسیم کار و تعیین نقش ملی در مناطق، استان‌ها، نواحی و سواحل و جزایر کشور و حمایت دولت از سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه‌یافته، توسعه اقتصاد دریایی جنوب کشور و ایجاد مناطق مهم اقتصادی در زمینه‌های دارای مزیت، به منظور بهره‌برداری از

۱. مواد الحاقی (۶۲) و (۶۳) لایحه احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۴/۳۰ مجلس شورای اسلامی: «ماده الحاقی ۶۲- با اصلاحی به عنوان دو تبصره به ذیل ماده (۳۴) منتقل شد.

ماده الحاقی ۶۳- به عنوان یک بند به ذیل ماده (۲۲) منتقل شد.»

۲. بند (۳۹) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «۳۹- در ماده الحاقی (۶۴)، از آنجا که موجب کاهش درآمد عمومی می‌شود و طریق جبران آن نیز معلوم نگردیده است، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد.»

استعدادهای سواحل جنوب شرقی کشور، بهره‌مندی جامعه محلی، استفاده از سرمایه‌ها و فرصت‌های بین‌المللی و کاهش عدم تعادل‌های مناطق کشور، سازمان توسعه سواحل مکران، به عنوان سازمان توسعه‌ای با شخصیت شرکتی برای برنامه‌ریزی، اجراء و نظارت بر برنامه‌های توسعه در سواحل مکران در محدوده شهرستان‌های میناب، سیریک، جاسک، چابهار و کنارک ایجاد می‌شود. اساسنامه این سازمان و آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی مربوط، حداکثر ظرف مدت چهار ماه پس از تصویب قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه، به پیشنهاد سازمان توسعه مذکور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تمام وظایف و اختیارات دستگاه‌های اجرایی، نهادها و مؤسسات عمومی به غیر از دفاعی- امنیتی، قضایی و امور خارجه و همچنین تمام دارایی‌های دولت و دستگاه‌های اجرایی اعم از منقول و غیرمنقول و تمام طرح‌ها و پروژه‌ها (در حال بهره‌برداری یا اجراء)، در منطقه سواحل مکران به این سازمان واگذار می‌شود. این محدوده در چهارچوب قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران و قانون تشکیل شرکت سرمایه‌گذاری‌های خارجی ایران اداره می‌شود و از قوانین عمومی کشور از جمله قوانین کار و تأمین اجتماعی، اداری و استخدامی، محاسبات عمومی و غیره خارج می‌باشد.

چگونگی ارتباط مناطق آزاد این محدوده با سازمان، در اساسنامه تعیین می‌شود. نحوه جذب و اخذ تسهیلات مالی و بانکی، برقراری و اخذ انواع عوارض و انجام انواع فعالیت‌های اقتصادی و مالی بر اساس آیین‌نامه‌ای است که تا شش ماه پس از ابلاغ قانون برنامه به تصویب هیئت وزیران می‌رسد. قسمت اخیر این ماده، همه‌اش اشکال دارد.

آقای مدرسی یزدی - تصویب آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی هم اگر اطلاق داشته باشد، [خلاف اصل (۸۵) است].

آقای ره‌پیک (رئیس پژوهشگده شورای نگهبان) - اصل تأسیس این سازمان هم که ...

آقای موسوی - ... بار مالی دارد.

آقای علیزاده - ببینید؛ آن زمانی که آمدند مناطق آزاد را تشکیل بدهند اگر تشکیل این

مناطق به اندازه یک مو ظلم بوده است، الآن هر کس آمده یک مو بر آن اضافه کرده است. الآن واقعاً دارند یک منطقه‌ی بزرگی از مملکت را به این طریق از جرگه‌ی بزرگ حکومتی خارج می‌کنند و این کار واقعاً خیلی عجیب است. من حالا کاری به اصل تشکیل این مناطق ندارم؛ اما توسعه‌ی این مناطق معنایش این است که آنها از بسیاری از چیزها معاف هستند. این مناطق هزینه‌ی کار را زیاد و درآمد دولت را کم می‌کند. مناطق آزاد خودشان یک دولت خودمختار می‌شوند که پول درمی‌آورند و خرج می‌کنند و تمام می‌کنند. این ماده می‌گوید: «چگونگی ارتباط مناطق... با سازمان، در اساسنامه تعیین می‌شود.» بعد گفته است: «نحوه جذب و اخذ تسهیلات مالی و بانکی، برقراری و اخذ انواع عوارض و انجام انواع فعالیت‌های اقتصادی و مالی بر اساس آیین‌نامه‌ای است که تا شش ماه پس از ابلاغ قانون برنامه، به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.» اگر انجام این کارها بخواهد بر اساس آیین‌نامه باشد، اشکال دارد دیگر.

آقای مؤمن - مستلزم قانون‌گذاری است.

آقای عزیزاده - عمده‌ی این موارد، از سنخ قانون‌گذاری است.

آقای یزدی - انجام این کارها قانون می‌خواهد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشگده شورای نگهبان) - اصلاً گفته است اساسنامه‌ی سازمان را خود سازمان پیشنهاد می‌کند.

آقای عزیزاده - سازمان که الآن وجود ندارد. دارد؟

آقای رهپیک (رئیس پژوهشگده شورای نگهبان) - سازمانی که هنوز به وجود نیامده است، چگونه اساسنامه‌اش را پیشنهاد می‌کند؟!

آقای عزیزاده - تهیه‌ی اساسنامه، نیاز به ارکان دارد. اول باید خود سازمان به وجود بیاید تا بعد ارکان آن به وجود بیایند. از طرفی هم این ماده می‌گوید وجود سازمان، به موجب اساسنامه است.

آقای شب‌زنده‌دار - اشکال «دور»^(۱) است. این حرفی که گفته‌اند مستلزم «دور» است.

آقای عزیزاده - مشتمل بر چیست؟

آقای شب‌زنده‌دار - «دور»؛ چون «وجود اساسنامه» توقف بر «وجود سازمان» دارد؛

۱. دور به معنی توقف وجودی دو چیز بر همدیگر می‌باشد، مانند آنکه (الف) علت (ب) باشد و (ب) هم علت (الف) باشد. (مظفر، محمدرضا، المنطق، قم، مؤسسه النشر الاسلامی، بی‌تا، ج ۱، صص ۱۲۵-۱۲۴)

«وجود سازمان» توقف بر «وجود اساسنامه».

آقای علیزاده - بله، همین طور است.

آقای یزدی - خیلی خب، اشکال این ماده را رأی بگیرید. معلوم است که اشکال دارد.

آقای علیزاده - بله، می‌گوییم این ماده ابهاماتی دارد و علاوه بر این ابهامات، این اشکالات را هم دارد.

آقای مدرسی یزدی - یک اشکال هم در بند دوم این ماده هست و آن اینکه گفته است این سازمان از شمول قانون کار استثنا است؛ با اینکه قانون کار مصوب مجمع تشخیص مصلحت است و برای همه جا لازم‌الاتباع است.

آقای علیزاده - بله.

آقای مدرسی یزدی - استثنا کردن اشکال دارد؛ چون مجلس نمی‌تواند جایی را از مصوبه‌ی مجمع استثنا کند. خود مجمع باید استثنا کند.

آقای علیزاده - این هم فرمایش خوبی بود. پس الآن یکی‌یکی اشکال‌ها را می‌گوییم. یک اشکال این است که گفته است اساسنامه را خود شرکت بنویسد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - اول بگوییم اصلاً تشکیل این سازمان بار مالی دارد یا ندارد؟

آقای موسوی - بار مالی که دارد. مغایر اصل (۷۵) است.

آقای مؤمن - چنین چیزی نیست.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - گفته است: سازمان توسعه‌ای با شخصیت شرکتی تشکیل بشود. مجلس دارد چنین چیزی می‌گوید.

آقای مؤمن - گفته است این سازمان، به صورت شرکت تشکیل بشود.

آقای علیزاده - اینکه تمام دارایی‌های دولت و دستگاه‌های اجرایی از آنها جدا می‌شود و به این سازمان منتقل می‌شود و این همه درآمد، همه‌اش داخل این سازمان برود، این کار درآمد دولت را کم نمی‌کند؟

آقای ابراهیمیان - حاج‌آقا، خلاف اصل (۷۵) که است دیگر. خود ایجاد سازمان هم خلاف اصل (۷۵) است.

آقای موسوی - مغایر اصل (۷۵) است.

آقای علیزاده - آقایانی که می‌گویند اطلاق این ماده، خلاف اصل (۷۵) است، رأی

بدهند. رأی آورد.

منشی جلسه - حاج آقا، اطلاق ایجاد سازمان خلاف اصل (۷۵) است؟

آقای علیزاده - بله؛ به طور کلی این ماده با بقیه‌ی شاخ و برگش خلاف اصل (۷۵) است.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - ببینید؛ در این ماده، وظایف قضایی را هم از اختیارات این سازمان جدا کرده است؛ ولی در بند (الف) ماده‌ی الحاقی (۶۰)، وظایف قضایی استثنا نشده بود. اینجا هم قید «دستگاه اجرایی» را نوشته است؛ [ولی در عین حال «وظایف قضایی» را استثنا کرده است].

آقای علیزاده - اینکه گفته است: «چگونگی ارتباط مناطق آزاد این محدوده با سازمان، در اساسنامه تعیین می‌شود»؛ در اساسنامه که نمی‌توانند «چگونگی ارتباط» را بگویند؛ باید قانون این موضوع را تعیین تکلیف کند.

آقای مؤمن - اختیارات سازمان را می‌گویید؟

آقای علیزاده - «چگونگی ارتباط مناطق آزاد این محدود با سازمان» را، گفته است که در اساسنامه تعیین شود. خوب، به اشکال استثنا کردن این سازمان از قانون کار، که آقایان، آن را خلاف اصل (۱۱۲) می‌دانند، رأی بدهید. چون قانون کار مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام است، آقایان می‌گویند این قانون برای همه جای مملکت است. چند نفر شدیم؟

آقای یزدی - خوب، رأی آورد دیگر.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حاج آقا، یک اشکال دیگر هم هست.

منشی جلسه - اشکال قبلی رأی آورد؟

آقای علیزاده - بله. خیلی از مواد قانون کار مصوب مجمع تشخیص است. استثنا کردن این سازمان از همه‌ی آن مقررات، خلاف اصل (۱۱۲) است.

منشی جلسه - نه، اشکال برقراری ارتباط مناطق آزاد با این سازمان به وسیله‌ی اساسنامه هم رأی آورد؟

آقای علیزاده - بله.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - اشکال استثنا کردن فقط نسبت به قانون کار هم نیست.

آقای علیزاده - سایر قوانین که اشکال ندارد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، ببینید؛ قبلاً یک ایرادی نسبت به نهادهایی که از شمول قواعد و مقررات عمومی خارج می‌شدند گرفته بودیم. یک ایراد این کار، این بود که مصوبات مجمع هم، کلاً جزء مقررات عمومی است [و استثنا شدن از شمول قواعد و مقررات عمومی چون به معنی استثنا شدن از قوانین مصوب مجمع هم هست، لذا مغایر اصل (۱۱۲) است].

آقای علیزاده - آقایانی که اطلاق اطلاق قسمت اخیر این ماده را که می‌گوید: «نحوه جذب و أخذ تسهیلات مالی و بانکی، برقراری و أخذ انواع عوارض و انجام انواع فعالیت‌های اقتصادی و مالی بر اساس آیین‌نامه‌ای است که...» خلاف اصل (۸۵) می‌دانند، رأی بدهند.

آقای شبزنده‌دار - (۷) نفر شدیم.

آقای یزدی - (۷) رأی دارد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حاج‌آقا، دو تا نکته را عرض کنم. یک اشکال دیگر این ماده استناد به قانون تشکیل شرکت سرمایه‌گذاری‌های خارجی ایران است که [در بند الحاقی (۱) ماده (۲۸) همین مصوبه] گفته‌اند این قانون تنفیذ بشود. در جلسه‌ی دیروز [مورخ ۱۳۹۵/۶/۲] گفتیم که تنفیذ این قانون ابهام دارد و باید روشن کنند که این قانون نسخ شده یا نسخ نشده است؟ الآن هم در این ماده گفته‌اند این سازمان بر اساس قانون تشکیل شرکت‌های سرمایه‌گذاری خارجی اداره می‌شود. اشکال این است که معلوم نیست وضع این قانون چیست.

آقای علیزاده - درست است. پس بگوییم مبنیاً بر اشکال قبلی [که نسبت به بند الحاقی (۱) ماده (۲۸) داشتیم]، این عبارت هم اشکال دارد.

آقای مدرسی یزدی - نه دیگر، مثل آن اشکال نمی‌شود. آن بند از این جهت که گفت آن قانون تنفیذ می‌شود، اشکال داشت. اینجا می‌گوید که این سازمان طبق آن قانون اداره می‌شود. حالا ما باید ببینیم وضعیت آن قانون چیست. اگر منسوخ شده است که دیگر استناد به آن معنا ندارد.

منشی جلسه - اشکال این ماده را به ماده (۲۸) ارجاع بدهیم و بگوییم وضعیت این ماده با توجه به ابهامی که نسبت به آن ماده گرفته‌ایم، مشخص نیست.

آقای علیزاده - ماده (۲۸) روشن است دیگر.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - یک نکته‌ی دیگر هم هست.

آقای مدرسی یزدی - یک نکته‌ی دیگر هم هست. در مورد اشکال اصل (۱۱۲) باید بنویسید: قانون کار و قوانین نظیر آن، که مصوب مجمع تشخیص است، [مغایر اصل مذکور است].

آقای علیزاده - عبارت «نظیر آن» را که نمی‌توانیم بگوییم.

آقای مدرسی یزدی - مجلس نمی‌تواند این سازمان را از نظایر قانون کار، هر قانونی که مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام باشد، معاف بکند.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - بله.

آقای مدرسی یزدی - مثلاً یکی از این قوانین مربوط به بحث عدم تقسیم اراضی است.^(۱)

آقای علیزاده - درست می‌فرمایید؛ اصلاً تسری قوانین مصوب مجمع [به مواردی فراتر از آنچه در خود مصوبه است] هم، اشکال دارد.

آقای مدرسی یزدی - بله.

آقای علیزاده - ببینید؛ بعضی از مواد قانون مناطق آزاد هم، [برای تصویب نهایی] به مجمع رفته است. مجلس می‌خواهد آن قانون را به این سازمان هم تسری بدهد.

منشی جلسه - حاج آقا، اصلاً با ایراد اصل (۷۵)، کل ماده‌ی الحاقی (۶۵) حذف می‌شود.

آقای علیزاده - نمی‌شود. کجا حذف می‌شود؟

آقای مدرسی یزدی - اصلاً حذف بشود. هر طوری می‌خواهد بشود.

آقای مؤمن - بحث بس است دیگر. این ماده که قابل اصلاح نیست.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حاج آقا، ببینید؛ این قسمت که می‌گوید این سازمان از شمول قوانین عمومی کشور خارج می‌شوند، [شامل مصوبات مجمع تشخیص هم می‌شود].

آقای علیزاده - بعضی از مواد قانون چگونگی اداره‌ی مناطق آزاد هم، مصوب مجمع تشخیص است؛ مجلس دارد آن قانون را به این سازمان تسری می‌دهد.

آقای مدرسی یزدی - بله.

۱. احتمالاً مقصود «قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی، اقتصادی» مصوب ۱۳۸۵/۱۱/۲۱ مجمع تشخیص مصلحت نظام است.

آقای مؤمن - مصوبه‌ی مجمع، قابل تسری نیست.

آقای مدرسی یزدی - هم توضیح و هم توسعه‌ی قوانینی از جمله قانون کار و... درست نیست.

آقای عزیزاده - آقایانی که این ایراد را در مورد قانون مناطق آزاد قبول دارد، رأی بدهند.

آقای کدخدایی - بله.

آقای عزیزاده - خیلی خوب، رأی آورد.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - حاج آقا، انتهای پاراگراف دوم می‌گوید

این محدوده از شمول قوانین عمومی کشور خارج است. قبلاً هم، یکی دو بار به عباراتی مشابه این، ایراد گرفته‌اید که این قید «قوانین عمومی» شامل مصوبات مجمع هم می‌شود.

آقای مدرسی یزدی - خب، الان هم به همین موضوع اشکال گرفتیم.

آقای رهپیک (رئیس پژوهشکده شورای نگهبان) - نه، این ایراد باید به طور کلی گفته بشود؛ نه اینکه فقط نسبت به قانون کار باشد.

آقای ابراهیمیان - «نظایر آن» که بگوییم، هر قانونی که مصوبه‌ی مجمع تشخیص مصلحت باشد را، شامل می‌شود.

آقای مؤمن - دیگر [دایره‌ی اشکال] را زیاد کردید.

آقای عزیزاده - [می‌گوییم استثنا کردن این محدوده از قانون کار] و قوانین عمومی که مصوب مجمع است، ایراد دارد.^(۱) آقایان، تا سر ماده‌ی الحاقی (۶۷)^(۲) خواندیم.

۱. بند (۴۰) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «۴۰- اطلاق ماده الحاقی (۶۵)، در خصوص ایجاد سازمان با خصوصیات مذکور، چون به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن نیز معلوم نگردیده است، مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی شناخته شد. همچنین واگذاری نحوه برقراری ارتباط به اساسنامه، مغایر اصل (۸۵) قانون اساسی است. به علاوه برخی از قوانین، نظیر قانون کار و قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران در برخی مواد، مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام هستند که تسری و توضیح مصوبه مجمع مذکور، مغایر اصل (۱۱۲) قانون اساسی می‌باشد. علاوه بر این وضعیت قانون تشکیل شرکت سرمایه‌گذاری‌های خارجی ایران با توجه به اشکال این شورا در مورد بند الحاقی (۱) ماده (۲۸) این لایحه، روشن نیست؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد. مضافاً اینکه اطلاق فراز اخیر این ماده، مغایر اصل (۸۵) قانون اساسی شناخته شد.»

۲. ماده‌ی الحاقی (۶۶) لایحه احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۴/۳۰ مجلس شورای اسلامی: «ماده الحاقی ۶۶- به عنوان یک بند به ذیل ماده (۳۲) منتقل شد.»

آقای موسوی - ماده‌ی الحاقی (۶۵) ایراد اصل (۵۷) هم دارد.

آقای عزیزاده - آقای دکتر کدخدایی هم مدتی نبود. ایشان در مورد چند تا ماده، حق رأی دارد که باید بدهد. آقای دکتر، بند (ح) ماده‌ی الحاقی (۶۰) را ببینید. می‌گوید: «ح- دولت مکلف است ظرف مدت شش ماه، شرایط احراز تصدی مدیریت شرکت‌های دولتی و بنگاه‌های اقتصادی وابسته به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های سهامی عام را مشخص و ابلاغ کند.»

آقای کدخدایی - این بند هم مغایر اصل (۸۵) است.

آقای عزیزاده - خب همین؛ ما هم گفتیم اطلاق و عموم احراز شرایط مدیریت خلاف اصل (۸۵) است.^(۱)

آقای ابراهیمیان - حاج آقا، یک نکته‌ای بگویم. دوستان کارشناس ما سهم ایراداتی که ما نسبت به مواد الحاقی گرفتیم را، نسبت به آنچه که مربوط به خود لایحه‌ی دولت بوده است، مشخص کرده‌اند. الآن ما چند صفحه ایراد به این مصوبه گرفته‌ایم. الآن بگذارید سهم ایراداتی که به مواد الحاقی گرفته‌ایم را تعیین کنیم تا ببینیم چقدر از ایرادات ما منتهی به حذف مواد الحاقی می‌شود و اینکه آیا این حذفیات به میزانی هست که ما بگوییم با حذف اینها دیگر [اشکال تغییر ماهیت لایحه‌ی دولت]^(۲) برطرف می‌شود یا نه.]

آقای عزیزاده - باید همان زمانی که بحث می‌کردیم رأی می‌دادید که ندادید. قرار ما با

۱. با انضمام رأی دکتر کدخدایی به (۶) رأی قبلی نسبت به این بند، حد نصاب آراء کامل شد.
بند (۳۷) نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۲۱۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۶/۱۶ شورای نگهبان: «۳۷- در بند (ح) ماده الحاقی (۶۰)، عموم شرایط احراز صلاحیت، چون شامل مواردی تقنینی می‌شود، مغایر اصل (۸۵) قانون اساسی است.»

۲. نظر شماره ۹۵/۱۰۲/۸۴۸ مورخ ۱۳۹۵/۳/۱۹ شورای نگهبان در خصوص لایحه احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی: «علی‌رغم اشکالات و ابهامات متعددی که بر این مصوبه وارد است، نظر به اینکه علاوه بر اصلاحات و الحاقاتی که در متن لایحه تقدیمی دولت توسط مجلس به‌عمل آمده کلاً در (۵۰) ماده به تصویب رسیده است، با عنایت به اینکه قریب به (۷۰) ماده به عنوان مواد الحاقی به آن افزوده شده است، از آنجا که لایحه دولت با مصوبه مجلس ماهیتاً اختلاف فاحش پیدا کرده و موارد اضافه‌شده، به خصوص مواد الحاقی از مصادیق طرح موضوع اصل (۷۴) قانون اساسی محسوب نمی‌شود و اصلاحات مذکور در اصل (۷۵) نیز در مورد آنها صدق نمی‌کند و این امور عرفاً اصلاح در لایحه نیز محسوب نمی‌گردد؛ لذا مصوبه مرقوم مغایر اصول فوق‌الذکر شناخته شد.»

آقای دکتر لاریجانی [در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۵/۵/۲۰] این شد که مجلس مواردی را که ما ایراد می‌گیریم و بار مالی دارد، حذف بکند. اگر بقیه‌ی موارد را هم اصلاح کنند، اشکال ما حل می‌شود.

آقای ابراهیمیان - حاج‌آقا، این طوری که درست نمی‌شود. الآن ایراد اول ما در مورد تغییر ماهیت لایحه، همچنان باقی است.

آقای مدرسی یزدی - اجازه بدهید؛ اینکه ما گفتیم ایراد ما باقی است و اگر مجلس موادی را که ایراد دارد، حذف کند، [ایراد ما رفع می‌شود، منظورمان] فقط ایراد بار مالی نبود. هر مقدار از مواد الحاقی که بار مالی دارد یا موجب شده است شاکله‌ی لایحه به هم بخورد...

آقای علیزاده - ... و ما ایراد بگیریم، باید حذف شود.

آقای ابراهیمیان - بله، ما هم همین را گفتیم.

آقای علیزاده - ما برای آن ایراد اول، رأی می‌گیریم که آیا حل شده است یا نشده است.^(۱)

۱. بررسی این مصوبه در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۵/۶/۸ شورای نگهبان ادامه یافته است.

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای مد ظله العالی

در دیدار با اعضای شورای نگهبان (۱۳۹۲/۸/۸)

«یکی از چیزهایی که شاید بنده قبلاً هم عرض کرده‌ام... انتشاره‌اکرات شوراست. این خیلی چیز خوبی است... فرض
بفرمایید در قانون مجازات ماده چندم این قانون، ممکن است دو نظر مخالف یا سه نظر مخالف وجود داشته باشد. خیلی خوب
است که در انتشاره‌اکرات، این نظرات مخالف ذکر شود... یعنی این می‌شود یک مستندی، این یک سبانه‌ای است.
این سوابق مهم است. اینکه مثلاً شورای نگهبان بتواند در سال هزار و چهارصد و فلان بگوید که این حکم و این بنا مثلاً در نگاه سال
پیش در شورای نگهبان بحث شد و این حرف‌ها گفته شد و این نظر از بحث‌ها در آمد، خود این یک مستند و یک پشتوانه تقویت
علمی است برای آرای شورا. بنابراین انتشاره‌اکرات هم به نظر من خیلی خوب است.»

پژوهشکده شورای نگهبان

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد قمرنی،

کوچه شهید دهقانی نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵

تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵

info@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir